

SVĚDECTVÍ SESTRY LUCIE Z FATIMY

Po roce 2000 se u nás hodně šířily názory, že fatimské tajemství je záležitostí minulosti. („Bílý biskup“ nezemřel, ale zásahem Panny Marie jeho zranění nebylo smrtelné: Sv. otec se uzdravil.) A vyzývalo se k oslavě vítězství Panny Marie...

Poslední dobou se ozývají jiné názory a mnoho lidí se ptá: „Co vlastně řekla Panna Maria ve Fatimě?“

Podíváme se nejprve na jednu zprávu, která zřejmě ušla pozornosti světové veřejnosti i v r. 2000. V prosinci 1957 v atmosféře vzrůstající uzavřenosti vůči Fatimě (mj. nedošlo k zasvěcení Ruska) hovořila sestra Lucie s paterem A. Fuentesem, postulátorem kauzy blahorečení fatimských pasáček Hyacinty a Františka. P. Fuentes říká:

Sestra Lucie vypadala smutná, bledá a přepadlá. Řekla mi: „Otče, Nejsvětější Panna je velmi smutná, protože nikdo nevěnuje pozornost jejímu poselství, ani dobří, ani zlí. Dobří pokračují po své cestě, aniž by si všímali jejího poselství. Zlí vidí, že Boží trest je prozatím nezasáhl, a tak pokračují po své cestě hříchu a nestarají se o poselství. Ale (...) nebeský trest se blíží (...). Nemohu uvádět další detaily, protože jsou pod tajemstvím. Podle vůle Nejsvětější Panny náleží pouze papeži a biskupovi Fatimy, aby je znali, ale oni tím nechtějí být ovlivněni. Je to třetí část poselství Naší Paní, která zůstane utajena až do roku 1960.“

Řekněte jim, otče, že Panna Maria řekla mnohokrát Františkovi, Hyacintě a mně, že mnohé národy zmizí z povrchu země. Řekla, že Rusko bude zvoleným nástrojem Božím k potrestání celého světa, pokud dříve nedosáhneme obrácení tohoto nešťastného národa.

Otče, ďábel je připraven začít rozhodující boj proti Svaté Panně. A ďábel ví, co nejvíc uráží Boha a co mu v krátkém čase zajistí největší počet duší. Takže ďábel dělá vše pro to, aby získal nejlepší z duší zasvěcených Bohu, protože ví, že tímto způsobem duše věřících, ponechané bez vedení, snáze padnou do jeho rukou. To, co nejvíce uráží zvláště Neposkvrněné Srdce Panny Marie, je zkáza duší kněží a řeholníků. Ďábel ví, že každý řeholník či kněz, který se zpronevěří svému vznešenému povolání, strhne s sebou do pekla mnoho duší.

Řekněte jim také, otče, že František a Hyacinta se obětovali, protože při všech zjeveních vypadala Nejsvětější Panna jako velmi smutná. Nikdy se neusmála. Tento smutek, tato úzkost, kterou jsme na ní vnímali, pronikla naše duše. Byla způsobena urážkami Boha a tresty, které za ně hrozí viníkům. A tak jsme my děti nevěděly, co máme dělat, než jen se modlit a konat oběti. Další věc, která posvětila Františka a Hyacintu, bylo vidění pekla.

A proto, otče, není mým posláním ukazovat světu materiální trest, který ho určitě čeká, pokud se včas neobrátil k modlitbě a pokání. Ne! Mým posláním je připomínat každému z nás nebezpečí ztráty nesmrtelné duše, pokud budeme zatvrzele setrvávat v hříchu.

Otče, neočekávejme nějaký apel k pokání od Svatého otce, od našeho biskupa či od řeholních kongregací. Ne! Náš Pán velmi často využil těchto prostředků a svět si jich vůbec nevšímal. A právě proto je nyní nezbytné, aby každý z nás začal s duchovní obnovou sebe sama. Každý z nás má povinnost zachránit nejen sám sebe, ale také všechny duše, které Bůh poslal na naši cestu.

Otče, Nejsvětější Panna mi výslovně neřekla, že jsme došli ke konci časů, ale jsou tři důvody, pro které v to věřím. První důvod je ten, že řekla, že ďábel je připraven začít rozhodující boj proti Panně. A rozhodující boj je konečný střet, z něhož jedna strana vyjde vítězná a druhá poražená. Musíme se rozhodnout již nyní, na které straně budeme stát, zda s Bohem, nebo s ďáblem. Není jiná možnost. Druhý důvod je ten, že Ona nám řekla, že Bůh se rozhodl dát světu poslední dva prostředky proti zlu, a to je růženec a úcta k Mariinu Neposkvrněnému Srdci. To jsou dva poslední možné prostředky, což znamená, že už nebudou jiné. Třetí důvod je ten, že je v plánu Boží prozřetelnosti, že Bůh předtím, než je nucen potrestat svět, snaží se ho napravit všemi možnými prostředky.

Nyní, když vidí, že svět nedbá na jeho poselství, tak nám nabízí, jak říkáme, „s jistou bázni“, jako poslední možnost spásy intervenci své Nejsvětější Matky. Činí to „s jistou bázni“, protože nebude-li mít úspěch ani tato poslední pomoc, nebudeme moci doufat v žádné odpuštění Nebes, protože budeme poskvrněni tím, co evangelium nazývá hříchem proti Duchu Svatému. Nezapomínejme, že Ježíš Kristus je dobrý Syn, který nedovolí urážet a znevažovat svou Nejsvětější Matku.

Dva prostředky, které jsou nám dány pro záchranu světa, jsou modlitba a oběť. Vidíte, otče, Nejsvětější Panna nám chtěla dát v těchto posledních časech, ve kterých žijeme, novou schopnost k modlitbě svatého růžence. Ona natolik zesílila svou pomoc, že nemůže být problém, ať jakkoli těžký, materiální, či zvláště duchovní, v životě osobním každého z nás nebo v životě našich rodin, v životě rodin světa, náboženských komunit, či přímo v životě národů, který by nemohl být vyřešen modlitbou svatého růžence. Svatým růžencem se zachráníme, posvětime, utěšíme Našeho Pána a dosáhneme spásy mnohých duší.“

(Uveřejněno 22. června 1959 v portugalském deníku A Voz.)

CO ZJISTIL ANTONIO SOCCI

Známý katolický publicista Antonio Socci vydal v r. 2006 v jednom z největších italských nakladatelství (Rizzole) knihu „Il quarto segreto di Fatima“ (Čtvrté fatimské tajemství). Uložil do ní výsledky svého pátrání, kterým reagoval na živou diskusi v tisku, zda bylo poselství Panny Marie ve Fatimě uveřejněno celé. Pochopitelně byl v některých sdělovacích prostředcích napaden. Útěchou mu byl dopis Svatého otce Benedikta XVI., kterému svou knihu věnoval, a větší horlivost v modlitbách podle intencí Panny Marie.

ČTVRTÉ FATIMSKÉ TAJEMSTVÍ

ANTONIO SOCCI

Jeho Svatosti Benediktu XVI.

*Yusriane (15leté), Theresii (16leté) a Alvitě (19leté),
mladým křesťankám
brutálně zavražděným mačetami pro víru v Ježíše¹*

*Angele Pie, prakticky morální spoluautorce knihy
díky jejím modlitbám*

Děkuji profesorce Marigratii Russo za její cenné odborné zkoumání textu třetího tajemství, které publikuji v Dodatku. Děkuji doktoru Solideu Paolinimu za jeho ochotu, rady a informace, kterými mě velkoryse obdával. Kromě toho děkuji svým „sestrám“ františkánkám a klariskám, jež mě neustále podporují modlitbou. Nakonec pln vděčnosti vzpomínám v modlitbě na bratra Michaela od Svaté Trojice, který nám svým monumentálním dílem o Fatimě umožnil získat množství historických dokumentů.

„Je to poprvé, pokud je mi známo, kdy Nebesa varují svět před jeho částečným zničením poté, co náš Pán předpověděl zkázu, která hrozila Jeruzalému. My jsme dokonale svobodní ignorovat tuto výzvu, avšak až to přijde, ať se Bůh nad námi smiluje!“

Hamish Fraser

„Ta chvíle přijde, nebezpečí bude velké, bude se zdát, že vše je ztraceno. Tehdy já budu s vámi.“

Panna Maria svatě Kateřině Labouré, Paříž 1830

„Z úst dětí a nemluvnat sis připravil slávu navzdory svým odpůrcům.“

Žalm 8

---

1 Dne 29. října 2005 byly v Indonésii přepadeny skupinou islámských fundamentalistů tři křesťanské studentky během jejich cesty do školy (do soukromého katolického gymnázia v Poso). Teroristé je spoutali, podřízli jim hrdlo a nakonec uřezali hlavu. Hlavu jedné z nich pak nechali před kostelem v Kasignucu.

ÚVOD

Překvapivý objev

Dne 13. února 2005 umírá na Karmelu v Coimbře ve věku 98 let sestra Lucie dos Santos, poslední z fatimských vizionářů, strážkyně jednoho z největších a nejstrašnějších tajemství ve dvacátém století. Zemřela 13. dne v měsíci, tedy ve stejném, jaký si Panna Maria zvolila pro své zjevení ve Fatimě.

Dva dny poté, když jsem mířil do Perugia, zastavil jsem se na kávu poblíž jezera Trasimeno. Otevřel jsem *Corriere della Sera* právě koupený ve stánku, čtu a žasnu. Katolický novinář Vittorio Messori publikuje na první stránce článek nazvaný: „Fatimské tajemství, zapečetěna cela sestry Lucie.“

Zmínil několik faktů o spisech a „dopisech papežům“, které po sobě vizionářka zanechala, a pak se rozepsal o slavném třetím tajemství, které Vatikán odtajnil v roce 2000 a které místo aby rozptýlilo pochybnosti, spíše podle novináře vyvolalo další: pokud jde o interpretaci, obsah a úplnost odtajněného textu.

Nic jiného nepřipojil, a to byla škoda, protože zpráva vržená tak bezstarostně se mi spíše jevila jako bomba, která by si zasluhovala daleko větší pozornost. I pro hodnověrnost autora: Messori je významný novinář, výjimečně obezřetný, a je katolickým autorem, který je ve světě jedním z nejvíce překládaných, takže by se neodvážil poukazovat lehkomyšlně na „podezření“ ohledně Vatikánu. V onom článku se neuvádělo, zda, jak a proč někdo jako on, tak blízko stojící vatikánským kruhům, získal přesvědčení, že oficiální verze je nepřesvědčivá. Neznám jeho dnešní názor. Před pěti lety, ve chvíli odhalení tajemství, Messori nevyjadřoval pochybnosti. Uschoval jsem ještě jeho úvodník v *Corriere della Sera* z 25. června 2000 nadepsaný „Fatima už nemá tajemství“. Vše se zdálo být v pořádku.

Reagoval jsem tedy na nový Messoriho článek novinovou polemikou, v níž jsem horlivě bránil argumenty Vatikánu, napadal (nespravedlivě především vůči tradicionalistům) autora a odmítal všechny dohady o nezveřejněných dokumentech. Ovšem, věděl jsem o tom, že po osudovém odtajnění třetího tajemství, k němuž došlo v roce 2000, v kuriálních kruzích začaly kolovat pochybnosti, podezření a kritické hlasy. A ty našly hlasité vyjádření u tradicionalistů. Ale nikdy jsem nepřikládal pozornost jejich prohlášením, protože jsem je přičítal na vrub „zklamání“, jaké vzniklo poté, co třetí tajemství nepotvrdilo jejich „apokalyptické“ předpovědi.

Nicméně mne zasáhl článek jednoho mladého katolického studenta, Solidea Paoliniho, v jednom tradicionalistickém časopise, který si vzal na mušku právě mne. Vstoupil do mé diskuse s Messorim o Fatimě a s polemickým západem vyložil celou sérii argumentů téměř zničujících ve vztahu k oficiální vatikánské verzi (k níž jsem se přikláněl také já). Podle Paoliniho, který brzy poté publikoval své teze v knize *Fatima - neopovrhujte proroctvími*, Vatikán pokračuje v zatajování nejdůležitější části třetího tajemství a odmítá přímo jeho existenci kvůli jeho závažnému obsahu. Argumenty Paoliniho jsou vážné a jeho postoj je nezaujatý. Jako méně podložené a hodnověrné se jeví jiné knihy.

Námítky tradicionalistů vůči Vatikánu v případě odtajnění třetího tajemství nebyly nikdy analyzovány, žádná církevní ani jiná katolická autorita je nikdy nevyvrátila, ani se jimi nezabývala, ani je nezná laický svět. Možná právě proto kolují téměř výlučně v jejich vlastním prostředí.²

Nezdá se mi správné, že se kurie a katolická média rozhodly ignorovat tyto námítky a mlčet, zvláště když jsem si přečetl velmi tvrdé útoky na Vatikán. Například v jedné knize, kterou sestavil pater Paul Kramer a která shrnuje práce různých autorů,³ se kritizuje neochota Vatikánu přijmout výzvy Panny Marie z Fatimy a uvádí se, že „cena za váhavost Vatikánu může být vysoká a bude zaplácena celým lidstvem“⁴.

---

2 Vatikánista Marco Tosatti velmi pečlivě shromáždil v knize *Il segreto non svelato* (Neodhalené tajemství) (Piemme, Casale Monferrato) některé z těchto tezí, pochybností a teorií, které se začaly šířit. A doplnil je cennými informacemi, k nimž se dostaneme.

3 Autoři se podepisují šiframi (B, Ph., M.Div., S.T.L. Cand.) a jako „Ediční tým Misionářské asociace“ a citují „základní prameny knihy“ často převzaté z internetu. „Se svolením autorů, patera Paula Kramera a redakce Misionářské asociace, sestavili články a texty s doplněním dalších materiálů.“ Poněvadž různé texty nejsou podepsané autory, a také z důvodu sjednocení budu vždy činit odkaz pouze na patera Kramera jako na editora tohoto svazku, který vyšel v Good Counsel Publications 2002–2004 a v Itálii byl distribuován Asociací Panny Marie z Fatimy (Řím). Viz přesné informace na www.devilsfinalbattle.com.

4 Tamtéž, s. XI.

Usoudil jsem, že pokud nebyly ihned vyvráceny tyto námitky a rozptýlena podezření, dříve či později se církev vystavuje nebezpečí podobné či ještě větší bouře, jaká nastala v případě „mlčení Pia XII.“ či knihy Dana Browna.

„Polemický arzenál“ se mi zdál připraven (ačkoliv v dané chvíli byl úplně neznámý médiím a velké části veřejnosti): uložen ve „výzbroji“ tradicionalistů, avšak k dispozici tomu, kdo by se pokusil o těžký útok na Vatikán. Například ono mohutné *žaluji* Laurenta Morliera v knize rezolutně nadepsané „Třetí fatimské tajemství publikované Vatikánem je podvod“. Analyzoval jsem tuto literaturu – kromě toho, co se objevuje na internetu – a uvědomil jsem si, že otázek bez odpovědí ohledně všech událostí Fatimy je mnoho a stává se z nich téměř detektivka.⁵ Možná je to nejzajímavější a nejdramatičtější detektivka naší doby, neboť nezahrnuje pouze Vatikán, velké mocnosti, tajné služby a temné mocenské aparáty, ale každého z nás a budoucí úděl celého lidstva i církve.

K vyjádření postojů Vatikánu ve snaze vyvrátit názory uvedené v tisku jsem se snažil nalézt kompetentní exponenty kurie, jako kardinála Bertoneho, dnes státního sekretáře, který byl hlavní postavou odtajnění Tajemství v roce 2000 (a tato delikátní úloha jistě zasluhuje pochopení). Kardinál, který mi prokazoval důvěru a zval mne na porady své janovské diecéze, však nereagoval na mou žádost o setkání. Má na to ovšem plné právo, ale nerozptyluje to obavy, že zde jsou otázky, jež znepokojují, a že je zde něco (závažného), co se utajuje.

Nicméně jsem se snažil pochopit argumenty Vatikánu, které by se daly postavit proti obviněním „fatimistů“. Zkoumal jsem konkrétní fakta a přijatelné námitky v tom, co tradicionalistická literatura předkládá a co je bohužel roztroušeno mezi množstvím tvrzení, invektiv, absurdit a nepodložených „říká se“. Našel jsem mnohá protirečení, vyvrátil některé teze, ale nakonec jsem se musel vzdát. Také díky objevu jednoho významného svědka, který přišel s cennou informací. Nečekal jsem objevení nějaké velkolepé záhady, nějakého tajemství, které prochází dějinami církve 20. století, něčeho nepopsatelného či „mrazivého“, co doslova terorizovalo různé papeže, kteří se střídali během století, něčeho, co se jistě týká církve, ale také další budoucnosti nás a našich dětí.

Zde popisují svou cestu za největším tajemstvím 20. století a předkládám výsledek, k němuž jsem poctivě dospěl. Výsledek, který je protichůdný mým počátečním názorům (a čtenář rozpozná tento postupný vývoj a změnu pohledu od prvních stránek až k závěru) a který mě překvapil a zaujal. Nastíňuji konečně hypotézu o tom, proč došlo k těmto událostem, hypotézu, která se otevírá naději. Ta dává vystoupit božské velikosti církve vedle ubohosti lidí v církvi a dává zakusit skutečnou a živou přítomnost Ježíše Krista zde, dnes, mezi námi. K naší pomoci. Nikdo samozřejmě není nucen věřit nadpřirozeným událostem, jako je ta, k níž došlo ve Fatimě, ale nikdo nebude moci jednoho dne říci, že o tom nevěděl.

Antonio Socci

7. října 2006 - Svátek Panny Marie Růžencové

---

5 Kritiky ze strany „tradicionalistů“ o rozhodování hierarchie v případě Fatimy, od Pia XI. dále, jsou shromážděny s výjimečnou dokumentární přesností v objemném díle bratra Michela od Svaté Trojice s názvem *Toute la vérité sur Fatima*, Editions de la Contre-Réforme Catholique. Tři svazky, které vyšly v letech 1984–1985, se netýkají samozřejmě třetího tajemství, jak bylo odtajněno Vatikánem r. 2000. Z praktických důvodů cituji tyto tři svazky zkratkou FM a odkazem na svazek (sv. I., sv. II. a sv. III).

1. DĚJE SE VE FATIMĚ A V ŘÍMĚ...

„Maria hovořila k malíčkým, k těm, kdo jsou na okraji, kdo nemají hlas, kteří nic neznamenaají v tomto osvěceném světě plném pýchy, poznání a víry v pokrok, který však je také světem plným ničení, strachu a beznaděje.“ Joseph Ratzinger (*Fatima* 1996)

Kronika jedinečné události

Jedinečná událost, která v dějinách nemá obdoby, začala ve Fatimě v Portugalsku v roce 1917 a pokračovala během celého dvacátého století. Je to něco, co od začátku mělo a ještě může mít dalekosáhlé důsledky pro celé lidstvo, nejen pro křesťany. Jádrem všeho je tajné poselství, které podle katolické církve právě Panna Maria svěřila 13. července 1917 malé Lucii dos Santos a Hyacintě a Františkovi Marto.

Tajemné poselství, které se pak proslavilo pod označením třetí fatimské tajemství, bylo napsáno sestrou Lucií na jednoduchý list papíru. Na těchto řádcích je obsažena prorocká výzva, kterou Boží Matka v této výjimečné iniciativě dala církvi a celému světu ohledně blízké budoucnosti lidstva, aby se odvrátily nepředstavitelné tragédie, a pro jeho spásu. Velký katolický intelektuál Jean Guittou o tom mluvil s Pavlem VI. těmito slovy: „Svatý otče, Fatima je ještě zajímavější než Lurdy: je zároveň kosmická a historická... tedy spojena s dějinami spásy, s univerzálními dějinami.“

Událost ve Fatimě získala ze strany církve, která je tradičně velmi opatrná v případě nadpřirozených jevů, uznání, které nemá v křesťanských dějinách obdoby a které staví toto zjevení a poselství objektivně nad všechna tzv. „soukromá zjevení“: všichni papežové, kteří se vystřídali na Petrově stolci, potvrdili zjevení v oficiálních projevech, činech i poutích a často přitom použili biblická přirovnání. Pavel VI. vnímal Fatimu jako „eschatologické“ místo. Řekl: „Bylo to jako opakování či ohlášení scény z konce časů.“ Do portugalské svatyně se Jan Pavel II. odebral třikrát. A konečně papež Wojtyła i blahorečil dva pasáčky, kteří zemřeli jako děti (František a Hyacinta Marto) a svěřil slavnostně třetí tisíciletí Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Konečně třetí část tajemství, jež po celé dvacáté století posilovala apokalyptické hlasy, byla Svatým stolicem odhalena s takovou oficialitou, jaká nemá v křesťanských dějinách obdoby.

Jak napsal Renzo Allegri: „Bylo to poprvé, kdy církev oficiálně uznala historický význam proroctví, jehož pramenem je zjevení Panny Marie. Proroctví, jež kardinál Sodano označil jako „největší v moderní době“⁶. Postavil je přímo vedle proroctví biblických. Je to proroctví, které zavazuje církev, a jeho hodnota není pouze „fakultativní“, vezmeme-li v úvahu, že Jan Pavel II., který jako poutník šel do Fatimy poděkovat za záchranu při atentátu, slavnostně prohlásil: „Také já putuji na toto požehnané místo, abych naslouchal ještě jednou jménem celé církve výzvě, která byla dána naší Matkou, mající starost o své děti. Nyní jsou tyto výzvy ještě důležitější a životnější než kdy jindy.“⁷ Jak říká papež, tato výzva Panny Marie z roku 1917 je naopak „ještě aktuálnější než tehdy, a dokonce naléhavější“⁸. A především papež říká: „Výzva Panny Marie, naší Matky, uskutečněná ve Fatimě, je dána tak, aby se celá církev cítila zavázána k odpovědi na žádosti Naší Matky (...). Poselství vyžaduje úsilí v tomto směru (...).“⁹

Jsou to vyjádření závažná a rozhodná, která nepochybně odporují redukci třetího tajemství na pouhé nezávazné „soukromé zjevení“, jako byla mnohá zjevení a nadpřirozené zkušenosti u mystiků a světců. Především proto, neboť zde to nejsou mystikové, kteří mají zjevení, ale normální děti. A za druhé proto, že Panna Maria jim svěřuje veřejné poselství určené církvi a světu, a vystupuje tudíž jako „prorokyně“¹⁰, která hovoří ke všem o budoucnosti

6 Renzo Allegri, *Il papa di Fatima*, Mondadori, Milano 2006, s. 21.

7 Marco Tosatti, *Il segreto non svelato* (Neodhalené tajemství), s. 95–96.

8 *Insegnamenti di Giovanni Paolo II.*, Libreria Editrice Vaticana, 1982, sv. V.

9 Solideo Paolini, *Fatima. Non disprezzate le profezie* (Neopovrhujte proroctvími), Edizioni Segno, Tavagnacco (Ud) 2005, s. 94.

10 Viz Joseph Ratzinger, *Maria, Chiesa nascente* (rodící se církev), San Paolo, Cinisello Balsamo (Mi) 2005, s. 61.

a životě všech. A za třetí proto, že taková zjevení jsou u oficiálně uznána církví, a konečně i pro postup vyhrazený pro třetí tajemství.

Vskutku, při všech zjeveních, jež obsahovala prorocké poselství pro lidstvo (od La Salette po prorocké sny Dona Boska), bylo takové poselství zveřejněno neformálně, bez zapojení autorit církve.

V případě třetí části fatimského poselství to bylo naopak. Nejenže Svatý stolec (za Pia XII. a Ottavianiho) převzal na sebe tento text, nejenže Svatý stolec (za Jana XXIII.) rozhodl, že nebude zveřejnění toho data, jež určila Madona a sestra Lucie, tedy v roce 1960, a rozhodl o jeho uchování v tajnosti, ale také, po dlouhém a dramatickém rozvažování, když sám papež rozhodl o publikování tohoto textu (Jan Pavel II. v roce 2000), bylo to ohlášeno nejslavnostnějším způsobem: ve svatyni ve Fatimě, před papežem a vizionářkou, z úst státního sekretáře. A bylo publikováno 26. června 2000 současně s doprovodným teologickým komentářem kardinála Josepha Ratzingera, prefekta Kongregace pro nauku víry, který představil text tajemství a svůj komentář na tiskové konferenci před celým světem. Je opravdu nemožné hovořit po tom všem jako o „soukromém zjevení“ a o relativní důležitosti Poselství.

Výjimečná slova pronesená Janem Pavlem II. svědčí o pravém opaku. Čtème je opět: „Výzva Panny Marie, naší Matky, uskutečněná ve Fatimě, je dána tak, aby se celá církev cítila zavázána k odpovědi na žádosti Naší Matky (...). Poselství vyžaduje úsilí v tomto směru (...).“

Papež si byl jistě dobře vědom závažnosti slov, jež pronesl a jimiž jednou provždy naboural mlhavé argumentace těch, kdo Fatimu relativizují.¹¹ V tomto smyslu byl Jan Pavel II. opravdu papežem Fatimy. Papežem, který více než jiní pochopil a přijal vlastní naléhavost poselství Panny Marie a který, ačkoli často nebyl pochopen, zasadil se více než jiní o to, aby se Matce Boží odpovědělo a pro církev a svět se získala její mateřská ochrana.

Budiž však řečeno, že všichni papežové od roku 1917 uznali Fatimu. Také proto, že Matka Boží sama na „potvrzení“ zjevení učinila veřejně velký sluneční zázrak před zrakem sedmdesáti tisíc lidí (mezi nimi bylo mnoho žurnalistů a skeptiků), ve spojitosti s posledním zjevením 13. října 1917. Zázrak, který Matka Boží předpověděla třem dětem během předchozích setkání s nimi, jež začala 13. května téhož roku, aby dala všem veřejný důkaz své přítomnosti.

V průběhu těchto měsíců spolu s rostoucím počtem poutníků a zvědavců, kteří každého třináctého dne v měsíci přicházeli na místo zjevení, rostly také polemiky laického tisku a útoky antiklerikálů a zednářů. Aby děti zstrašily, jednoho dne rozhodly autority o jejich uvěznění a současně jim bylo řečeno, že budou později zaživa upáleny.¹² Ostatně antiklerikální násilí vypuklo následně, a došlo dokonce ke zničení malé kaple postavené roku 1919 na místě zjevení.

Malé Lucii dos Santos, žijící v obavách pro zodpovědnost, s níž přijala závažné poselství, Panna Maria 13. července slíbila, že v říjnu učiní velké znamení, které všichni uvidí. („V říjnu řeknu, kdo jsem, co si přeji a učiním zázrak, který všichni uvidí, aby mohli uvěřit.“) Příslib se stal veřejným tématem a antiklerikální tisk zesměšňoval to, co se podle něj nestane a co odhalí velký podvod.

Očekávání velké výzvy, které nemělo v dějinách obdoby, přerostlo do velké zvědavosti a zájmu lidí. Proto 13. října přišly do Cova da Iria enormní zástupy, z nichž mnoho bylo nedůvěřivých včetně žurnalistů, kteří přišli popisovat (očekávané) zklamání věřících. Již byl připraven scénář: Měla být zesměšněna pověrčivost lidí a důvěra prostých měla utřít velký otřes. Rodiče tří dětí, Lucie, Františka a Hyacinty, žili v hrůze, že pokud se nic nestane, děti mohou být lynčovány davem, který se může cítit oklamán.

Jen tři děti byly klidné. A opravdu, to, co se stalo, je nevymluvnější veřejný zázrak v dějinách. I proto, že se udál před tolika lidmi, před zrakem médií a před mnohými svědky, kteří byli nepřáteli církve, i proto měl a má v globálním prostoru planetární jasnost, jakou nikdy neměl žádný zázrak. Především proto, že se jednalo o zázrak ohlášený, jímž chtěly nepřátelské síly církve učinit výzvu Panně Marii. A Panna Maria laskavě přijala tuto dosud nikdy nevidanou výzvu, která jí byla určena.

---

11 Po Fatimě a dalších velkých mariánských zjeveních moderní doby se pro církev objevuje problém, jaký status přiznat těmto zjevením vedle ukončeného obecného zjevení pro apoštoly a vedle soukromých zjevení určených mystikům a světcům. Tato zjevení stojí mezi nimi a Panna Maria v nich zasahuje do lidských dějin, aby posílila víru církve a svět povolala k obrácení. V některých případech tato zjevení osvětlila rozhodnutí církve prohlásit dogmata (význam události v Rue du Bac a v Lourdech pro vyhlášení dogmatu o Neposkvrněném početí).

12 Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima*, San Paolo, Cinisello Balsamo (Mi) 1997, s. 53.

Snad právě proto, že doba pro církev a svět byla výjimečná. Výjimečné bylo a je nebezpečí, jež hrozí církvi a světu. A ona přišla do Fatimy právě proto, aby odvrátila toto enormní zlo. Proto chtěla dát nezaměnitelný důkaz o své přítomnosti. Aby nikdo nemohl říci, že nemá dar víry nebo že „se může či nemusí věřit“. Zde se jedná o fakta. Pro ty není třeba víry, ale očí, tak jak tento jev viděli mnozí, a dokonce Hollywood zaznamenal neobyčejnou událost v roce 1952 filmem *The Miracle of Our Lady of Fatima*.

Hle tedy, co se potvrdilo toho 13. října 1917. Stačí zopakovat to, co se přihodilo novináři Avelinu de Almeidaovi z lisabonského světského deníku *O Século*. Také on se vydal 13. října do zapadlé vesničky jako oněch 70 tisíc lidí. Šel tam, aby referoval o jednom z největších podvodů, jaký kdo viděl. Avšak 15. října vyšel jím podepsaný článek, který již titulkem hovořil jinak: „Zvláštní věci! Jak slunce tančilo v poledne ve Fatimě.“

Novinář, který užasl nad událostmi, které viděl na vlastní oči, takto popisuje dané chvíle 13. října: „Z cesty, kde byly povozy a kde stály stovky lidí, kteří neměli odvalu přebrodit se bahnem přes rozmáčený terén, jsme viděli, jak se obrovský zástup obrátil ke slunci, jež se ukázalo v zenitu jasně mezi mraky. Vypadalo jako stříbrný disk, na který se dalo bez problému dívat. Neoslnovalo oči, nepálilo, jako by nastalo zatmění. Pak bylo slyšet výkřik a lidé začali volat: Zázrak, zázrak! Div! Pak před zraky užaslých lidí (...) se slunce zachvělo a udělalo několik zvláštních náhlých pohybů mimo jakoukoli vědeckou logiku.“

Svědectví Avelina de Almeida, který byl známý jako stoupenec laicismu, udělalo velký dojem a znepokojilo antiklerikální kruhy, jež ho napadly v jiném tisku. Ale on trval na tom, co viděl.

O tom jevu referovaly také jiné noviny, které vyslaly reportéry, např. *O Dia*. A byl spatřen také z okolních vesnic, i značně vzdálených, odkud přicházela svědectví (byl mezi nimi také básník Alfonso Lopez Vieira, který ze svého domu v San Pedro de Moel, vzdáleného 40 km od Fatimy, sledoval úkaz).¹³ Tento věhlasný veřejný zázrak, který se mnohým jevil jako nevidaná a převratná božská výzva tomuto ateistickému století plnému apostaze a nekřesťanské nenávisti (a které i papežové nazvali „satanistickým“ ve svých nelidských projevech násilí), potvrdil kredit Fatimy a poselství, jež Matka svěřila třem dětem.

Poselství, které je adresováno církvi a celému lidstvu a které představuje něco jedinečného ve dvoutisíciletých dějinách křesťanství, fakt, z něhož lze vyvodit, že epocha, v níž žijeme, je opravdu zvláštní, je to rozhodný okamžik, snad „apokalyptický“ v dějinách lidstva. Takové poselství, které obsahuje řadu hrozivých proroctví, vážných varování a naléhavých výzev, bylo předáno Pannou Marií při zjevení 13. července 1917. To pak bylo rozděleno do tří částí uveřejněných v následujících obdobích.

Vše začalo onoho 13. července, když Panna Maria ukázala třem dětem, které se ptaly na trvání svého života, peklo. Zde Lucie popisuje to, co viděli (toto vidění tvoří první část tajemství):

Po těchto posledních slovech¹⁴ otevřela znovu své ruce, jak to učinila v minulých dvou měsících. Jako by náhle záblesk pronikl zemi a viděli jsme jakoby velké moře ohně a do něj byli ponořeni démoni a duše, jako by to byly žhavé uhlíky, průsvitné, černé a bronzové, lidské formy, které se převalovaly v ohni, unášeny plameny, jež vycházely z nich samotných společně s oblaky kouře a padaly na všechny strany, jako padají jiskry z velkých ohňů, bez tíhy a váhy, mezi křikem a nářkem hrůzy a beznaděje, takže jsme se roztřáslí strachem. Démony bylo lze poznat v hrozných podobách odporých zvířat, neznámých a nahánějících strach, průhledných a černých. Toto vidění trvalo jen chvíli. A jen díky naší dobré Nebeské Matce, která nás ubezpečila, že nás přivede do nebe (při prvním zjevení), jsme obstáli, jinak si myslím, že bychom zemřeli strachem a hrůzou.

Potom jsme pozvedli naše oči k Madoně, která řekla s laskavostí a smutkem (Zde začíná druhá část tajemství, pozn. autora):

Viděli jste peklo, kam padají duše ubohých hříšníků. Aby je zachránil, přeje si Bůh obnovit na světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci. Pokud budou činit, jak vám řeknu, mnoho duší se zachrání a dosáhnou pokoje. Válka se blíží ke konci, ale jestli nepřestanou urážet Boha, za pontifikátu Pia XI. začne další a ještě horší. Když uvidíte noc osvětlenou neznámým světlem, poznáte, že je to velké znamení, které dává Bůh, připravující se potrestat svět za jeho hříchy válkou, hladem, perzekucemi církve a Svatého otce. K zabránění toho všeho přijdu požádat o zasvěcení Ruska mému Neposkvrněnému Srdci a o přistupování k svatému přijímání o prvních sobotách. Pokud se bude naslouchat mé výzvě, Rusko se obrátí a dosáhne pokoje, jinak se jeho omyly rozšíří po světě a vyvolají války a perzekuci církve, dobří lidé budou mučeni, Svatý otec bude

13 Tato zvláštnost podle patera Valinha, synovce sestry Lucie, ukazuje, že se nejednalo o kolektivní sugesci, které podlehl zástup přítomný na místě (Renzo e Roberto Allegri, *Reportage da Fatima*, Ancora, Milano 2000, s. 167).

14 Slova, jež Panna Maria právě řekla, byla tato: „Obětujte se za hříšníky a mnohokrát opakujte, když budete něco obětovat: Ó Ježíši, pro Tvou lásku, za obrácení hříšníků a odčinění hříchů spáchaných proti Neposkvrněnému Srdci Mariinu.“

muset mnoho trpět, mnohé národy budou vyhlazeny, nakonec však moje Neposkvrněné Srdce zvítězí. Svatý otec mi zasvětil Rusko, které se obrátí, a světu bude udělen nějaký čas pokoje. V Portugalsku se vždy uchová dogma víry etc. Toto nesděluje nikomu. Františkovi to můžete říci.“

Tam, kde Lucie píše: „V Portugalsku se vždy uchová dogma víry etc.“,¹⁵ Panna Maria začíná třetí část svého poselství, která však nebude zveřejněna spolu s předchozími dvěma. Tento text zůstane utajen až do roku 2000. Jestliže již první dvě části odhalovaly dva hrozivé scénáře (eschatologický a dějinný), proč třetí část byla utajena po celá desetiletí? Tato otázka byla kladena stále znovu. Argumentuje se evidentně tím, že byla ještě vážnější a znepokojující. Ale co může být více hrozivé než to, co již bylo předpovězeno ve druhé části (tedy bolševická revoluce, druhá světová válka, strašné perzekuce církve, vyhlazení celých národů)?

Vskutku, během dvacátého století se páchá nejstrašnější pronásledování křesťanů, jaké nebylo viděno za dva tisíce let dějin církve,¹⁶ nejen vlivem totalitních režimů komunistických a nacistických, nejen vlivem islámských režimů, ale i vlivem laicismu a zednářů.¹⁷

Z mlčení, jež bylo uvaleno na třetí tajemství, se vyvozovalo, že vše mohlo dopadnout ještě hůř. Proto třetí fatimské tajemství provázelo celou druhou polovinu XX. století jako apokalyptický příznak. Jeho prorocká hodnota byla potvrzena těmi fakty, které Madona předpověděla onoho 13. července 1917 ve druhé části. Opravdu, byla předpovězena ruská revoluce, druhá světová válka s hrůznými genocidami (počínaje šoa), rozšíření komunismu, strašná pronásledování církve a největší martyrium křesťanů za dva tisíce let dějin církve.¹⁸ Proto se nás ptali, co mohlo být obsaženo ve třetí části natolik znepokojivého? Co mohlo být tak znepokojivé, že přimělo Svatý stolec držet to v tajnosti?

Stíny nad rokem 2000

Když roku 2000 v souvislosti s Velkým jubileem a beatifikací dvou pasáček z Fatimy rozhodl Jan Pavel II. konečně o publikování již téměř mytického třetího tajemství – a překonal přitom mnohý odpor – zveřejněný text zklamal mnohá očekávání.

Mnozí vyjádřili v tisku vážné obavy o úplnost tajemství a jeho interpretaci a sám kardinál Ratzinger začal svůj vlastní komentář takto: „Kdo pozorně čte text tzv. třetího fatimského ‚tajemství‘, jenž díky dispozicím Svatého otce nyní vychází v úplnosti, zůstane pravděpodobně zklamán či udiven po všech těch spekulacích, které se objevily. Není odhaleno žádné velké tajemství, ani předpovědi o budoucnosti. Vidíme církev mučedníků tohoto již uplynulého století, která je znázorněna a popsána symbolickým jazykem, který není snadné dešifrovat.“¹⁹

Byli mnozí, kteří se ihned ptali, proč tedy církev uchovávala text tak dlouho v tajnosti a umožnila tak šíření dohadů a nekontrolovaných obav, když neobsahoval „žádné velké tajemství“ ani „předpovědi o budoucnosti“. Ale byli i ti, kteří uvažovali, že se nejedná o třetí tajemství v jeho úplnosti a že jeho nejzávažnější část opět zůstala – a možná navždy – utajena. Také proto, že tento text vskutku neobsahoval známý incipit, tedy větu Panny Marie o Portugalsku, která následovala po „etc.“. Ta tedy zůstala viset ve vzduchu. Nebylo dáno žádné vysvětlení o pokračování věty. Postupem času proto kritické hlasy vytahovaly stále zásadnější argumenty, informace, domněnky. Především v tradicionalistických kruzích se rozšířilo přesvědčení, že Vatikán světu zatajuje závažné a nevyslovené tajemství. Uvidíme, jaké jsou jejich teze.

Nejdříve však čtěme text „třetího fatimského tajemství“, tak jak ho zveřejnil Vatikán 26. června 2000.

15 Tato věta nebyla obsažena ve znění Třetí vzpomínky sestry Lucie, ale objevuje se ve Čtvrté. A byla stále pokládána za předzvěst třetího tajemství, pravděpodobně za jeho incipit.

16 Viz Antonio Socci, *I nuovi perseguitati* (Noví pronásledovaní), Piemme, Casale Monferrato 2002.

17 V této souvislosti napsal historik Ernesto Galli della Loggia: Je třeba chápat, že v Mexiku, kde byl pořádán nemilosrdný hon na kněze a katolické venkovany, nebyli v pozadí komunisti, ale spíše měšťanská vrstva liberálně-zednářského původu (Corriere della Sera, 14. 5. 2000). K tomu by se dala připočítat také španělská občanská válka, kde se k pronásledování a vraždění tisíců nevinných křesťanů spojily mnohé antikolické síly.

18 Objevila se jedna kritika: že se jedná o prorocký post eventum. Ale to není přesvědčivá námitka, protože, jak uvidíme, dětem byly dané události předpovězeny před jejich vypuknutím. Viz Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima* (Zázraky Fatimy), cit. s. 311, a Solideo Paolini, *Fatima*, cit. s. 92. Sám Jan Pavel II. řekl ve Fatimě 13. května 2000: „Panna v poselstvích jako by četla se zvláštní prozíravostí znamení časů, znamení naší doby.“

19 *Il Messaggio di Fatima* (Poselství Fatimy), San Paolo, Cinisello Balsamo (Mi) 2000, s. 44, dále uvádím jako MDF.

Po dvou částech, která jsem již vyložila, jsme viděli, jak po levé straně Naší Paní o něco výše stojí anděl s ohnivým mečem v levé ruce, který jiskřil a vrhal plameny, takže se zdálo, že zachvátí zemi, ale plameny se zhasly při doteku záře, jaká vycházela z pravé ruky Naší Paní směrem k němu: Anděl pak ukázal pravou rukou na zemi a mocným hlasem zvolal: Pokání! Pokání! Pokání! A viděli jsme v nesmírném Božím světě: „něco podobného, jako se vidí osoby v zrcadle, když jdou před ním“, biskupa oděného v bílém, „měli jsme tušení, že je to Svatý otec“. A různé další biskupy, kněze, řeholníky a řeholnice vystupovat na strmou horu, na jejímž vrcholku byl velký Kříž z hrubých neopracovaných kmenů, jako by to byl dub s kůrou; Svatý otec, dříve než tam došel, musel projít velkým městem, které bylo z poloviny v troskách a druhá polovina se chvěla v úzkostech, šel vratkým krokem, sklíčen bolestí a lítostí, modlil se za duše mrtvých, které potkával na cestě; když došel na vrchol hory, padl na kolena u paty velkého Kříže a byl zabit skupinou vojáků, kteří na něj stříleli ze zbraní, a ve stejnou chvíli zemřeli jeden za druhým také biskupové, kněží, řeholníci, řeholnice a mnoho osob laických, muži a ženy různých stavů a postavení. Pod rameny Kříže byli dva andělé, každý s kříšťálovou kropenkou v ruce, do níž sbírali krev mučedníků a kropili jí duše, jež se přibližovaly k Bohu.

Ty 3. 1. 1944²⁰

Budiž řečeno, že tento text byl zveřejněn způsobem dosti neobvyklým.

Dne 13. května 2000 ve Fatimě, na závěr obřadu beatifikace Františka a Hyacinty Marto, čte kardinál Sodano promluvu, v níž se jménem papeže ohlašuje, že bude zveřejněno tzv. třetí tajemství. Sodano nečte text tajemství, ale předjímá jeho interpretaci, jak si všimá Andrea Torielli: „Dříve než přejde k podstatě obsahu, chce vytyčit kolíky pro jeho správnou interpretaci.“²¹ Není jasné, proč byla interpretace podána státním sekretářem, který není autoritou doktrinní.

Sodanova interpretace je následující: „Fatimské zjevení se týká především boje ateistických systémů proti církvi a křesťanům a popisuje nezměrné utrpení svědků víry v posledním století druhého tisíciletí. Je to jedna nekončící křížová cesta vedená papeži 20. století..., „biskup oděný v bílém“, který se modlí za všechny věřící, je papež. Také on, při namáhavé cestě ke kříži mezi mrtvými těly mučedníků, padá k zemi zasažen kulkami zbraní.“

Obsah třetího tajemství by v podstatě odkazoval na atentát na Jana Pavla II. spáchaný 13. května 1981, právě v den svátku Panny Marie Fatimské. Potom Sodano vysvětluje, že text bude zveřejněn velmi brzy, jakmile bude připraven komentář, který papež svěřil Kongregaci pro nauku víry. A skutečně následujícího 26. června uspořádal kardinál Joseph Ratzinger tiskovou konferenci, během níž přečte tento komentář a oznámí publikování textu tajemství společně s několika dalšími velmi důležitými dokumenty, k nimž se váží některé polemiky. Předmluvu k souboru textů napsal kardinál Tarcisio Bertone, tehdy sekretář Kongregace pro nauku víry a dnes státní sekretář Svatého stolce.

V Předmluvě, k níž se vrátíme, jsou na první pohled zřejmé některé zvláštní nesrovnalosti, které vyvolaly otázky a pochybnosti. Především pro logickou kontradikci. Mons. Bertone nás informuje, že „Jan Pavel II. požádal o obálku obsahující třetí část „tajemství“ po atentátu 13. května 1981 a přečetl si je přesně 18. července 1981“. A „ihned pomyslel na zasvěcení světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie“²², které uskutečnil (poprvé) „úkonem svěření v bazilice Santa Maria Maggiore 7. června 1981“.

20 Nejvíce znepokojené byly reakce přicházející z tzv. „katolického světa“. Teolog Enzo Bianchi (Corriere della Sera, 15. května 2000), aniž by četl text, ještě před jeho publikováním, pouze na základě ohlášení kard. Sodana soudil: „Bůh, který by předpovídal perzekuce křesťanů v tomto století a zapomněl by přitom na šoa a na 6 milionů zabitých židů, neexistuje.“ (Ovšem Bianchi kromě toho, že soudil text třetí části, aniž by jej četl, ignoroval i druhou část, kde je šoa jasně předznamenáno. A musí mít také špatné znalosti či mínění o enormním počtu zavražděných křesťanů ve dvacátém století, což pokládá za fakt nevýznamný.) Ještě absurdnější je reakce Oscara Luigiho Scalfara, který v komentáři uvedl, že nikdy nevěřil, že by třetí tajemství „předpovídalo hrůzy a katastrofy“. Zřejmě tato vize zničeného města plného mrtvol a zabíjení biskupů a křesťanů, včetně papeže, nijak na italského exprezidenta nezapůsobila. Ten vychází ve svých názorech z faktu, že „Panna Maria je matka“, a podle něj „žádná matka nedělá apokalyptická proroctví a nepředpovídá zlo pro své děti“ (Repubblica, 14. května 2000). Že by se Matka Kristova, jež se zjevila ve Fatimě, aby varovala lidstvo před tragédiemi a katastrofami jako druhá světová válka, šoa a komunistické perzekuce, nechovala jako Matka? Právý opak je pravdou.

21 Andrea Torielli, *Il segreto svelato* (Odhalené tajemství), Gribaudi, Milano 2000, s. 9.

22 Mons. Pavol Hnilica dosvědčil: „Když (papež) vyšel z nemocnice, doslova mi řekl: „Pochopil jsem, že jediné řešení pro záchranu světa před válkou a ateismem je obrácení Ruska podle poselství z Fatimy.“ In «30 giorni», březen 1990.

Pozor na data. Namítá pater Kramer: „Jak je možné, že papeže přiměla četba třetího tajemství k zasvěcení světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie 7. června 1981, když – podle toho, co říká arcibiskup Bertone – papež nečetl třetí tajemství před 18. červencem 1981, tedy přečetl je o šest týdnů později?“²³

Vskutku udivuje, že v oficiální verzi, která byla jistě velmi pečlivě pročitána, cizelována, rozvažována a konzultována v každém detailu, zůstal takový logický protimluv. Čím si to vysvětlit? Je těžko představitelné, že by se jednalo o přehlédnutí, jako by se jednalo o chybné datum, ať už proto, že tento text byl opakovaně čten a korigován, či proto, že se nejedná o pouhé datum, ale o dějinně psychologický moment pro papeže (jakmile přečetl třetí tajemství, papež „ihned pomyslel“ na zasvěcení žádané Pannou Marií). A je rovněž tak nepředstavitelné, že by mons. Bertone šířil falešnou informaci, která by navíc neměla žádnou motivaci a důvod. Vystává tedy již první záhada, jejíž pravděpodobné rozluštění nalezneme v následujících kapitolách.

Kromě toho zaráží také fakt, že Bertone stále nazývá „svěřením“ ono „zasvěcení“, které požadovala Panna Maria ve Fatimě (jak známo, mnozí teologové stejně jako protestanté brojí proti „zasvěcení se“ Marii: přesto papež Jan Pavel II. hovoří o „zasvěcení“). A především Bertone pokračuje a hovoří o svěření – zasvěcení *světa*, zatímco Madona ve Fatimě žádala zvláštní akt zasvěcení *Ruska* (v druhé části tajemství) a sestra Lucie vždy říkala, že se jedná o Rusko a nikoli svět.²⁴ A otázka tohoto zasvěcení je otázkou velmi dramatickou a zvláštní, protože až do současnosti různí papežové, přestože chtěli, nebyli s to realizovat tento požadavek Panny Marie z Fatimy.²⁵

Po desetiletí převažovaly politické a diplomatické obavy těch, kdo papeže zahrnovali výstrahami, že splnění požadavku Panny Marie by byla otevřená provokace vůči sovětské komunistické moci. Později se k zastáncům „ostpolitik“ přidali ti, kteří učinili z ekumenického dialogu dogma a obávali se roztržky s ruskou pravoslavnou církví. A nakonec i mnozí teologové, kteří ohruňují nos, když slyší mluvit o „zasvěcení“ Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, protože nechtějí podráždit protestanty, kteří Pannu Marii nepokládají za hodnou „zasvěcení“. A jako by to nestačilo, tak je ještě prakticky nemožné přesvědčit všechny biskupy, aby se sjednotili v tomto sborovém úkonu (snad jen nařízení papeže pod závazkem poslušnosti by je k tomu mohlo přimět). Faktem je, že se papežům dvacátého století (ačkoli se o to mnozí snažili celým srdcem jako Jan Pavel II., a jiní k tomu byli lhostejní) nepodařilo splnit tuto jednoduchou žádost Panny Marie z roku 1917.

Další element, který vyvolává diskusi, se v předmluvě Mons. Bertoneho týká právě „zasvěcení“. Bylo skutečně papežem Janem Pavlem II. na náměstí sv. Petra? Bertone doslova píše: „Sestra Lucie osobně potvrdila, že tento slavnostní a univerzální akt zasvěcení odpovídá tomu, co si přála Naše Paní. („Ano, stalo se, jak Naše Paní žádala“; dopis z 8. listopadu 1989) Jsou tedy nepodložené další diskuse a petice.“

Také tato velmi důležitá pasáž obsahuje mnohé zvláštnosti. Již způsob odkazu na schválení sestrou Lucií je zarážející: dopis z 8. listopadu 1989. Jaký dopis? Komu je adresován? Kde byl publikován? Není zde žádná vysvětlující poznámka. Proč? A proč není připojena jako v případě dalších citovaných dopisů sestry Lucie jeho fotokopie? Jak lze vysvětlit tuto anomálii? Žádná publikace, kniha či text, ani diplomová práce nemůže nikdy citovat nějaký dokument takovýmto způsobem. A což teprve, jedná-li se o dokument svrchované důležitosti, či přímo jedinečné svědectví o něčem podstatném.²⁶ A oficiální vatikánská publikace třetího fatimského tajemství je přece důležitější než kterákoli běžná kniha.

23 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo* (Konečný boj ďábla), The Missionary Association, Buffalo 2002–2004, s. 180.

24 Viz Solideo Paolini, *Fatima*, cit., s. 125. Také na tiskové konferenci 26. června 2000 Mons. Bertone při představení dokumentů týkajících se třetího tajemství doslova řekl: „V tomto kontextu citací se zmiňuje otázka tzv. »zasvěcení světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie«, zbožný úkon požadovaný Matkou Ježíšovou 13. července 1917.“ (*L'Osservatore Romano*, 26.–27. června 2000) V tento den Mons. Bertone věděl dobře, že sestra Lucie mnohokrát upřesnila, že Panna Maria žádala zasvěcení Ruska a nikoli světa, a znal dobře letitou kontroverzi o těchto dvou zasvěceních. Proč tedy vkládá do uvozovek jako přímou řeč Panny Marie tu formulaci, o níž dobře ví, že ji sestra Lucie popřela? Proč neřící jednoduše pravdu?

25 Biskup Pavol Hnilica, osobní přítel papeže Wojtyły a velký ctitel Fatimy, dobře vysvětlil zásadní význam Ruska (spolu s otázkou komunismu) v Mariině plánu: „Jednou když jsem se vrátil z Fatimy, kde jsem se setkal se sestrou Lucií, vypravoval jsem Matce Tereze to, co mi vizionářka řekla. To jest, že se Panna Maria při mnohých zjeveních, oficiálních v roce 1917 i těch soukromých v pozdějších letech, zajímala o Rusko více než 22krát. Tato naléhavost, řekl jsem Matce Tereze, je důkazem zvláštní mateřské starostlivosti Matky Boží o ruský národ. Také Matka Tereza byla zasažena touto zvláštností a v jejím srdci se zrodila velká touha pracovat pro obrácení Ruska.“ (Renzo Allegri, *Il Papa di Fatima*, s. 305)

26 Po pravdě řečeno, existuje diskutované interview se sestrou Lucií, které vedl Carlos Evaristo 11. října 1992 a při kterém vizionářka měla potvrdit, že zasvěcení 1984 je tím, co žádala Madona ve Fatimě. Nicméně je příznačné, že ani Mons. Bertone je necituje. Toto interview bylo předmětem velké polemiky a kritiky.

Ostatně ani Mons. Bertone nenazývá toto zasvěcení jako „zasvěcení Ruska“. To je příznačné. Hovoří obecně o „slavnostním a univerzálním aktu zasvěcení“. Neboť je to právě onen chybějící specifický předmět (Rusko), který je jednou ze dvou příčin, proč sestra Lucie mnohokrát – už od zasvěcení učiněného Piem XII. – opakovala, že nebyla dána odpověď na žádost Panny Marie ve Fatimě. Také o aktu z roku 1984 sestra Lucie řekla: „Nebyli zde účastni všichni biskupové a nebylo zmíněno Rusko. Mnozí biskupové nepřikládají váhu tomuto aktu.“²⁷

Papež si toho byl vskutku zřejmě vědom. Pravděpodobně chtěl a prožíval tento úkon jako přiblížení, duchovní přípravu pro ty vzpurné pro opravdové zasvěcení, které, jak věřil, bude moci uskutečnit v budoucnu. Jeden z blízkých spolupracovníků Svatého otce, biskup Paul Josef Cordes, byl viceprezidentem Papežské rady pro laiky, když v roce 1990 pronesl: „Bylo to v roce 1984, když během soukromého oběda hovořil papež o proběhnuvším zasvěcení. Řekl, jak předtím plánoval, že zmíní Rusko při žehnající modlitbě. Ale na radu svých spolupracovníků se potom vzdal té myšlenky. Nemohl riskovat tak přímou provokaci vůči sovětskému vedení. Vypravoval nám také, jak ho tížilo toto neuskutečněné veřejné požehnání Ruska.“²⁸

Ostatně sám Jan Pavel II. si byl dobře vědom, že se nejedná ještě o „zasvěcení Ruska“, a v tentýž den při slavnostní modlitbě to uvedl. Vzdálil se od předepsaného textu a připojil tato slova spatra: „Matko Církve... osvěćuj zvláště národy, jejichž zasvěcení a odevzdání od nás očekáváš.“

Což neznamená, že toto zasvěcení z roku 1984 nebylo přijato z nebes a nepřineslo dobré plody (jak se stalo Piu XII., jak uvidíme). Ale papež především věděl a řekl, že to nebylo zasvěcení žádané ve Fatimě a nemohlo mít účinky přislíbené Pannou Marií (obrácení Ruska). Slova Svatého otce byla publikována v *L'Osservatore Romano* následujícího dne (26. března 1984) a cituje je i samotný Bertone, když hovoří o této promluvě. Je tedy zřejmé, že jestli Madona stále čeká na ono zasvěcení, znamená to, že se ještě neuskutečnilo. Papež to věděl a řekl to. Stejně i sestra Lucie, jak jsme řekli, hovořila o tom, že v roce 1984 to nebylo zasvěcení, které Panna Maria očekávala.

Tedy proč v textu Mons. Bertone uvádí, že sestra Lucie řekla opak? A proč přitom cituje dopis (napsaný na počítači, který – pokud víme – sestra Lucie neuměla používat), kterým sestra Lucie měla onen opak potvrdit pět let po zasvěcení, v roce 1989? Podle kritiků zpochybňuje věrohodnost takového dopisu i do očí bijící omyl, který by sestra Lucie určitě neudělala. Podle Kramera se zde píše, že Pavel VI. během své cesty do Fatimy zasvětil svět Neposkrvněnému Srdci Panny Marie.²⁹

Dá se založit tak důležité vyjádření sestry Lucie na dopisu tolik „diskutabilním“, který není publikován a reprodukován, u něhož se neví adresát či aktuální držitel, na dopisu, který popírá všechna předchozí prohlášení vizionářky? Dá se opírat o takový dopis, který není napsán ručně Lucíí a jehož autenticita nebyla nikdy sestrou osobně potvrzena? K tomu, aby ukončil všechny polemiky a spory a aby bylo opravdu možné říci, že „jsou tedy nepodložené další diskuse a petice“, měl Mons. Bertone možnost udělat to nejjednodušší a neúčinnější: dotázat se Lucie.

Velmi zvláštní setkání

Je zářivé jarní ráno 27. dubna 2000, když vysoký církevní představitel z Piemontu vchází do ticha karmelu v Coimbre. V kufříku svého sekretáře s sebou přináší dopis papeže pro sestru Lucii, kde jí vysvětluje biskupovu návštěvu. Mons. Bertone je s velkou srdečností přijat sestrami, usadí se, dá si kávu, a pak s pomocí sester přichází sestra Lucie, která i přes vysoký věk vypadá „klidná a usměvavá“ (slovy biskupa).

Mons. Bertone má před sebou živého svědka Fatimy, tu, jež vlastní rukou napsala celé Tajemství Panny Marie. Mohla by rozptýlit všechny pochybnosti, vysvětlit všechny otazníky. Sestra Lucie může vysvětlit všechno. Prelát by se jí mohl (a měl) zeptat přímo, zda onen dopis z roku 1989 napsala ona a zda zasvěcení z roku 1984 bylo „zasvěcením Ruska“ žádaným Pannou Marií ve Fatimě. Mohl by (a měl by) žádat, aby formálně vyvrátila mnohá prohlášení, jež se jí připisovala a jež vyjadřují názor, že zasvěcení se ještě neuskutečnilo. A především by se jí

27 Rozhovor publikovaný v září 1985 v *Sol de Fatima*, periodiku španělské sekce Modré Armády. Viz také podobné deklarace u Paula Kramera, *La battaglia finale del diavolo*, s. 127-129, a Solidea Paoliniho, *Fatima*, s. 126.

28 In «30 giorni», březen 1990.

29 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 104 a 125.

mohl a měl zeptat, zda ona, sestra Lucie, přepsala onu větu „V Portugalsku se vždy uchová dogma víry“, a tedy jaká byla následující slova Panny Marie, která jsou ve Čtvrté vzpomínce nahrazena „etc.“.

Mons. Bertone je zde právě proto. Ale prelát překvapivě sestře Lucii nepoloží žádnou z těchto otázek. Ani jednu. Nic. Nebo alespoň o tom nic nevypovídá zpráva (nepodepsaná, ale jejím autorem je pravděpodobně sám Bertone) uvnitř vatikánského „dossier Fatima“. Nyní se ptáme: Proč Bertone dva měsíce později v předmluvě k tomuto dokumentu cituje jako důkaz údajný dopis Lucie, nepodepsaný, pochybné autenticity, o němž nevíme, komu je adresován, a který je v rozporu s předchozími vyjádřeními vizionářky? Mohl se přece sám sestry Lucie přímo zeptat a požádat ji o formální potvrzení, dokonce před televizními kamerami, a umlčet tak pochybovače.

Vysvětlení zde není. Po pravdě řečeno, zpráva o tomto setkání (nespolupodepsaná sestrou Lucií, což je další zvláštnost), připojená k dossier, cituje minimum vět v přímé řeči od sestry Lucie. Z rozhovoru, který „trval několik hodin“, jak referuje potom Bertone,³⁰ je ve zprávě obsaženo to, co by se vešlo do tří minut. A zbytek? Co bylo řečeno ve zbývajících „několika hodinách“? Žádný zápis o tom nebyl vydán.³¹ Ví se jen, od samého Bertoneho, že toto setkání „bylo důležité, aby papež mohl vydat rozhodnutí o publikování tajemství“³². Znamená to tedy, že bylo rozhodující jakožto „rozsudek“, „verdikt“.³³ A také tato informace, pokud jí porozumíme, je dosti zvláštní.

Proč bylo zapotřebí tak dlouhého setkání pro rozhodnutí o publikování zbytku tajemství? Jaký „verdikt“, tedy souhlas či ubezpečení, měla dát sestra Lucie? Je to již od roku 1944, co napsala třetí část tajemství a žádala, aby, jak určila Panna Maria, byla zveřejněna roku 1960. Od té doby stále žádá zveřejnění. Co se nyní po ní chtělo? Proč až nyní, kdy je jí přes devadesát, se žádá tak dlouhé setkání?

Muselo být opravdu velmi naléhavé, když na tom záviselo rozhodnutí Vatikánu publikovat či nepublikovat tajemství. Bylo zde snad riziko, že sestra nebude souhlasit s tímto způsobem zveřejnění tajemství? Bylo třeba její podpory pro zveřejnění částečné, jež by pohřbilo (navždy?) pasáž se slovy Panny Marie a jež by zjevení interpretovalo ve vztahu k minulosti? Od tohoto setkání se také odvíjí rozhodnutí Vatikánu udělit sestře souhlas k publikování její knihy meditací „Výzvy fatimského poselství“, kde je obsažena věta, kterou správně podtrhl Marco Tosatti, neboť nutí k zamyšlení: „Plně ponechávám svaté církvi svobodu v interpretaci smyslu Poselství, neboť jí přísluší a k tomu je kompetentní; proto se pokorně a ochotně podřizují všemu tomu, co ona řekne či bude chtít opravit, upravit nebo prohlásit.“³⁴

Snad právě tato „poslušnost“ byla po sestře žádána při tomto setkání v dubnu 2000? Jedná se o ochotu k mlčení a „korekci“? Na okraji těchto otázek je jistá „prazvláštní“ informace, na niž upozorňuje Paolini. 26. června 2000, v den zveřejnění tajemství na slavné tiskové konferenci před celým světem ve Vatikánu, vyšel v *Corriere della Sera* článek s titulkem: „Sestra Lucie neuvidí v televizi zveřejnění fatimského tajemství.“ Udivující je vysvětlení, které v článku podává převorka konventu Maria do Carmo: „Sledujeme televizi, ale jen ve výjimečných případech. Tisková konference o fatimském tajemství takovým případem není.“

A jaké to jsou, ty výjimečné případy? Snad ne finále fotbalových utkání? Těžko říci. Vraťme se však k výsledku setkání z 27. dubna 2000, které přimělo Vatikán zveřejnit tajemství. Mezi nemnoha větami, které řekla sestra Lucie, zasluhuje pozornost jedna, která obsahuje další logickou kontradikci. Čtème celou tuto pasáž:

30 In Aura Miguel, *Totus tuus: il segreto di Fatima nel pontificato di Giovanni Paolo II*, Itaca, Castel Bolognese 2003, s. 147.

31 Pravdou je, že v srpnu 2006, tedy šest let od vydání dossier a rok a půl po smrti sestry Lucie, v předvečer jmenování kardinála Bertoneho státním sekretářem, vyšel rozhovor, v němž hodnostář poprvé zmiňuje existenci zápisu, o němž dosud nebyla žádná informace. Žurnalista se ptal: „Jsou katastrofické předpovědi ohledně budoucnosti (ve fatimském tajemství), nebo je již odhaleno a splněno?“ Odpověď kardinála: „Vícekrát jsem se setkal se sestrou Lucií a měl jsem v rukou zápis k tomuto tématu, který byl od ní podepsán. Nejsou žádná další odhalení o Fatimě a tzv. Třetí tajemství bylo kompletně zveřejněno.“ (*Il Giornale*, 29. srpna 2006). Není jasné, o jakém zápisu kardinál Bertone mluví, stejně jako není jasné, proč nebyl nikdy zveřejněn.

32 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 147.

33 Portugalská novinářka Aura Miguel v své knize *Totus tuus*, která vyšla s předmluvou mons. Bertoneho, píše, že papež „se definitivně rozhodl (publikovat, pozn. aut.) až poté, co se Mons. Bertone vrátil z Karmelu v Coimbre s ‚verdiktem‘ sestry Lucie“ (s. 147).

34 Sestra Lucie, *Gli appelli del messaggio di Fatima* (Výzvy fatimského poselství), Libreria Editrice Vaticana, 2001, s. 122.

Neboť sestra Lucie dříve než odevzdala tehdejšímu biskupovi Leiria – Fatimy zapečetěnou obálku obsahující třetí část „tajemství“, napsala na obálku, že může být otevřena teprve po roce 1960³⁵ buď lisabonským patriarchou, nebo biskupem Leiria. Proto se jí Mons. Bertone otázal: „Proč právě datum 1960? Byla to Panna Maria, kdo určil toto datum?“ Sestra Lucie odpověděla: „Nebyla to Panna Maria, ale byla jsem to já, kdo určil datum 1960, protože podle mé intuice před rokem 1960 by to nebylo pochopeno, ale až později. Nyní to lze pochopit lépe.“

Těchto několik vět „zprávy“ vyvolá bouři otázek. První otázka: Pokud bylo tajemství určeno patriarchovi Lisabonu a biskupovi Leiria, proč je Vatikán převzal na sebe? Jaký důvod vedl k takovému rozhodnutí? V oficiálním dossier, závěrečném vatikánském dokumentu o třetím tajemství, bychom očekávali definitivní vysvětlení. V předmluvě Bertone říká, že zapečetěná obálka, „kterou nejdříve uchovával biskup z Leiria“ (ten byl adresátem a také Lucii vyzval, aby tajemství napsala), „byla předána 4. dubna 1957 Tajnému archivu Svatého officia“. Formulace je dvojnásobná, protože budí dojem, že to byl biskup Leirie, kdo chtěl předat všechno Vatikánu, avšak bylo to Svaté officium, jež na začátku roku 1957 vyzvalo, aby se do Říma poslaly všechny texty Lucie a „také tajemství, zvláště tajemství“³⁶.

Z jakého důvodu? Bertone říká: „Pro větší ochranu tajemství.“³⁷

To je neuvěřitelná odpověď. Úschova u biskupa že by nebyla bezpečná? To by byla urážka (kromě toho v roce 1944 samotný Vatikán řekl, že není třeba všechno posílat do Říma). Po třináct let bylo tajemství dobře chráněno v Leirii, proč tam tedy nezůstalo a muselo být právě v předvečer data, které určila Panna Maria k publikování, přeneseno jinam? Odpověď je jednoduchá: Protože biskup Leirie mons. Da Silva a patriarcha Lisabonu kardinál Cerejeira, následující instrukce Madony prostřednictvím sestry Lucie, již ohlásili, že zveřejní a rozšíří třetí tajemství v roce 1960. Svaté officium zasáhlo proto, aby tomu zabránilo. Neboť Vatikán se rozhodl, že bude „chránit“ tajemství, tedy že ho „pohřbí“ do trezoru.

Je to praxe rozhodně neobvyklá. Skutečnost je taková, že první a druhá část tajemství ve Vatikánu nebyly uloženy.

A byly oznámeny světu způsobem značně odlišným od textu zveřejněného r. 2000, bez nějakého zvláštního aktu Svatého stolce. První dvě části tajemství, bohužel ve formě značně „upravené“ ve prospěch SSSR z vojenských a politických důvodů,³⁸ byly rozšířeny v dubnu 1942 ve čtvrté edici *Meraviglie di Fatima* (vytištěné v Città del Vaticano) patera Fonseky, portugalského jezuita z Papežského biblického institutu v Římě, jež obsahovala velké části ze *Vzpomínek Lucie*.³⁹ V květnu 1942 don Luigi Moresco publikoval stejnou „upravenou“ verzi v knize *La Madona do Fatima*. A konečně 13. října stejného roku vychází v Portugalsku kompletní texty *Vzpomínek* ve třetí edici knihy *Giacinta* od José Galamba de Oliveiry, s téměř oficiálním schválením portugalské církve.⁴⁰ Avšak stále je to ještě způsob, abychom tak řekli, neoficiální. Pokud tyto dvě části byly publikovány, i přes svou „výbušnost“ v situaci tak horké (bylo to uprostřed války a Rusko právě přešlo ke spojencům),⁴¹ proč byla třetí

35 V tomto oficiálním dokumentu Svatého stolce se tedy výslovně uvádí, že sestra Lucie napsala na obálku s třetím tajemstvím datum, kdy mělo být uvedeno ve známost. Proto překvapuje, že jeden z vysoce postavených vatikánských činitelů, sekretář Jana XXIII. Loris Capovilla mohl v jedné knize říci, že papež Jan XXIII. o takovém datu nic nevěděl: „Faktem je, že mu o tom nikdo nerekla, nikdo nemluvil o takovém datu.“ (Mario Roncalli, *Giovanni XXIII nel ricordo del segretario Mons. Loris F. Capovilla*, San Paolo, Alba 1994, s. 116) Papež Roncalli četl třetí tajemství 17. srpna 1959 a, pokud je pravda, co uvádí vatikánský dokument, musel číst i to, co Lucie napsala na obálku. Opět tedy překvapivý nesoulad v tak citlivých záležitostech.

36 Přesná rekonstrukce události je ve FM, sv. III, s. 320–323.

37 MDF, s. 14.

38 Událost zneklidnila vůdce válčících stran a tajné služby. Bylo to v době, kdy se právě rozpadl svazek nacistického Německa a SSSR. Následně se Sovětský svaz stal spojencem západních zemí, takže zveřejnění slov Panny Marie o Rusku nabylo výbušného významu. Americký historik, jezuita pater Robert Graham k tomu uvádí: „V úryvku ‚jestli budou naslouchat mým slovům, Rusko se obrátí a dosáhne se míru. Jinak rozšíří své omyly do celého světa, což způsobí války a pronásledování církve‘, zde byl místo Ruska včleněn výraz ‚bezbožná propaganda‘ a to bylo možné vztáhnout i na německý nacismus. Kromě toho se místo o ‚zasvěcení Ruska‘ napsalo ‚zasvěcení světa‘. Byla to nepřijatelná naivita, jestli se to tak dá říci. Ano, byla válka, ale to neospravedlňuje změnu slov Panny Marie.“ (In Stefano M. Paci, „E la Vergine promise... (A Panna slíbila...), «30 giorni», březen 1990.

39 Fonseca upozorňuje, že „tajemství bylo zveřejněno během války, kdy opatrnost i cenzura nutily vyvarovat se všeho, co by mohlo být citlivé ve vztahu ke znepráteným stranám“. (*Le meraviglie di Fatima*, s. 311)

40 Galambova kniha měla předmluvu od kardinála Cerejeiry a úvod od Mons. Da Silvy.

41 Ve FM, sv. II, s. 479–480, je přikládán velký význam těmto časovým souvislostem, což dává tušit, že „vnuknutí“ sestry Lucie v létě 1941 zveřejnit slova Panny Marie o Rusku bylo ve vztahu k tomuto společenství Ruska.

část Vatikánem vyžádána a ukryta v tajnosti? Jaký „hanebný“ obsah mohla mít? Je možné, že se jednalo pouze o text zveřejněný roku 2000? Tento text se nezdá být natolik výjimečný, aby si žádal tak urgentní intervenci Svatého stolce.

Týká se tedy jiného textu? Je zde ona „výbušná směs“? Určitě ano. Kardinál Ottaviani, který stál v čele Svatého officia, vysvětlil jasně 11. února 1967 důvody, které byly před deseti lety rozhodující pro dané rozhodnutí: „Abychom se vyhnuli tomu, že věc natolik delikátní, která není určena pro široké masy (sic!), padne z jakéhokoliv důvodu do nepovolaných rukou.“⁴² Ale pokud se Panna Maria zjevila ve Fatimě, aby skrze tuto tak věhlasnou událost dala poselství tak „delikátní“ a naléhavé celému lidstvu a církvi, jak ji můžeme my, katolíci, umlčovat a cenzurovat a tvrdit, že její poselství „není určeno pro široké masy“? Není to skutek pychy, když se cítíme být více opatrní než Ta, která je uctívána jako „Virgo prudentissima“, jako moudřejší než Ta, která je nazývána „Sedes Sapientiae“? Jak je možné, že politické úvahy či lidský strach převáží nad poslušností, již jsme povinovány Nebí?

Druhá otázka: Sestra Lucie vždy od nepaměti prohlašovala, že to byla Panna Maria, kdo určil datum 1960 pro zveřejnění a vizionářka o těchto výzvách nikdy nepochybovala.⁴³ Proč tedy najednou v roce 2001 vizionářka měla usvědčovat samu sebe ze lži, když říká Mons. Bertone, že datum bylo její myšlenkou? A proč se jí hodnostář nezeptal na důvod jejích předchozích prohlášení? Proč ji nenapomenul, že po mnoho let říkala nepravdu, když svou vlastní myšlenku připisovala Panně Marii, a že dokonce klamala Svatý stolec (neboť žádala, aby se vyslyšela Panna Maria)? Pokud Mons. Bertone, vždy pozorný a inteligentní, nežádal o vysvětlení těchto nejasností, nějaký důvod pro to musí být. Ostatně to, že rok 1960 byl zvolen pro zveřejnění tajemství Pannou Marií a ne Lucií, je jasné také z jednoho logického důvodu: Byla to Svatá Panna, která osobně 13. července 1917 zakázala publikovat třetí část tajemství („Toto neříkejte nikomu“), a sestra Lucie by se nikdy neodvážila stanovit nějaké datum, kdy by je zveřejnila: Pouze Panna Maria, která poselství předala jako utajené, to mohla udělat. Skutečně, první dvě části tajemství byly sestrou Lucií odhaleny v roce 1941, neboť „k tomu (jsem) dostala svolení z Nebe,“⁴⁴ tedy proto, že k tomu měla svolení od Panny Marie při jednom z pozdějších zjevení po roce 1917.

Kromě toho sestra žijící v portugalské klausuře, která v čase zjevení ani neuměla číst a psát a která pojem Rusko (který uvedla Madona) pokládala za jméno nějaké neznámé paní, nemohla promýšlet nějaké církevně-politické scénáře, podle kterých by se dalo předvídat, že v roce 1960 bude něco ze zjevení „jasnější“.

Třetí otázka: Sestra Lucie žádala, aby se tajemství zveřejnilo v roce 1960, případně po její smrti, pokud by tato nastala dříve. Proč Mons. Bertone přehlíží tuto podmínku a nežádá vysvětlení?

Čtvrtá otázka: Ve vatikánském dossier, kde se žádá po sestře Lucií odpověď na otázku, kdo určil datum 1960, bychom očekávali stejně tak z vatikánské strany vysvětlení, proč se v tomto roce rozhodlo neuposlechnout výzvy vizionářky (či Panny Marie)? K tomu zde není žádné vysvětlení.

Pátá otázka: Proč sestra Lucie říká, že v roce 1960 mělo být třetí tajemství jasnější, je-li to text, který předpovídá atentát uskutečněný v roce 1981? Pokud je text třetího tajemství ten, který je zveřejněn roku 2000, co z něj mohlo být v roce 1960 jasnější? V popisu zjevení zveřejněného 2000 není nic, co by bylo více pochopitelné v roce 1960. Tedy proč kardinál Bertone nechtěl po vizionářce vysvětlení? Proč nechal padnout otázku takové důležitosti, když byl do Coimbrы poslán právě za účelem interpretace třetího tajemství?

Tajemství rozhodně ještě zhoustlo. Ale jsou ještě další a závažnější otázky.

---

42 FM, sv. III, s. 322, Rozhodnutí Vatikánu vychází z cesty, kterou sám Ottaviani, ač sám nepřilíš sympatizoval se „soukromými zjeveními“, uskutečnil do Fatimy v květnu 1955. Setkal se při dlouhém rozhovoru se sestrou Lucií a zde musel velmi dobře pochopit povahu třetího tajemství, když pak spěchal do Vatikánu s přesvědčením, že je nezbytné za každou cenu zabránit zveřejnění.

43 Nejznámější text byl publikován v roce 1952. Napsal jej kanovník Barthas, který 17. a 18. října 1946 mohl mluvit s vizionářkou o třetím tajemství. Ve zprávě o tom uvedl: „Kdy bude třetí část Tajemství odhalena? Již v roce 1946 mi na tuto otázku odpověděli Lucie a biskup Leirie jednohlasně, bez váhání a bez komentářů: V roce 1960. A když jsem nemohl potlačit smělou otázku, proč je třeba čekat tak dlouho, dostal jsem od obou stejnou odpověď: Protože Panna si to přeje.“ (Casimir Barthas, *Fatima. Merveille du XXe siècle*, Toulouse 1952, s. 83, in Laurent Morlier, *Il Terzo Segreto di Fatima*, s. 48.) Později, v roce 1960, tentýž autor potvrdil: „Lucie potvrzuje, že Naše Paní chce, aby mohlo být publikováno počínaje rokem 1960.“ (*Dalla Grotta alla quercia-verde*, 1960, s. 108–109) Také padre Valinho, synovec sestry Lucie, potvrzuje: „Zpráva o tajemství byla doplněna dopisem, ve kterém Lucie říkala, že Madona uvedla, že toto tajemství může být rozšířeno teprve po roce 1960.“ (In Renzo e Roberto Allegri, *Reportage da Fatima*, s. 127)

44 *Memorie di suor Lucia*, Secretariado dos pastorinhos, Fatima 2000, s. 104.

2. ŽIVOT TOHOTO PAPEŽE JE V NEBEZPEČÍ

Vlci (víceméně sedí)

Joseph Ratzinger toho dne mohl být zabit kýmkoliv, zcela jednoduše, bez překážek a rizika. Bylo to 16. října 2004, pouze 180 dní před jeho zvolením na Petrův stolec. Všiml jsem si ho hned, když jsem přešel náměstí s farním kostelem sv. Justiny a spatřil cestu, která se vine po úbočí hory. Po stranách krásné podzimně zbarvené kaštany skvějící se v paprscích zapadajícího slunce. Tam, v horském stavení, kde sídlí Centrum papeže Lucianiho diecéze Belluno jsem se měl setkat s kardinálem Ratzingerem (později jsme měli společně uvést jeho knihu *Fede, Verità e tolleranza* [Víra, Pravda a tolerance] na veřejné přednášce).

Zničeho nic, když jsem jel autem vzhůru, vidím v jedné zatáčce štíhlou osamělou postavu muže, kněze: je to on, jde při kraji, dvacet metrů přede mnou. Je sám (ale několik metrů opodál, jak si všimnu vzápětí, je jeho důvěrník don George). Kráčel pomalým krokem, s baretem na hlavě, rozhlížel se po hornatém okolí, šťastný, dýchal svěží horský vzduch. Vypadal jako kterýkoli jiný venkovský farář.

Zaujala mě jeho osamělost a také jeho klid. Usmál se na mne, pozdravili jsme se. Ale především jsem pocítil obavu, když mi hlavou bleskla myšlenka o jeho zranitelnosti. Tento člověk, úplně bezbranný, na této horské stezce je tím, na kom prakticky již spočívá – při zvyšující se nemohoucnosti současného papeže – tíha celé katolické církve.

Na okamžik jsem pocítil úlek. V době rozšiřujícího se terorismu (nejen islámského), kdy i nedůležitý sekretář cestuje s doprovodem, tento nejdůležitější člověk pro křesťanství (po papeži) je zde sám, na osamělé horské cestě, vystaven jakémukoliv možnému nebezpečí či agresi, na dosah jakékoliv skupině zločinců. Křehký, skromný muž, úplně bezbranný. Právě on se má za krátký čas stát náměstkem Kristovým.

Obvykle kardinál Ratzinger žil a cestoval bez doprovodu, bez (lidské) ochrany. Skutečně, i když jsem ho potkal na náměstí Sv. Petra před lety, byl sám a bez doprovodu. Věděl jsem, že ho v těch letech kdokoli mohl potkat, když pěšky každé ráno chodil kolem Berniniho kolonády na Kongregaci pro nauku víry, kde pracoval.

Jistě, Někdo ho viditelně chránil v těch letech, aby mu jednoho dne svěřil svou loď. A je také zřejmé, že kardinál Ratzinger, i když dobře věděl, že je vystaven mnohým rizikům, se v klidu svěřil do této „jiné“ ochrany. Tato zvláštní důvěra je ještě působivější dnes, tváří v tvář misi, k níž byl (překvapivě) povolán (neboť je známa jeho idea, že se chtěl na stáří vrátit ke svým studiím v ústraní).

Je jasné, že tento muž dobře ví o hrozbách, i o těch největších, jež se mu vznášejí nad hlavou. Dotkl se toho v několika jednoznačných slovech při inaugurační mši na náměstí sv. Petra 24. dubna 2005: „Modlete se za mne, abych ze strachu neutíkal před vlky.“

Jaké „vlky“ měl na mysli? Šedé vlky jsme již viděli v akci ve Vatikánu. Nebo myslel na vlky jiné barvy? Ať tak či onak, číhající vlci zde jsou, pokud do slavnostní nástupní mše včlenil tuto modlitbu. Na co myslel a čeho se bál Svatý otec?⁴⁵ Jaké temné hrozby cítil nad sebou, když pronesl před celým světem veřejně tato slova, on, jenž se vždy pokládal za uměřeného a plachého? A není zvláštní, že si nikdo nevšiml této tak dramatické věty? Ostatně celá homilie, když si ji znovu pozorně přečteme, je věnována meditaci o utrpení, k němuž je povolán Kristův náměstek. Zdá se, že si nikdo nevšiml, že tato inaugurační slavnostní mše svatá Benedikta XVI. byla ve znamení utrpení, které jako by bylo zvoleným papežovým „pastoračním programem“.

---

45 Ježíš v evangeliu upozorňuje na „falešné proroky“ jako na vlky v rouše beránčím: „Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci.“ (Mt 7,15)

Program? Utrpení

Začal tím, že zopakoval dvakrát, že „v životě nejsme nikdy sami a nejsme sami ani ve smrti“, potom hovořil o svém povolání.⁴⁶ Nakonec pronesl tato slova, jež, zdá se, nikdo nepřijal jako znamení toho, že si je vědom všeho, co jej může čekat a jako prohlášení jeho připravenosti k utrpení a mučednictví. Ale je třeba vnímat vážně tato slova:

Drazí přátelé! V této chvíli nemám potřebu předkládat vám nějaký vládní program (...). Můj opravdový vládní program je to, abych nekonal vůli svou, abych nesledoval své ideje, ale abych naslouchal spolu s celou církví slovům a vůli našeho Pána a nechal se vést Jím, tak aby to byl On sám, kdo povede církev v této chvíli našich dějin. Místo předkládání programu bych chtěl pouze jednoduše komentovat dvě znamení, jimiž je liturgicky představováno převzetí Petrovy služby (...).

Symbol pallia: beráncí vlna chce představovat ztracenou ovci nebo nemocnou či slabou, kterou pastýř bere na svá ramena a vede ji k vodě života (...). On je pastýř dobrý, který dává život za své ovce. Pallium říká především to, že všichni jsme vedeni Kristem. A stejně tak nám říká, že máme pomáhat a vést jeden druhého. Tak se pallium stává symbolem pastýřského poslání (...). Pastýř všech lidí, živý Bůh, se stal beránkem, přijal úděl beránka, který je pronásledován a zabit. Právě On se zjevuje jako pravý pastýř: „Já jsem pastýř dobrý... Já dávám život za své ovce,“ říká Ježíš o sobě (Jan 10, 14). Není to moc, která osvobozuje, ale láska! (...) Bůh, který se stal beránkem, nám říká, že svět je zachráněn Ukřižovaným a ne ukřižovateli. Svět byl vykoupen trpělivostí Boha a zničen netrpělivostí lidí. Jeden charakteristický rys pastýře musí být - milovat lidi, kteří mu byli svěřeni, tak jako miluje Kristus, v jehož službě se nachází: „Pas mé ovce,“ říká Kristus Petrovi, a mně v této chvíli. Pást, to znamená milovat - a milovat, to znamená také být ochotní trpět. Milovat znamená: dávat ovцам pravé dobro, potravu Boží pravdy, Božího slova, potravu jeho přítomnosti, kterou nám dává v Nejsvětější svátosti. Drazí přátelé - v této chvíli mohu říci pouze: modlete se za mne, abych se naučil milovat Pána stále víc. Modlete se za mne, abych stále víc miloval své stádce - vás, svatou církev, každého jednotlivě a všechny společně. Modlete se za mne, abych ze strachu neutíkal před vlky.

Vlci a strach. Také následující den po svém zvolení, při koncelebraci v Sixtinské kapli, zmínil lidský strach tváří v tvář tomu, co jej očekává, avšak nejednalo se pouze o pochopitelný úlek při pohledu na velký a těžký úkol, ale spíše o konkrétní a zvláštní strach z „vlků“, kde existuje strohá a dramatická alternativa: dá se pouze „utéci“, nebo čelit martyriu.⁴⁷ Od svého nástupu do úřadu tedy Benedikt XVI. vnímá horizont utrpení. Po celý první rok se k tomuto tématu vrací. Vatikánista Sandro Magister takto komentoval konzistoř konanou 24. března 2006: „První konzistoř Benedikta XVI. se starými a novými kardinály bude připomínána z hlediska důležitosti purpurové barvy. Papež položil velký důraz na význam kardinálské barvy. Připodobnil ji k barvě krve prolité Ježíšem na kříži.“⁴⁸

Zde jsou papežova slova: „Bude to pro vás znamenat ještě intenzivnější účast na tajemství kříže ve sdílení Kristova utrpení. A my všichni jsme svědky jeho utrpení dnes, ve světě a také v církvi.“ O dva dny později, 26. března, při Anděl Páně se papež vrátil k významu purpurové barvy, když hovořil o křesťanském lidu: „Obětování života je charakteristický znak kardinálů, jak potvrzuje jejich přísaha a jak symbolizuje purpurová barva, která je barvou krve.“

Potom papež připomněl mučedníky a pronásledované křesťany ve všech částech světa: „Díky prozřetelnosti shodě okolností se konzistoř konala 24. března, kdy si připomínáme misionáře, kteří v uplynulé době položili své životy při evangelizaci a ve službě bližnímu v různých částech světa. Konzistoř se tedy stala příležitostí, abychom se více než kdy jindy cítili být nablízku všem křesťanům, kteří zakoušejí pronásledování pro svou víru (...). Mé

46 „A nyní, v tuto chvíli, mám já, nehodný služebník Boží, převzít tento neslýchaný úkol, který vskutku přesahuje každou lidskou schopnost. Jak to mohu dokázat? Jsem hoden přijmout tento úkol? Vy všichni, drazí přátelé, jste právě vzývali všechny nebeské zástupy, představované některými velkými jmény Božího působení v lidských dějinách. Tímto způsobem se také ve mně ozývá toto vědomí: nejsem sám. Nemohu nést sám to, co bych skutečně sám nemohl nikdy unést. Zástup svatých mne chrání, podporuje a vede mne.“ (viz www.vatican.va)

47 Papež příznačně zakončil tuto homilii důrazem na závazek věrnosti Kristu a svěřením tohoto předsevzetí Panně Marii: „Na podporu tohoto závazku vzývám mateřskou přímluvu Nejsvětější Panny, do jejichž rukou vkládám přítomnost a budoucnost mé osoby i celé církve.“ Je to žádost o ochranu ne ledajaká, ale dosti příznačná v tomto kontextu Fatimy.

48 Sandro Magister, www.espressonline.it, 28. března 2006.

myšlenky se zvláště obracejí k těm komunitám, které žijí v zemích, kde se nedostává náboženské svobody a nacházejí se v podmínkách největších těžkostí a utrpení.“

Pak 7. května 2006 při mši svaté s ordinací 15 jáhnů římské diecéze se vrací k tématu Dobrého pastýře, tvrdě odsuzuje „kariérismus“ v církvi, pokušení získat zabezpečení prostřednictvím církve: „být obsluhován místo sloužit“, zatímco „jediný legitimní vzestup v pastýřské službě je kříž,“ zdůrazňuje papež. „Pastýř dává život za své ovce (...). Darovat život, nikoli si ho uchovat. Právě tím naplňujeme zkušenost svobody.“

To, že Benedikt XVI. rozhodl limitovat během svého pontifikátu vydávání dokumentů a zaměřit se na normální pastorační úsilí, na myšlenky vlastnoručně zapisované, dává jeho promluvám a poselstvím v nich obsaženým zvláštní význam. V celé plejádě odkazů na utrpení a mučednictví je něco, co upomíná na slova Jana Pavla II. ve Fuldě v listopadu 1980, šest měsíců před atentátem Aliho Agci: „Musíme si zvyknout, že v dohledné době budeme muset podstoupit velké zkoušky, jež budou z naší strany vyžadovat připravenost obětovat vlastní život...“

Benedikt XVI. nevysvětlil důvod permanentních meditací o utrpení, o nezbytnosti být připraven obětovat vlastní život, avšak objektivně, když znovu čteme tyto promluvy za první rok pontifikátu, nelze obejít vzpomínku na text nejvýznamnějšího veřejného proroctví za dva tisíce let křesťanství, tedy na text třetího fatimského tajemství, jež obsahuje vizi papeže, který „u paty velkého kříže byl zabit skupinou vojáků, kteří na něj střelili ze zbraní, a ve stejnou chvíli zemřeli jeden za druhým také biskupové, kněží, řeholníci, řeholnice a mnoho osob laických, muži a ženy různých stavů a postavení“.

Je evidentní, že apokalyptická událost zde tak slavnostně předpovězená Pannou Marií z Fatimy má jedinečnou závažnost v dějinách (světa a) církve, v nichž nechybějí pronásledování, krveprolití a také atentáty na papeže. Je zde tedy papež třetího tajemství?

Proroctví již naplněné?

V protikladu k tomu, v co se věří a co opakovala média, žádná církevní autorita nikdy oficiálně neidentifikovala zabitého papeže z třetího tajemství s Janem Pavlem II. ani prorocké vidění vraždy s nezdařeným atentátem na náměstí Sv. Petra 13. května 1981.⁴⁹

Je třeba si však uvědomit, že taková interpretace, již se přikládá vážnost takřka jako oficiální (Renzo Allegri na ní přímo postavil svou knihu *Il papa di Fatima*), měla svůj podnět ve slovech kardinála Sodana, když 13. května 2000 oznámil, že bude brzy zveřejněn text třetího tajemství.⁵⁰

Pokud „úvodní interpretace“ Sodanova byla míněna v tomto smyslu, budiž řečeno, že hodnostář nikdy přesně nepojmenoval takovou identifikaci a doplnil ji sérií „snad a zdá se“, které z ní nečiní více než prostou hypotézu, která není pro nikoho zavazující.⁵¹ Zakončeme tím, že po oznámení kard. Sodana i *L'Osservatore Romano* jako by ustupoval. Stránku nadepíše: Církev stavi do světla pasáčky Františka a Hyacintu, dvě svíce, které Bůh zažehl, aby osvětlil lidstvo v hodinách temných a neklidných. A *Corriere della Sera* si všiml, že se děje něco významného, takže na druhý den přinesl titulok: *L'Osservatore Romano*, žádná zpráva o proroctví.

Zde jsou přesná slova kard. Sodana:

Fatimské zjevení se týká především boje ateistických systémů proti církvi a křesťanství a popisuje lidské utrpení svědků víry posledního staletí druhého tisíciletí. Je to nekonečná Via crucis, po níž jdou papežové dvacátého století. Podle interpretací „pasáčků“, které potvrdila v současné době i sestra Lucie, je „bílý biskup“, který se modlí za všechny věřící, papež. Také on, když s námahou kráčí mezi mrtvolami mučedníků (biskupové, kněží, řeholníci a početní laici) ke kříži, padá

49 Za „mytologii“ můžeme pokládat i proroctví o atentátu, které měl učinit padre Pio při slavném setkání s mladým donem Wojtyłą v roce 1948. Papež to při odpovědích na několik dotazů sám vyvracel (velmi dobře tuto událost popisuje Andrea Torielli v *Il segreto di padre Pio e Karol Wojtyła*, Piemme, 2006, s. 57–74).

50 Jediným církevním představitelem, který to formuloval, byl mons. Rino Fisichella v předmluvě MDF, kde doslova píše: „Podle slov kardinála Sodana, která se shodují také se slovy sestry Lucie, třetí část fatimského poselství se naplnila 13. května 1981, když byl Jan Pavel II. vážně zraněn.“ Jak uvidíme, Sodano nikdy neučiní oficiálně tuto identifikaci, stejně jako ani sestra Lucie ji nepotvrdí. Ostatně podotýkám, že předmluva Fisichelly je zajímavá a obsahuje také tvrzení opačné: „Niméně budiž nám dovoleno mínění, že podobné typy proroctví nemohou být myšleny jako naplněné (...). Pohled se tedy upírá do budoucna a osvětluje ho (...). Proroctví Fatimy tedy zůstává otevřené.“ MDF, s. 8–9.

51 Když hovoří o ochraně Jana Pavla II. Pannou Marií, říká: „Je to ochrana, která se *zdá* dotýkat také tzv. třetí části fatimského tajemství.“ A potom: „Události, k nimž poukazuje třetí část fatimského tajemství, se zdají být již událostmi minulými.“

k zemi jako mrtev, zasažen střelnou zbraní. Po atentátu 13. května 1981 se Jeho Svatosti ukázalo jasným, že to byla „mateřská ruka, která vedla trajektorii kulky“, a umožnila papeži zastavit se v agonii na prahu smrti. U příležitosti návštěvy tehdejšího biskupa Leirie – Fatimy, rozhodl papež, že mu předá kulku, která zůstala v jeepu po atentátu, aby ji uchoval ve svatyni. Z iniciativy biskupa byla pak tato kulka zasazena do koruny fatimské sošky Panny Marie.

Tento text stojí na počátku dnes nejrozšířenější interpretace a výkladu, který se nabízí: papež v tomto zjevení podle kardinála Sodana „padá k zemi jako mrtev“. Při vši účtě však víme, že třetí tajemství říká jinou věc: papež v prorockém vidění „byl zabit“, a to je něco nekonečně jiného než být zraněn. Ostatně celá scéna ve fatimském vidění evokuje situaci války či zničení a nemá nic společného se scénou atentátu na náměstí Sv. Petra r. 1981 (stejně jako protagonisté, „vojáci“, „šípy“ apod.). Atentát z roku 1981 je ve vztahu k vidění jedním z atentátů, které postihly i jiné papeže, např. Pavla VI. dne 27. listopadu 1970, když byl napaden nožem pomateným mužem v Manile.⁵²

Vidíme tedy další kritická místa Sodanovy „předběžné interpretace“. Fatimské zjevení se ve své podstatě netýká „především boje ateistických systémů proti církvi“, ale věčné spásy duší (protože se jedná o vidění pekla a napomenutí Panny Marie, jež vybízí k pokání a modlitbě za odvrácení).⁵³ Až na druhém místě se týká také – jako historický důsledek neposlušnosti této výzvy – boje ateistických systémů proti církvi.

Sodano interpretuje cestu vzhůru ke kříži jako Via crucis papežů 20. století z důvodů tolika perzekucí, jaké zakoušeli křesťané tohoto století. Toto vysvětlení se zdá chvályhodným, ale ono se již nachází v proroctví Panny Marie, jež je obsaženo ve druhé části fatimského Tajemství a je známé již několik desetiletí. Jde tedy o to, zda vidění vztahované k třetímu tajemství je pouze opakováním obrazů druhého tajemství a týká se již minulosti, či zda se jedná o skutečnosti odlišné, jež se teprve mají přihodit.

Je jasné, že Sodano se přidržuje první hypotézy, domnívá se, že vidění ukazuje mučednictví křesťanů 20. století (zvláště po ruské revoluci r. 1917), které vyvrcholilo atentátem na papeže r. 1981. Avšak na podporu této hypotézy se velmi svévolně nakládá s textem tajemství i s chronologií událostí. Sodano hovoří o papeži, který se „modlí za mrtvolky umučených“, zatímco text hovoří pouze o „mrtvolách“ ve zničeném městě. Dalším svévolným zacházením je to, když se „mrtvolky“ identifikují s „biskupy, knězi, řeholníky, řeholnicemi a početnými laiky“, tedy podle Sodana jsou tyto mrtvolky křesťanskými mučedníky 20. století. Je to svévolný výklad, který mění význam textu. Důvod je jasný: Je třeba umístit utrpení křesťanů před atentát na papeže v roce 1981 a ten identifikovat s papežem zasaženým v Tajemství.

Jenže text třetího tajemství říká odlišné věci. Hovoří o „mrtvolách“ zničeného města, které potřebují papežovy modlitby, a to by nemělo smysl, pokud by se jednalo o mučedníky víry, pak se popisuje vražda papeže (který je mrtev a nikoli „jakoby mrtev“) vojáky a až potom se mluví o utrpení řeholníků v poslušnosti. Má tedy pravdu Solideo Paolini, když si všimá, že „mučedníci z textu jsou vražděni poté, co Svatý otec dospěl na konec Via crucis, proto toto krveprolití křesťanů následuje po násilné smrti římského biskupa“.⁵⁴ Pak by se jednalo o tragédii, která se má teprve uskutečnit, protože od r. 1917 události tohoto typu ještě nenastaly.

Ale vraťme se k centrální tezi státního sekretáře. Poté, co řekl, že „papež padá k zemi jakoby mrtev“, říká, že při atentátu 13. května 1981 se „Janu Pavlu II. ukázalo jasným“, že Panna Maria zasáhla a zabránila kulce, aby způsobila smrtelné zranění. Identifikace zabitého papeže ve třetím tajemství s atentátem 13. května není formulována přímo, ale implicitně se vyvozuje z „poopraveného“ textu tajemství (jakoby mrtev). Vyhýbá se identifikaci a rychle přechází k pocitům papeže Wojtyły po atentátu.

Je plně pochopitelné a správné, že Jan Pavel II. připisoval svou záchranu – vskutku zázračnou – ochraně Panny Marie Fatimské, jejíž svátek připadal právě na ten den (výročí prvního zjevení).⁵⁵ A věřím, že každý katolík

52 Také nad Piem XII. visela hrozba deportace nacisty (viz Giorgio Angelozzi Gariboldi, *Pio XII., Hitler e Mussolini*, Mursia 1988, s. 193 nn.) a plány na atentát.

53 „Základní východisko tajemství není válka, a jeho účelem není uspokojit naši zvědavost, ale je to věčná spása duší.“ (Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima*, s. 45)

54 Solideo Paolini, *Fatima*, s. 242 a 246.

55 Profesor Crucitti dodává, že si všiml věci „absolutně zvláštní a nevysvětlitelné“. Kulka pronikla do břicha po klikaté trajektorii a vyhnula se životně důležitým orgánům. O vlasek minula centrální aortu: pokud by byla zasažena, Svatý otec by byl mrtev na vykrvácení ještě před příjezdem do nemocnice. Vyhnula se také páteři a orgánům centrální nervové soustavy: kdyby byly zasaženy, Jan Pavel II. by zůstal ochrnutý. Profesor uzavírá: „Zdá se, že tato kulka byla řízena tak, aby nezpůsobila nenapravitelné škody.“ (Renzo Allegri, *Il papa di Fatima*, s. 271)

sdílí tento pocit mateřské ochrany s papežem, který vynikal tak velkou mariánskou úctou. Zůstává však nevy-
světleno, jak se může identifikovat atentát z 13. května s viděním ve třetím tajemství. Je to natolik obtížné, že se
tomu kardinál Sodano vyhýbá.

Stejně tak sestra Lucie nikdy neučiní takovou identifikaci, nenašel jsem jedinou větu, která by se tak dala vy-
užít. Sodano se jí dovolává v případě, kdy chce potvrdit, že biskup oděný v bílém je papež, nikoli však konkrétní
papež. Avšak taková identifikace je již obsažena v textu tajemství („měli jsme tušení, že je to Svatý otec“), a tedy
k tomu nebylo třeba potvrzení. Anebo ano? A proč bylo zapotřebí věci, která se zdála samozřejmá? Možná zde
jeden důvod je, objevíme ho později. Zatím je třeba se ptát, kdo je papež, který je ve vidění zabit. Sodano se od-
volává na sestru, aby potvrdila jeho interpretaci třetího tajemství, a tedy identifikaci papeže s Janem Pavlem II.

Ve skutečnosti se odvolává na (výše citované) setkání, které se uskutečnilo před měsícem, 27. dubna 2000,
s vyslancem Svatého stolce Mons. Bertone. Ovšem při tomto setkání Lucie vůbec neidentifikovala atentát ze
13. května s tajemstvím.

Bertone, všimněme si dobře, byl vyslán do Coimby, aby sestře Lucii položil několik otázek ohledně interpre-
tace třetí části Tajemství. Nicméně otázka na atentát 13. května jako předpokládaný obsah Tajemství a odpověď
sestry nebyly publikovány na dvou stránkách „zprávy“, která pak bude přiložena k úvodu Tajemství.⁵⁶ Zde je klí-
čová pasáž:

*Na otázku: „Rozhodující postavou ve zjevení je papež?“, sestra Lucie odpoví ihned ano a vzpomíná, že tři pasáči
byli velmi zarmoucení utrpením papeže (...). Sestra Lucie pokračuje: „Neznali jsme jméno papeže, Paní nám neřekla,
jak se papež jmenuje, nevěděli jsme, zda je to Benedikt XV. nebo Pius XII. či Pavel VI. nebo Jan Pavel II., ale byl to
papež, který trpěl, a to způsobovalo utrpení i nám.“⁵⁷ Pokud jde o pasáž, kdy biskup oděný v bílém, tedy papež, padá
po smrtící střele, sestra Lucie plně sdílí názor papeže: „Byla to mateřská ruka, která vedla trajektorii kulky a papež se
v agonii zastavil na prahu smrti.“*

Zde je další jasný logický zvrat. Proč se přechází od biskupa oděného v bílém „smrtelně zasaženého“ k sestře
Lucii, která „sdílí názor papeže“ o mateřské ochraně Panny Marie? Něco zde chybí. Uprostřed je mezera, v níž
se ztratila otázka: Je onen biskup oděný v bílém papež Jan Pavel II. zasažený, Alim Agcou? Proč nebyla polože-
na tato otázka, která je meritem věci? A pokud byla položena, proč se nepublikuje? Jaké byly přesně otázky Ber-
toneho a jaké byly přesné odpovědi sestry Lucie? Nebylo by vše jasnější a jednodušší, kdybychom je znali?

Mohli bychom si myslet, že Lucie snad nebyla schopna odpovědět, pro pokročilý věk či zdravotní stav nemoh-
la dát jasnou odpověď. Ale v takovém případě by to vatikánský vyslanec deklaroval a nevymyslel by si setkání.
Ovšem oficiální zpráva začíná právě tím, že uvádí, že sestra Lucie byla „vyrovnaná a dobré mysli“. Tedy plně ve
stavu schopném odpovědi. Stejně jako když se objevila v televizních záběrech 13. května 2000.

Pokud byla Bertoneho mise o tom, že měl „položít několik otázek k interpretaci třetího tajemství“ (jak se čte
v průvodním dopise od Jana Pavla II.), jistě nechtěl vědět, zda „biskup oděný v bílém“ je papež, protože to již
bylo obsaženo v textu Tajemství. A také se nepotřeboval ptát, zda souhlasí s tím, že Karol Wojtyła byl ochráněn
13. května 1981 mateřskou rukou Panny Marie (s tím přece souhlasí každý křesťan). To, co bylo důležité, bylo vě-
dět, zda sestra sdílí, že zabitý papež ve třetím tajemství je identický s papežem zraněným Alim Agcou. Proč ve
vatikánském dokumentu není nastíněna tato otázka? Měl to přece být cíl návštěvy. Pokud by sestra odpověděla
ano, bylo by absurdní tuto odpověď nepublikovat. Jasně by potvrdila hypotézu Sodanovu. Ale to „ano“ zde chy-
bí. Co z toho vyvodit? Že by byla odpověď záporná? Mezi několika málo přímými větami Lucie v dokumentu je
rozhodující věta, v níž vizionářka potvrzuje: „Zapsala jsem to, co jsem viděla, interpretace mně nenáleží.“ Věta,
která – můžeme si myslet – jí umožní vyhnout se naléhavé otázce o legitimitě dané interpretace.

Je možné, že Lucie na rozdíl od kard. Sodana pokládala za fakt, že třetí tajemství nebylo naplněno 13. květ-
na 1981 s Alim Agcou a má se teprve uskutečnit? Zdá se, že věci se mají takto, zvláště, když vezmeme v úvahu
dopis, který sestra napsala papeži Janu Pavlu II. dne 12. května 1982. Jedná se o velmi zvláštní dokument, který,
jak uvidíme, se stal předmětem malé záhady.

Byl Vatikánem oficiálně publikován v Předmluvě kard. Bertoneho k *Messaggio di Fatima* poselství. Stojí za to
přetisknout všechny věty sestry Lucie a pak budeme komentovat informace, které podávají.

56 Krátká zpráva byla publikována společně s textem Sodanovy promluvy a teologickým komentářem kard. Ratzingera a dalšími doku-
menty.

57 I když je v dokumentu jen minimum přímých vět, které říká sestra Lucie, zdá se jimi prosvítat, že nechce podpořit identifikaci ta-
jemství s atentátem 1981. Ano, potvrzuje, že „biskup oděný v bílém“ je papež, ale dodává, že neví, o kterého papeže se jedná.

Třetí část tajemství se týká slov Naší Paní: „Pokud se (Rusko) neobrátil, rozšíří se jeho omyly do světa, což vyvolá války a pronásledování církve. Dobří budou mučeni, Svatý otec bude mnoho trpět, mnoho národů bude zničeno.“ (13. VII. 1917)

Třetí část tajemství je symbolickým zjevením, které se vztahuje k této části Poselství, jež je podmíněno tím, zda přijmeme či ne to, co se po nás žádá: „Pokud přijmou mé výzvy, Rusko se obrátí a dosáhnou pokoje, pokud ne, rozšíří se jeho omyly do celého světa atd.“

Od chvíle, kdy jsme nebrali na zřetel tuto výzvu z Poselství, zjišťujeme, že se naplnilo, Rusko proniklo do světa se svými omyly. A pokud nekonstatujeme zatím naplnění závěrečné části tohoto proroctví, stejně vidíme, že se k němu přibližujeme rychlými kroky. Pokud neopustíme cestu hříchu, nenávisti, pomsty, nespravedlnosti a pokud budeme znásilňovat lidská práva atd.

A neříkejme, že je to Bůh, který nás takto trestá; naopak, jsou to lidé, kteří si sami navzájem připravují tresty. Bůh nás starostlivě upozorňuje a volá na dobrou cestu, respektuje naši svobodu, již nám dal, proto lidé jsou zodpovědní.

Zajímavá věc je, že Bertone cituje tento dopis na potvrzení oficiální verze. Avšak logický pohled ukazuje opak. Tento důležitý dopis sestry Lucie nám říká mnoho věcí. Na prvním místě to, že také třetí tajemství hovoří o Rusku a jeho omylech, tak jako druhá část (což není obsaženo v textu zjevení publikovaném v r. 2000). Za druhou sestru Lucie, která tento dopis píše v roce 1982, ani náznakem neuvádí atentát Agci (který se stal před rokem), tedy nemyslí si, že jím by se naplnilo proroctví, naopak potvrzuje *apertis verbis*, že se ještě nepotvrdilo „naplnění závěrečné části tohoto proroctví“.

Lucie v podstatě úplně odmítá tezi, na níž staví svou předmluvu Mons. Bertone a podle níž je proroctví již uskutečněno i se závěrečnou částí v případě atentátu v r. 1981. Podle výkladu Sodana a Bertoneho je vše již uzavřeno v minulosti a zveřejnění tajemství „uzavírá jednu kapitolu dějin“.

Je opravdu zvláštní, že Bertone cituje tento dopis Lucie na podporu své teze. Zdá se to jako nehoda, jako vlastní gól. Ale to není vše. Je tu záhada. Je uveřejněna fotografie vlastnoručního dopisu sestry Lucie. Kdo si přečte portugalský originál, všimne si tak jako Paul Kramer, že z tohoto textu Bertone vypustil zásadní větu: „Que tanto ansias por conhecer.“ Ve všech verzích Bertoneho textu publikovaných Vatikánem (anglické, italské a portugalské) chybí tato část věty, kterou uvádím kurzívou a kterou můžeme číst v reprodukováném rukopisu:

„A terceira parte do segredo, *que tanto ansiais por conhecer*, e uma revelacao simbólica...“

Česky: „Třetí část tajemství, *kteřou tolik chcete znát*, je symbolickým zjevením.“

Proč Mons. Bertone vynechal bez vysvětlení (a dokonce bez tří teček v závorce) tuto větu sestry Lucie? A proč tvrdí, že Luciin dopis je „dopis Svatému otci“? Lucie hovoří k těm, kdo „tolik chtějí znát tajemství“ v roce 1982, zatímco Jan Pavel II. v té době, podle všech oficiálních pramenů, ho již četl a ostatně „v kterékoli chvíli mohl číst text uschovaný ve vatikánských archívech“⁵⁸, nemohl tedy nijak „hořet zvědavostí“.

Tedy komu je skutečně adresován dopis sestry Lucie? Kdo tolik toužil znát tajemství v roce 1982? Anebo, je-li pravda, že byl adresován papeži, jak říká oficiální verze a jak věřím (nemám důvod se domnívat, že je to lež), co chtěl papež znát ohledně tajemství v roce 1982, které již četl před rokem? Stojíme před kolosální veřejnou lží⁵⁹, či spíše před tajemstvím, které je nutno dešifrovat? Je těžké uvěřit tomu, že jde o lež, protože sám Vatikán tento dopis publikuje v přílohách k třetímu tajemství. A zároveň jej zveřejňuje spolu s reprodukcí originálu, takže si každý může všimnout, že v překladu chybí tato část věty. Kdo by chtěl skutečně falzifikovat tento dopis, jistě by nepřipojoval fotografii, to by byla velká neobratnost. Nebylo ovšem podáno žádné vysvětlení pro toto neuvěřitelné „vypuštění“. I v tomto případě přijdeme na motiv později.

Prozatím zůstaňme u faktu, že se jedná o záhadu, která se jeví stále komplikovanější. Kromě toho jsou zde i další nesrovnalosti obsažené v úvodním textu Bertoneho, k nimž se následně vrátíme. I tento text se vyhýbá tomu, aby přesně identifikoval atentát r. 1981 s proroctvím v tajemství. Ale už jsme to řekli: Ani sestra Lucie v publikovaném dopise nedává atentát do souvislosti s tajemstvím a naopak v květnu 1982 píše (papeži či dalším ad-

58 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 312–313.

59 Morlier je v této souvislosti velmi tvrdý: „Tento detail sám o sobě demaskuje podvod. Je jasné, že Vatikán vypustil tuto část věty ze všech překladů proto, aby nás přiměl věřit, že dopis byl adresován papeži, zatímco ve skutečnosti nebyl... Otázka je důležitá: Proč byla tato část věty vypuštěna ze všech jazykových verzí?“ (*Il terzo segreto di Fatima*, s. 219)

resátům): „A pokud nekonstatujeme zatím naplnění závěrečné části tohoto proroctví, stejně vidíme, že se k němu přibližujeme rychlými kroky.“

Pokud je skutečně atentát 1981 naplněním tajemství a je-li toto uzavřeno již v minulosti, jak by mohla sestra Lucie psát tato slova? Zde temnota houstne. Uvedme však zajímavou a zvláštní větu, kterou Jan Pavel II. řekne Vittoriovi Messori v knize – rozhovoru *Varcare la soglia della speranza* (Překročit práh naděje). Kniha vychází v roce 1994, je tedy napsána mnoho let po atentátu. Papež vzpomíná na atentát 1981: „Když mne na náměstí Sv. Petra zasáhl projektil atentátníka, nevěnoval jsem zpočátku pozornost skutečnosti, že k tomu došlo právě o výročí dne, kdy se Panna Maria zjevila třem dětem v portugalské Fatimě a sdělila jim slova, která jako by se s koncem století blížila svému naplnění.“⁶⁰

Je udivující, že se tato slova přešla až dodnes bez povšimnutí. Nacházíme v nich přinejmenším dvě důležité informace. První je, že se Jan Pavel II. třináct let po atentátu domníval, že fatimská proroctví by se ještě měla naplnit, a říká to slovy, která se velmi podobají slovům sestry Lucie z uvedeného dopisu z r. 1982. Druhou informací je to, že proroctví, které se má blížít naplnění, bylo Pannou Marií sděleno ve „slozech“, což má, jak brzy uvidíme, zásadní význam.

Shrňme si zatím dosud známé události. Kardinál Sodano ohlašuje 13. května 2000, že bude publikováno třetí fatimské tajemství, a současně předjímá teologickou interpretaci tohoto závažného textu. Vatikánista Andrea Tornielli vyjadřuje rozčarování mnohých: „To, co se událo ve Fatimě 13. května 2000, představuje cosi výjimečného v dějinách církve. Předkládá se správná interpretace textu dříve než text samotný.“⁶¹

Další paradoxní jev je, že tato interpretace je uvedena Sodanem a Bertonem, ale není oficiálně deklarována. Nenachází se ve vatikánských textech. Kromě toho je vyvrácena dopisem sestry Lucie, který je publikován spolu s textem zjevení. Nakonec je pověřen kardinál Ratzinger, prefekt Kongregace pro nauku víry, aby podepřel tuto kulhající interpretaci svým teologickým komentářem k celému textu tajemství.

Ratzinger ponechává svobodu

Tisková konference kardinála se uskuteční o měsíc a půl později, 26. června 2000. A právě při ní je publikován text tajemství. Kardinál Ratzinger nemohl učinit svobodný teologický komentář k textu, ale musel se pohybovat v již vyznačeném půdorysu. A skutečně zdůraznil, že interpretace je dílem státního sekretáře, zatímco na něm je pouze dát několik podnětů k reflexi v prostoru již interpretačně definovaném. Začíná takto: „Dříve než podnikneme pokus o interpretaci, jejíž základní linie můžeme najít v prohlášení kardinála Sodana z 13. května...“

Poté, co učinil exkurs na téma soukromých zjevení, přichází k bodu, který začíná těmito slovy: „Přicházíme nyní k třetí části fatimského tajemství... Jak vyplývá z předchozí dokumentace, interpretace, kterou kardinál Sodano nabídl ve svém textu 13. května...“⁶² Potom pokračuje slovy, kterými *apertis verbis* limituje svůj komentář: „V tom, co následuje, se tedy budeme snažit dát hlubší základ této interpretaci.“

A konečně v klíčovém bodu přímo cituje Sodanova slova: „Především musíme potvrdit s kardinálem Sodanem: události, k nimž se vztahuje třetí část fatimského tajemství, se zdají již patřit minulosti.“

To je to, co „musíme potvrdit“ podle Ratzingera. V klíčovém místě identifikuje papeže, stoupajícího ke kříži mezi mrtvolami, s „různými papeži, již počínající Piem X. až k dnešku prožívali utrpení tohoto století a snažili se kráčet po cestě, která je tímto utrpením vedla ke kříži. Ve vidění je také papež zabit na cestě mučedníků...“

---

60 Karol Wojtyła a Vittorio Messori, *Varcare la soglia della speranza* (Překročit práh naděje), Mondadori, Milano 1994, s. 243, česky v překladu I. Peprné, 1995, s. 190.

61 Andrea Tornielli, *Il segreto svelato* (Odhalené tajemství), s. 13.

62 Ratzinger zde dodává, že interpretace kard. Sodana byla osobně „předložena sestře Lucii. Ta k tomu uvádí, že jí bylo dáno zjevení, ale ne jeho interpretace. Interpretace, jak říká, náleží ne jí, ale církvi. Po přečtení textu však řekla, že tato interpretace souhlasí s tím, co prožila, a že ze své strany pokládá tuto interpretaci za správnou.“ Samoto sobě adjektivum „správná“ neoznačuje, že jí sestra Lucie sdělila. Zůstává faktem, že ze setkání s Mons. Bertonem nevyplývá, že sestra Lucie schválila či potvrdila interpretaci, která tajemství identifikuje s atentátem 13. května 1981.

Jsme u finální události. Marco Politi si všimá, že pokud jde o „vidění zabitého papeže (...), žádná část dokumentu, kterou představil v přímém televizním přenosu kardinál, nepotvrzuje, že se vztahuje k atentátu Aliho Agci. Spíše k tomu klade otazník (...).“⁶³

Zde je otazník, který kardinál Ratzinger klade: „Neměl Svatý otec po atentátu 13. května 1981, když si přečetl text třetí části tajemství, v této události poznat vlastní úděl? Ocítl se velmi blízko prahu smrti a sám vysvětloval svou záchranu těmito slovy: »Byla to mateřská ruka, která vedla trajektorii kulky, a papež se v agonii zastavil na prahu smrti.« A slova o mateřské ruce, která odvrátila kulku od smrtelné dráhy, znovu ukazují, že neexistuje nezvratný osud, že víra a modlitba jsou síly, jež mohou ovlivnit dějiny, a že nakonec je modlitba silnější než projektily a víra je silnější než rozdělení.“⁶⁴

Podle Politioho tím kardinál provedl „elegantní eskamotáž“. Ale podívejme se na některé detaily. Nehledě na třetí tajemství, to, že Svatý otec byl zachráněn přimluvou Panny Marie, je svaté a jasné a všichni křesťané o tom byli přesvědčeni už před zveřejněním tajemství. Jiný je ale problém proroctví, které se nenaplnuje. Byla vznesena tato námitka: „Je možné, že tak slavné a tolik očekávané a obávané tajemství by obsahovalo takovou mýdlovou bublinu? Že by tajemství bylo o atentátu, o němž všichni věděli už 19 let? Že by tajemství bylo o smrti papeže... který nezemřel? A proč by Panna Maria předpověděla něco, co se neuskuteční?“⁶⁵

Zůstáváme stát v rozpacích. Je rovněž zajímavé, že Ratzinger začíná svůj komentář, kterým měl odůvodnit identifikaci třetího tajemství s proroctvím atentátu, slovy, která znějí opačně: „Žádné velké tajemství není odhaleno, nic o budoucnosti není prozrazeno.“

Kromě toho je třeba upozornit na to, že bavorský kardinál neopakuje tezi Sodana jasným potvrzením, ale řečnickou otázkou („Neměl Svatý otec poznat...?“). Co však měl udělat jiného? Jakou měl Ratzinger roli v celé této věci? Paul Kramer – tradicionalistický autor, který často polemizuje s Vatikánem, někdy i nepřijatelným způsobem – vzpomíná, že po reformě kurie, naplánované Villotem po koncilu, byla Kongregace pro nauku víry, což je nejvyšší doktrinální autorita po papeži, podřízena Státnímu sekretariátu, který je politickou autoritou (je to jedna z velkých rozepří po koncilu), a osobuje si právo dokonce řídit i papeže.⁶⁶ Z toho Kramer vyvozuje, že Ratzinger nedělá nic jiného, než že přitakává jakémukoli názoru Sodana.⁶⁷ Ovšem z jiné strany zase obviňuje Ratzingera pro opačné důvody. Cituje se nějaký anonymní pamflet *Contro Ratzinger* (Proti Ratzingerovi), kde autor tvrdí, že bavorský kardinál mnohokrát opravoval a korigoval papeže Wojtyłu a že po zveřejnění třetího tajemství „usměrňoval“ svatost papeže a mírnil nadšení Angela Sodana atd.⁶⁸

Obě obvinění jsou částečná. Kardinál Ratzinger byl, zdá se, veden jinou a větší starostí. Deník *La Repubblica* nazval svůj komentář takto: Obtížná pravda kardinála k ochraně Svatého otce.⁶⁹ Snažil se chránit Svatý stolec v těžké situaci. Je třeba rekonstruovat tuto situaci, abychom to pochopili. Jan Pavel II. chtěl zveřejnit tajemství spolu s interpretací a již v roce 1999 o tomto rozhodnutí mluvil s biskupem Serafimem z Fatimy. Není jasný postoj kurie. Podle Luigiho Accattoliiho z *Corriere della Sera* „si můžeme představit, že Ratzinger vznesl námitky z opatrnosti, jež jsou obvyklé“.⁷⁰ Opatrnost, k níž nabádal Ratzinger, byla pravděpodobně vztahena k interpretaci. Spojovat jednoznačně církevní výklad třetího tajemství s atentátem 1981 mohlo být velmi neopatrné.

Když 13. května papež přijel do Fatimy k beatifikaci Františka a Hyacinty, udála se zvláštní věc, neboť očekávané zveřejnění tajemství je pouze ohlášeno a je odloženo o několik týdnů. Ohlašuje to kardinál Sodano. Zdá se, že to byl mluvčí Navarro Valls, kdo vhodně radil, aby to nebyl papež, který osobně událost oznámí: „Jednak pro-

63 *La Repubblica*, 27. června 2000.

64 MDF, s. 61.

65 Z předmluvy editora v Laurent Morlier, *Třetí fatimské tajemství*, s. 5.

66 Kramer na podporu tvrzení cituje časopis *The Latin Mass* z ledna 2002, kde novinář Alessandro Zangrando referuje o intervenci Státního sekretariátu, aby nevyšel v *L'Osservatore Romano* článek o tom, že papež oceňuje tradiční mši v latině (Paul Kramer, *Konečný boj ďábla*, s. 118).

67 Tamtéž.

68 Anonym, *Contro Ratzinger*, Isbn Edizioni, Milano 2006, s. 77.

69 V tomto komentáři čteme: „Kardinál Ratzinger měl pravdu, když při vigílii oznámil: tajemství bude uvedeno na pravou míru... Kde je potřeba takových tajemství?“ *La Repubblica* 27. června 2000.

70 *Corriere della Sera* 14. května 2000.

to, že je do proroctví osobně zahrnut, jednak proto, že se jedná o zjevení soukromé, odlišné od biblického zjevení.“⁷¹

Skutečnost, že zveřejnění bylo odloženo z důvodu, že nebyl k dispozici adekvátní teologický komentář (i když bylo na jeho přípravu dosti času), podporuje domněnku, že až do posledku bylo publikování spojené s pochybnostmi.⁷² Neznáme důvod, ale ví se, že právě v posledních dnech došlo k setkání mezi Mons. Bertonom a sestrou Lucií, které mělo odsouhlasit publikaci textu s přiloženou interpretací. A kardinál Sodano pak ohlásil zveřejnění spolu s „preventivní interpretací“ zjevení, které již náleží minulosti, čímž sílu proroctví neutralizoval.

Kardinál Ratzinger byl tedy pověřen vypracováním teologického komentáře, který by text doprovodil. Kardinál, přestože se musel pohybovat uvnitř teze vyznačené Sodanem, uvedl na pravou míru význam textu, což potvrdil listu *La Repubblica*,⁷³ ale zároveň zanechal na hladině výkladu dva záchranné čluny. Zdůrazňuje totiž a upřesňuje, že v případě zjevení ve Fatimě nejsou „definice oficiální ani závazné interpretace“.⁷⁴ Tím odkazuje teze Sodana do roviny pouhé hypotézy, která pro věřící není nijak závazná,⁷⁵ která je legitimní stejně jako jiné „pokusy o interpretaci“, které mohou být rovněž odůvodněné. Ratzinger tak ponechává úplnou svobodu a volnost křesťanům v přístupu k tomuto textu.⁷⁶

Za druhé pak v odpovědi na uctivý, ale kritický dopis Mons. Pavola Hnilici ohledně komentáře potvrzuje, že nechtěl obsah tajemství výlučně a jednoduše uzavírat do minulosti.⁷⁷ Kardinál tedy vylučuje, aby se církev zabývala riskantně nějakou interpretací, která je jen diskutabilní, ale také děravá na všech stranách, jak podotýkají i noviny, např. *La Repubblica* nadepsala úvodník *Mistero dimezzato* (Zeslabené tajemství), v němž je uvedeno: „Slavné třetí tajemství nejde smířit s událostmi z 13. května 1981. Není to papež, který »padá jakoby mrtev«. Scéna je jiná. Je to papež, který je zabit »vojáky, kteří na něj střelí zbraněmi«. Nepomůže odkazovat na symbolický jazyk a metafory. Nikdo nevymluví lidem, že proroctví je mylné. Proroctví neodkazuje, ale hovoří o něčem jiném.“

O čem? Jistě o papeži, který teprve přijde. Je to snad Benedikt XVI. nebo někdo, kdo, aniž by to tušil, teprve přijde v příštích letech?

Kdo je papež z tajemství?

O papeži třetího tajemství⁷⁸ víme také něco jiného z vidění jednoho ze tří fatimských dětí, Hyacinty (dnes již blahoslavené). Epizodu nacházíme popsanou v Třetí vzpomínce sestry Lucie z 31. srpna 1941:

Jednou jsme šli při odpolední siestě ke studni mých rodičů. Hyacinta si sedla na okraj studny, František šel se mnou hledat med lesních včel za nedalekým trnkovým keřem. Po chvíli mne Hyacinta zavolala: Neviděla jsi Svatého otce? Ne!

Nevím, jak se to stalo. Viděla jsem Svatého otce ve velkém domě, jak klečel před nějakým stolem, s tváří v dlaních a plakal. Před domem bylo mnoho lidí, někteří házeli kameny, jiní kleli a pronášeli nadávky. Ubohý Svatý otec! Musíme se za něho hodně modlit!

71 Corriere della Sera 14. května 2000.

72 Prvním signálem, že se něco bude dít, byla mnohoznačná zmínka kard. Ratzingera, který 11. května 2000, dva dny před ceremonií, řekl novinářům: „Tento papež je nepředvídatelný a připravuje nám mnohá překvapení. Může zveřejnit třetí tajemství, přestože účelem jeho návštěvy Fatimy je beatifikace Františka a Hyacinty Martových.“ (In Andrea Tornielli, s. 14)

73 Mario Pirani zdůraznil „ostrou dialektiku stanovisek“, jichž si všimá: „Stačí postavit do protikladu slova kardinála Sodana, jež připodobňují Písmu svatému těch pět stránek napsaných sestrou Lucií v roce 1943 (...), jako by se jednalo o nové Zjevení, a jasná prohlášení kardinála Ratzingera“, který zdůraznil, že „Zjevení bylo ukončeno s Ježíšem Kristem“. («La Repubblica» 22. května 2000)

74 «La Repubblica» 27. června 2000.

75 Říká, že „třetí fatimské tajemství není věroučné dogma“, v rozhovoru pro «La Repubblica» 19. května 2000.

76 Zdůrazňuje také, že „křesťané mají svobodu v tom, zda věří, či nevěří soukromým zjevením“, protože tato zjevení nejsou zásadní pro křesťany. Z toho vyplývá, že křesťané nejsou ani vázáni věřit té či oné interpretaci zjevení. «La Repubblica» 19. května 2000.

77 Byl publikován v časopise *Pro Deo et fratribus* (listopad – prosinec 2000), též na internetu www.aleanzacattolica.org/temi/fatima.

78 Že se jedná o určitého papeže, je také předmětem diskuse. Viz FM, sv. III, s. 479–480 a Laurent Morlier, *Il Terzo Segreto di Fatima*, s. 70–78. Nicméně také vatikánská interpretace MDF, ačkoli hovoří o papežích 20. století, ukazuje na Jana Pavla II. jako na konkrétního papeže tajemství.

Již jsem řekla, jak nás jednoho dne dva kněží velmi prosili, abychom se modlili za Svatého otce, a vysvětlili nám také, kdo Svatý otec je.

Hyacinta se mne pak zeptala:

Je to ten samý, kterého jsem viděla plakat, a ten, o kterém mi Naše Paní hovořila v tajemství?

Ano, odpověděla jsem jí.

Naše Paní to jistě také ukázala těmto dvěma kněžím! Vidíš, nemýlila jsem se. Je třeba se za něj hodně modlit.

Při jiné příležitosti jsme šli k jeskyni v Cabeco. Když jsme tam přišli, poklekli jsme k modlitbě Anděl Páně. Po chvíli se Hyacinta zvedla a oslovila mne:

Vidíš tolik cest, tolik pěšin a polí zaplněných lidmi, kteří pláčou hladem a nemají co jíst? A Svatého otce v jednom kostele, jak se modlí před Neposkvrněným Srdcem Panny Marie? A tolik lidí, jak se modlí s ním?

O několik dní později se mne zeptala: Mohu říci, že jsem viděla Svatého otce, všem těm lidem?

Ne. Cožpak nevidíš, že je to součástí tajemství? Tak by je všichni poznali.

Ano, tedy nebudu říkat nic.⁷⁹

Tato dramatická scéna se připojuje k fatimskému poselství jak v druhé části, kde se mluví o utrpení papeže, tak ve třetí části, kde se předpovídá zavraždění papeže v kontextu enormního mučednictví křesťanů a zkázy světa. Lucie potvrzuje, že toto zjevení je součástí tajemství. Hovoří však o prvních dvou částech tajemství, či o třetí? Dotýká se to minulosti, papežů 20. století, či se to týká budoucnosti, papeže třetího tajemství?

Dokud žila Hyacinta, nebylo ještě zveřejněno nic, takže Lucie vyzývala dívku k mlčení. První dvě části byly Lucii zveřejněny právě v této vzpomínce z 31. srpna 1941 a to by vysvětlovalo, proč zde Lucie zveřejňuje vidění Hyacinty. Logika napovídá, že toto vidění se týkalo prvních dvou částí tajemství. Nicméně je pravda, že Hyacinta vidí událost, která se dosud neuskutečnila, tedy může se to týkat i papeže třetího tajemství, pokud ovšem nechceme vše vysvětlovat symbolicky, jako metaforu trpících papežů dvacátého století, kteří trpěli jistě mnoho. Bylo by pak chvályhodné pojetí Sodana, který o třetím tajemství hovoří jako o vidění symbolickém.

Je však třeba připustit, pokud chceme srovnávat se symbolickými viděními Starého a Nového zákona,⁸⁰ k nimž poukazuje kard. Sodano,⁸¹ že to, co popisuje Hyacinta, se jeví jiné povahy, není v tom mnoho symbolů, spíše se jeví jako předobraz konkrétní historické události, která se má stát. Je to vidění realistické, od toho je těžké se oprostit.

Ostatně, abychom se vrátili k textu zveřejněnému v r. 2000, je ho samozřejmě možné číst i symbolicky, lze přijmout, že „nepopisuje fotografickým způsobem události“, ale pokud se tvrdí, že „symbolické vidění“ obsahuje i konkrétní proroctví o atentátu na papeže, upadáme tím do kontradikce. K tomu by bylo zapotřebí, aby takové proroctví bylo přesné. Ale není tomu tak.

Dá se tedy z toho vyvozovat, že atentát na papeže z 13. 5. 1981 není obsahem třetího fatimského tajemství? Zdá se mi rozumnější vyvodit jiný závěr, přestože tato událost je samozřejmě součástí širšího proroctví Panny Marie o době, v níž žijeme. Moje teorie je, že krvavá událost na náměstí Sv. Petra byla skutečně předpovězena Pannou Marií, ale ne ve Fatimě, jako spíše v La Salette, při jiném z významných zjevení uznaném církví. La Salette je v určitém smyslu předzvěstí Fatimy.⁸²

Také události v La Salette, které se udály 19. září 1846, měly jako protagonisty dvě děti, Melánii a Maximína. Ale nejsou to jen tyto aspekty, které připomínají Fatimu. La Salette je součástí téhož prorockého cyklu, který začal v Rue du Bac roku 1830, kdy se jedná nikoli o „soukromé zjevení“ typu jako v tradiční mystice, ale o zjevení dětem, jež mají za cíl sdělit důležité veřejné výzvy Panny Marie církvi a světu s vědomím událostí klíčových a rozhodujících v dějinách lidstva.⁸³

79 *Memorie di suor Lucia* (Paměti sestry Lucie), sv. I, s. 111–112.

80 Např. 37. kapitolu z Ezechiela nebo 10. kapitolu Skutků apoštolů či přímo prorocké obrazy Apokalypsy.

81 „Takový text (třetího tajemství, pozn. aut.) je viděním prorockým a lze ho srovnat s viděními v Bibli, jež nepopisují fotografickým způsobem detaily budoucích událostí, ale shrnují na témže pozadí jevy, které se osvětlí různým způsobem v budoucnu. Klíč k četbě takového textu nemůže mít jiný než symbolický charakter.“ MDF, s. 41–42.

82 K této události viz Antonio Galli, *Apologia di Melania* (Obhajoba Melánie), Edizioni Segno, Trevagnacco 2001.

83 Viz Donal Anthony Foley, *Il libro delle apparizioni mariane* (Kniha mariánských zjevení), Milano 2004, Livio Fanzaga (a Saverio Gaeta), (Mariin podpis), Milano 2005.

Také v La Salette Panna Maria hovořila o velké moderní apostazi, o aktivizaci mocných protikřesťanských sil, mluví o velkých pohromách, které visí nad lidstvem, a o velkých zkouškách pro svatou církev (odhaluje dokonce, že roky, které přijdou, budou dobou Antikrista). Detailně jsou slova Panny Marie obsažena ve dvou tajemstvích, jež byla svěřena vizionářům a pak postoupena Piu IX.

Dvě tajemství byla pozorně přečtena papežem Mastai a pak zůstala „pohřbena“ (a nepublikována) 150 let v osobním archivu papeže. Zvláštní shodou náhod byla vytažena na světlo díky objevu abbého Michela Corteville 2. října 1999, nedlouho před publikováním třetího fatimského tajemství. V textu Maximina Girauda se čte mimo jiné, že „Svatý otec bude pronásledován“, a v textu Melánie Panna Maria říká: „Papež bude ze všech stran pronásledován, budou na něj střílet, budou ho chtít zabít, ale nebudou mu moci nic udělat. Kristův náměstek opět zvítězí.“⁸⁴

A nejen to. V tzv. „eschatologickém tajemství“ Melánie můžeme číst tato slova Panny Marie: „Svatý otec bude mnoho trpět. Budu s ním až do konce, abych přijala jeho oběť. Zlí budou vícekrát útočit na jeho život, aniž by mu však mohli uškodit, avšak ani on, ani jeho nástupce neuvidí vítězství církve.“

Antonio Galli upozorňuje na tato slova a na slova Maximina v dopise Piu IX., kde hovoří o papeži, kterého „nikdo neočekává“. Pak se dítě svěřuje s tím, že papež nebude „z Říma“, asi se chce říci, že nebude Ital. Říká, že bude vykonávat úřad asi dvacet let a že on, Maximin, by nechtěl být na jeho místě, tedy že bude mnoho trpět. Z těchto dokumentů a dalších upřesnění Melánie „není těžké dedukovat, že papežem je Jan Pavel II.“, opravdu nikdo nečekal, že bude zvolen, jeho úřad byl delší než 20 let a byl obětí atentátu, jak předpověděla Melánie.⁸⁵ Kromě atentátu 13. května 1981 papež zakusil i druhý atentát 13. května 1982.

Není těžké konstatovat, že tajemství La Salette (a nikoli třetí fatimské tajemství) plně odpovídá příběhu Jana Pavla II. Je to on, na kterého se spáchá atentát, je to on, který je zachráněn mateřskou ochranou Panny Marie. Pak je zde další proroctví formulované ve Fatimě, a to se týká papeže, který je zabit. Tentýž Galli se ptá: „Může se jednat o dalšího papeže, který zemře jako mučedník?“⁸⁶ Zdá se jasné, že s těmito dvěma veřejnými proroctvími, jež poskytla Panna Maria, se nacházíme před tragickou eskalací křesťanských dějin, která vrcholí papežem zasaženým střelou (nikoli zabitým) a jeho nástupcem, který zemře jako mučedník. Série veřejných proroctví Panny Marie v moderní době, která probíhají způsobem úplně jiným než v předchozích dějinách církve, by měla být vnímána v celku jako prorocký cyklus, který se dotýká velmi osobité doby v dějinách křesťanství.⁸⁷ A jako takový by měl být interpretován církví.

Moje teorie o dvojitých proroctví týkajících se dvou papežů se může možná potvrdit také pozorným čtením tří částí fatimského tajemství. Ve druhé části se v návaznosti na jisté historické události hovoří o papeži „který bude muset mnoho trpět“, ve třetí části ukazuje zjevení papeže, který umírá mučednickou smrtí (spolu s mnohými křesťany), v kontextu apokalyptické zkoušky pro církev, na jejímž konci Neposkvrněné Srdce Panny Marie zvítězí.

Tato následnost událostí je zvláštním způsobem potvrzena i ve slavném snu sv. Jana Boska⁸⁸, který je nazýván „Sen o dvou sloupech“, jak ho turínský světec vyprávěl 30. května 1862. Přečteme si jej znovu:

Myslete si, že jste na mořském břehu, či na osamělém úskalí, že nemáte ani kousek země v dohledu, vyjma kusu země pod nohama. Na rozsáhlé vodní planině lze vidět nesčetné množství lodí, uspořádaných k bitvě. Jejich přídě jsou zakončeny ostrým železným zobanem v podobě kopí, které probodne a zraní vše, co zasáhne. Lodě jsou vyzbrojeny děly, puškami a zbraněmi všeho druhu, hořlavinami a knihami, a postupují proti jediné obrovské a vysokánské lodi. Pokoušejí se do ní vrazit své zobce, zapálit ji nebo jakkoliv poškodit. Tuto velebnou loď doprovází spousta lodic, je dokonale vyzbrojená, malé lodice od ní přijímají rozkazy a čile se otáčejí, aby se ubránily nepřátelskému loďstvu. Vítr je nepříznivý a zdá se, že i neklidné moře přeje nepřátelům. Uprostřed nezměrné mořské pláně tyčí se z vln dva mohutné, vysoké

84 Antonio Galli, *Apologia di Melania*, s. 406–408.

85 Tamtéž, s. 410.

86 Tamtéž s. 411. Po této myšlence se však Falli přidružuje oficiální verze a vyvozuje, že „jak La Salette, tak i Fatima ukazují k postavě Jana Pavla II.“ Což podle mne je v rozporu s tím, co napsal předtím.

87 Opět zajímavá pasáž v knize rozhovorů Vittoria Messoriho s papežem Janem Pavlem II. *Překročit práh naděje*, těsně předtím, než papež mluví o atentátu. Říká, že „tehdy jsem o Fatimě věděl ještě velice málo. Cítil jsem však určitou spojitost mezi La Salettou, Lurdami a Fatimou.“ (s. 190)

88 Je známo, že turínský světec měl zvláštní nadpřirozené dary, a mezi nimi i schopnost předvídat budoucí události (viz Antonio Soci, *Antikatolická diktatura*, Milano 2004).

sloupy a blízko sebe. Na jednom stojí socha Neposkvrněné, od jejích nohou splývá široký nápis: „AUXILIUM CHRISTIANORUM - POMOCNICE KŘEŠŤANŮ“ a na druhém mohutnějším a vyšším je Hostie v přiměřené velikosti a pod ní je jiný nápis: „SALUS CREDITUM - SPÁSA VĚŘÍCÍCH“.

Hlavním velitelem obrovské lodi je římský papež. Vida úpornou zuřivost a nebezpečné postavení svých věrných, svolává k sobě velitele podřízených lodí na poradu a k vypracování plánu. Všichni velitelé se shromažďují okolo papeže. Konají poradu, ale když se vichry rozběsnily a moře se zuřivě pěnílo, byli posláni, aby veleli svým lodím. Když pak nastal klid, dal papež znovu svolat své důstojníky (lodivody) a mezitím velitelská loď pokračovala v plavbě.

Však tu se vrátila děsivá bouře. Papež stál u kormidla a všemožně se vynasnažoval, aby uvedl loď mezi ony dva sloupy, z nichž kolkolem splývaly kotvy a velké háky, připoutané řetězy.

Nepřátelské loďstvo se žene útokem a všemožně se snaží, aby loď zajalo a potopilo. Někteří bojují spisy, knihami, hořlavinami, jimiž jsou nepřátelské lodě přeplněny, a snaží se vrhnout je na palubu papežské lodi. Jiné útočí děly, puškami a zobci. Boj se vzcháhal stále vztekleji. Nepřátelské přídě prudce dorážely, ale jejich útok a námaha byly marné. Znovu se vzchopí a metají veškeré své střelivo, zatím co obrovská loď hbitě a bezpečně pluje kupředu. Mnohdy se zachvěla pod hroznými údery, mnohdy její boky byly proraženy, ale hned zadul od obou sloupů vánek a štěrbinu se zacelily a díry se zacpaly.

Mezitím se nepřátelská děla trhají, lámou se pušky, zobce a ostatní zbraně, rovněž lodě se tříští a potápějí. Zuřiví nepřátelé začali boj muže proti muži krátkou zbraní, pěstí, klením a zlořečením.

Tu byl papež smrtelně zasažen a padá. Okolostojící přibíhají a zvedají ho. Byl znova zasažen a umírá. Mezi nepřáteli zaznívá již radostný a vítězný pokřik, na jejich lodích zavládlo nevýslovné jásání.

Sotva však zemřel papež, už vstupuje jiný na jeho místo. Shromáždění důstojníci hned zvolili jiného, takže zvěst o smrti papeže přichází se zvěstí o zvolení nástupce. Nepřátelé pozbývají odvahy. Nový papež rozptýlil a přemohl všechny překážky a uvedl loď až mezi oba sloupy. Přivázal ji řetězem, který visel z přídě, na kotvu sloupu, na němž byla Hostie, a jiným řetězem, který visel na zádi, uvázal ji na opačném konci ke kotvě, která byla zavěšena na sloupu, na němž stála Neposkvrněná.

Potom nastal hrozný zmatek. Všechny lodě, které až doposud napadaly papežskou loď, prchaly zmateně, narážely na sebe, tříštily se a potápěly se. Některé lodice, které udatně bojovaly na straně papeže, přivázaly se též k oněm sloupům.

Spousta jiných lodic, které se ze strachu před bojem skryly, očekávaly opatrně opodál, až v hlubinách moře zmizely trosky roztržených lodí, pak zvolna pluly k oběma sloupům, k nimž se přivázaly háky, které z nich visely, a tam zůstaly klidně a v bezpečí s hlavní papežskou lodí. Na moři zavládl klid.⁸⁹

Sen ve světle soudobých událostí není těžké dešifrovat.⁹⁰ Některé jednotlivosti přesně zapadají do mozaiky a jejich chronologické rozvržení se vyznačuje velkou přesností a potvrzuje to jejich prorockou hodnotu. Z hlediska toho, že Don Bosco hovoří v roce 1862, jsou působivé srazy kolem dvou sloupů kolem nejvyššího velitele: jasné proctví dvou koncílů (prvního a druhého vatikánského), jež byly svolány, aby církve mohla čelit útokům

89 G. B. Lemoine, *Memorie biografiche di San Giovanni Bosco* (Životopisné paměti sv. Jana Boska), sv. VII, Turín 1909, s. 169-171. Český překlad dostupný na www.janbosko.cz. Poté, co Don Bosco vyprávěl tento sen, zeptal se na výklad dona Ruy, který řekl: „Mně se zdá, že touto papežskou lodí je Církev a lodmi lidé, mořem pak svět. Ti, kdož hájí obrovskou loď, to jsou papežovi oddaní věřící, a ostatní jsou jejich nepřátelé, kteří se snaží ji zničit zbraněmi všeho druhu. Dva spásné sloupy představují asi úctu k Panně Marii a k Nejsvětější svátosti.“

Don Rua se nezmínil o smrti papeže a též Don Bosco ji mlčky pominul. Jen dodal: „Dobře pravíš, jen výrazy je třeba trochu opravit. Nepřátelské lodě, to je pronásledování. Církev čeká velké soužení. Co se dosud dalo, je v porovnání s budoucím téměř ničím. Nepřátelé představují lodě, které chtějí potopit papežskou loď. V tom zmatku zbývá jediné zvláštní úcta k blahoslavené Panně Marii a časté svaté přijímání. Využívejme jich co nejlépe a rozšiřujme je všude a mezi všemi.“

90 Služebník Boží, kardinál Ildefonso Schuster, arcibiskup Milána, přikládal velkou důležitost tomuto vidění a v roce 1953, když byl v Turíně jako papežský legát na Národním eucharistickém kongresu, během slavnostního zakončení v noci 13. září na Piazza Vittorio věnoval tomuto snu velkou část své homilie. (Viz Piero Mantero a Valentina Ben, *Fatima. La profezia rivelata* [Odhalené proctví], Tavagnacco 2000, s. 66.) Schuster ovšem toto proctví aplikoval na události, které se staly do té doby, zatímco dnes je jasné, že mnohé z těchto událostí se měly teprve potvrdit.

světa. První z nich byl přerušen (jak předpovídá sen) rozpoutanou bouří, Řím byl vskutku napaden 20. září 1870 a skončil po staletích papežský stát, papež se stal „vatikánským zajatcem“.⁹¹

Obraz současné církve, která se otřásá v bouři hrozící potopením, je tůž, který použil kardinál Ratzinger při památné Via crucis na Velký pátek 2005, kdy umíral Jan Pavel II. Tento působivý text, který nepochybně schválil Jan Pavel II. – představuje v jistém smyslu společný apel obou papežů – je z dnešního pohledu první epizoda, která prozřetelně vede k tomu, že nástupcem papeže Wojtyły se stane Ratzinger. Je to jakoby jeho oficiální investitura. V modlitbě k devátému zastavení kardinál píše tato dramatická slova: „Pane, tvá církev se nám často zdá jako bárka, na níž dorážejí vlny ze všech stran a hrozí jí potopení. A také na tvém poli vidíme více plevele než obilí.“⁹²

Kromě toho je jasné, že po dvou koncilech jsou ve snu předpovězeny také další události, jako zranění papeže a pak i jeho mučednictví, kdy se zdá, že síly zla vítězí. Nakonec však za zvláštních okolností překvapivě přichází nový papež, který církev ukotví k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie a k Eucharistii, což znamená vítězství. Dnes můžeme ve světle Fatimy říci, že se nejedná pouze o projev náboženské úcty, ale o jistý zvrat, o „obrácení“ moderní církve z hlediska její povahy před světem a před Bohem. Je třeba znovu zvážit např. slavnostní akt zasvěcení Ruska Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, které marně žádala Panna Maria ve Fatimě společně s dalšími nevyslyšenými věcmi (díky tomu následně Lucie uslyšela vážná slova Ježíšova).

Jedná se o návrat Eucharistie, o ukotvení, které znamená také jasné „obrácení“ k pravověrné nauce po vážných odchylkách po koncilu, a myslím, že i o návrat k adoraci, tedy návrat k dvoutisícileté liturgii církve, která byla rozložena v pokoncilní době (je známo, že taková „obrácení“ jsou přesně v linii pontifikátu Benedikta XVI.).⁹³

Dva sloupy, k nimž je třeba se připoutat a které by daly vpravdě odlišnou tvář dnešní církvi: více adorační než světskou, více prosící o Boží milost a spásu než starající se o vlastní plány a zájmy, více tepající než debatující. Aby to byla církev, která vše očekává od Krista a ne od politické obratnosti a aktivismu, církev nikoli zadušená koukolem a nečistotou (jak kritizuje kardinál Ratzinger). Je to předobraz „metanoie“. A poté návrat a zakotvení u Ježíše a Panny Marie,⁹⁴ jejichž Srdce zvítězí v naší přítomnosti, jak zní i finální poselství Fatimy: „Mé Neposkvrněné Srdce zvítězí.“

---

91 K těmto perzekucím církve viz Antonio Socci, *Protikatolická diktatura*.

92 *Via Crucis*, Vatikánské nakladatelství 2005, s. 65.

93 Samozřejmě si nelze představit zákaz liturgie v národních jazycích, ale jde o snahu papeže Benedikta, který ještě jako kardinál hovořil o potřebě „navázat na tisíciletou tradici“, o přehodnocení moderního ritu v tradičním smyslu a především o navrácení svobody všem věřícím. Právě kardinál Ratzinger před časem oznámil „dostatečné pochopení“ vůči těm věřícím, kteří upřednostňují starou liturgii. „Kdo dnes podporuje pokračování této liturgie nebo se přímo účastní na jejím slavení,“ řekl nynější pontifex, „je dáván na index a projevuje se vůči němu netolerance. V dějinách se nikdy nic podobného nestalo, tímto způsobem je znehodnocena celá minulost církve. Jak je možné věřit jí v přítomnosti, pokud se věci mají takto? Abych byl upřímný, nechápu ani shovívavost mnohých bratří v biskupské službě vůči této intoleranci, která se jeví být úlitbou duchu doby a jeví se být v rozporu s procesem nezbytného smíření uvnitř církve.“ (Joseph Ratzinger, *Dio e il mondo*, San Paolo, Cinisello Balsamo [Mi], 2001, s. 380)

94 To, co anděl v prvních zjeveních říká Lucii: „Srdce Ježíše a Marie naslouchají vašim prosbám.“ (ze Čtvrté vzpomínky in *Lucia racconta Fatima* [Lucie vypravuje o Fatimě], Brescia 1999, s. 92)

3. ZÁHADA VE VATIKÁNU

Je zde nějaké neodhalené „tajemství“?

V tomto bodě nás prorocký rámec Fatimy staví před událost, která se má teprve stát: mučednictví papeže a mnoha pastýřů a křesťanů v hrozných souvislostech. Předpovídá tedy tragickou situaci pro církev a svět. Ale jaký je smysl tohoto vidění tak enigmatického a těchto předpovězených událostí? Jak je vysvětlit? Je možné, že by se Panna Maria zjevila ve Fatimě, aby dala poselství – výzvu tolik naléhavou, která by však zůstala nepochopená, zamotaná do mnoha často protichůdných interpretací? Toto zjevení, zveřejněné ve Vatikánu r. 2000, není vysvětleno Pannou Marií?

Pater Gerard Mura, profesor filosofie v semináři Sacro Cuore v Zaitzkofen, poznamenal: „Nemůžeme se zbavit dojmu, že zde cosi chybí (...). Dovídáme se pouze o nevidaném trestu pro církev, věřící a hierarchii. Není nám dáno žádné vysvětlení, proč má tento trest k nám přijít, jak se mu můžeme vyhnout pomocí obrácení: Boží proctví má běžně charakter varování (...). Takže jsou zde mezery, které vedou k podezření a pochybnostem, zda je tento text úplný.“⁹⁵

Jedna studie z tradicionalistické strany⁹⁶ potvrzuje, že podle struktury fatimského poselství, či podle obsahu zjevení z 13. června a 13. července 1917, jak jsou obsažena ve Čtvrté vzpomínce Lucie, ve vidění „biskupa oděného v bílém“ (třetí tajemství) chybí vysvětlení Panny Marie, chybějí její slova, čili může zde chybět jedna část, kterou se Vatikán rozhodl nezveřejnit.⁹⁷

Musím uznat, že na podporu této teze, podle níž má třetí tajemství také část, kde by byla opakována slova Panny Marie, je uváděn velmi silný argument, který musí být pokládán za zásadní ve prospěch teorie „fatimistů“.

Je to záhada kolem jedné věty. Sestra Lucie píše Třetí vzpomínku (z 31. srpna 1941), kde odhaluje první dvě části tajemství a říká, že je také třetí část, kterou zatím nezveřejní. Několik měsíců později píše Čtvrtou vzpomínku (z 8. prosince 1941), v níž opakuje předchozí, ale když dospívá ke konci druhého tajemství („a světu bude udělen nějaký čas pokoje“), připojuje novou větu, která v přechodím textu není: „Em Portugal se conservarà sempre o Doguema da fé etc.“ (V Portugalsku se vždy uchová dogma víry etc.)

Věta vskutku výbušná. Především proto, že jde o přímou řeč Panny Marie, kterou Lucie opakuje. Za druhé proto, že „etc.“ označuje, že promluva Panny Marie ještě pokračuje. „Je možné, že slova Panny Marie, která pronáší osobně, by mohla končit tímto ‚etc.‘? Určitě nikoli. Nepochybně je zde další text následující po ‚etc.‘. Co se stalo s tímto textem?“⁹⁸

V textu třetího tajemství zveřejněném 26. června 2000 není opravdu ani jedna věta Panny Marie. Je tedy oprávněné ptát se, co se stalo s těmito slovy? Záhada se stala ještě „výbušnější“ poté, co Vatikán nevysvětlil, nepokusil se o žádnou interpretaci dané věty, která je objektivně nesmírně důležitá. V souboru dokumentů, které

95 In Catholic, březen 2002, in Marco Tosatti, *Il segreto non svelato*, cit., s. 119–120.

96 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 186–188.

97 Teorie „fatimistů“ je následující: Panna Maria vysvětlila vždy vidění, která ukazovala dětem. Při zjevení 13. června hovoří Madona o osudu Hyacinty, Františka a Lucie a ihned poté následuje související vidění („viděli jsme samy sebe v tomto světle...“). Také 13. července „vidíme, že Madona dává vidění dětem a vysvětluje jeho význam“. Sestra Lucie popisuje strašné obrazy pekla a ihned poté přináší slova Madony: „Viděli jste peklo, kde končí duše ubohých hříšníků...“ Kramer poznamenává: „Ačkoli děti věděly, co vidí, Panna Maria jim podala vysvětlení.“ Pokud se však týká třetího tajemství, máme pouze zjevení, navíc velmi tajemné. Kramer se tedy ptá: „Proč Panna Maria vysvětlila něco tak zřejmého jako vidění pekla, zatímco nepodala ani slovo k osvětlení toho, co publikoval Vatikán?“ Odpověď může být následující: Protože toto vidění není než ilustrací právě pronesených slov Panny Marie o pronásledování, tedy druhého tajemství. Kramer však namítá, že zde jsou symbolické výrazy, které nebyly vysvětleny, zejména co se týká anděla a hlavně vraždy papeže. Vidění tedy nemůže být ilustrací toho, co bylo obsaženo v druhém tajemství.

Nicméně je pravda, že sestra Lucie ve Vzpomínce z 31. srpna 1941, když zveřejnila první dvě části poselství Panny Marie, začíná velmi důležitou větou: „Tajemství se skládá ze tří různých věcí, z nichž dvě zveřejním.“ Zveřejnila vidění pekla a prorocká slova Panny Marie o dvacátém století. Zůstává jediná utajená věc, tzv. Třetí tajemství neboli vidění „biskupa oděného v bílém“. Kdyby se k tomu přidalo ještě vysvětlení Panny Marie, měli bychom čtyři části. Námitka tradicionalistů ovšem nabízí k úvaze, že vidění a vysvětlení Madony jsou neoddělené jako jedna věc.

98 Tamtéž s. 174.

doprovázejí tajemství zveřejněné v r. 2000, není začleněna Čtvrtá vzpomínka, ale Třetí. A byla odsunuta do poznámky tato věta o Portugalsku, ne však už věta Panny Marie, kterou Lucie uvádí ve Čtvrté vzpomínce: „Toto neříkejte nikomu. Františkovi to však můžete říci.“

Kromě toho v Předmluvě Mons. Bertoneho k celému tajemství se ony dvě věty Madony vyřídí takto: „Ve čtvrté vzpomínce z 8. prosince 1941 (sestra Lucie) k tomu připojuje ještě několik poznámek.“⁹⁹ Několik poznámek? Jak je možné obejít tento zásadní *incipit* Panny Marie, jako by to byla nějaká marginální poznámka Lucie? Jsou dvě možnosti.

První vysvětlení: Bertone při psaní textu pokládá tyto věty za úvahu Lucie a ne za přímá slova Panny Marie a snižuje tak hodnotu slov prvořadého svědka Fatimy (který však uvedené věty připisuje jako přímou řeč Panny Marie). Tím snižuje hodnotu celého fatimského poselství. Možná proto, že se domnívá, aniž by to bližší vysvětlil, že je zde určitá část nadpřirozeného původu a další část, která tento původ nemá. Ovšem pokud se připustí, že Lucie si mohla slova Panny Marie vymyslet, pak se může uvést v pochybnost všechno. Avšak právě ve Čtvrté vzpomínce sestra Lucie uvádí tato inspirovaná slova: „Po pokorné modlitbě před svatostánkem a Neposkvrněným Srdcem Marie, naší tolik drahé Matky, kdy jsem prosila o milost, aby se nestalo, že bych napsala bytí jediné písmeno, které by nebylo k její slávě.“ A o něco dále zdůrazňuje ještě jednou: „Neříkám a nepíšu v takových případech žádnou věc, jež by vycházela pouze ze mne.“¹⁰⁰

Druhé vysvětlení: Mons. Bertone mohl odkázat na další poznámky, které sestra Lucie připojuje ve Čtvrté vzpomínce, ale v takovém případě pominul existenci zásadních výroků, a takové mlčení je opravdu nepochopitelné. V obou případech se nemůžeme zbavit dojmu, že oficiální úřad, který se snaží podrobně vysvětlit celé fatimské poselství, stojí před uvedenou větou s velkými rozpaky a snaží se ji tiše obejít. To je nejhorší způsob komunikace. Neboť právě to posiluje a upevňuje polemické argumenty kritiků.

Toto píše Kramer: „Proč zvolili Třetí vzpomínku (sestry Lucie), když Čtvrtá nabízí text poselství více kompletní? Odpověď je zřejmá: Zvolili Třetí vzpomínku, aby se vyhnuli jakékoli diskusi ohledně věty: „V Portugalsku se vždy uchová dogma víry etc.“ Pomocí tohoto prostředku se jim podařilo vyloučit, že Fatimské poselství obsahuje další slova Panny Marie, jež následují po „etc.“, a že se tato chybějící slova týkají třetího tajemství. Pokud by tomu tak nebylo, neprokázali by takovou zjevnou averzi vůči této větě.“¹⁰¹

Je třeba uznat, že tu je „záhada“ zatím nevysvětlená (a je to jedna z věcí, na kterou jsem se chtěl zeptat kard. Bertoneho). Ostatně není zde pouze věta o Portugalsku a výmluvné etc., ale po tomto etc. říká Madona Lucii: „Toto neříkejte nikomu. Františkovi to však můžete říci.“ Je to důležitá věta, která má být vysvětlena. Jak je známo, jeden z pasáček, František, viděl Pannu Marii, ale neslyšel její hlas.¹⁰² Je snadné vyvodit: Pokud třetí tajemství spočívalo pouze ve vidění zveřejněném Vatikánem v r. 2000, František je viděl tak jako Lucie a Hyacinta. Pokud je zde nějaká část, o níž Panna Maria řekla, aby to sdělily Františkovi, je to proto, že takové tajemství obsahuje i slova Panny Marie, která on neslyšel, evidentně jsou to ta, jež následují po oné větě a vysvětlují vidění. Takovou tezi podporují různí „fatimisté“. Pokud chceme však být objektivní, musíme připomenout i jisté pochybnosti.¹⁰³

Je jisté, že naše pátrání se odehrává na minovém poli, kde je třeba se pohybovat s opatrností, klidem a objektivitou. To jsou bohužel vlastnosti chybějící u velké části publicistiky „fatimistů“. Laurent Morlier dospívá dokonce k tezi, že třetí tajemství obsahuje pouze tato slova Panny Marie a to, co je zveřejněno 26. června 2000, je podvod. Ale nezdá se mi, že k tomu předkládá nezvratné důkazy a zásadní argumenty, aby mohl vznést tak vážné

99 MDF, s. 14.

100 *Lucia racconta Fatima*, s. 88-89.

101 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, cit. s. 172.

102 Sestra Lucie o tom hovoří na začátku Čtvrté vzpomínky (viz *Lucia racconta Fatima*, cit. s. 95). Morlier upozorňuje: „Nyní více chápeme, proč byl František ochuzen o milost slyšet Pannu Marii. Důvod zůstával dodnes nejasný. Dnes nám slouží k odhalení velkého podvodu.“ (*Il Terzo segreto di Fatima*, cit., s. 54-55)

103 Zdá se, že Madona odkazuje zároveň k celému tajemství, které bylo zjeveno jako jedno onoho 13. července. Tedy věta o Františkovi by se mohla týkat slov pronesených ve druhé části. Nicméně je pravda, že dovození říci to Františkovi neobsahuje Třetí vzpomínka, která obsahuje pouze první a druhé tajemství, ale Čtvrtá vzpomínka, ihned po větě o Portugalsku a po „etc.“, jež jsou pokládány za začátek Třetího tajemství. Takže pokud Madona říká Lucii, že může říci její slova Františkovi, může se jednat i o (prozatím hypotetická) slova ze třetí části tajemství, jež následují po „etc.“ a zatím je neznáme.

obvinění.¹⁰⁴ I proto, že samotná sestra Lucie potvrdila to, co bylo publikováno, a potvrdila vlastní rukopis a písmo.¹⁰⁵ Tedy zjevení určitě je součástí třetího tajemství. A Morlier dokonce pochybuje o tom, zda sestra, která byla v posledních letech viděna a která hovořila, je skutečně sestra Lucie. Vznáší domněnku, že mohla být „nahrazena“, a to už jsou fantazie, kterým se zde nebudu věnovat.¹⁰⁶

Ta zvláštní slova Panny Marie

Tedy věta o Portugalsku dává tušit, že je zde jistá část, která nebyla zveřejněna a která obsahuje slova Panny Marie vykládající zjevení. Pokud Jan Pavel II., jak jsme viděli, v roce 1994 říká, že slova, která řekla Panna Maria ve Fatimě třem pasáčkům „jako by se s koncem století blížila svému naplnění“,¹⁰⁷ tedy ještě nejsou úplně naplněná, je možné se domnívat, že odkazují ke slovům dosud neznámým, proneseným ve třetí části tajemství. Neboť slova pronesená ve druhé části se již naplnila, jak je zřejmé, ve dvacátém století a Jan Pavel II. na to upozornil přímo ve stejné knize.¹⁰⁸ Tedy je to sám papež, který nás přivádí na stopu třetího tajemství, jež obsahuje slova Panny Marie (nezveřejněná v r. 2000), která se mají teprve realizovat.¹⁰⁹

Morlier poukazuje také na další podněty k zamyšlení. Cituje například kanovníka Barthase, který píše: „V dokumentech k procesu beatifikace (Hyacinty a Františka) se diskutuje poprvé o tajemství při výpovědi Lucie v roce 1924. Když vypráví o zjevení 13. července, uvedla: „Pak nám Paní řekla několik krátkých slov (palavrinhas) a kladla nám na srdce, abychom je nikomu neříkaly, pouze Františkovi.“¹¹⁰

Pokud je věta sestry Lucie vztažena přesně k třetí části tajemství, je opravdu velmi významná, neboť hovoří o „slozech“ Panny Marie, která ve zveřejněném textu z r. 2000 nejsou. Ostatně Barthas se Lucie ptal na třetí tajemství 17. a 18. října 1946 a potvrzuje: „Text slov Naší Paní byl napsán sestrou Lucií a vložen do zapečetěné obálky.“¹¹¹ Morlier cituje rovněž kardinála Ottavianiho, prefekta Svatého officia za Jana XXIII., jednoho z mála, kdo četl třetí tajemství. Ten na slavné tiskové konferenci řekl: „(Sestra Lucie) napsala na papír to, co jí řekla Panna Maria, aby to sdělila Svatému otci.“¹¹²

104 Důkazy domnělé „nepravosti“ textu publikovaného r. 2000 jsou uvedeny v třetí kapitole jeho knihy. A devátá kapitola nabízí grafologická zkoumání, podle kterých ruka, která psala tento text, není stejná jako ta, která psala „texty sestry Lucie pokládané za autentické“. Jsou to zajímavé studie, ale proti nim by se mohly postavit jiné a přesně opačné. Jeden znalec dokonce připouští své závěry pouze s rezervou, protože nemá k dispozici originální dokumenty. Jazyková studie prof. Russo vede např. k profilu osobnosti autora textu, která odpovídá sestře Lucií.

105 MDF, s. 38.

106 V osmé kapitole své knihy vznáší Morlier tuto pochybnost o tom, že „místo skutečné sestry Lucie, nasadili jinou, falešnou“.

107 Karol Wojtyła a Vittorio Messori, *Varcare la soglia della speranza* (Překročit práh naděje), cit., s. 243.

108 „A co by se dalo říci o třech portugalských dětech z Fatimy, které v předvečer Říjnové revoluce nečekaně uslyšely: Rusko se obrátí a Mé Srdce nakonec zvítězí. Takové předpovědi si nemohly vymyslet samy. Neznaly dějepis ani zeměpis, a tím méně měly přehled o sociálních hnutích a ideologickém vývoji. A přece se stalo právě to, co ohlásily.“ (tamtéž, s. 145)

109 Dá se namítnout, že se papež mohl odvolávat na slova „Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí“. Je to interpretace chvályhodná, ale v jakém smyslu mohl papež r. 1994 pokládat za blízké vítězství Mariina Srdce? Nelze tvrdit, že by to souviselo s rozpadem komunismu, protože ten v té době již nastal a Svatý otec již v té době upozorňoval na nebezpečí sekularizace postkomunistických zemí, jako Polsko. Také upozorňoval, že „komunismus padl v důsledku svých chyb a zneužívání“ (tamtéž, s. 146). Tedy triumf Mariina Srdce je nepochybně proroctví, které se týká víry, proroctví velkého globálního obrácení světa ke Kristu. Je těžké na konci století vidět znamení tohoto obrácení, sám papež upozorňuje na nedostatky v opačném smyslu: globální apostazi. Je tedy tajemstvím, k čemu směřují slova Svatého otce, která slova Panny Marie měl na mysli, když hovořil o jejich bližším se naplnění.

110 Casimir Barthas, *Fatima. Merveille du XXe siècle*, s. 81, in Laurent Morlier, *Il Terzo Segreto di Fatima*, s. 55. Tato citace Morliera byla kritizována fra Francescem in *Documentacao critica de Fátima*, sv. 2, 1999, s. 128 a 141. Zvláště se Morlierovi vytýká, že citace vytrhuje z kontextu. Morlier odpovídá (s. 195–197) s uvedením celé pasáže a jeví se přesvědčivým.

111 Laurent Morlier, *Il Terzo Segreto di Fatima*, s. 196.

112 Tamtéž s. 55–56. Ovšem jinde jsou přesná slova Ottavianiho citována jinak: „Lucie napsala na papír v portugalskéštině to, oč jí žádala Panna Maria, aby to sdělila Svatému otci.“ (FM, sv. II, s. 486) Je to změna citace ze strany Morliera? Dá se z obou citací vyvodit, že Ottaviani mluvil o slozech Panny Marie v rámci třetího tajemství?

Vzniklo mnoho dohadů o této větě Panny Marie a o onom „etc.“, pokládaném za začátek třetího tajemství. Je oprávněná domněnka, že je to skutečně třetí tajemství? Určitě ano, ledaže by existovalo jiné přesvědčivé vysvětlení této věty, která zůstala viset ve vzduchu. Ostatně i sestra Lucie to tak chápe.¹¹³

Možná jedno z nejjasnějších svědectví podal pater Schweigl, rakouský jezuita (1894–1964), profesor na Gregorianě a Russiku, který jel do Fatimy, aby se z pověření Pia XII. pečlivě věnoval tomuto případu a dotazoval se také sestry Lucie na třetí tajemství. Jezuita se setkal se sestrou 2. září 1952 a text jejich setkání byl a zůstal ukryt na Svatém oficiu. Při svém návratu se ovšem svěřil jednomu z přátel, který o tom po několika letech napsal dopis-svědectví fra. Michelovi. Jezuita prý řekl: „Nemohu odhalit nic z toho, co jsem se dověděl ve Fatimě ohledně třetího tajemství, ale mohu říci, že má dvě části: jedna se týká papeže. Druhá, logicky – přestože nesmím nic říci – musí být pokračování vět: V Portugalsku se vždy zachová dogma víry (...). Ohledně části, která se týká papeže, jsem se zeptal (říká náš svědek): Papež současný, nebo příští? Na tuto otázku pater Schweigl neodpověděl.“¹¹⁴

Je jasné, že toto prohlášení je velmi pádné, ačkoliv není přímé, není podáno z první ruky a dostává se na veřejnost až po smrti patera Schweigla, a ještě od svědka, kterého fra. Michel při citaci ponechává v anonymitě. Znaje velkou svědomitost fra Michela, domnívám se, že se nepochybně jedná o svědka věrohodného, ale je pravda, že v tomto podání takové svědectví ztrácí mnoho na své váze. Je třeba rovněž upozornit, že dílo fra. Michela, kde je publikován tento dopis, vyšlo v r. 1985, 15 let předtím, že církev zveřejnila třetí tajemství. A popis patera Schweigla se jeví přesným z hlediska textu zjevení (část, která „se týká papeže“) a citací slov Panny Marie („V Portugalsku...“). Tedy teze, že třetí tajemství má dvě části, vidění a slova Panny Marie, nachází zde věrohodné potvrzení.

Dlouhou dobu se mělo za to, že tento incipit třetího tajemství a jeho pokračování znamená něco katastrofického pro církev i pro svět. Pater Joaquin Alonso, fatimský archivář, který je pokládán za významného znalce (zemřel v roce 1981), komentuje tento incipit takto: „Tato věta jistě poukazuje na kritický stav víry, který budou požívat jiné národy, tedy velkou krizi víry. V době, jež předchází vítězství Mariina Neposkvrněného Srdce, se tedy budou dít hrozné věci, které jsou předmětem třetího tajemství. Jaké? Pokud se „v Portugalsku vždy uchová dogma víry“, lze z toho vyvodit, že v jiných částech církve se tato dogmata znejistí či se i ztratí (...). Je tedy pravděpodobné, že text odkazuje konkrétně na krizi víry v církvi a na nedbalost samotných pastýřů.“ O něco později pater Alonso napíše přímo, že v tajemství se může hovořit „o vnitřních bojích v lůně církve a také o velkých nedbalostech představitelů vysoké hierarchie a o chybách vysoké církevní hierarchie“.

Fra. Michel přináší tyto teze patera Alonsa¹¹⁵ a připojuje dvě důležité poznámky. Především ukazuje, že na počátku, když se začínal zabývat Fatimou, pater Alonso zastával jiné názory, potom však „svůj pohled úplně změnil“.¹¹⁶ A podotýká (jako vysvětlení tohoto obratu): „Jsme si jisti, že během té doby (pater Alonso) se často setkával se sestrou Lucíí a že měl více příležitostí klást jí dotazy v rámci přípravy kritického vydání fatimských dokumentů. Jako expert oficiálně jmenovaný Mons. Venanciem mohl získat nový úhel pohledu na téma tak závažné bez alespoň tichého souhlasu vizionářky?“¹¹⁷

Potom fra. Michel publikuje další texty patera Alonsa, ze kterých vyplývá, že je tomu právě tak. Hovoří o *defaillances*¹¹⁸ vysoké hierarchie a uzavírá: „Nic z toho všeho není ostatně cizí jiným vyjádřením sestry Lucie v těchto bodech.“ Fra. Michel komentuje: „Tato věta je pro nás dvojnásob cenná. Neboť kromě pevného přesvědčení patera Alonsa, které vyvodil z mnoha indicií, nám nepřímou sděluje i myšlenky samotné vizionářky (...). Skutečně, i kdyby se pater Alonso mýlil, pokud jde o obsah posledního tajemství, můžeme si být jisti, že sestra Lucie – která v mnoha případech neváhala dementovat fantastické hypotézy – našla způsob, jak mu je vysvětlit.“¹¹⁹

Tedy slova Panny Marie (dosud nezveřejněná) by mohla předpovídat apokalyptickou krizi víry v samotné církvi počínající od nejvyšších míst. Pravděpodobné je také vysvětlení vidění (zveřejněné 26. června 2000), v němž se objevuje papež, biskupové a věřící, kteří jsou mučeni a procházejí městem v rozvalinách. Jistá pochybnost

113 Viz Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 172.

114 FM, sv. III, s. 476.

115 Tamtéž, s. 460 a 472.

116 Tamtéž, s. 472.

117 Tamtéž.

118 Což lze přeložit těmito termíny: mdloba, kolaps, nedostatek, poklesek, vada, slabost, nedbalost, krize.

119 FM, sv. III, s. 473.

k této tezi patera Alonsa se může objevit tehdy, když vychází „z jistého závěru: obsah nezveřejněné části se nevztahuje k novým katastrofám politicko-vojenským, ale k událostem charakteru vnitrocírkevního, jež jsou samy o sobě ještě závažnější“¹²⁰.

Pochybnost spočívá v tom, že ze zjevení zveřejněného r. 2000, které pater Alonso musel znát, pokud znal celé třetí tajemství, se dá spíše vyvodit kontext válečné tragédie¹²¹ (od anděla trestu, jehož blesky zadržuje Panna Maria, až k městu v rozvalinách a k vojákům, kteří zabijí papeže a spolu s ním mnoho biskupů a věřících).

Různá mínění o „pohromách“

Shodují se v tom, že přijdou „tresty“ na svět, ale různí se mezi sebou. Uvedeme dva příklady z tradicionalistického tábora, Paula Kramera a Solidea Paoliniho. První z nich obviňuje ve své knize Vatikán, že zatajil třetí tajemství církvi a světu, a používá přitom silných slov: „Byl spáchán těžký zločin proti katolické církvi a celému světu. Ti, kdo tento zločin spáchali, jsou nositeli vysokých funkcí v církevní hierarchii, oběťmi jsou ona a ti, které miluje. Následky takového zločinu jsou už nyní katastrofické, a nebudou-li zodpovědné osoby zastaveny co nejdříve, konečný výsledek může být ve svých rozměrech apokalyptický.“¹²²

Je ovšem zajímavé, že na dalších stranách¹²³ si autor knihy osvojuje slova biskupa Fatimy Mons. Alberta Cosme Do Amarala (a tak protiřečí sám sobě), který 10. září 1984 na konferenci ve Vídni prohlásil: „Fatimské tajemství nehovoří ani o atomových bombách, ani o jaderných hlavicích či raketách (...). Jeho obsah se týká pouze naší víry. Identifikovat tajemství s katastrofickými vizemi nebo s jaderným konfliktem znamená deformovat smysl poselství. Ztráta víry na jednom kontinentě je horší než vyhlazení jednoho národa. A je pravda, že víra se v Evropě neustále oslabuje.“¹²⁴

Nicméně se objevují některé otázky. První: Slova biskupa se zdají protiřečit úvodní tezi Kramera, podle níž je třetí tajemství také ohlášením pohrom na svět, které měl Vatikán zatajit. Druhá otázka je, zda a jak se slova biskupa Do Amarala „shodují“ s textem zveřejněným r. 2000. Upřímně řečeno, nezdají se příliš shodovat s tímto zjevením. Kromě toho pater Kondor, sekretář-překladatel, dodal v této souvislosti, že „papež má vážné důvody, aby nepublikoval tajemství“¹²⁵. A neřekl bych, že v roce 1984 existovaly takové vážné důvody, aby nebylo možné zveřejnit proroctví o atentátu, který se stal v roce 1981. Ostatně r. 2000 byl text zjevení o „atentátu“ zveřejněn. Pominuly tedy „vážné důvody“? A proč? Co se vlastně stalo? Vážné důvody se pravděpodobně týkají jiné části tajemství, která ještě nebyla zveřejněna a i dnes zakládá důvody k mlčení.

Vraťme se však k tradicionalistické literatuře. Také Solideo Paolini se přidržuje teze, podle níž obsahuje třetí tajemství jisté proroctví o velkých hrůzách pro lidstvo. Shromáždil různé prameny, které se objevily během let, a nabízí možný text tajemství, tedy promluvu Panny Marie začínající slovy o Portugalsku.¹²⁶ V tomto rekonstruovaném textu se mluví o přírodních katastrofách, o světě zmitajícím se v hrůze, o „velké válce“, o „kouři a ohni padajícím z nebe“, o „vodách oceánů, které zaplavují části země“, a o „milionech lidí, kteří náhle umírají“.

Dvěma prameny, ze kterých čerpá Paolini (mezi jinými), jsou tzv. diplomatická verze tajemství a domnělá prohlášení Jana Pavla II. ve Fuldě.

Prvním je senzační článek německého časopisu Neues Europa z 1. října 1963, který „odhalil“, že Pavel VI. obeslal představitele dvou táborů, Kennedyho a Chruščova, výtahem třetího tajemství a že tato „diplomatická

120 FM, sv. III, s. 460.

121 Paolini hovoří o potvrzení, jež bývá připisováno sestře Lucii (1991), že třetí tajemství bude zjeveno během hrozná války. Zveřejnění r. 2000 ovšem neproběhlo za války a není ani jistota o daném prohlášení, stejně jako nebylo potvrzeno při setkáních s Mons. Bertinem.

122 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 25.

123 Tamtéž, s. 193–194.

124 FM, sv. III, s. 453–454. Biskup byl jistým způsobem „nucen“ couvnout pro tichý církevní zákaz hovořit o třetím tajemství. Avšak v jednom interview z r. 1995 opět potvrdil své prohlášení a dodal informaci, která je téměř novinářskou senzací: „Než jsem ve Vídni r. 1984 potvrdil, že třetí tajemství se týká pouze víry a její ztráty, preventivně jsem to konzultoval se sestrou Lucií a získal její souhlas.“

125 FM, sv. III, s. 453.

126 Solideo Paolini, *Fatima*, s. 266–268.

verze“ měla mít rozhodující podíl na podepsání dohod o zastavení šíření jaderných zbraní mezi mocnostmi. Tento text mluví o nesmírných katastrofách, o Satanovi, který ovládne svět a pronikne až do vedení církve.

Fra. Michel kritizuje mlčení Vatikánu, který nedementuje tento senzační článek a ani později neudělal nic proti tomu, aby byly miliony katolíků klamány podvodem. Potom cituje patera Alonsa, jenž kategoricky odmítá německý časopis: „V tomto článku je všechno falešné a nepravdivé: zpráva o předání textu mocnostem ze strany papeže, historické omyly, styl poselství zcela odlišný od autentického stylu sestry Lucie i samotné myšlenky, které vůbec neodpovídají těm, jaké měla vizionářka.“¹²⁷ Potom fra. Michel rozebírá bod po bodu¹²⁸ senzační článek v *Neues Europa*, který je opravdu prošpikován historickými omyly (ačkoliv některé pasáže o církvi jsou věrohodné).¹²⁹

Další „pramen“ Paoliniho představují senzační prohlášení, jež měl Jan Pavel II. pronést během své cesty do Německa v roce 1980 a jež byla publikována v malém německém časopise *Stimme des Glaubens*.¹³⁰ Papež dotazovaný na tajemství a jeho nezveřejnění v roce 1960 měl evokovat stejné obrazy jako v *Neues Europa* (a tedy je tím potvrdit) a pak poukázat na perspektivu mučednictví (rok před atentátem) a na velké zkoušky na obzoru.

Marco Tosatti se ptá: „Je nevidané, aby si německý časopis od základu vymyslel papežské prohlášení na téma tak závažné a riskoval, že budou takové informace dementovány.“¹³¹ Nicméně mezi vymyšlením si textu a jeho publikováním v přesném znění jsou mnohé střední cesty. Pater Alonso vyjádřil k tomuto článku „velkou nedůvěru“ a tak jako fr. Michel se domnívá, že taková novinářská senzace není hodna důvěry.¹³² Po pravdě řečeno, jsou v tomto vyprávění mnohé aspekty, které myšlení a postoje papeže Wojtyły připomínají. Na druhé straně, jak oznámil svého času mons. Bertone, v této době (1980) Jan Pavel II. ještě nečetl třetí tajemství, které podle oficiální verze přečte až v nemocnici v červenci 1981, brzy po atentátu. Nicméně o tom, kdy se papež seznámil s třetím tajemstvím a s „jakým“ tajemstvím se seznámil v roce 1981, existují značné pochybnosti, jak uvidíme. Je téměř jisté, že tajné poselství Panny Marie četl v roce 1978.

Tedy jeho vyjádření ve Fuldě, přestože bylo dementováno Vatikánem,¹³³ je pokládáno za velmi pravděpodobné (nikoli doslovně, ale základními fakty) Paolinim, který z mnoha dalších indicií vyvozuje, že v (dosud) nezveřejněné části třetího tajemství jsou prorockví o hrůzách a katastrofách pro svět. Může vzniknout dojem, že pater Alonso a fra. Michel byli vedeni k negaci těchto prorockví, protože se báli, že důraz položený na katastrofy zastínilo jádro prorockví, tedy temnoty zahalující církev, jež jsou příčinami těchto hrůz. Nicméně na jiných místech ani oni nevyklučují „tresty“, jež přijdou na svět.

To, na čem se nakonec všichni autoři shodují, je přesvědčení, že třetí tajemství začíná slovy o Portugalsku a pokračuje prorockvím o vážné krizi církve.¹³⁴ Paolini jako téměř všichni tradicionalisté ve svém pokusu o rekonstrukci

127 FM, sv. III, s. 436.

128 Tamtéž, s. 436–442.

129 Fra. Michel potvrzuje, že „jsou zde skutečně některá témata pravého tajemství“, zvláště o církvi, není jasné, zda díky „shodě náhod“, či díky nějaké „římské indiskrétnosti“ (sv. III, s. 439–440).

130 „Při pohledu na jeho závažnost a aby nepovzbudili světový komunismus v jeho záměrech, moji předchůdci upřednostňovali diplomaticky odložit případné zveřejnění. Na druhé straně se všichni křesťané mohou spokojit s tímto: Pokud se jedná o poselství, v němž se říká, že oceány zaplaví celé části země, že najednou miliony lidí zemrou, není důvod přát si zveřejnění takového tajného poselství. Mnozí ho chtějí znát pouze ze zvědavosti či z lačnosti po senzaci, ale zapominají, že vědět znamená pro ně také zodpovědnost. Je nebezpečné chtít pouze uspokojit zvědavost, pokud zároveň nejsme připraveni něco udělat nebo si myslet, že se už nedá dělat nic proti ohlášenému zlu.“ Pak měl papež vzít do ruky růženec se slovy: „Toto je lék proti tomuto zlu! Modlete se, modlete se a nežádejte ničeho jiného. Svěřte všechno ostatní Matce Boží.“ Pak měl být dotázán na církev a odpověděl: „Musíme se připravit na velké zkoušky, které mohou vyžadovat i oběť našeho života a naše úplné odevzdání se Kristu a za Krista. Je ještě možné zmírnit tuto zkoušku vaší a mou modlitbou, ale není možné se jí vyhnout, neboť jen tímto způsobem se může církev účinně obnovit. Kolikrát se již obnova církve děla cestou krve! Ani tentokrát tomu nebude jinak. Musíme být silní a připravit se, s důvěrou v Krista a jeho Nejvyšší Matku, musíme být vytrvalí v modlitbě růžence.“ (FM, sv. III, s. 442–443)

131 Marco Tosatti, *Il segreto non svelato*, s. 88.

132 FM, sv. III, s. 443.

133 Budiž však upřesněno, že když se Vittorio Messori obrátil na kard. Ratzingera a poznamenal, že „Jan Pavel II. během své návštěvy Německa zřejmě potvrdil (privátně před malou skupinou zasvěcených osob) obsah oné »diplomatické verze«, kardinál mu nijak nevyvracel, že by tato slova Jan Pavel II. pronesl. (*Rapporto sulla fede*, San Paolo, 1985, s. 110 – česky *O víře dnes*, MCM Olomouc 1998, s. 82) Ovšem na tiskové konferenci 26. června 2000, při níž bylo zveřejněno třetí tajemství, kard. Ratzinger důrazně odmítl tyto domněnky: „Na základě mých informací toto setkání (ve Fuldě) není pravdivé, neuskutečnilo se a papež neřekl tato slova.“ (In Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 143)

134 FM, sv. III, s. 569–574.

třetího tajemství potvrzuje, že by se zde mělo hovořit také o Antikristu a tak se potvrdit, že přichází jeho čas a že Panna Maria přišla do Fatimy, aby pomohla církvi v boji v této zvláštní chvíli dějin, o níž se hovořilo už v Novém zákoně. Před Paolinim podpořil tuto tezi i fra. Michel myšlenkami, jež jsou velmi zajímavé.¹³⁵

Ostatně samotní papežové od Pavla VI. („kouř Satana pronikl do Božího chrámu“) až po Benedikta XVI. poznávali a pojmenovávali současnost slovy velké závažnosti.

Pavel VI. upomínal na konce časů: „V této chvíli je v církevním prostředí velké zmatení, a to, co je znejistřováno, je víra. Stává se, že si opakují Ježíšovu otázku z Lukášova evangelia: Nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde? Stává se, že vycházejí knihy, které se vzdalují od víry v základních bodech, a biskupové mlčí, že jsou to pochybné knihy. Toto je podle mne zvláštní. Znovu pročítám evangelium o konci časů a konstatuji, že v této chvíli vyvstávají některá znamení tohoto konce. Blížíme se ke konci? To nebudeme nikdy vědět. Je třeba, abychom byli stále připraveni, ale vše může trvat ještě velmi dlouho. To, co se mne dotýká při úvahách o katolickém světě, je, že uvnitř katolicismu jako by občas převažovalo myšlení nekatolického typu, a může se stát, že toto nekatolické myšlení se brzy stane nejsilnějším. Avšak toto myšlení nebude nikdy reprezentovat myšlení církve.“¹³⁶

Kardinál Ratzinger při čtvrtém zastavení Křížové cesty napsané pro papeže Wojtyłu (Velký pátek 2005) odkázal na stejnou větu z evangelia a jistě ne náhodou, a připojil také odpověď, jedinou pravou, kterou řekl Ježíš při svém utrpení. Odpovědí je Maria. Zde jsou slova kard. Ratzingera: „Učedníci se rozprchli, Maria neutíká. Ona je zde, s odvahou matky, s věrností matky, s dobrotou matky a s její vírou, která přetrvává v temnotě: Blahoslavená ta, která uvěřila. (Lk 1,45) Ale nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde? (Lk 18,8) Ano, v této chvíli to ví: nalezne víru. To je v té chvíli jeho velká útěcha.“

V nejtemnější chvíli dějin, když se zdá, že je semeno víry vytrženo a zničeno, stále existuje víra Panny Marie. Madona nikdy neopustí církev a lidstvo a neponechá je napospas zlu. Tak můžeme spontánně interpretovat kardinálova slova a vidět ve Fatimě znamení Mariiny přítomnosti v hodině zkoušky. Právě proto je nesmírně důležité té prorocké poselství Panny Marie, slova, která byla určena nám a která jsou dosud skrytá za oním „etc.“.

Vraťme se tedy k našemu pátrání. Vraťme se k záhadě věty Panny Marie, o níž psala sestra Lucie ve Čtvrté vzpomínce: „V Portugalsku se vždy uchová dogma víry etc.“ Začátek promluvy nikdy nedokončené. Promluvy, která živila tolik dohadů o krizi, která postihne církev (a svět).

Bylo by tedy důležité, kdyby při zveřejnění třetího tajemství, mezi všemi dokumenty a přílohami, byl podán alespoň pokus o vysvětlení věty o Portugalsku a o „etc.“. Také pro rozptýlení pochybností a extrémních dohadů některých lidí, kteří stavěli zjevení ve Fatimě do protikladu k II. vatikánskému koncilu, který označovali jako příčinu globální apostaze a jako apokalyptickou zradu nejvyšší hierarchie.¹³⁷ Také jako protiargument vůči zastáncům těchto tezí by posloužilo vyjasnění dané věty. Na tiskové konferenci v roce 2000 Mons. Bertone odpověděl těm, kdo se ptali na tento incipit, téměř rozržitě: „Je těžké říci, zda se týkal druhé nebo třetí části... mně se zdá, že patří k druhé.“¹³⁸

Nám se zdá těžké uvěřit, že by podobná odpověď mohla být dostačující. Spíše než odpověď je to vytáčka. Je zřejmé, že nebyla ochota jít k podstatě věci. Kdyby byla, pak by nebylo těžké zjistit, zda náleží k druhé nebo třetí části. Stačilo by se zeptat toho, kdo ji napsal. Mons. Bertone mohl osobně požádat sestru Lucii, aby vyjasnila tuto větu, ať již při setkání v dubnu 2000, nebo při druhém setkání (o němž budeme mluvit) 17. listopadu 2001, kdy byl poslán za sestrou s velmi překvapivou iniciativou, přesněji s žádostí, aby vyvrátila některé kritické postře-

135 FM, sv. III, s. 521nn.

136 In Jean Guitton, *Paolo VI. segreto*, s. 152–153. Papež Montini pronesl veřejně také hrozivá slova: „Věříme v něco nadpřirozeného, co přišlo na svět, právě aby narušilo a udusilo plody ekumenického koncilu a aby zabránilo tomu, že v církvi se rozezná chvalozpěv radosti... Mám pocit, že jistými štěrbinami pronikl kouř Satana také do Božího chrámu.“ (Pavel VI., 29. června 1972) Také Jan Pavel II. vyslovil podobné mínění: „Musíme realisticky a s velkou bolestí připustit, že křesťané se dnes cítí ztraceni, zmateni, rozptýlení a také zklamáni; byly rozšířeny ideje, které jsou v rozporu se zjevenou pravdou; byly rozšířeny opravdové hereze v dogmatické a morální oblasti (...), byla převrácena liturgie, tím, že jsou ponořeni do intelektuálního a morálního relativismu a tedy i do permisivismu, jsou křesťané pokoušeni ateismem, agnosticismem, pouhým moralizujícím osvicenstvím, sociologickým křesťanstvím zbaveným dogmat a morální objektivit. Je třeba znovu začít od základu.“ (L' Osservatore Romano, 7. února 1981)

137 Podobně tvrdý soud je od Gianniho Bageta Bozza: „Není krize v církvi před koncilem, je to koncil, který přivodil krizi.“ (*Antikrist*, Milano 2001, s. 11) Je diskutabilní hovořit, že před koncilem nebylo krize. Spíše souhlasíme s kard. Ratzingerem, který vidí faktory poškozující církev v několika chybách uskutečněných během koncilu, v chybném přijetí koncilu a následné degeneraci, nikoli v koncilu jako takovém.

138 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 141.

hy ke zveřejněnému tajemství. Dá se věřit tomu, že by tato věta Panny Marie nesmírné důležitosti byla jen v roztržitosti zapomenuta? Nebylo lepší příležitosti k jejímu objasnění? Ale Bertone se sestry nezeptal (z obavy z případné odpovědi?). Nebylo možné od Mons. Bertoneho získat objasnění, protože je nechtěl podat. To je rozhodnutí, které bohužel odůvodňuje myšlenku, že je zde cosi vážného, co se má skrýt a co se nadto nepodařilo skrýt úplně. Nemohl jsem však věřit takovému scénáři (který by byl pro Vatikán rozhodně sebezníčající), a proto jsem se s vědomím všudypřítomného mlčení snažil pochopit, jaké by mohly být důvody, které vysvětlují tento zvolený postoj Vatikánu. A ocitl jsem se před překvapivou hypotézou.

Apokalypsa nyní?

Moje hypotéza, jež se opírá také o několik indiskrétností, je tato: V diskusích, které se ve vatikánských palácích konaly v období 1999 a 2000 ohledně papežova přání odhalit třetí tajemství, nakonec pravděpodobně převážilo kompromisní řešení. V kurii převažoval vždy nesouhlas s publikováním třetího tajemství, zvláště jeho části týkající se církve, neboť prorocká slova Panny Marie by podle mínění prelátů vzbudila senzací, poplach a obrátila by se proti Vatikánu.

V těchto jednáních kolem papeže se našla dohoda, která spočívala v tom, že 13. května 2000 se na závěr beatifikační mše ve Fatimě oznámí publikování textu zjevení (s interpretací, která je spojí s událostmi v minulosti) a pak budou zveřejněny také základní pasáže poselství Panny Marie, ale ne doslovně, spíše nepřímou v homilii Svatého otce. Toto řešení jim mělo umožnit, aby řekli, že celé třetí tajemství bylo odhaleno, avšak bez celkové doslovné publikace, jež by podle jejich názoru mohla vyvolat paniku.¹³⁹

Tato volba pravděpodobně byla možná také s vědomím jednoho precedensu. Neboť se lze domnívat, že Papež VI., přestože rozhodl o nezveřejnění třetího tajemství, při cestě do Fatimy v roce 1967 chtěl v zájmu pokoje pro církev a zachování víry ve své překvapivé homilii odhalit křesťanům podstatu tajného poselství Panny Marie. Učinil to tím, že se dotkl tří bodů, které jsou vždy pokládány za základní obsah tajemství: věrnost církvi (tváří v tvář riziku vítězství apostaze a hereze), jednota církve (riziko schizmatu a perzekucí) a konečně mír ve světě (ohroženém katastrofami).

Zde jsou tři úryvky z udivující homilie Pavla VI.:

První úmysl je na církev: církev jednu, svatou, všeobecnou a apoštolskou. Chceme se modlit za její vnitřní pokoj. Ekumenický koncil probudil mnohé energie v srdci církve, otevřel širší obzory v oblasti její nauky, povolal všechny její děti k jasnějšímu vědomí a důvěrnější spolupráci, k neúnavnému apoštolátu. Nám leží na srdci, aby se tolik dobrodiní a tato obnova uchovaly a vzrůstaly. Jakým zlem by bylo, kdyby svévolná interpretace, nepotvrzená magisteriem církve, proměnila tuto duchovní obnovu v jakýsi rozklad její tradiční a základní struktury, kdyby teologii pravých velkých učitelů nahradila novými partyzánskými ideologiemi, které by víru zbavily toho, co nepřijímá a nechápe moderní myšlení pro nedostatek přirozeného světla rozumu. A konečně která by proměnila apoštolskou touhu po spásné milosti v souhlas s negativními formami světské mentality. Jakou deziluzi by pak přivodilo naše úsilí o univerzální přiblížení!

Tyto myšlenky nás vedou v této chvíli ke vzpomínkám na ty země, ve kterých je náboženská svoboda potlačována a kde hrozí negace Boha (...). My říkáme: svět je v nebezpečí. Proto jsme přišli k nohám Královny Pokoje a žádat dar, který jen Bůh může dát, mír (...). Lidé, pomyslete na vážnost a velikost této hodiny, která může být rozhodující pro dějiny naší i budoucí generace. Obraz světa a jeho údělu se dnes jeví naléhavě a dramaticky. Je to obraz, který nám ukazuje Madona, obraz, který kontemplujeme s ohromným pohledem.¹⁴⁰

A ještě:

Poselství nesmírně užitečné dnes dospívá k věřícím od té, která je Neposkvrněná, celá svatá (...). A stejně tak z tohoto mariánského zjevení lidé stále častěji slyší opakovat slova, kterými Ježíš Kristus ohlašoval příchod Božího království: „Obráťte se a věřte evangeliu,“ a také jeho přísné varování: „Nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.“¹⁴¹

139 Solideo Paolini si dobře všiml, že církevní autority v roce 2000 ujišťují, že vše bylo „odhaleno“. („Tzv. Třetí tajemství bylo odhaleno,“ řekl kard. Bertone deníku Il Giornale 29. srpna 2006.) Říci „odhaleno“ místo „publikováno“ může do budoucna dovolit tvrzení, že i „nepublikovaná část“ byla „odhalena“, a to nepřímo v promluvách papežů.

140 In: www.vatican.va

141 Apoštolská exhortace *Signum Magnum*, 4,20 (napsaná u příležitosti apoštolské cesty Pavla VI. do Fatimy při 50. výročí zjevení).

Významný je tento důraz na „pokání“ (který jsme viděli i na začátku zjevení ve třetím tajemství) a evangelní varování: „Nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.“ To přivádí myšlenky k proroctví o vážných zkouškách pro lidstvo. Jak uvidíme, je to tatáž evangelní věta (Lk 13,3), kterou cituje kard. Ratzinger, když hovoří o třetím tajemství.¹⁴² Fra. Michel, tak jako Vittorio Messori, se domnívá, že Pavel VI. v této homilii odkazoval na apokalyptická témata tajemství, a cituje Messoriho slova v rozhovoru s kard. Ratzingerem, která kardinál neodmítl.¹⁴³ Ale nikdo nepomyslel, že by to byla cesta, kterou by hierarchie zvolila k odhalení třetího tajemství, které se ve své úplnosti jeví příliš hrozné, aby mohlo být zveřejněno, ať už jde o ohlášené katastrofy, či o ohlášení, že Satan pronikne do nejvyšších kruhů církve, (jak se psalo v Neues Europa), či že stojíme v tom rozhodujícím okamžiku střetu mezi Pannou Marií a Satanem, jak prorokuje Apokalypsa. Právě na to poukazuje Pavel VI. v citované exhortaci *Signum Magnum* vyhlášené ve Fatimě 13. května 1967.¹⁴⁴

Vskutku, svým velkolepým „slunečním zázrakem“ samotná Madona 13. října 1917 jako by chtěla celému světu připomenout stránku z Apokalypsy o „ženě oděné sluncem“ (Zj 12, 1). A také Jan Pavel II. pak 33 let po Pavlu VI. na téže prostranství ve Fatimě, krátce před ohlášením zveřejnění textu zjevení, pronáší promluvu (kterou dokonce Kramer definuje jako „výjimečnou“) se stejnými obrazy jako Pavel VI., se stejným odkazem na Apokalypsu,¹⁴⁵ ale ještě více dramaticky a konkrétně ve vztahu ke sloům, která Madona 13. července 1917 předpověděla pro nás:

Podle Božího plánu přišla z Nebe na zem „Žena oděná sluncem“ (Zj 12,1), aby hledala maličky, které si vyvolil Otec. Mluvila k nim hlasem a srdcem matky: vyzývá je, aby se stali smírnými obětmi a říká jim, že je povede s jistotou až k Bohu (...). Později si František, jeden z vyvolených, všiml: „Hořeli jsme tím světlem Božím a nebyli jsme spáleni. Jako je Bůh! Nelze to popsat. Nikdy to nebudeme moci popsat.“ Bůh: světlo, které žhne, ale nespálí. Stejnou zkušenost poznal Mojžíš, když uviděl Boha v hořícím keři... „Potom se objevilo na nebi další znamení: veliký ohnivě rudý drak.“ (Zj 12,3) Tato slova, jež jsme slyšeli v prvním čtení, nás přivádějí k myšlenkám na velký boj mezi dobrem a zlem, jakož i ke konstatování, že člověk odkládající Boha stranou nemůže dosáhnout radosti, ale naopak končí sebezničením. Kolik bylo obětí během uplynulého století! Myslíme na hrůzy obou světových válek (...). Poselství Fatimy je výzvou k obrácení, je apelem na lidstvo, aby se nestalo hříčkou „draka“, který „ocasem smetl třetinu hvězd a svrhl je na zem“ (Zj 12,4).

Dokonce i Kramer se ptá, zda uvedenými citacemi z Apokalypsy papež „neumožnil světu nahlédnout do obsahu třetího tajemství“.¹⁴⁶ Zdá se mi evidentní, i pro napodobení kroků Pavla VI., že to je kompromis, na základě kterého může Vatikán dnes tvrdit, že odhalil „celé“ fatimské tajemství.¹⁴⁷

Kramer si uvědomuje tuto skutečnost. Připomíná promluvu Jana Pavla II. v portugalské svatyni v r. 1982: „Může Matka, ta, která si celou silou své lásky, jež vychází z Ducha Svatého, přeje naši spásu, může Ona mlčet, když vidí ohroženy základy spásy svých dětí? Ne, nemůže mlčet.“ Je to odkaz k fatimskému poselství a Kramer komentuje: „Zdá se nám téměř jasné, že papež Jan Pavel II. se snažil říci, že třetí tajemství se vztahuje na vážnou apostazi, kterou předpovídá Písmo svaté. Proč papež neříká přímými a jednoznačnými slovy, ale spíše v ná-

142 Vittorio Messori a Joseph Ratzinger, *Rapporto sulla fede*, s. 111. (Česky *O víře dnes*, MCM Olomouc 1998)

143 Poté, co upozornil na slova Jana Pavla II. ve Fuldě, Messori řekl: „Před ním i Pavel VI. při své pouti do Fatimy zřejmě poukázal na apokalyptická témata »tajemství.«“ Tamtéž, s. 110.

144 Zde čteme: „Veliké znamení, které apoštol Jan viděl na nebi, jako ženu oděnou sluncem, je interpretováno Svatou liturgií ve vztahu k Panně Marii. Je to Matka všech lidí díky milosti Krista Vykupitele (...). U příležitosti náboženských slavností, které se dnes konaly k počtě Panny Marie ve Fatimě v Portugalsku, kde je uctívána bezpočetným zástupem věřících pro své mateřské a milostiplné Srdce, chceme obrátit pozornost všech synů církve znovu na nerozlučné spojení mezi duchovním materstvím Marie (...) a úkoly vykonávaného lidu ve vztahu k Ní, která je Matkou církve.“

145 Také v listu biskupovi Fatimy-Leirie z 12. května 1997 Jan Pavel II. použil tyto úryvky z Apokalypsy k vysvětlení zjevení z r. 1917.

146 Paul Kramer, *Konečný boj ďábla*, s. 113.

147 Kromě toho podobné prvky obsahuje každé papežovo vyjádření ohledně Fatimy a také jeho časté návštěvy. Např. při pouti, kterou chtěl uskutečnit 13. května 1982 na poděkování za záchranu při atentátu, papež zdůraznil, že Panna Maria byla hluboce „znepokojena hrozbami apostaze a morálního úpadku, které s sebou přináší zkázu společnosti“. A později: „Evangelní výzva k pokání a obrácení, které zaznívá ve slovech Panny Marie, je stále aktuální. Více aktuální než před 65 lety. A dokonce více naléhavá... Petrův nástupce zde stojí také jako svědek téměř apokalyptických hrozeb, které doléhají na národy a lidstvo.“ (in www.vatican.va) Jistým náznakem obsahu třetího tajemství může být i *Via Crucis* kardinála Ratzingera (Velký pátek 2005), při devátém zastavení.

znacích, které mohou pochopit jen ti sečtější? Kdyby papež použil jasnějších indikací, bylo by brzy odhaleno celé třetí tajemství?¹⁴⁸

Podle mne není nijak nejasné poselství Jana Pavla II., je to dramatická výzva k obrácení. A pokud neučinil zveřejnění formální, oficiální a doslovně celého třetího tajemství, to může znamenat, že vážné obavy (o církev a veřejné mínění) ho vedly k tomu, že stejně jako jeho předchůdci nezveřejnil celý text, nicméně podstatně odhalil výzvu Panny Marie.

Je přijatelné, že papež chtěl tímto způsobem implicitně ukázat neznámou část třetího tajemství? Ano, neboť v minulých letech konal stejně i v případě části třetího tajemství, která je zjevením, a v případě interpretace týkající se atentátu v r. 1981. Takže Vittorio Messori poté, co hovoří o Fatimě ve své knize rozhovorů s kard. Ratzingerem, podotýká: „Je to sám Jan Pavel II., který se po atentátu odebral do Fatimy na děkovnou pouť k Panně Marii, jejíž ruka zázračně vedla trajektorii střely“ a tím také zřejmě poukazuje na předpovědi, které se prostřednictvím skupiny dětí dostaly lidstvu a týkaly se také osoby papežů.“¹⁴⁹

Messori psal tyto věty v roce 1985. To znamená pro všechny, kdo chtějí pochopit, že papež již věděl, že vidění ve třetím tajemství předpovídalo atentát 1981 (přínejméně v té míře, v jaké je vykládal v interpretaci Vatikán). Fra. Michel ve třetím svazku svého díla, které vyšlo r. 1986, komentuje Messoriho pasáž takto:

*To, že třetí tajemství „se týká také osoby papežů“, je zesíleno mnoha indiciemi, o kterých máme jistotu. Ale má tím být řečeno, že atentát a ochrana papeže při něm jsou ohlášeny ve třetím tajemství? Text to napovídá. Ale není to kardinál, který nabízí tuto interpretaci, a sám Messori zůstává v rovině hypotézy.*¹⁵⁰

Pak se v poznámce připojuje prohlášení Aliho Agci během jeho procesu, jež bylo otištěno v Le Figaro 29. května 1985: „Chci říci soudu jednu věc. Atentát na papeže je spojen s třetím tajemstvím Panny Marie ve Fatimě.“ Jak to, že to Agca věděl patnáct let před oficiálním odhalením tajemství? V jednom rozhovoru s Marco Nesem z Corriere della Sera z 14. května 2000 dává Turek vysvětlení: „Mluvil jsem o tom vícekrát při procesu. A předseda soudu, kterého moje naléhavost trochu otravovala, se mě zeptal: „A vy věříte, že třetí tajemství je spojeno s vaší osobou?“ A já jsem odpověděl: „Samozřejmě. Dříve jsem ani nevěděl, co to je, ale pak mi z Vatikánu řekli, že je to se mnou spojeno.“ A žurnalista z Corriere to komentuje, že je to pravda. „V roce 1985, kdy se sledovala tzv. bulharská stopa, přišla od Svatého stolce první informace, že třetí tajemství oznamovalo atentát na papeže.“¹⁵¹ Není uvedeno, jakým způsobem se tato informace z Vatikánu dostala, ale slova Agci a daného článku jsou jasná.

A tyto informace z procesu se objevují patnáct let před odhalením tajemství.¹⁵² Tedy tajemství oficiálně odhalené v r. 2000 bylo již nepřímou uvedenou ve známost dávno, ne doslovně, ale ve své oficiální interpretaci, která proroctví spojuje s atentátem v r. 1981.

Lze se tedy domnívat, že podobný postup byl zvolen i v případě další části tajemství, kterou tvoří slova Panny Marie. Pokud dva papežové, Pavel VI. a Jan Pavel II., ve slavnostních promluvách v portugalské svatyni hovořili podobným způsobem o Fatimě a použili stejný úryvek z Apokalypsy, nemůže to být náhoda a je třeba mít na mysli, že je zde úzké spojení mezi proročskou knihou apoštola Jana a třetím tajemstvím. Potvrzení přichází navíc od zdroje nejpovolanejšího, neboť sama sestra Lucie ve svých sporadických projevech výslovně spojila třetí část tajemství s Apokalypsou: „Vše je v evangeliu a v Apokalypse, čtete je.“ Také přesně určila kapitoly VIII a XIII z Apokalypsy.¹⁵³ A je to vskutku zneklidňující, neboť osmá kapitola se týká pohrom, které postihnou zemi, a další

148 Paul Kramer, op. cit., s. 113.

149 Vittorio Messori a Joseph Ratzinger, op. cit., s. 111–112.

150 FM, sv. III, s. 566.

151 Corriere della Sera, 14. 5. 2000. Také v *Překročit práh naděje* říká Karol Wojtyła Messorimu, který se jej ptá na pasáčky, Rusko a triumf Neposkvrněného Srdce: „Snad i proto byl tento papež povolán z daleké země, snad proto mělo dojít k atentátu na náměstí Sv. Petra právě 13. května 1981, v den výročí prvního zjevení ve Fatimě, aby všechno bylo průhlednější a srozumitelnější, aby bylo lépe slyšet Boží hlas, který v lidských dějinách promlouvá prostřednictvím znamení doby, a aby jeho hlasu bylo lépe rozumět.“ (s. 124)

152 Někteří se také domnívají, že i Pius XII. hovořil o obsahu zjevení v promluvě z 19. března 1958, kde je poslední věta téměř citací z textu zjevení: „Léto přijde, drahé děti, s bohatou sklizní, země skropená slzami se usměje perlou lásky a ovlažená krví mučedníků dá vyrůst křesťanům.“

153 FM, sv. III, s. 533.

pak časů Antikrista.¹⁵⁴ A ještě znepokojivější se zdá odkaz na evangelium, protože to evokuje proroctví o posledních časech.¹⁵⁵ Avšak je-li odkaz sestry Lucie na Apokalypsu známý a dokumentovaný, není jasné, kdy a s kým hovořila vizionářka o odkazu k evangeliu.

Jedná se o to, zda všechno to je možno vztahovat k textu zjevení odhalenému v r. 2000, který je čten jako odkaz na atentát r. 1981. Je zřejmé, že nikoli. Ostatně „fatimisté“ vytahují ještě dvě jiné karty, které se jeví jako trumfy, na podporu své teze. První karta nese významné jméno: Joseph Ratzinger.

Onen rozhovor s kardinálem Ratzingerem...

Bylo to vlivem období postkoncilní církve, že vyšla kniha rozhovorů Vittoria Messoriho s mužem, kterého papež Wojtyła povolal, aby bděl nad vírou církve, kardinálem Josephem Ratzingerem, dnes papežem Benediktem XVI. Jako prefekt Kongregace pro nauku víry byl kard. Ratzinger nejbližším spolupracovníkem Jana Pavla II. a je jeho zásluhou, že církev převedl přes otřesy naukových, liturgických a eklesiologických bludů postkoncilní doby. Ratzinger je také jednou z mála osob, která v roce 1984 znala třetí fatimské tajemství, protože byl jako prefekt dané kongregace přímo zodpovědný za to, co se v církvi týká mariánských zjevení. Interview s Messorim bylo oznámeno měsíčníkem *Jesus* 11. listopadu 1984 s nadpisem „Hle, proč je víra ohrožena“ a úryvek obsahuje právě otázku po Fatimě: „Panna Maria jako obrana víry, proč je zapotřebí vrátit se k Marii.“

Zde je celý úryvek z rozhovoru Messoriho s kard. Ratzingerem:

Otče kardinále, vy jste četl ono tzv. třetí fatimské tajemství, které sestra Lucie odeslala papeži Janovi¹⁵⁶ a ten ho nechtěl odhalit a rozhodl o jeho uložení do archivu?

„Ano, četl jsem ho.“

Proč není zveřejněno?

„Protože podle mínění papežů nepřidává nic jiného k tomu, co by křesťan již nevěděl ze zjevení, především o radikální výzvě k obrácení, o naléhavosti dějin a o nebezpečích, která ohrožují víru a život křesťana, a tedy i světa. A pak důležitost posledních věcí člověka. To, že se to nepublikuje, alespoň prozatím, je z toho důvodu, aby se náboženské proroctví nezaměnilo za touhu po senzaci. Ale obsah onoho třetího tajemství koresponduje s ohlášením Písma a je zdůrazňován i v jiných mariánských zjeveních, jejichž obsah je známý. Obrácení, pokání jsou základními podmínkami spásy.“

Jsou to slova ohromující především při opětovném čtení dnes. Opravdu, kdyby třetí tajemství bylo pouze pro-rockým viděním atentátu na papeže, nebylo by možné, aby kard. Ratzinger v roce 1984 řekl, že publikování není možné z důvodu obavy z „touhy po senzaci“. Odhalení proroctví o tom, co se již stalo, není už tak dramatické. Tak jako při zveřejnění v roce 2000, kdy tato informace žádnou senzaci nepůsobila.

Jestli v roce 1984 Ratzinger hovořil o třetím tajemství jako o něčem, co by mohlo vyvolat „senzaci“ pro „náboženské proroctví“, jež obsahuje, je na místě úvaha, zda mluvil o jiném třetím tajemství, než které bylo odhaleno v roce 2000 a jeví se z tohoto pohledu jako „neškodné“. V roce 2000 totiž Ratzinger začal svůj teologický komentář naprosto odlišnými slovy, než která použil v roce 1984. „Kdo pozorně čte text tzv. třetího tajemství... zůstane pravděpodobně zklamán či udiven... Není odhaleno žádné velké tajemství, ani předpovědi o budoucnosti.“

Je nepravděpodobné, že by tentýž kardinál Ratzinger zaujal k jednomu tématu dvě tak odlišná stanoviska. Kromě toho v roce 2000 si pamatoval dobře, co v této souvislosti řekl ve slavném rozhovoru, v němž církevní autorita poprvé vysvětlovala třetí tajemství. Takže buď kardinál úplně změnil svůj názor (což však ve spektru daných událostí nepozorujeme), nebo se dva různé soudy týkají dvou různých textů, jednoho ke zjevení a druhého k tajemným slovům Panny Marie. Víme, že pouze čtyři roky před odhalením r. 2000, 13. října 1996, uspořádal kard. Ratzinger ve Fatimě tiskovou konferenci (méně známou), na níž odpověděl ohledně eventuální budoucí

154 FM, sv. III, s. 533–552. V syntéze fra. Michel říká: Pokud sestra Lucie mohla potvrdit, že třetí tajemství se nachází v Apokalypse, ne-koresponduje s tím pasáží týkající se apostaze pastýřů církve, kteří se zaprodávají ničemné politické moci? Kapitola 13, verše 11–18? Fakt, že dvě předchozí části tajemství korespondují s předchozími verši, nás k této myšlence vybízí.

155 Mt 24 a 2 Sol 2,4.

156 Dotazující se zde dopouští nepřesnosti. Text třetího tajemství byl sestrou Lucíí předán biskupovi Da Silvovi r. 1944. A v roce 1957 byl vyžádán Vatikánem za pontifikátu Pia XII.

publikace třetího tajemství: „Zveřejnění tajemství může nastat pouze tehdy, pokud nevyvolá jednostrannost a nevyváženost v zaměření se pouze na detaily; odhalení musí proběhnout tehdy, pokud se bude moci chápat, že tento krok napomůže pokroku ve víře.“¹⁵⁷

Pokud text odhalený r. 2000, vidění „biskupa oděného v bílém“, je celé třetí tajemství, – kde jsou ony detaily, které po léta bránily publikování, detaily natolik výbušné, že by mohly ohrožovat „pokrok ve víře“? V teologickém komentáři téhož kard. Ratzingera, který napsal k „vidění“, není zkoumán žádný „detail“, který by měl takovou váhu a nebezpečí (pokud by zde byl, kardinál by ho jistě pečlivě vysvětlil ve správné interpretaci a vyvrátil by tu mylnou). Ale není zde nic. Nejenže se v textu zjevení neobjevují výbušné detaily, ale kardinál říká, že se tento text bude zdát „zklamáním“. Opravdu, neobsahuje nic, co by mohlo destabilizovat víru, spíše naopak, je dojemnou freskou trpících křesťanů. Církev je zde viděna jako církev mučedníků. Nebo se snad něco stalo od roku 1996, co by dříve znepokojující věty učinilo v roce 2000 neškodnými?

V roce 1996 se Ratzinger těžko mohl odvolávat na tento text. Takže o jakém textu ve skutečnosti mluvil? Jaký je to onen „detail“, který by mohl přitáhnout pozornost veřejnosti a ohrozit tím církev? O jakém textu je řeč, když nic takového nenajdeme v tom, jenž byl zveřejněn 26. června 2000? Vše ukazuje na to, že se jedná o část, která nebyla zveřejněna, a která je součástí promluvy Panny Marie následující po „etc.“. O jaký detail by se v ní mohlo jednat?

Toto je opravdová velká záhada, kterou se snažíme vysvětlit. Vrátime se k ní později. Zde bych chtěl zdůraznit, že základní elementy Tajemství byly definovány kard. Ratzingerem v jeho rozhovoru z r. 1984. Prefekt Kongregace pro nauku víry, pravá ruka papeže, vysvětlil oficiálně poprvé za 70 let,¹⁵⁸ že třetí fatimské tajemství ukazuje k „naléhavosti dějin a nebezpečím, která ohrožují víru a život křesťana, a tedy i světa“.

„Fatimisté“ namítají, že pokud taková nebezpečí hrozí v roce 1984, kdy papež odpovídal na Messoriho otázky, potom není správná interpretace z r. 2000, podle níž velké utrpení a zkoušky již nastaly ve dvacátém století a vyvrcholily atentátem na papeže r. 1981. Námitka se jeví opodstatněná.

Zdůrazněme ostatně použitý výraz („nebezpečím, která ohrožují víru a život křesťana, a tedy i světa“), neboť ten zahrnuje všechno (apostazi, perzekuce, tresty na svět).

„Fatimisté“ ale poukazují na to, že kardinál zmínil svá slova pro Jesus v textu, který vyšel jako hotové knižní vydání v roce 1985.

Podívejme se tedy znovu na text rozhovoru v knize O víře dnes:

– *Po světě kolují různé verze, které nebyly nikdy vyvráceny a které popisují obsah onoho „tajemství“ přívlastky jako znepokojivý, apokalyptický, ohlašující hrůzy a pohromy. Jan Pavel II. sám během své návštěvy v Německu, zdá se, potvrdil (ačkoli velmi opatrnou parafrází, soukromě a pouze před skupinou pozvaných odborníků) obsah onoho textu jako nikterak uklidňující. Před ním také Pavel VI. během své cesty do Fatimy, zdá se, naznačil některá apokalyptická témata „tajemství“. Proč se nikdy nerozhodlo o publikování, i z důvodu vyvrácení nahodilých domněnek?*

„Pokud doposud nepadlo toto rozhodnutí,“ odpovídá, „není to proto, že by papežové chtěli zatajit něco hrozivého.“

– *Tedy, naléhám, „něco hrozivého“ je obsaženo v listu napsaném sestrou Lucií?*

„I kdyby to tam bylo,“ odpovídá, „nebylo by to nic jiného, než potvrzení již známé části fatimského poselství. Z toho místa bylo vydáno poselství přísné, které směřuje proti vládnoucí lehkomyšlnosti, výzva k vážnému chápání života a dějin, o nebezpečích, která hrozí lidstvu. Je to stejné, co Ježíš dosti často připomíná a nebojí se říci: ‚Když se neobráátíte, všichni podobně zahynete.‘ (Lk 13,3) Obrácení – a Fatima to plně připomíná – je věčný požadavek křesťanského života. Měli bychom to již vědět z četby celé Bible.“

– *Tedy prozatím žádné publikování?*

„Svatý otec soudí, že nyní netřeba nic dodávat k tomu, co má každý křesťan vědět ze Zjevení a co také ví z mariánských zjevení, jejichž obsah byl církví uznán a která nehovoří o ničem jiném než o nezbytnosti pokání, obrácení, odpuštění, půstu. Publikovat třetí tajemství by znamenalo také vystavit se nebezpečí zneužití obsahu k senzaci.“

– *A možná také k politickým zápletkám a rizikům s vědomím toho, že také zde – stejně jako ve dvou dalších „tajemstvích“ – je zmíněno Rusko?¹⁵⁹*

V tomto bodě však kardinál odmítá hovořit o dalších detailech.

157 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 137.

158 Pravděpodobně předchozí příležitostí byla tisková konference kard. Ottavianiho (zastávajícího stejný úřad jako Ratzinger) v roce 1967, ve shodě s Pavlem VI. Ratzinger se však zdá více konkrétní.

159 Ve skutečnosti je Rusko zmíněno pouze ve druhém tajemství.

Řekli jsme, že „fatimisté“ obviňují Ratzingera z toho, že zmírnil svá slova, která použil v úryvku pro Jesus v r. 1984. Říkají, že to vyvolalo enormní cenzuru Vatikánu, jež přiměla kardinála, aby couvl,¹⁶⁰ nejméně ve třech základních bodech. První: V Jesus se hovoří o „nebezpečích, která ohrožují víru a život křesťana, a tedy i světa“, zatímco v O víře dnes se hovoří obecněji o „nebezpečích, která hrozí lidstvu“. Kritikové říkají: Byl vypuštěn odkaz na ohroženou víru a nebezpečné následky, které hrozí světu.

To je první vypuštěný prvek. Nazval bych to spíše poznámkou, která jistě vyvolává otazník. Nicméně je také pravda, že „nebezpečí, která ohrožují víru a život křesťana“ (a která se vykládají jako vnější nebezpečí – perzekuce, a vnitřní nebezpečí – apostaze), jsou nepřímo obsažena v Ratzingerově poukazu na jiná „mariánská zjevení uznaná církví“, mezi nimiž je samozřejmě i La Salette, která, jak jsme viděli, je doslovně apokalyptická ve vztahu k církvi a křesťanství naší doby, když hovoří o její velké vnitřní krizi, a dokonce o příchodu Antikrista. Kromě toho také text rozhovoru připomíná vážné téma „nebezpečí, které hrozí lidstvu“, a připomíná Ježíšova slova „když se neobráte, všichni podobně zahynete“ (ne náhodou citoval stejný verš ve Fatimě Pavel VI.).

Druhý bod. Je kritizováno vypuštění zmínky o „konci časů“, „událostech předpovězených Písmem“. Tato kritika vychází z omylu, protože Ratzinger v Jesus vůbec nehovořil, že Fatima má co do činění s „posledními časy“, ale zdůrazňuje „důležitost posledních věcí člověka“. Poslední věci člověka nejsou v katolické věrouce „koncem časů“, ale vskutku „posledními věcmi“, což je smrt, soud, peklo a ráj. Kromě toho kardinál v časopisu nespojoval třetí tajemství s „událostmi předpovězenými Písmem“, ale s „ohlášením Písma“, což má jiný význam. Řekl: „Obsah onoho třetího tajemství koresponduje s ohlášením Písma a je zdůrazňován i v jiných mariánských zjeveních, jejichž obsah je známý.“ Potom vysvětlil: Obrácení, pokání jsou základními podmínkami spásy.“

Toto nepochopení se nachází již ve studii fra. Michela,¹⁶¹ kde se publikuje ve francouzštině text z Jesus a překlad je v těchto dvou bodech chybný. A odtud se pravděpodobně omyl dostal k dalším fatimistům, kteří pak pracovali v dobré víře s daným textem. Potvrzení tohoto významného omylu lze provést rychle, neboť originál stránky z Jesus byl reprodukován a publikován ve Fatima Crusader číslo 37 v létě 1991 a vydán v milionech výtisků. Stejná reprodukce vyšla v jiném svazku „fatimistického“ zaměření, v knize Kramera, na str. 317, kde je možné provést kontrolu autentického textu kardinála v italštině.¹⁶² Událost alespoň v těchto dvou bodech ukazuje, že jistá teologická polemika s Vatikánem stojí na základě chybného překladu a nepřesnosti.

Shrňme tedy, že „případ“ cenzury či změny slov kardinála v knize oproti úryvku v časopisu Jesus není příliš podložený. Zdůrazněme však také, že představuje novinku, kterou sděluje církevní autorita (číslo dvě po papeži), která konečně po letech mlčení hovoří o třetím tajemství: a zde stojíme před odhalením detailním, které se děje přímým způsobem a pravděpodobně v souladu s papežem. A s jistotou se chápe, že třetí tajemství obsahuje „náboženské proroctví“, které by po zveřejnění mohlo vyvolat „touhu po senzacích“, a proroctví o „nebezpečích, která hrozí lidstvu“ a která činí aktuálními Ježíšova slova: „Když se neobráte, všichni podobně zahynete.“

Tyto dvě věci jsou jasné. Potom vysvětlení nemožnosti publikování (které by znamenalo také vystavit se „nebezpečí zneužití obsahu k senzacím“) vede k domněnce, že je vskutku něco nevyslovitelného, co nebylo nikdy odhaleno. Pokládám za důvodné se domnívat, že se jedná o „nebezpečí, která hrozí lidstvu“ a o něco vážného, co hrozí církvi. Někteří „fatimisté“ jsou si však jisti tím, že se jedná pouze o II. vatikánský koncil. A proto o tom nelze hovořit. Fra. Michel píše: „Ano, je to jisté, a je to proto, že velké fatimské proroctví ohlašuje nejen krizi víry, která přišla po r. 1960, ale také úpadek vysoké církevní hierarchie a ohlašuje více méně konkrétně, že ‚koncilní orientace‘ otevrou církev apostazi a papežové po celý čas, co budou chtít vést církev podle ducha koncilu a zdůrazňovat náboženskou svobodu, tuto hnusnou herezi, ekumenismus a ideály roku 1789, nebudou moci světu sdělit slova Královny nebes, která je odsuzují.“¹⁶³

160 Např. Kramer píše: Klíčové pasáže rozhovoru týkající se třetího tajemství jsou z knihy tajemně vypuštěny. Pak dodává a trochu si protiřečí: Ačkoliv byly informace ohledně třetího tajemství cenzurovány, v knize se připouští, že krize víry, která podle patera Alonsa předchází třetímu tajemství, je již nad námi a hrozí celému světu. (s. 316)

161 FM, sv. III, s. 554–556.

162 Nevím, zda francouzský překlad fra. Michela vycházel z francouzské edice Jesus. V každém případě pokládám chybný překlad v těchto dvou bodech za velmi vážný.

163 FM, sv. III, s. 558.

„Jistota“ fra. Michela, podle níž třetí tajemství předpovídá koncil, jenž uvede církev do hereze, je udivující. Jak může být tak kategorický v době, kdy ještě nezná třetí tajemství? Nebylo by lépe nastínit myšlenku jako hypotézu místo přesvědčování o jistotě? Není to spíše ukvapený soud?

Vraťme se k rozhovoru s Messorim. Církev kromě zjevení zveřejnila důležité aspekty tajemství (chci říci části, která se týká slov Panny Marie a která je dosud neznámá), především prostřednictvím slov prefekta Kongregace pro nauku víry, ale také, jak jsme viděli, prostřednictvím slov Jana Pavla II. a Pavla VI. Je postačující rozhodnout o zveřejnění možného (především během pontifikátu papeže Wojtyły), ale s obavou, aby se nezmátli věřící a nerozšířila se panika?

Další karta fatimistů nese jméno patera Fuentesese. Jedná se pouze o to, zda slova, která přináší, jsou skutečně slovy sestry Lucie.

To řekla sestra Lucie

Pater Agostino Fuentes byl postulátorem kauzy blahořečení fatimských vizionářů Františka a Hyacinty. Z tohoto důvodu měl volný přístup k setkáním se sestrou Lucií. Při jeho návštěvě 26. prosince 1957 se probírala velmi závažná témata. Tento zvláštní dialog byl publikován – se souhlasem církevních autorit – ve Spojených státech roku 1958 v časopise patera Ryana Fatima Findings, a 22. června 1959 v portugalském deníku A Voz.

Připomeňme zvláště to, v jakém historickém okamžiku se koná tento rozhovor. Na jaře 1957 Svaté officium uložilo převést do Říma a uložit třetí tajemství a udělat vše proti jeho rozšíření. V tomto ovzduší vzrůstající uzavřenosti vůči Fatimě, spolu s dalšími signály (neuskutečněné zasvěcení Ruska), hovoří sestra Lucie v prosinci r. 1957 s paterem Fuentesem.

Zde je výstup z tohoto setkání:

Sestra Lucie vypadala smutná, bledá a přepadlá. Řekla mi: „Otče, Nejsvětější Panna je velmi smutná, protože nikdo nevěnuje pozornost jejímu poselství, ani dobří, ani zlí. Dobří pokračují po své cestě, aniž by si všímali jejího poselství. Zlí vidí, že Boží trest je prozatím nezasáhl, a tak pokračují po své cestě hříchu a nestarají se o poselství. Ale (...) nebeský trest se blíží (...). Nemohu uvádět další detaily, protože jsou pod tajemstvím. Podle vůle Nejsvětější Panny náleží pouze papeži a biskupovi Fatimy, aby je znali,¹⁶⁴ ale oni tím nechtějí být ovlivněni. Je to třetí část poselství Naší Paní, která zůstane utajena až do roku 1960.

Připojme komentář k těmto prvním slovům sestry Lucie: Církev, která se jeví hluchá ke slovům Panny Marie fatimské, je ještě církví předkoncilní. Podívejme se na slova Lucie týkající se třetího tajemství.

Řekněte jim, otče, že Panna Maria řekla mnohokrát Františkovi, Hyacintě a mně, že mnohé národy zmizí z povrchu země. Řekla, že Rusko bude zvoleným nástrojem Božím k potrestání celého světa, pokud dříve nedosáhneme obrácení tohoto nešťastného národa.

Podle těchto slov hovoří třetí tajemství znovu o Rusku, jak předpokládá i Messori r. 1984 a jak o tom svědčí další deklaráce sestry Lucie.

Otče, ďábel je připraven začít rozhodující boj proti Svaté Panně. A ďábel ví, co nejvíc uráží Boha a co mu v krátkém čase zajistí největší počet duší. Takže ďábel dělá vše pro to, aby získal nejlepší z duší zasvěcených Bohu, protože ví, že tímto způsobem duše věřících, ponechané bez vedení, snáze padnou do jeho rukou. To, co nejvíce uráží zvláště Neposkvrněné Srdce Panny Marie, je zkáza duší kněží a řeholníků. Ďábel ví, že každý řeholník či kněz, který se zpronevěří svému vznešenému povolání, strhne s sebou do pekla mnoho duší.

Tyto úvahy o krizi kněžství jsou myšlenkami sestry Lucie, nebo jsou součástí třetího tajemství? Je těžké uvěřit, že by se v roce 1957 mohl jevit takový scénář (který se ukázal až po koncilu), a zvláště že by to mohla předví-

---

164 Rozhovor je z roku 1957. Až v roce 1960 se podle sestry Lucie mají tajemství dovědět všichni.

dat portugalská sestra v klauzuře. Je tedy možné, že je to jistý prvek „náboženského proroctví“ obsaženého v třetím tajemství, jež se týká krize církve a víry. Kromě toho je tu také informace o „rozhodujícím boji“, který se satan chystá rozpoutat proti Panně. To je kontext evokující kapitolu Apokalypsy, z níž budou ve Fatimě citovat Pavel VI. a Jan Pavel II. a sestra Lucie bude ještě opakovat. To se zdá být jedním ze svorníků třetího tajemství a je zřejmé, že papežové se ve dvou slavnostních homiliích pokusili ukázat centrální bod třetího tajemství. Mariino tajemství se tak v podstatě zdá být apokalyptického typu.

Řekněte jim také, otče, že František a Hyacinta se obětovali, protože při všech zjeveních vypadala Nejsvětější Panna jako velmi smutná. Nikdy se neusmála. Tento smutek, tato úzkost, kterou jsme na ní vnímali, pronikla naše duše. Byla způsobena urážkami Boha a tresty, které za ně hrozí viníkům. A tak jsme my děti nevěděly, co máme dělat, než jen se modlit a konat oběti. Další věc, která posvětila Františka a Hyacintu, bylo vidění pekla.

A proto, otče, není mým posláním ukazovat světu materiální trest, který ho určitě čeká, pokud se včas neobrátí k modlitbě a pokání. Ne! Mým posláním je připomínat každému z nás nebezpečí ztráty nesmrtelné duše, pokud budeme zatvrzele setrvávat v hříchu.

Zde sestra Lucie potvrzuje, že strašný trest „určitě“ přijde na svět a může se jednat o to, co třetí tajemství mimo jiné předpovídá. V tomto případě jsou však pater Alonso a fra. Michel usvědčeni z omylu. Na jedné straně potvrzují autenticitu těchto slov sestry Lucie, na druhé straně limitují třetí tajemství na „náboženské proroctví“ a popírají proroctví o trestech, jež hrozí světu. Pravděpodobně je pochopitelná snaha zdůraznit důležitost „náboženského proroctví“ vedla k podcenění proroctví týkajícího se světa, kde jistě hrozí větší riziko senzacechtivosti a záměny s jinými falešnými předpověďmi různých neštěstí. Je ovšem zvláštní, že je snaha zamlčet něco, o čem se ví, že je obsaženo ve třetím tajemství.

Otče, neočekávejme nějaký apel k pokání od Svatého otce, od našeho biskupa či od řeholních kongregací. Ne! Náš Pán velmi často využil těchto prostředků a svět si jich vůbec nevšiml. A právě proto je nyní nezbytné, aby každý z nás začal s duchovní obnovou sebe sama. Každý z nás má povinnost zachránit nejen sám sebe, ale také všechny duše, které Bůh poslal na naši cestu.

Zde pak přichází zajímavé prohlášení vizionářky:

Otče, Nejsvětější Panna mi výslovně neřekla, že jsme došli ke konci času, ale jsou tři důvody, pro které v to věřím. První důvod je ten, že řekla, že ďábel je připraven začít rozhodující boj proti Panně. A rozhodující boj je konečný střet, z něhož jedna strana vyjde vítězná a druhá poražená. Musíme se rozhodnout již nyní, na které straně budeme stát, zda s Bohem, nebo s ďáblem. Není jiná možnost. Druhý důvod je ten, že Ona nám řekla, že Bůh se rozhodl dát světu poslední dva prostředky proti zlu, a to je růženec a úcta k Mariinu Neposkvrněnému Srdci. To jsou dva poslední možné prostředky, což znamená, že už nebudou jiné. Třetí důvod je ten, že je v plánu Boží prozřetelnosti, že Bůh předtím, než je nucen potrestat svět, snaží se ho napravit všemi možnými prostředky.

Nyní, když vidí, že svět nedbá na jeho poselství, tak nám nabízí, jak říkáme, „s jistou bází“, jako poslední možnost spásy intervenci své Nejsvětější Matky. Činí to „s jistou bází“, protože nebude-li mít úspěch ani tato poslední pomoc, nebudeme moci doufat v žádné odpuštění Nebes, protože budeme poskvrněni tím, co evangelium nazývá hříchem proti Duchu Svatému. Nezapomínejme, že Ježíš Kristus je dobrý Syn, který nedovolí urážet a znevažovat svou Nejsvětější Matku.

V těchto myšlenkách sestry Lucie jsou charakteristické výrazy její mentality, její osobní myšlenky (týkající se posledních časů)¹⁶⁵ a fragmenty toho, co se dověděla ze zjevení. Stojí za to však zdůraznit závěrečnou úvahu, do níž vstupuje sama fatimská událost. Sestra Lucie vyzývá – jako svatý Pavel – „aby se neznevažovala proroctví“. A varuje, že znevažování a lhovost k poselství a zvláštní pomoci, kterou Panna Maria dává ve Fatimě, je „hří-

---

165 Epoque Antikrista, neboli „rozhodující boj satana a Marie“, neznamená nezbytně, že dějiny dospěly ke svému konci. (Viz pater Livio Fanzaga, *La donna e il drago* [Žena a drak], Sugarco 2002)

chem proti Duchu Svatému“, který nemůže být odpuštěn a odevzdá lidstvo trestu. Je přirozené se domnívat, že takové napomenutí má zvláštní naléhavost pro pastýře církve. Uvidíme později, jaký je jejich postoj k Fatimě.

Dva prostředky, které jsou nám dány pro záchranu světa, jsou modlitba a oběť. Vidíte, otče, Nejsvětější Panna nám chtěla dát v těchto posledních časech, ve kterých žijeme, novou schopnost k modlitbě svatého růžence. Ona natolik zesílila svou pomoc, že nemůže být problém, ať jakkoli těžký, materiální, či zvláště duchovní, v životě osobním každého z nás nebo v životě našich rodin, v životě rodin světa, náboženských komunit či přímo v životě národů, který by nemohl být vyřešen modlitbou svatého růžence. Svatým růžencem se zachráníme, posvětime, utěšíme Našeho Pána a dosáhneme spásy mnohých duší.

Konečně úcta k Neposkvrněnému Srdci Mariinu, naší Nejsvětější Matky, spočívá v tom, že ji pokládáme za stánek útěchy, dobroty, odpuštění a jistou bránu, skrze niž vstoupíme do Nebe.

Jedno zdůraznění: V rozhovoru s paterem Fuentesem se opakuje těsná souvislost mezi krizí církve a tresty pro svět, což má být obsahem třetího tajemství. Avšak kolem tohoto rozhovoru vypukla velká církevní polemika.¹⁶⁶ Dne 2. července 1959 kurie v Coimbře vydala ostrou nótu proti pateru Fuentesovi, který jako postulátor kauzy beatifikace dvou pasáček si „dovolil učinit deklarace plné senzací, apokalyptického, eschatologického a prorockého charakteru, o kterých prohlašuje, že je slyšel z úst sestry Lucie“.

Pro „závažnost“ této události byl pater Fuentes odvolán ze své funkce a kurie vydala prohlášení sestry Lucie, která vše rozhodně popírala. Když byl pater Alonso povolán k přípravě kritické edice fatimských dokumentů, byl přesvědčen o této oficiální verzi. Během doby, po studiu takového množství dokumentů a poté, co měl možnost dlouze hovořit se sestrou Lucií, získal jiný pohled. A roku 1976 v Pravdě o fatimském tajemství v podstatě rehabilitoval patera Fuentesese a prohlásil, že jeho text „v základních věcech nepochybně koresponduje s tím, co slyšel od sestry Lucie“. Kromě toho dodává významnou poznámku: „Tento text neobsahuje nic, co by sestra Lucie již neřekla ve svých mnoha veřejně známých textech.“

Je tedy třeba se ptát, jak se věci mají a kde je skandál? Proč kurie v Coimbře zasáhla tak tvrdým způsobem? Podle patera Alonsa vyvolalo tuto reakci „množství dokumentů“, které portugalský časopis publikoval vedle rozhovoru. Dokumenty byly povahy prorocko-apokalyptické. Pokud čteme nótu kurie v Coimbře, poukazuje se v ní na tuto literaturu, avšak nerozlišuje se od vlastního textu, což spolu se sesazením patera Fuentesese z funkce dává tušit, že jde o něco jiného. Toto „něco“, které způsobilo rozzlobení arcibiskupa Coimbry, označuje fra. Michel: „Nařízení přišlo nepochybně z Říma.“

Co se událo mezi prvním publikováním rozhovoru a nótou kurie v Coimbře? Stalo se to, že v Římě byl zvolen nový papež Jan XXIII. A právě v těch měsících zaujal tvrdá rozhodnutí vůči Fatimě a třetímu tajemství. Především rozhodl o nezveřejnění třetího tajemství v roce 1960, jak žádala Panna Maria a sestra Lucie, a to fakticky svázalo ruce všem jeho nástupcům na Petrově stolci (pouze Jan Pavel II. mohl s námahou a mnoha těžkostmi a pouze zčásti „osvobodit“ Fatimu). Kromě toho rovněž v těchto měsících padlo rozhodnutí definitivně umlčet sestru Lucií a uložit jí mlčení pod závazkem poslušnosti.

To vše tvoří mnohé otazníky ohledně popření slov patera Fuentesese, která kurie v Coimbře připisuje sestře Lucií. Možnosti jsou dvě. Buď sestra Lucie musela říci i věci nepravdivé, které jí byly vnuceny pod závazkem poslušnosti církevní autoritou, nebo ono popření sestry Lucie není pravé. V obou případech se jeví jako velmi pochybná následná prohlášení, která sestře připisují církevní autority na podporu svých tezí. Jakkoli jsou to prohlášení, která musela být dokumentována písemně a podepsána vizionářkou, či natočena na obrazový nebo zvukový záznam.

Kauzou Fuentes nicméně počíná jeden z nejnepochopitelnějších fatimských paradoxů: Všichni mohou hovořit o zjevení a příslušném poselství kromě jediné žijící svědkyně, které jsou zacpána ústa. Od roku 1960 může sestra Lucie přijímat pouze rodinné příslušníky nebo ty, kdo jsou schváleni Vatikánem. Je to špatná volba, kterou provedla církevní vrstva vytvořená koncilem v polemice s církví klateb (církvi Pia XII.). Ve slavném zahajovacím projevu na koncilu Jan XXIII. vyslovil tvrdý soud o svých předchůdcích, když prohlásil: „Ta (církev) upřednostňuje dnes užití medicíny milosrdenství místo zbraní přísnosti a nabízí učení místo odsouzení.“ Tedy už žád-

---

166 Rekonstruujeme ji podle FM, sv. III, s. 367–371.

né censury a exkomunikace nikoho, jenže se v té době opět začíná pronásledovat pater Pio¹⁶⁷ (který za Pia XII. byl nechán na pokoji) a umlčuje se sestra Lucie.¹⁶⁸

Je to špatná volba komunikace, která jen potvrzuje domněnku, že Vatikán skrývá něco hrozného a kompromitujícího. A k tomu se připojuje série dalších nevysvětlitelných cenzurních zásahů a „utajování“. Viděli jsme embargo uvalené Svatým officiem v roce 1952 na publikování rozhovoru patera Schweigla se sestrou Lucií (toto embargo dosud platí, což je po zveřejnění třetího tajemství v r. 2000 divné). Ale především tíží zákaz publikování dokumentů o Fatimě, které jsou uloženy v oficiálních archivech. Pater Alonso byl pověřen pracovat na jejich publikování, práci započal r. 1965 a dokončil r. 1976. Bylo to monumentální dílo. Ale 24 svazků obsahující více než 5000 dokumentů z rozhodnutí vyšší moci nikdy nespatrilo světlo světa.

Jsou zde konečně pečeti na písemnostech a dopisech sestry Lucie. Hovoří se v Římě o mnohých naléhavých výzvách vizionářky k papežům, které však nikdy nebyly zveřejněny. Máme i jistou zprávu. Například, že 27. září 1967 „Mons. Joao Venancio během audience u papeže Montiniho předal papeži dopis sestry Lucie; ale jeho obsah je stále tajný a nic nevíme o reakci Pavla VI.“¹⁶⁹.

Ostatně víme také, že 13. května 1982 při cestě Jana Pavla II. do Portugalska se papež setkal se sestrou Lucií, „která mu předala vlastnoručně napsaný dopis“¹⁷⁰. Podle Aury Miguel by se mohlo jednat o stejný dopis, který je v několika řádcích citován Mons. Bertonem v Předmluvě k Fatimskému poselství z r. 2000, dopis, který by bylo potřebné publikovat v jeho úplnosti, neboť se týká třetího tajemství (viděli jsme, že daná citace obsahuje řadu záhad jak z hlediska obsahu, tak i ohledně adresáta). Je zde ještě další epizoda, k níž došlo 13. května 2000, když bylo ve Fatimě ohlášeno zveřejnění tajemství. Stalo se něco, o čem se zmínil Luigi Accattoli ve zpravodajství Corriere della Sera: „Včera ráno jsme ji (Lucii) v televizi viděli, s nejistou chůzí, ale klidem ve tváři, jak zdraví papeže a předává mu obálku. Kdoví, jestli v ní nejsou další poselství.“¹⁷¹

Co bylo napsáno v tomto dalším dopise Lucie? A proč v této chvíli, když se zdá už vše zveřejněno? Mohlo se jednat o prosté pozdravy či běžný dopis, který mohl být také sdělen ústně? Dopisy sestry Lucie, které jsou dosud „pohřbeny“ ve vatikánských archivech, by mohly tvořit celou hutnou knihu.

Špatná záplata

Dne 26. června 2000, když bylo zveřejněno tajemství, redaktor Giornale publikoval rozhovor s paterem Renéem Laurentinem, velkým mariologem, který se zabýval zjeveními. Zeptal se, zda je vše již jasné, a odpověď zněla: „Vůbec ne. Jsou zde některé věci, které mne nepřesvědčují.“ Trhliny, jež se objevují v oficiální interpretaci kauzy Fatima po r. 2000, jsou stále hlasitější a četnější. Oficiální verze, podle níž se vše, co bylo ve Fatimě předpovězeno, už naplnilo, je děravá na všech stranách. Ostatně triumf Mariina Neposkvrněného Srdce ve světě není vidět, spíše naopak, stejně jako pokoj a „obrácení Ruska“. Především po 11. září 2001 se ukazuje, že mateřská varování Panny Marie před tresty nepatří do minulosti. Tedy 26. června 2000 nebylo řečeno všechno. Spíše se mlha stala ještě hustší.

---

167 Za pontifikátu „dobrého papeže“ bylo oživeno pronásledování patera Pia, které začalo ve dvacátých a třicátých letech za pontifikátu Pia XI. Kromě pokořování a falešných obvinění musel svatý kapucín podstoupit téměř úplný zákaz své služby, tedy konat dobro a pomáhat k obrácení tisícům osob, které k němu přicházely, často s nemocemi a velkým utrpením a jeho prostřednictvím získávaly útěchu a milost uzdravení. Spravedlivý soud o zodpovědnosti hierarchie vidíme na jednom příkladu. Jednoho dne v květnu r. 1931 přišly další zprávy o zákazech ze Sv. officia. Pater Pio zůstal klidný a vyrovnaný. Následně pak ve své cele propukl v pláč. Tomu, kdo se jej snažil utěšit, odpověděl téměř stroze: „Cožpak nechápeš, synu, že nepláču kvůli sobě? Budu mít méně práce a více zásluh. Pláču pro všechny ty duše, které jsou zbaveny mého svědectví díky těm osobám, které by je měly bránit.“ (In Maurizio Ternavasio, *Pater Pio*, Lindau 2006, s. 96)

168 Papež Pavel VI. zrušil 15. listopadu 1966 články 1399 a 2318 Kodexu kanonického práva, které zakazovaly rozšiřovat texty bez imprimatur, které se zabývaly zjeveními, zázraky, proroctvími (Doc. Cat. N. 1483, s. 327). V podstatě se po koncilu povoluje všem svobodně hovořit o nadpřirozených událostech jako je Fatima, ale je to zakázáno sestře Lucií, jediné žijící svědkyni těchto nadpřirozených událostí. Je to o to více zarážející, že se v debatách, knihách a člancích může svobodně snižovat hodnověrnost jejího svědectví, aniž by sestra Lucie měla právo se bránit.

169 Marco Tosatti, *Il segreto non svelato* (Neodhalené tajemství), s. 75.

170 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 74.

171 Corriere della Sera, 14. května 2000.

Dne 26. října 2001 katolický časopis *Inside the Vatican*, dobře informovaný o dění uvnitř vatikánských paláců, spolu s jinými italskými deníky publikuje článek nadepsaný „Fatimské tajemství: je ještě další?“. Zde se píše: „Kolují zprávy o tom, že sestra Lucie Dos Santos, poslední žijící vizionářka z Fatimy, před několika týdny poslala papeži dopis, v němž ho varuje, že jeho život je v nebezpečí. Podle vatikánských pramenů dopis uvádí, že události popsané ve třetím fatimském tajemství se ještě nenaplnily. Tento dopis byl krátce před 11. zářím předán Janu Pavlu II. emeritním biskupem Fatimy-Leirie Albertem Cosmou do Amaral.“

Titulární biskup Serafim de Sousa Ferreira e Silva v této souvislosti „nevyvrátil, že by sestra Lucie odeslala nějaký dopis papeži“, ale řekl (s typickým jezuitským rozlišením), že „zde nejsou dopisy ze strany sestry Lucie, které by vyjadřovaly ohrožení života papeže“. V článku se dále uvádí: „Podle zdrojů dopis sestry Lucie povzbudil papeže, aby zveřejnil celé třetí tajemství,“ a navíc je řečeno, že obsahuje varování o tom, že „brzy přijdou velké pohromy a tresty“.¹⁷²

Je to soubor hypotéz a zpráv „z druhé ruky“, jak je vidět, a těžko je zhodnotit či prověřit. Jádrem se zdá být příběh dopisu sestry Lucie papeži. Nuže, dopis tohoto druhu určitě existuje. Nevím, zda byl do Vatikánu doručen emeritním biskupem Fatimy. Ale je jisté, že dopis byl ve Fatimě 13. května 2000 předán sestrou Lucií, protože to bylo v daném okamžiku zaznamenáno televizními kamerami. Zdá se, že si toho všiml jen novinář *Corriere della Sera*,¹⁷³ přestože to má nesmírný význam.

V každém případě se něco muselo stát po zveřejnění tajemství r. 2000. Neboť na podzim 2001, dvacet dní po otištění článku v *Inside the Vatican* a jinde, se stane neobvyklá věc. Arcibiskup Tarcisio Bertone, který, jak jsme viděli, redigoval zveřejněné dokumenty k tajemství r. 2000, navíc číslo dvě v Kongregaci pro nauku víry, se vrátil do Coimby, aby přiměl sestru Lucií vyvrátit všechno to, co začalo kolovat. Marco Tosatti, vatikanista deníku *Stampa*, to definoval jako „věc neobvyklou, ne-li podivuhodnou ve dvoutisíciletých dějinách církve“.¹⁷⁴ O to více zvláštní, že po celá desetiletí nechával Vatikán bez povšimnutí publikované zprávy, závěry, hypotézy a domněnky týkající se Fatimy, aniž by je jakkoli vyvracel. Další zvláštností je to, že z neznámého důvodu byl výsledek setkání publikován v *L'Osservatore Romano* již o měsíc později, 21. prosince 2001.

V podstatě chtěl tento rozhovor a jeho publikování v této zprávě definitivně ukázat světu, že celé třetí tajemství bylo odhaleno, že zasvěcení Ruska bylo uskutečněno a že neexistují jiná poselství a zjevení sestry Lucie. Způsob onoho setkání, to, co bylo publikováno, i to, co nebylo publikováno, ovšem nakonec posílily teze opačné a jeví se jako další enormní chyba v komunikaci ze strany Vatikánu ohledně Fatimy.

Bylo by lépe setrvat ve staré linii nereagování na dohady a polemiky. Poněvadž jakmile se jednou Svatý stolec rozhodl reagovat, je třeba, aby odpověděl úplně, hodnověrně na všechny námítky a otázky, aby je neobcházel, neignoroval a nepoužíval odpovědi očividně nepřesvědčivé. Je třeba jednat způsobem přesvědčivým, tak, aby se vyvrátilo každé podezření. Jinak se jen posílí opačný efekt a posiluje se důkaz, že je ukrýváno něco závažného a že se tak děje pochybnými prostředky. Vatikán mohl, pokud to tak chtěl, nezveřejnit třetí tajemství a mohl se rozhodnout neodpovědět na kritiky a polemiky, nad které by se povznesl. Ale vatikánské úřady si nemohou dovolit takový luxus, a zvláště ne dnes, aby říkaly věci či zaujímaly postoje, které masmédiá, veřejné mínění i samotní věřící shledávají jako nevěrohodné. Neboť tím škodí Svatému stolci a církvi.

Přečtěme tedy tuto nezvyklou zprávu v *L'Osservatore Romano*:

Setkání J. E. Mons. Tarcisia Bertoneho se sestrou Marií Lucií de Jesus e do Coracao Imaculado

Dne 17. listopadu 2001 se J. E. Mons. Tarcisio Bertone, sekretář Kongregace pro nauku víry, setkal se sestrou Lucií v klášteře v Coimbre (v Portugalsku), aby se vyjasnilo některé aspekty týkající se publikování dokumentu Fatimské poselství (červen 2000).

Zpráva o tomto setkání, kterou uveřejňujeme, je podepsána J. E. Mons. Tarcisem Bertonem a sestrou Lucií.

V minulých měsících, zvláště po nešťastném teroristickém útoku 11. září, se v italském a zahraničním tisku objevily články popisující domnělá nová zjevení sestry Lucie, informace o dopisech a varováních Svatého otce, nové apokalyp-

172 In Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 222–223.

173 Luigi Accatoli: „Papež si všiml sestry Lucie a pak se jí zeptal: Sestro, kolik nyní máte roků?“ In *Corriere della Sera*, s. 3, 14. května 2000.

174 Marco Tosatti, *Il segreto non svelato*, s. 6.

tické interpretace fatimského poselství. Kromě toho se zdůrazňovalo podezření, že Svatý stolec nepublikoval celý text třetí části „tajemství“, a některá hnutí „fatimistů“ opakovala obvinění, že Svatý otec dosud nezaskvěl Rusko Mariinu Neposkvrněnému Srdci.

Proto se ukázalo potřebné setkat se se sestrou Lucií, za přítomnosti patera Luise Kondora SVD, vicepostulátora beatifikace Františka a Hyacinty, a převorky Karmelu sv. Terezie, se souhlasem J. E. kardinála Josepha Ratzingera a dvou biskupů Leirie-Fatimy a Coimbry, za účelem získání jasných a přímých informací od žijící vizionářky.

Setkání trvalo více než dvě hodiny a uskutečnilo se v sobotu odpoledne 17. listopadu. Sestra Lucie, která dovrší 22. března 95 let, byla ve výborné formě, klidné a radostné mysli. Vyjádřila především svou lásku a úctu ke Svatému otci: velmi se modlí za něj i za celou církev. Těší se z šíření své knihy Výzvy fatimského poselství, která již byla přeložena do šesti jazyků (italštiny, španělštiny, němčiny, maďarštiny, polštiny, angličtiny) a v této souvislosti dostává mnoho děkovaných dopisů.

Pokud jde o třetí část fatimského tajemství, potvrzuje, že pozorně přečetla svazek publikovaný Kongregací pro nauku víry, a souhlasí se vším, co je v něm napsáno.

Tomu, kdo vyjadřuje pochybnosti, že bylo něco z třetího tajemství zatajeno, odpovídá: „Všechno bylo publikováno; není již nic jiného utajeno.“ Tomu, kdo hovoří a píše o nových zjeveních, říká: „Není na tom nic pravdy. Kdybych měla nová zjevení, nesdělila bych to nikomu, pouze přímo Svatému otci!“

Potom se ochotně rozpovídala o svém mládí a překonávání těžkostí, než se stala řeholní sestrou, i o prožitých dobrodiních, např. vzpomínala „prázdniny“ v Braga v letech 1921–1924 u paní Filomeny Mirandy, své birmovací kmotry.

Pak byla položena otázka: „Jaký účinek mělo na váš život zjevení 13. července, dříve než bylo napsáno a předáno církvi?“ Sestra odpovídá: „Cítila jsem se v bezpečí pod ochranou Naší Paní, která bude starostlivě bdít nad církví a papežem...“ a dodává drobný neznámý detail ke slavnému zjevení: „Během zjevení Naše Paní, z níž vyzařovalo světlo, držela v pravé ruce Srdce a v levé ruce růženec.“

„Co znamená, že Panna Maria držela v ruce Srdce?“

„Je to znamení lásky, která ochraňuje a zachraňuje. Je to Matka, která vidí své děti trpět a trpí spolu s nimi i s těmi, kteří ji nemilují. Protože chce zachránit všechny a nechce ztratit nikoho z těch, které jí Syn světil. Její Srdce je bezpečné útočiště. Úcta k Mariinu Neposkvrněnému Srdci je prostředek spásy pro těžké doby církve a světa. Je velmi výstižná reflexe kardinála Ratzingera na závěr jeho komentáře třetí části tajemství: Mé Neposkvrněné Srdce zvítězí. Co to znamená? Srdce otevřené pro Boha, očištěné kontemplací Boha, takové srdce je silnější než střelba a zbraně všeho druhu. Mariino fiat, slovo jejího Srdce, změnilo dějiny světa, neboť ona přivedla na tento svět Spasitele – díky tomuto Ano se Bůh mohl stát člověkem v našem prostoru a taková chvíle zůstane navěky. Zlý má moc v tomto světě, to vidíme a zakoušíme stále; on má moc, neboť v naší svobodě se neustále odvracíme od Boha. Ale od chvíle, kdy Bůh sám má lidské srdce a tak obrátil lidskou svobodu k dobru, k Bohu, svoboda pro zlo již nemá poslední slovo. Od té chvíle platí slova: „Ve světě budete mít soužení. Ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33) Fatimské poselství nás vybízí, abychom důvěřovali v tento příslib.

Ještě jsem položil tři otázky:

„Je pravda, že jste hovořila s donem Luigim Bianchim a donem José Dos Santosem Valinhou a vyjádřila pochybnosti ohledně interpretace třetí části tajemství?“

Sestra Lucie odpovídá: „Není to pravda. Plně potvrzuji interpretaci vydanou v jubilejním roce.“

„Co říkáte úporné snaze patera Grunera, který sbírá podpisy, aby papež konečně zaskvěl Rusko Neposkvrněnému Srdci Mariinu, které se nikdy neuskutečnilo?“

Sestra Lucie odpovídá: „Komunita v Karmelu odmítla formuláře pro sběr podpisů. Již jsem řekla, že zaskvělení požadované Naší Paní bylo uskutečněno v roce 1984 a bylo milé Nebi.“

„Je pravda, že je sestra Lucie velmi zneklidněna posledními událostmi, nespí a modlí se dnem i nocí?“

Sestra Lucie odpovídá: „Není to pravda. Jak bych se mohla modlit během dne, kdybych neodpočívala v noci? Kolik věcí mi vkládají do úst! Kolik věcí mi připisují! Ať čtou mou knihu: tam jsou rady, které souvisejí s přáním Naší Paní. Modlitba a pokání, spolu s velkou vírou v Boží moc, zachrání svět.“

J. E. Mons. Tarcisio Bertone SDB

Sestra Maria Lucia de Jesus e do Coracao Imaculado

Tento text vyvolal bouře polemik v publicistice „fatimistů“. Nejkonkrétněji jsou obsaženy u Kramera.¹⁷⁵ Shrnu je. Je nám řečeno, že setkání trvalo „více než dvě hodiny“. Ale z tohoto setkání, natolik zásadního, s jediným žijícím svědkem fatimských událostí, v té době ve věku 94 let (přirozeně se blížícím smrti), nebyl pořízen zvukový ani obrazový záznam, aby se uchoval pro budoucnost. Ani stenografický záznam. Z takového historického setkání není pořízen ani seznam otázek a odpovědí, jak vidíme, což by bylo potřebné u setkání s tak závažným tématem, kdy svědek už nebude mít jinou příležitost říci celou pravdu. Toto setkání se konalo právě z důvodu vyloučení pochybností a polemik.

Místo setkání, které trvalo „více než dvě hodiny“, nám Mons. Bertone popisuje svůj osobní stručný dojem s nemnoha přímými citacemi vizionářky. Kramer spočítal, že z těchto dvou hodin si prelát zapamatoval pouze 42 vět, které citoval jako přímou řeč sestry.¹⁷⁶ Nepochybně, aby nafoukl chabý úlovek, se do úst vizionářky vložila dlouhá citace kardinála Ratzingera, kterou 94letá sestra určitě nemohla odříkat zpaměti, ale musela být přečtena či připojena následně jinými. To vše vyvolává špatný dojem. Nakonec zůstávají jen věty, k jejichž vyslovení stačí dvě minuty. Co řekla vizionářka ve zbytku času? Proč byla obava natočit všechna slova sestry Lucie? Proč se pokládalo za riskantní zaznamenat setkání na kameru či diktafon či stenografickým záznamem?

Lépe by bylo využít k rozhovoru svědků *super partes*, neboť Mons. Bertone je podle kritiků do věci příliš zainteresován a v této věci „brání svou věrohodnost“ tváří v tvář oprávněným výhradám.¹⁷⁷ Je připojeno mínění, že žádný civilní soud by neuznal jako přijatelné svědectví, které je pouze referované a filtrované jednou ze stran a nakloněné v její prospěch. Kromě toho je sestra členkou klauzurovaného řádu, izolována od světa a zavázána k poslušnosti, když v roce 1960 dostala nařízení nehovořit a nepřijímat nikoho, kdo není schválen Římem (nemůže tedy mluvit, potvrzovat ani vyvracet), a kardinál je představeným v hierarchii. Už zvolením této procedury se snižuje věrohodnost několika málo přímých citací vizionářky. I proto, že protirečí tomu, co prohlásila dříve.

Například sestra zde prohlašuje, že nikdy nezpochybnila při dvou setkáních s kněžími interpretaci třetího tajemství podanou v r. 2000. („Plně potvrzuji interpretaci vydanou v jubilejním roce.“) Ale podle Paoliniho právě Mons. Bertonemu při setkání před rokem (o němž je zpráva v dossier Fatima) řekla sestra Lucie, že nechce podporovat žádnou interpretaci tajemství. („Napsala jsem to, co jsem viděla, interpretace nenáleží mně, ale papeži.“)¹⁷⁸ Proč by nyní měla měnit svůj postoj a říkat opak? A proč se na ni obrací s takovou otázkou, když, jak opakuje kard. Ratzinger, „záměrem církve není stanovit nějakou interpretaci,“ proč se ani „neexistuje oficiální interpretace církve tohoto zjevení“?¹⁷⁹

Je nepřijatelné a nespravedlivé říkat jako pater Kramer ve své knize z r. 2002, že to je „obvyklý pokus manipulace a zneužití uvězněného svědka, jemuž je bráněno vystoupit a hovořit svobodně“.¹⁸⁰ Ale pokud se měly rozptýlit pochybnosti, nemělo se postupovat takto. Mons. Bertone v tomto rozhovoru, který nemá být rozhovorem o vzpomínkách sestry Lucie, ale definitivním vyjasněním pochybností pro miliony katolíků, věnuje pozornost vzpomínkám Lucie na prázdniny, které jako dítě prožila v Braga u paní Filomeny Mirandy, birmovací kmotry. Ale nevěnuje prostor tomu, aby položil otázky, které jsou důvodem tohoto setkání, a odpovědím, které pouze sestra Lucie může dát jednou provždy. Neboli: Otázku týkající se pokračování věty o Portugalsku (následující po „etc.“), přímou a konkrétní otázku o prvních prohlášeních ohledně „zasvěcení Ruska“ a otázku o identifikaci zabitého papeže s atentátem r. 1981. Kromě toho i otázku o dopise aktuálně předaném papeži a konečně otázku o pravosti dopisu strojopisem z r. 1989 (citován výše), který je podle patera Grunera (v 64. čísle *The Fatima Crusader*) podvrhem.¹⁸¹

175 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 225–244.

176 Tamtéž, s. 234.

177 Kramer říká přehnaně, že Mons. Bertone je „tím posledním, kdo by měl vést rozhovor se sestrou“, tamtéž s. 231.

178 MDF, s. 40.

179 *Il Giornale*, 27. června 2000, s. 3.

180 Paul Kramer, op. cit., s. 227.

181 Tamtéž, s. 236.

Sestře Lucii se vkládá do úst, že zasvěcení z r. 1984 „bylo milé Nebi“,¹⁸² avšak, jak si všimá Paolini, „samo o sobě to neznamená tolik, poněvadž i akt z roku 1942 (Pia XII., pozn. aut.) byl označen za ‚milý Nebi‘, ale stejně tak nebyl označen jako to, co bylo z Nebe žádáno“.¹⁸³ Ostatně, podotýká Kramer, „je příznačné, že sestra Lucie v Bertoneho verzi neříká, kde, jak a kdy ona sama měla „již říci“, že zasvěcení z r. 1984, které dříve pokládala za nepřijatelné, se nyní stalo přijatelným.“¹⁸⁴

Je zde pak další protimluv (tolikátý již) v Bertoneho zprávě, který vyrazí dech. Nejdříve se Lucii vkládá do úst, že neměla nová zjevení, a vyvracejí se námitky těch, kdo o nich mluví („Není na tom nic pravdy. Kdybych měla nová zjevení, nesdělila bych to nikomu, pouze přímo Svatému otci!“), a o několik řádků dále se praví: „Zasvěcení požadované Naší Paní bylo uskutečněno v roce 1984 a bylo milé Nebi.“ Kramer namítá: „Jak by si o tom mohla být jista, kdyby o tom neměla nová zjevení“?¹⁸⁵

Přípomínka byla příliš výmluvná, než aby mohla zůstat viset ve vzduchu. Takže po čtyřech letech, druhý den po smrti sestry Lucie, kardinál Bertone poskytne interview deníku *La Repubblica* a sděluje překvapivě: „Lucie měla zjevení v roce 1984, poslední ‚veřejné‘, o kterém se nikdy nehovořilo, během kterého ji Panna Maria děkovala za zasvěcení ve svém jménu, které po ní žádala.“¹⁸⁶

Ani v tomto případě nehovoří kardinál o „zasvěcení Ruska“, a tak sám popírá, že by k němu kdy došlo. Tím se ocitáme v situaci zmatené. Je ovšem zřejmé, že jistota, s níž sestra Lucie v listopadu 2001 potvrzuje, že ono zasvěcení bylo „milé Nebi“, vycházela z nějakého zjevení. A můžeme předpokládat, že ať už na to byla tázána, či ne, řekla to při tomto setkání Mons. Bertonemu na podporu svého tvrzení. Proč se jí však o chvíli později připisuje prohlášení, že nová zjevení neměla?

Motiv se jeví zřejmý. Mons. Bertone musel při tomto setkání ze sestry získat jak podporu pro zasvěcení r. 1984, tak i prohlášení, že nebyla nová zjevení, aby tak umlčel všechny polemiky. Nedbaje na logický protimluv, postavil Bertone obě prohlášení vedle sebe. Kritikové si povšimli rozporu, a tak hle, po smrti Lucie vytahuje z klobouku „neznámou zprávu“ o zjevení z roku 1984 (definovaném mimo jiné jako „poslední veřejné“, neboť jsou zde evidentně další soukromá, utajená).

Neznámá zpráva o zjevení v r. 1984 ovšem protirečí tomu, co řekla sestra Lucie v r. 2001. Hovořila tedy nepravdu, když popírala nová zjevení? Nebo se jí připsaly věty, které nebyly její? Uvedme ještě třetí možnost. Sestra Lucie řekla, že „kdybych měla nová zjevení, nesdělila bych to nikomu, pouze přímo Svatému otci!“, a tím chtěla říci, že nová zjevení měla, ale řekla o nich pouze Svatému otci. V každém případě by to znamenalo, že při tomto setkání sestra Lucie nehovořila úplnou pravdu.¹⁸⁷

Je spravedlivé připisovat na základě tohoto textu lži a polopravdy vizionářce? Přemýšlejme. Sestra Lucie je v listopadu – prosinci 2001 velmi starou osobou, která žije izolována od světa a má zákaz setkávat se, s kým by chtěla, je vázána poslušností a mlčenlivostí a nemůže ani kontrolovat zprávu o tomto setkání a slova, která jsou jí připisována. A to je další anomálie, že zpráva o setkání je napsána v italštině a současně podepsána Mons. Bertonem a sestrou Lucií, aniž by vyplývalo, že sestra Lucie hovořila italsky. Při setkání předchozího roku prohlásil Mons. Bertone, že „jsme hovořili španělsky a portugalsky“.¹⁸⁸ Text v portugalštině ale nebyl zveřejněn. A proč na anglické verzi podpis sestry Lucie není? Takové námitky a otázky vznášejí kritikové¹⁸⁹ a je třeba uznat jejich oprávněnost. Zasloužily by si jasnou odpověď.

---

182 Je to zvláštní formulace ve spisovném italském jazyce a ještě podivnější je další pasáž Bertoneho zprávy: „Co říkáte úporné snaze patera Grunera, který sbírá podpisy, aby papež konečně zasvětil Rusko Neposkvrněnému Srdci Mariinu, které se nikdy neuskutečnilo?“ To je nešťastná formulace. Očekávali bychom, že řekne: „Zasvěcení, o kterém tvrdí, že se nikdy neuskutečnilo,“ či „zasvěcení, které se podle nich nikdy neuskutečnilo“. Takto věta vyznívá opačně, než je zamýšlena Bertonem. Připomeňme také, že prelát ve svých předchozích textech nikdy nehovořil o „zasvěcení Ruska“, ale jen obecně o svěření. Mons. Bertone tak nikdy neřekl, že zasvěcení Ruska se uskutečnilo.

183 Solideo Paolini, *Fatima*, s. 142.

184 Paul Kramer, op. cit., s. 236.

185 Tamtéž, s. 233.

186 *La Repubblica* 14. února 2005. Titulek rozhovoru: „Bertone: Fatima, tajemství vyjasněno, ale proroctví má být interpretováno.“

187 Nicméně je otázka, od koho se Mons. Bertone dověděl o novém zjevení? Pokud ne od sestry Lucie, mohlo to být mezi listopadem a prosincem 2001, kdy se připravovala zpráva pro *L'Osservatore Romano*. V opačném případě mohl a měl vysvětlit v rozhovoru z r. 2005, že o těchto zjeveních v roce 2001 nevěděl, protože mu to sestra Lucie zamlčela.

188 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 147.

189 Viz Paul Kramer, op. cit., s. 238–239.

Celkový dojem nyní, již po smrti sestry Lucie, je ten, že se promarnila obrovská příležitost zanechat budoucím křesťanům její vyčerpávající a kompletní svědectví o nejdůležitějších mariánských zjeveních v dějinách církve. A že sestra Lucie musela žít posledních 45 let svého života (od roku 1960 do smrti) v podmínkách, jaké se v civilním světě neukládají ani nebezpečným zločincům. Kvůli strachu, jaký měl Vatikán počínaje papežem Janem XXIII. z jejího svědectví. Tak se nespokojili jen s tím, že jí zabránili mluvit a stýkat se s lidmi, ale kruhy kurie – jsem toho osobně svědkem, pokud se týká 80. let – se nezdráhaly ani snižovat hodnověrnost této malé sestry zbavené možnosti obrany, když ji nazývaly „grafomankou“ a „trpící pocitem hrdinství“ v důsledku apelů (nikdy nezveřejněných), které během let posílala do Vatikánu.

Naše generace měla po celá léta možnost naslouchat jediné žijící svědkyni Fatimy, ale byla zbavena této možnosti slyšet její nenahraditelné svědectví. Několik vět, jež jsou jí připisovány ve výše uvedených dokumentech, nemají objektivní věrohodnost. Tak se u sestry Lucie stalo významným především mlčení. Stačí pomyslet na knihu, již jí bylo umožněno publikovat v roce 2001, *Gli appelli del Messaggio di Fatima* (Výzvy fatimského poselství), ve Vatikánském nakladatelství s pozornou editací.¹⁹⁰

Nevysvětlitelně však na všech 310 stranách, kde sestra mohla podrobně vyložit a prohloubit prohlášení, která jí přisuzuje Mons. Bertone, o tom nenajdeme ani čárku. Nic o třetím tajemství odhaleném r. 2000, nic o podané interpretaci (ve vztahu k atentátu na papeže), ani o zasvěcení Ruska (které se mělo uskutečnit r. 1984), ani o větě o Portugalsku, nic o polemikách k předpokládaným rozhovorům a dopisům, ani o dopisech odeslaných papeži. Je to dosti zvláštní. Byla by to skvělá příležitost k uvedení celé pravdy, černé na bílém. Ale nic. Přestože na začátku sestra Lucie informuje, že napsala tuto knihu „jako odpověď“ a vyjasnění otázek, které mi byly adresovány¹⁹¹. Jak je možné, že všechny uvedené pochybnosti a klíčová témata kolem Fatimy zmizely? Jak lze interpretovat toto mlčení? Bylo by v zájmu Vatikánu, aby se slova sestry Lucie ze zpráv o setkání zopakovala a prohloubila. Ale zde tato témata ani nejsou naznačena, pouze mlčení. Je nevyhnutelné vyvodit závěr, že toto mlčení tíží a je výmluvné, neboť je to jasná volba: Nechtěla potvrdit to, co jí bylo přisouzeno.¹⁹²

Takový je dojem, který vyvolává toto „zacházení“ s posledním svědkem Fatimy, tyto církevní kontradikce, tato měnící se stanoviska a různé verze pravdivosti. Jako by veřejné mínění a masmédiá i věřící lid neuměli kriticky posoudit logické rozpory a měnící se výpovědi.

Rozhovor kard. Bertoneho pro La Repubblica 17. února 2005, když se vrátil z pohřbu sestry Lucie ve Fatimě, přidává jedno překvapení za druhým. Poprvé od zveřejnění tajemství v roce 2000 kardinál oznamuje to, co bylo vždy mlčky předpokládáno („Panna Maria předpověděla atentát“), ale dodává také: „Jeho interpretace není definitivní.“ V jakém smyslu? Neví se.

---

190 Biskup Leiria-Fatimy ve své předmluvě vysvětluje, že sestra Lucie žádala svolení Vatikánu k napsání knihy z důvodu vyjasnění mnoha polemik a dohadů ohledně fatimského poselství, zjevení, vizionářů a výzev. To vše vypovídá o velkém hladu a žizni křesťanského lidu v poznání a pochopení Fatimy. Vizionářka žádala o svolení odpovědět takto globálně všem osobám, protože nemohla odpovídat jednotlivě (Suor Lucia, *Gli appelli del Messaggio di Fatima*, s. 3). Obdržela schválení mezi prvním (duben 2000) a druhým (listopad 2001) setkáním s Mons. Bertone. Ve zprávách z obou setkání se hovoří o této knize, což svědčí k domněnce, že „spolupráce“ sestry při těchto setkáních byla téměř jednou z podmínek pro získání povolení vydat knihu.

191 Suor Lucia, *Gli appelli del Messaggio di Fatima*, s. 17.

192 Rok po smrti sestry Lucie vyšla malá knížka vizionářky s názvem *Il Messaggio di Fatima* (Poselství Fatimy). Provinciál karmelitánů požádal sestru, aby popsala „všechny okolnosti, které se poselství týkají od počátku“. Po pravdě řečeno, jak se uvádí v předmluvě, sestra Lucie už napsala podobnou knihu v roce 1955, ale ta „byla odeslána do Říma na žádost Pavla VI.“ a nikdy nebyla publikována. Provinciál karmelitánů píše, že znal obsah oné knihy a přiměl sestru, aby napsala k témuž tématu jinou, „odlišným stylem“. Zvláštním editorským počinem tak vyšla knížka paměti, které přerušila smrt vizionářky. V první části nabízí vzpomínky již podrobně rozvedené v knize paměti. V druhé části se nacházejí jisté věci k diskutovanému rozhovoru s Carlosem Evaristou, především k bizarní zprávě o tom, že Gorbačov klečel před papežem, kterou popřel vatikánský mluvčí Navarro Valls 2. března 1998. Je zvláštní, že karmelitánští editoři zmiňují toto dementování v poznámce, ale dodávají: „Něméně sestra Lucie zprávu napsala, protože ji získala od zdroje, který pokládala za spolehlivý.“ (s. 55) Knížka připisuje sestře také zvláštní ideu, že proroctví Panny Marie „Rusko se obrátí“ neznamená obrácení ke křesťanství, ale „proměnu od zla k dobru“ (s. 53 a 56). V podstatě se tím chce tvrdit, že změna režimu v Rusku je oním „obrácením“ prorokovaným Madonou. Tato interpretace je ovšem v naprostém rozporu s tím, co sestra Lucie vždy říkala, neboť hovořila nejen o „obrácení“ jako návratu ruského lidu k ortodoxnímu křesťanství, když se zabývá sovětského marxistického ateismu, ale hovořila přímo o návratu ke katolické víře. Pater Alonso o tom psal r. 1976: „spíše odkazuje na čisté a úplné obrácení Ruska k jediné pravé církvi Kristově, katolické“ (Marco Tosatti, *Il segreto non svelato*, s. 138). Další zvláštností je to, že přestože text pokračuje až k posledním dnům života sestry v r. 2005, není v něm vůbec zmíněno třetí tajemství, ani jeho odhalení r. 2000. Všechny tyto okolnosti činí publikaci málo věrohodnou a celý podnik je velmi zvláštní.

Kardinál pak formuluje překvapivé teze: „Proroctví je třeba stále interpretovat: stačí pomyslet na apokalypsu, na znamení na nebi. Zda se nemohou nazírat podobně jako dvě letadla narážející do Dvou věží?“ Pozorně čteme a snažme se pochopit složitou větnou syntaxi. Jak se zdá, kardinál Bertone, tehdy číslo dvě v Kongregaci pro nauku víry a dnes státní sekretář, ten, kdo za Svatý stolec udržoval „spojení“ se sestrou Lucií a staral se o záležitosti třetího tajemství, nám chce říci, že atentát z 11. září 2001 má co dělat s apokalypsou a Fatimou. To je opravdu senzace. Bohužel však tázající ani dotazovaný více neprohlubují tuto zásadní myšlenku. V jiných rozhovorech Bertoneho se totiž nic podobného neobjevuje a přímo odmítá apokalyptické závěry v souvislosti s 11. zářím (listopad – prosinec 2001). Když se pak stane státním sekretářem, prohlašuje pravý opak, tedy že: Sestra Lucie nikdy nespojovala Fatimu s atentáty z 11. září.¹⁹³

Překvapení v souvislosti s rozhovorem pro *La Repubblica* po smrti Lucie však ještě nejsou u konce. Když má kardinál odpovědět na dotaz o motivech, pro které papežové nechtěli odhalit dříve třetí tajemství, reaguje vyhubavě a hovoří o Wojtyłovi jako „předmětu-oběti proroctví“. A pak dodává: „Jistě, jeden papež již chtěl prolomit mlčení, byl to Pavel VI., který v r. 1967 jel do Fatimy a dlouze hovořil se sestrou Lucií, aby mu vše vysvětlila.“ Ovšem, kdo má jen trochu více vědomostí o Fatimě, ví, že během návštěvy Pavla VI. ve Fatimě tomu bylo naopak. Byla to rozpačitá scéna, jak ji popisuje také Aura Miguel v knize, k níž mimochodem napsal Mons. Bertone předmluvu. Co se stalo: „Když se sestra přiblížila k papeži, požádala, zda by s ním mohla hovořit o poselství pro něj. Avšak Pavel VI. řekne, že není připravený, a odkáže sestru na rozhovor s jejím biskupem.“¹⁹⁴

Stejnou scénu popisuje Andrea Tornielli: sestra Lucie poklekne, říká něco papeži, ale vtom se „postoj papeže změní, z gest je patrné, že říká ne a brání sestře, aby nenaléhala. Lucie chtěla setkání mezi čtyřma očima, Montini jí zdvořile, ale rozhodně sdělí, aby se obrátila na svého biskupa. V podstatě s ní tedy nechce soukromě hovořit a odmítnutí papeže je také zaznamenáno na filmové pásy.“¹⁹⁵

Všichni mohli konstatovat papežovo odmítnutí. Stal se tedy pravý opak toho, co popisuje Bertone. A ten říká i další věci, u kterých je třeba se pozastavit.

Například prohlašuje (po návratu z pohřbu sestry Lucie): „Pokud jsou sdělení v jejích dopisech či jiné skutečnosti, budeme to brzy vědět, protože všechny dokumenty jeden po druhém pečlivě prostudujeme při procesu beatifikace, který bude brzy zahájen. A dopisů je mnoho, protože sestra ráda psala.“ Naskytá se otázka, proč ve zprávě o setkání z listopadu-prosince 2001 odpovídala sestra Bertonemu a „všem, kdo mluví o nových zjeveních“, že „na tom není nic pravdy“.

Jak to, že dva dny po její smrti tentýž kardinál hovoří v perspektivě zahájení procesu beatifikace o možnosti „jiných skutečností“ v dopisech, „kterých je mnoho“? A proč nevysvětlí, jaké jsou to dopisy, které sestra „ráda psala“? Byly to dopisy papeži, jako ten, který byl předán 13. května 2000 ve Fatimě a o němž se nic neví? Byly i jiné dopisy?

Je to zvláštní věc, že Mons. Bertone v rozhovoru s Andreou Torniellim z r. 2000 popíral existenci jiných dokumentů sestry Lucie. Na naléhání žurnalisty odpověděl: „Ale jaké dopisy! Kongregace pro nauku víry je zavale na dopisy a faxy všeho druhu, mnoho lidí posílá dopisy, žádosti, poselství. Mnoho tradicionalistických kruhů si myslí, že je zde ještě něco jiného, ale není.“¹⁹⁶

Pak překvapivě po pěti letech, po smrti sestry Lucie, říká kardinál, že „dopisů (sestry) je mnoho, protože sestra ráda psala“. Nejen „dopisy“. Jak jsem již napsal, v roce 2006, rok po smrti vizionářky, se dovidáme – téměř náhodně, že ve Vatikánu je již více než 40 let dokonce kniha sestry Lucie, kterou je třeba připočítat k tolika dokumentům o Fatimě, které jsou uloženy pod zámek. Sděluje to jakoby mimochodem provinciál karmelitánů pater Geremia Carlo Vechina.¹⁹⁷ Knížka, kterou po Lucií žádal v r. 1955 generál karmelitánského řádu, „byla odeslána do Říma na žádost Pavla VI. a zůstala zapomenuta ve vatikánských archivech“.

193 Tázající se ptá: „Je něco ohledně Fatimy, co nebylo řečeno?“ Kardinál odpovídá: „Rozhodně ne. Jak bylo oficiálně zdůrazněno, třetí tajemství je to, co bylo publikováno v roce 2000, a sestra Lucie nikdy nepředpovídala zvolení a následnou smrt Jana Pavla I., stejně jako atentáty 11. září.“ («30 giorni», č. 7/8 2006) Zmínka o papeži Lucianim se pravděpodobně týká hypotézy, že „zabitý“ papež z proroctví by mohl být on, když se záhadně setkal s vizionářkou před svým zvolením (viz Tornielli, op. cit., s. 62–63 a 95–104).

194 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 61.

195 Andrea Tornielli, *Il segreto svelato* (Odhalené tajemství), s. 93–94.

196 *Il Giornale*, 28. června 2000.

197 Informace je obsažena v předmluvě ke knížce, která vyšla r. 2006 a shrnuje různé myšlenky sestry Lucie – Fatimské poselství, únor 2006.

Zapomenuta? To je eufemismus, kterým chceme říci, že bylo zabráněno jejímu publikování a kniha zůstala utajena. Motiv nebyl nikdy osvětlen. Je zvláštní, že po léta byla oficiálně popírána existence jiných dokumentů vizionářky a pouze po její smrti, s vidinou blízkého procesu blahorečení, si všichni všimají jejích dopisů, písemností a knih odeslaných do Vatikánu již před lety a podivně „zapomenutých“. Ihned po smrti sestry mimo jiné také rektor baziliky ve Fatimě Mons. Luciano Guerre v rozhovoru pro *Avvenire* (17. 2. 2005) uvedl, že „existuje mnoho dosud neznámých písemností sestry Lucie, možná také její deník“.

Kardinál Bertone také v rozhovoru z r. 2005 podotkl, že sestra „ke konci používala dokonce počítač“. Možná tím chtěl odpovědět těm, kdo zpochybňovali autenticitu dopisů z r. 1989. Vyvolává to však údiv, že by se v 98 letech vizionářka naučila pracovat s počítačem, ale nemůžeme to vyloučit. Nevyplývá z toho však, že by ho použila již v roce 1989, kdy počítače ještě nebyly tolik rozšířené ani v kancelářích, natož v klášterních klauzurách. Ostatně víme, že sestra velmi pozorně vždy psala ručně, i v pozdějších letech, svým osobitým rukopisem a s podpisem, oč byla požádána.

Šepoty a prohlášení

Jsou zde mnohé jiné osoby, jejichž svědectvími publicistika „fatimistů“ dokládá, že oficiální verze nesouhlasí a že je nám zastírána pravda. Budu citovat pouze některé. Nejvýznamnějším se jeví kardinál Ciappi, teolog papežského domu od roku 1955 do roku 1985, za Pia XII. i Jana Pavla II. Kardinál v jednom dopise odeslaném prof. Baumgartnerovi, který byl publikován v březnu 2002, ale napsán před r. 2000, odhalil, že je „ve třetím tajemství předpovězena mimo jiné velká apostaze v církvi, která počne od jejího vrcholu“¹⁹⁸. Tak důležitá, vážená a uznávaná osobnost jistě není šířitelem nezaručených zpráv, zvláště v tak závažné oblasti. Nevíme ovšem, jak a kdy se o obsahu třetího tajemství dověděl (pravděpodobně v době Jana XXIII.). S určitostí však můžeme říci, že tento výrok nevztahuje k textu uveřejněnému v roce 2000.

Pak je zde zpráva publikovaná v *30 giorni* (duben 1991) o asi hodinovém setkání kardinála Oddiho se sestrou Lucíí, když byl 13. května 1985 hlavním celebrantem ve Fatimě. Oddi se zeptal vizionářky, proč nebylo tajemství rozšířeno. Sestra Lucie, která po léta o rozšíření usilovala, vyprávěla kardinálovi, že při soukromém setkání v roce 1982 jí papež Wojtyła řekl, že nebylo rozšířeno, „protože by mohlo být špatně interpretováno“¹⁹⁹. Setkání papeže a vizionářky se uskutečnilo r. 1982, tedy rok po atentátu Agci: pokud by se jednalo o proroctví této události, není jasné, proč by mohlo být špatně interpretováno.

Kardinál Oddi ze slov papeže, o kterých mu řekla sestra Lucie, vyvodil, že třetí tajemství „předpovídá něco vážného, čeho se církev dopustí nedobrovolně, a že díky chybným interpretacím nyní prožívá těžké chvíle“²⁰⁰. Oddi měl nepochybně na mysli koncil, či spíše chybné interpretace koncilu a jeho následné degenerace. V jiném rozhovoru vysvětlil: „Podle mne je zde víceméně napsáno, že v r. 1960 papež svolá koncil, z něhož navzdory očekáváním nepřímo vzejde mnoho těžkostí pro církev.“²⁰¹

Také pater José dos Santos Valinho, salesián narozený ve Fatimě a příbuzný sestry Lucie, který měl vždy přístup k vizionářce, prohlásil krátce před odhalením tajemství r. 2000: „Mám ideu, která ovšem nemusí být správná. Domnívám se, že ona část tajemství se týká vnitřního stavu církve. Možná těžkostí doktrinárních, krize jednoty, roztržek, hádek, rozdělení. Poslední věta v textu napsaném tetou, která předchází zatím neznámou část tajemství, říká: V Portugalsku se vždy uchová dogma víry. Potom začíná část, kterou neznáme. Tato věta však dává tušit, že obsah chybějící části je spojený s poslední známou skutečností. Tedy že v jiných částech církve může být dogma ohroženo. Ale to jsou pouze domněnky.“²⁰²

198 In Solideo Paolini, *Fatima*, s. 150.

199 Viz *La Stampa* 14. 5. 2000. Je třeba zmínit prohlášení kard. Sodana, když ohlásil v květnu 2000 blízké zveřejnění tajemství: „Již před delší dobou papež vyjádřil přání to udělat. I proto, že se jedná o zjevení symbolická, na kterých není „nic tajemného“ (Corriere della Sera, 14. 5. 2000) Pokud by bylo zjevení celé třetí tajemství a není-li na něm „nic tajemného“, proč řekl papež v roce 1982, že by mohlo být „špatně interpretováno“?

200 In Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 133.

201 «30 giorni», listopad 1990.

202 Renzo a Roberto Allegri, *Reportage da Fatima*, s. 128.

V předmluvě k této knize použil slavný mariolog René Laurentin stejnou tezi patera Valinha, podle něhož „se slavné tajemství týká církve“, a dodává: Jak tvrdí také kardinál Ratzinger²⁰³ (evidentně v narážce na známý rozhovor s Messorim).

Představitelem nejjasnějších svědectví je pater Malachi Martin, bývalý jezuita, profesor Papežského biblického ústavu, který bývá pokládán za blízkého spolupracovníka kardinála Bey, který byl významným činitelem koncilu (hlavně za Jana XXIII.).

Martin poskytl v r. 1998 věhlasný rozhovor v programu Art Bell Show, v němž se zmínil o zákulisních intrikách ve Vatikánu a o „boji na život a na smrt“ mezi progresisty a tradicionalisty.

Když byl v jednu chvíli dotázán na třetí fatimské tajemství, řekl, že ho četl díky své blízkosti kardinálu Beovi, a že jeho publikování by bylo ohromující: „Mohl by to být šok (...). Mohlo by zasáhnout některé osoby různým způsobem. Pokud by někteří pochopili, že toto je opravdu třetí fatimské tajemství, velmi by se rozzlobili.“

Tato slova dávají tušit, že se jedná o předpovědi katastrof, když ale dotazující připomněl hrozivé globální katastrofy obsažené v článku v Neues Europa a zeptal se, zda je třetí tajemství opravdu tak hrozné, Martin odpověděl: „Ještě horší.“ Po údivu žurnalisty ještě zopakoval: „Mnohem horší. Vidíte, že jsem velmi opatrný, základní prvek třetího tajemství je zdrcující a není obsažen v tomto (úryvku, který jste mi četl).“

Reportér se tedy zeptal: „Říkáte, že to, co je obsaženo ve třetím tajemství, je horší než to, co jsem právě četl?“ „Ano, je. Protože to, co jste četl, je v zásadě o zničení světských mocností (...) jako by se příroda obrátila proti lidstvu. Je to v podstatě to, co se uskuteční díky těmto katastrofám a trestům. A to není podstata třetího tajemství, ne ta nejdrtivější.“

Na rozpaky reportéra Martin vysvětluje: „Ano, je to až za hranicí představivosti.“ Odhalit to? „Mělo by to být odhaleno, ale je zde problém vyvolaného šoku, skandálu, strachu lidí a lidstva (...). Nemohu to sdělit, nemohu. Chtěl bych, protože taková věc, pokud se dá předvídat, by vystrašila lidi, zaplnila zповědnice, naplnila katedrály, baziliky, kostely, věřící by si klekali a bili se v prsa.“²⁰⁴

Je jisté, že podobný popis třetího tajemství se nemůže týkat textu odhaleného v r. 2000. Pater Martin také dodává: „Tajemství bylo zamýšleno a určeno (Nebem, pozn. aut.) pro lidi, ne pro papeže či biskupy. Bylo určeno ke sdělení v r. 1960 (...). Papežové rozhodli, že je lépe, aby je svět nepoznal, v rozporu s přáním Královny Nebe, která skrze děti oznámila papeži, aby je publikoval. Nebyla tedy splněna Boží vůle.“ Pater Martin upozorňuje na to, že to není církev, kdo zatajuje tajemství, ale „jsou to lidé církve, nikoli věřící, věrní svému povolání“ (rozdílení mezi církví a lidmi, kteří ji tvoří, je teologicky správná). Pak dodává: „Papež Jan XXIII. si myslel, že tajemství není třeba publikovat v roce 1960. Narušil by tím své kontakty, které měl v té chvíli s Nikitou Chruščovem, který stál v čele Sovětského svazu. A kromě toho měl jinou představu, která se ukázala o dva roky později, během zahajovací promluvy na Druhém vatikánském koncilu 11. října 1962. Pohrdavě zsměšnil osoby, které nazval „pro-roky neštěstí“. Nikdo z nás nepochyboval o tom, že mluví i o třech vizionářích z Fatimy.“

Navzdory tomu, jak pokračuje pater Martin, tajemství „bude jednoho dne odhaleno a jednoho dne se naplní. Tehdy to bude bolestné... Nemůžeme se tomu vyhnout, je příliš pozdě. Můžeme poněkud zmírnit jeho dopady, pokud víme, oč se jedná (...). Modlete se, činite pokání, přistupujte ke svátostem, modlete se růženec. Ale nebudou to bohužel dny jednoduché.“

A nakonec zmrazující dovětek. Jeden posluchač se ozval, že má informace od jednoho jezuity, a podle nich se má v tajemství hovořit o papeži, který „bude pod kontrolou satana. Papež Jan jednou omdlel, když si pomyslel, že by to mohl být on.“ Pater Martin odpověděl: „Ano, zdá se, že tato osoba mohla dobře znát obsah třetího tajemství.“ A pak k jádru věci: „Není to natolik konkrétní, abychom mohli činit závěry, ale zdá se to být blízko.“

Tolik pater Martin. Je třeba se ptát, jakou věrohodnost mají tato prohlášení. Je to obtížné určit. Je zde jedna věc vzbuzující rozpaky. Jak a kdy se Martin seznámil s obsahem třetího tajemství? „Dal mi ho přečíst jednou zrána v únoru 1960,“ říká, „kardinál Bea, který mi to ukázal, byl přítomen na jednom setkání, které svolal papež Jan XXIII. v roce 1960, aby se jistého počtu kardinálů a hodnostářů zeptal, jak je třeba dále naložit s tajemstvím.“

Tyto informace udivují. Věci se takto neudály. Pater Laurentin vysvětluje, že „Jan XXIII. uskutečnil striktně privátní setkání v Castelgandolfo v létě r. 1959. Pak bez ohledu na tyto konzultace „otevřel“ tajemství oficiálně,

203 Renzo a Roberto Allegri, *Reportage da Fatima*, s. 9.

204 In Soliedeo Paolini, *Fatima*, s. 150–151, 203–208.

pouze za přítomnosti kardinála Ottavianiho, prefekta Sv. officia (...). Oficiální otevření tajemství před kard. Ottavianim nebylo než oficiálním vyústěním procesu vedeného mimo Sv. officium.“²⁰⁵

Mons. Capovilla zastává názor, že konzultace byla rozšířena o různé spolupracovníky: Obsah dopisu (sic!) byl dán na vědomí všem představitelům Sv. officia a Státního sekretariátu a ještě dalším osobám“²⁰⁶. Fra. Michel komentuje: „Znamená to snad, že Jan XXIII. dal přečíst všem těmto osobám přesný a celý text tajemství napsaný Lucii? Máme vážné důvody o tom pochybovat (...). Papež se nepochybně omezil na to, že s nimi o tom mluvil, a to od r. 1959 a po většinu roku 1960 i později, způsobem velmi obecným.“²⁰⁷

Je tedy těžko myslitelné, že by nějaký kardinál jako Bea mohl v té době dát přečíst nějakému svému spolupracovníkovi dokument tak ožehavý, na nějž papež uvalil nejvyšší stupeň utajení. A především je nepředstavitelné, aby v únoru 1960 mohl nějaký kardinál klidně disponovat tajemstvím, jako by to byl článek v novinách, se kterým by chodil po Vatikánu a dával ho číst různým lidem. Taková věc opravdu nekoresponduje s pevnou hradbou, která, jak víme, byla vždy kolem dokumentu zbudována, od dob Pia XII., jenž nikoli náhodou uchovával třetí tajemství ve svém pokoji. Jak uvidíme, také Jan XXIII. je osobně uložil vedle své postele.²⁰⁸

Je také nepravděpodobné, že by kardinál dal svému spolupracovníkovi číst nikoli originál, ale kopii či přepis tajemství, jednak proto, že Martin to neříká, ale říká „dal mi ho přečíst“, jednak proto, že autorizace kopií papežem by automaticky znamenala únik obsahu ven.

Celkově je tedy v „odhalení“ Malachiho Martina něco, co nesouhlasí, a i on sám je poněkud kontroverzní postavou. V obsáhlé monografii Stjepana Schmidta o kardinálu Beovi (Agostino Bea, Il cardinal dell'unità)²⁰⁹ figuruje Martin jako „autor hledající senzace“, který vydal pod pseudonymem jednu knihu o vatikánském zákulisí.²¹⁰ Kardinál Bea o ní s úsměvem řekl: „V celé té konstrukci je i něco pravdy.“²¹¹

Ale i dva investigativní novináři Gordon Thomas a Max Morgan-Witts, kteří napsali velkou studii o dvou konkláve v roce 1978²¹² se všemi popisy zákulisních a špionážních intrik, nazvali knihu M. Martina *L'ultimo Conclave* (Poslední konkláve) jako „románově zpracovanou“. Ocenili však i hodnotu „ostré kritiky mandátu Pavla VI.“ (zejména v případě Sindona). Právě s ohledem na publicistickou činnost Martina, polemickou vůči vatikánské hierarchii, lze pochybovat o tom, zda upovídaný ex-jezuíta opravdu znal obsah třetího tajemství.²¹³ Nelze vyloučit, že od kardinála přece jen něco zaslechl (co může obsahovat část pravdy), ale je těžké uvěřit tomu, že by tajemství četl vlastníma očima.

---

205 Le Figaro, 4. května 1981.

206 In FM, sv. III, s. 373.

207 Tamtéž.

208 Dalším místem uložení třetího tajemství je Archiv Sv. officia, který je ze své definice nepřístupný.

209 Kniha vyšla v edici Città Nuova (Focolare) 1987. Ani tato kniha se neobešla bez kritiky. Podle Giancarla Zizoly obsahuje vedle apologetického tónu také jisté historické mezery. Např. pokud se týká role kard. Bey ve vztazích se SSSR. (Giancarlo Zizola, *Giovanni XXIII. La fede e la politica* [Věra a politika], Bari-Roma, 2000, s. 217)

210 Michael Serafian (pseudonym Malachiho Martina), *The Pilgrim. Pope Paul VI., the Church and the Council in a Time of Decision*, Farrar, Straus and Co., New York 1964.

211 S. Schmidt, *Agostino Bea*, s. 473.

212 G. Thomas, M. Morgan-Witts, *Pontiff*, Pironti, Napoli 1989.

213 David Yallop v knize *Marcinkus. L'avventura delle finanze vaticane* (Příběh vatikánských financí), (Napoli 1988) nazývá Martina přímo „důvěrníkem Jana XXIII.“ (s. 139), o čemž lze vyjádřit pochybnost.

4. ČTVRTÉ FATIMSKÉ TAJEMSTVÍ

„Právě proto!“

Dne 5. července 2006 se mladý katolický intelektuál z Marche Solideo Paolini, autor jedné knihy o Fatimě, kterou jsme často citovali, člověk zabývající se dlouhé roky portugalskými zjeveními, vydal do Sotto il Monte v provincii Bergamo.²¹⁴ Ve vesnici papeže Roncalliho prožívá své stáří po několika letech biskupské služby osobní sekretář Jana XXIII., Mons. Loris Capovilla. Schůzka v jeho bytě se uskutečnila kolem 19. hodiny.

Po několika vzpomínkách na léta jeho biskupské služby v Loretu přednesl Paolini dotaz: „Excelence, důvodem mé návštěvy je můj studijní zájem o Fatimu. Protože jste vysoce důležitým pramenem,²¹⁵ chtěl bych vám položit několik otázek...“

Biskup se na začátku zdráhá: „Ne, podívejte se, nerad bych se dopustil nepřesností, oficiálně bylo odhaleno, držím se toho, co bylo řečeno. I kdybych věděl více, je třeba se držet oficiálních dokumentů.“

Pak s úsměvem slibuje: „Napište mi otázky a já na ně odpovím, podívám se do svých papírů, pokud je mám, protože jsem všechno dal muzeu, a pošlu vám něco, snad pár vět... napište.“

Pár vět? V jakém smyslu říká, že mi pošle „pár vět“? Co by chtěl říci? ptá se mladý badatel. Mezitím Mons. Capovilla pokračuje ve sdělování některých svých myšlenek. Paolini vypravuje: „Biskup pokračoval v hovoru a dotýkal se různých témat: rizika záměny nadpřirozených jevů za plody fantazie, rizika, že v jistých situacích může dojít k poblouznění či k tomu, že sláva stoupne do hlavy. Já jsem mlčel, poslouchal a pomyslel na nebohou sestru Lucii... Spíše než by se jí dotýkala podobná „rizika“, bála se jen napsat třetí tajemství.

Zatím biskup mluvil a začal pranýřovat praxi, kdy se s duševně nemocnými nakládá, jako by byli posedlí, kdy se užívá exorcismu tam, kde by stačila zpověď, sv. přijímání či modlitba růžence. Potom přidal některé anekdoty a hodnocení papežů.

Když se vrátil domů, v sobotu 8. července poslal Paolini biskupovi napsané otázky, jak bylo dohodnuto. 18. července pak přišla obálka s odpovědí. „Vedle mých otázek o existenci dosud nezveřejněného třetího tajemství Mons. Capovilla (který, jak známo, četl třetí tajemství) doslova napsal: ‚Nevím nic.‘ Tato odpověď mne překvapila,“ říká Paolini. „Pokud by nezveřejněný text byl pouhá bublina, prelát by mi odpověděl, že se mýlím a že všechno bylo už odhaleno roku 2000. Místo toho ale odpověděl ‚nevím nic‘. To je výraz evokující spíše dovětek: Nemohu nic říct...“

Snad je to ona z těch „pár vět“, jež přislíbil. V obálce však bylo ještě něco. Byl tam zajímavý listek, na kterém stálo vlastnoručně napsáno:

Dne 14. VII. 2006 A.D.

*Srdečně zdravím dr. Solidea Paoliniho. Předávám mu několik listů z mého archivu. Doporučuji mu opatřit si *Il Messaggio di Fatima*, publikaci Kongregace pro nauku víry, ve Vatikánu r. 2000. S pozdravem žehná*

Loris F. Capovilla

Bylo zvláštní, že biskup radil badateli o Fatimě opatřit si oficiální publikaci o třetím tajemství. Bylo jasné, že ji už má. Nebyla to snad výzva k přečtení něčeho zvláštního v této publikaci v konfrontaci se zaslánými dokumenty? Tak to interpretoval Paolini a opravdu něco našel, nějakých „pár vět“.

„Když jsem srovnal oficiální publikaci se svazkem listin, který mi sekretář Jana XXIII. v obálce poslal, padlo mi něco do očí. V těchto zápiscích se uvádí, že Pavel VI. přečetl obsah tajemství ve čtvrtek odpoledne 27. června 1963, zatímco oficiální vatikánský dokument uvádí: ‚Pavel VI. přečetl obsah se svým substitutem J. E. Mons. An-

214 Zpráva o tomto setkání a následujícím telefonátu mi byla předána dr. Paolinim jako autorizované osobní svědectví 31. července 2006. Chtěl bych znovu poděkovat Paolinimu za tento cenný střípek do mozaiky.

215 Mons. Capovilla byl nejen přítomen ve chvíli, kdy papež otevřel a četl třetí tajemství, ale byl přímo vykonavatelem výnosu Jana XXIII. Po léta byl důležitým svědkem, který by mohl rekonstruovat řadu jednotlivostí týkajících se postojů papežů k třetímu tajemství. Jistým způsobem, díky své osobní blízkosti k Janu XXIII., je sám protagonistou této události.

gelem Dell'Acqua dne 27. března 1965 a odeslal obálku do archivu Sv. officia s rozhodnutím nepublikovat text.²¹⁶ Tedy se ptám: 27. června 1963, nebo 27. března 1965?“

Mohlo by se jednat o chybu? Nebo tento nesoulad odkrývá řešení záhady, kterou se zde zabýváme? S těmito otázkami vytočil Paolini telefonní číslo Mons. Capovilly v 18.45. Po několika pozdravech mu „předložil dotaz“ o nesouladu mezi jeho poznámkami a tím, co je obsaženo ve Fatimském poselství, na které v dopise odkazoval. Odpověď zněla: „Ale já jsem vám řekl pravdu, podívejte, mysl mi ještě dobře slouží!“ „Ale Excellence, jak si lze vysvětlit tento očividný rozpor?“ Další odpověď byla odkazem na určité nesrovnalosti, vždyť přece nemluvíme o Písmu svatém... Námitka: „Ano, Excellence, ale já vycházím z oficiálního vatikánského dokumentu, který je založen na zápisech z archivu!“ Mons. Capovilla: „Ale já se omlouvám, možná obálka Bertoneho není stejná jako obálka Capovillova...“ A vtom jsem ho přerušil: „Čili obě data jsou správná, protože třetí tajemství jsou dva texty?“ Zde nastala krátká pauza a pak Mons. Capovilla řekl: „Právě proto!“

Vatikánská záhada v datech

Nyní se příslib „několika vět“ konečně stal jasným. A velmi pikantním. Spíše než „věta“ adresovaná Paolini-mu je to opravdová bomba. To, co bylo dosud podezřením, je nyní otevřeně potvrzeno klíčovým svědkem: existuje čtvrté tajemství, neboli jedna část třetího tajemství (evidentně následující v promluvě Panny Marie po „etc.“), která nebyla dosud zveřejněna a která putovala rozmanitými cestami po vatikánských komnatách. Sekretář papeže Jana to odhaluje skrze rozhodující nesoulad v datech a pak výslovně říká, že existují dva různé texty třetího tajemství. Zásadní odhalení²¹⁷ je o to pikantnější, že sekretář Jana XXIII. sehrál centrální roli také v utajení třetí části fatimského poselství.

Můžeme se ptát, jak to, že biskup tak přesně ví, kdy Pavel VI. četl „Capovillovu obálku“, protože již nebyl sekretářem nového papeže. Odpověď je právě obsažena v cenném dokumentu, který monsignor poslal Paolinimu. Přečtěme si jej. Je to list papíru, s hlavičkou a biskupskou pečeti, který byl součástí „Osobních poznámek L. F. Capovilly“. Je datován 17. května 1967. Zde je text:

Ve čtvrtek 27. června 1963 mám službu v předpokoji ve Vatikánu. Pavel VI. dopoledne přijímá mezi jinými kard. Fernanda Centa (který byl nunciem v Portugalsku) a vzápětí biskupa Leirie Mons. Joao Pereiru Venancia. Při rozloučení biskup požádá o „zvláštní požehnání pro sestru Lucii“.

Je zřejmé, že během audience hovořili o Fatimě. Vskutku, odpoledne mi substitut Mons. Angelo Dell'Acqua telefonoval na via Casilina (kde jsem byl prozatímně ubytován u milosrdných sester).

„Hledají fatimskou obálku. Víte, kde je uschována?“

„Je v pravé přihrádce psacího stolu, kterému se říká Barbarigùv, v ložnici.“

O hodinu později mi Dell'Acqua znovu telefonuje: „Všechno v pořádku. Obálka byla nalezena.“

V pátek dopoledne (28. VI.) mezi dvěma audiencemi se mě Pavel VI. ptá:

„Jak to, že na obálce je vaše jméno?“

„Jan XXIII. mě požádal, abych napsal poznámku ohledně způsobu doručení obálky do jeho rukou, a uvedl jména všech, o kterých pokládá za nezbytné, aby znali obsah.“

„A učinil nějaký komentář?“

„Žádný, kromě toho, co jsem napsal na obálku: „Ponechávám na jiných, ať komentují či rozhodnou.““²¹⁸

216 MDF, s. 15.

217 Hypotézou o dvou textech třetího tajemství se již zabýval a našel k tomu mnohé indicie Andrew Cesanek, jehož článek je přetištěn v knize patera Kramera.

218 Zde Mons. Capovilla v poznámce odkazuje na příloženou stránku z deníku Jana XXIII., z 10. listopadu 1959. Uvádí se tam: „Zajímavá setkání s C.S.S. (kardinálem státním sekretářem) o přípravách konzistoře a s mladým biskupem Leirie – biskupem z Fatimy – Mons. Pereirom Venanciem. Hovořili jsme podrobně o fatimské vizionářce, nyní hodné řeholnici v Coimbre. S(vatě) o(fficium) se bude všim zabývat k dobrému konci.“ Není jasné, zda je zde souvislost mezi ponecháním jiným „ať komentují či rozhodnou“ a zmíněnou stránkou z papežova deníku, v jejímž podtextu je obsaženo, že od té chvíle bude sestře Lucii pod dohledem Sv. officia výslovně zakázáno hovořit a stýkat se s lidmi (mimo rodinný okruh).

Po pravdě řečeno, Capovilla již vyprávěl o žádosti Pavla VI., aby se našel text tajemství. Nebyla však věnována pozornost nesouladu v datech při porovnání s oficiálním vatikánským textem z roku 2000.²¹⁹ Nicméně nyní je tato věta z osobních poznámek biskupa nesporná a ukazuje několik vysoce důležitých věcí.

První věc: Pavel VI. byl zvolen papežem v pátek 21. června 1963. Ještě ani nebyl oficiálně uveden do úřadu (inaugurační mše byla slavena 29. června), a již se ve čtvrtek 27. června setkal s biskupem Leirie (příjemcem třetího tajemství) a kardinálem, který byl nunciem v Lisabonu a třetí tajemství přivezl do Říma, chce si tedy přečíst tento text. Pokud vezmeme v úvahu dny potřebné k ukončení konkláve a ty, jež jsou nezbytné k oficiálnímu potvrzení v úřadu, dá se říci, že ze všeho nejdříve, ještě dříve než přijme vedoucí představitele jednotlivých díkasterií a seznámí se s nejdůležitějšími dokumenty (zejména týkajícími se koncilu, který je v běhu), setká se Pavel VI. s „vyslanci“ sestry Lucie a spěchá si přečíst třetí fatimské tajemství (neboli nikdy nezveřejněná slova Panny Marie) a vzápětí rozhodne o jeho pohřbení, stejně jako rozhodl jeho předchůdce.

Druhá věc: Ve vatikánském svazku *Il Messaggio di Fatima* (Fatimské poselství) se čte, že před Pavlem VI. „rozhodl Jan XXIII. o tom, že zapečetěnou obálku předá Sv. officiu a nezveřejní třetí část tajemství“. My však víme, díky přesnému svědectví Mons. Capovilly, že Pavel VI. našel třetí tajemství tam, kde mu ukázal tento monsignore, tedy v přihrádce psacího stolu v ložnici papeže Jana. To je v rozporu s oficiální rekonstrukcí.²²⁰ Ale když vezmeme v úvahu to, co nám sděluje Capovilla, že jsou dva různé texty obsahující třetí tajemství a že vatikánská chronologie Mons. Bertoneho hovoří o textu zjevení (nikoli o textu promluvy Panny Marie), vše souhlasí: oba říkají pravdu. Jan XXIII. evidentně předal Sv. officiu pouze část týkající se zjevení. Další část si ponechal u sebe v ložnici. Musel ji pokládat za vskutku „výbušnou“, když zvolil tento neobvyklý postup. Ale je zde také další motiv: neboť totéž již udělal Pius XII.

V již citované předmluvě k Fatimskému poselství Mons. Bertoneho se píše, že Jan XXIII. si nechal přinést třetí tajemství ze Sv. officia.²²¹ Tato fakta však nesouhlasí, poněvadž víme s jistotou (a máme pro to i fotografický dokument), že Pius XII. uchovával text fatimského tajemství (onen „výbušný“) ve své ložnici u postele.²²² Všechna data souhlasí, uvědomíme-li si, že existují dva různé texty, z nichž jeden (zjevení) nechal papež Jan přinést ze Sv. officia (jak říká Bertone), a druhý vyjmul z malé dřevěné skříňky, kterou ve svém pokoji uchovával Pius XII. „To dokazuje,“ uvádí fra. Michel, „že Pius XII. přikládal velkou důležitost třetímu tajemství“²²³. Zároveň to dokazuje, že je pokládal za „výbušné“, ožehavé. Pravděpodobně ze stejného důvodu se Jan XXIII. rozhodl k témuž postupu: vrátil Sv. officiu text zjevení, a ve svém pokoji uschoval další část.

Třetí věc: Pavel VI. přečetl jednu část třetího tajemství (Capovillovu obálku, tedy ožehavou část tajemství se slovy Panny Marie) 27. června 1963, jak poznamenává Mons. Capovilla. A pak přečetl další část, která se týká zjevení (zveřejněnou v roce 2000), neboli Bertoneho obálku, a to bylo 27. března 1965, jak uvádí Bertone.²²⁴ Takže můžeme říci, že i v tomto případě oba – Capovilla i Bertone – hovoří pravdu. Opět se všechny kontradikce vysvětlí, vezmeme-li v úvahu existenci dvou různých textů tajemství.

219 Tornielli to pokládá za chybu v datu u Capovilly. (Viz A. Tornielli, *Il segreto svelato* [Odhalené tajemství], s. 60–61)

220 V souvislosti s tajemstvím uschovaným v papežských komnatách se Mons. Bertone tuto nesrovnalost pokusil vysvětlit tím, že Mons. Capovilla hovoří „možná“ o fotokopii rukopisu (Il Giornale, 27. června 2000). „Možná.“ Ale, Eminence, pokud papežové měli v zásuvce fotokopii tajemství, proč by ho kdy žádali z archivu Sv. officia (jak jste napsal v oficiální knížce, s. 5)? (Viz S. Paolini, *Fatima*, s. 156)

221 „Podle archivních poznámek přinesl po dohodě s kard. Alfredem Ottavianim pověřenec Sv. officia pater Pierre Paul Philippe OP 17. srpna 1959 Janovi XXIII. obálku obsahující třetí fatimské tajemství.“ (s. 14–15)

222 Tento fakt odhalil francouzský novinář Robert Serrou, který ve Vatikánu pořizoval fotografie pro Paris-Match. Bylo to 14. května 1957, měsíc po doručení třetího tajemství do Vatikánu. Pod dohledem sestry Pasqualiny, věrné pomocnice Pia XII., navštívil papežské apartmá, kde si všiml malé dřevěné skříňky na stole. Byl na ní nápis „Secretum Sancti Officii“. Serrou se zeptal sestry Pasqualiny: „Sestro, co je v této skříňce?“ Ta ihned vysvětlila: „Uvnitř je třetí fatimské tajemství...“ O půldruhého roku později Paris-Match publikoval v rámci fotoreportáže také fotografii této skříňky (dokonce dvakrát, u příležitosti smrti papeže v č. 497 z 18. října 1958 a ve zvláštním čísle 2, 4. čtvrtletí 1958). O mnoho let později se fra. Michel při práci na díle Fatima kontaktoval Serroua a požádal ho o potvrzení, protože věta sestry se v článku neobjevila, doslechl se o ní jen prostřednictvím abbého Caillona. Dne 10. ledna 1985 obdržel novinářovu odpověď: „Mohu vám potvrdit, že jsem pořídil reportáž v papežském apartmá Pia XII. dne 14. 5. 1957 (...). Je to přesné: matka Pasqualina mi řekla o malé skříňce nesoucí nápis ‚Tajemství Sv. officia‘: ‚Zde uvnitř je třetí fatimské tajemství.‘ Mohu vám říci, že nemám žádnou pochybnost o pravdivosti slov řeholní sestry.“ To vše je podrobně popsáno ve FM, sv. III, s. 323–325.

223 Tamtéž.

224 MDF, s. 15.

To je také jediné možné vysvětlení řady dalších nesrovnalostí v datech a údajích dokumentu. Protože i v případě Jana Pavla II. se tak jako u Pavla VI. objevila různá data čtení třetího tajemství. Proč by se mělo opakovat toto zvláštní zdvojení dat u dvou papežů, pokud by nešlo o dva různé texty, uchovávané na dvou různých místech a čtené v různých dobách oběma papeži?

V případě papeže Wojtyły to byl Washington Post, který si 1. července 2000 všiml jistého nesouladu v datech, aniž by však chápal dosah této zprávy. Americký deník psal: „Dne 13. května prohlásil vatikánský mluvčí Joaquin Navarro Valls, že Jan Pavel II. poprvé přečetl tajemství několik dnů po zvolení papežem v roce 1978. V pondělí asistent kardinála Ratzingera (Mons. Bertone, pozn. aut.)²²⁵ potvrdil, že papež ho viděl poprvé v nemocnici, kde byl hospitalizován po atentátu (tedy v r. 1981, pozn. aut.).“

Rekonstrukce Mons. Bertoneho ve vatikánské publikaci *Messaggio di Fatima*, která se přirozeně týká pouze chronologie „Bertoneho obálky“, čili textu zjevení, neuvádí datum 1978 jako vatikánský mluvčí, ale uvádí rok 1981: „Jan Pavel II. požádal o obálku obsahující třetí část tajemství po atentátu 13. května 1981.“ Obálka byla přinesena ze Sv. officia 18. července 1981 (zatímco papež byl v nemocnici) a 11. srpna byla obálka vrácena do archivu téže instituce.

Jenže, jak jsme uvedli, ihned poté Mons. Bertone píše něco, co tomu protirečí: „Jak je známo, papež Jan Pavel II. ihned pomyslel na zasvěcení světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie a sám složil modlitbu, kterou včlenil do úkonu, jež nazval „úkon odevzdání se“, v bazilice S. Maria Maggiore 7. června 1981.“

Ptáme se, jak je možné spojit četbu textu zjevení (k níž došlo 18. července) s rozhodnutím o „úkonu odevzdání se“ Panně Marii, který se konal dříve, 7. června? Tato slavnostní liturgie odkazující k Fatimě nemohla být následkem pozdější četby, ale mohla vycházet pouze ze znalosti jiné části tajemství, k níž došlo – podle vatikánského mluvčího – v roce 1978, ihned po zvolení na Petrův stolec, stejně jako v případě Pavla VI.

Vskutku také v archivu Sv. officia, kde se nachází tzv. Bertoneho obálka, není zaznamenána žádná návštěva za účelem přečtení tajemství papežem v roce 1978. Toto čtení lze tedy vztáhnout pouze k tzv. Capovillově obálce, která byla uložena Piem XII. v papežském apartmá, kde ji také uchovával Jan XXIII. a Pavel VI.

Skutečnost, že Jan Pavel II. poznal r. 1978 utajená a dosud nezveřejněná slova Panny Marie, vysvětluje i jeho (předpokládané) prohlášení ve Fuldě v listopadu 1980, několik měsíců před atentátem Aliho Agci a také před čtením textu zjevení. Včetně narážky na mučednictví („Musíme se připravit na velké zkoušky v blízké době, které mohou vyžadovat i oběť našeho vlastního života...“), která dává tušit, že ve slovech Panny Marie je obsažen i komentář k vidění „zabitého papeže“, zřejmě jeho vysvětlení.

Různé umístění dvou částí třetího tajemství ve Vatikánu možná vysvětluje i zvláštní věta kard. Ottavianiho při jeho slavné promluvě 11. února 1967, když byl pro-prefektem Kongregace pro nauku víry: „Papež (Jan XXIII., pozn. aut.) vložil tajemství do jiné obálky, zapečetil ji a poslal do jednoho z archivů, které jsou jako studna, hluboká a černá, kam jednou spadne list a již se více nespátří. Je tedy těžké říci, kde je fatimské tajemství.“²²⁶

Neuvěřitelný výrok. Všichni věřili (byla to oficiální verze), že třetí tajemství je uschováno v archivech Sv. officia, a právě ten, kdo tuto instituci vedl, řekl, že „je těžké říci, kde je fatimské tajemství“.²²⁷ Byl to jakoby kryptogram, kterým chtěl říci, že pravda je mnohem komplikovanější než oficiální verze.

Kromě toho při přednášce v r. 1967 řekl kardinál další zvláštní věc. Zopakoval cestu, po níž putovalo tajemství: „Biskup Leirie ho předal apoštolskému nunciiovi, kterým byl Mons. Cento, dnes zde přítomný kardinál, jež ho věrně předal Kongregaci pro nauku víry, jak ona sama žádala (...). Tajemství tedy přišlo na Kongregaci pro nauku víry a ještě zapečetěné bylo předáno Janu XXIII.“²²⁸

Fra. Michel, který dokumentoval úschovu tajemství v papežském osobním apartmá, si všiml kontradikce mezi jeho informací a tou, kterou podal Ottaviani (podle níž byla obálka uschována na Sv. officiu), a zdůvodnil to kar-

225 New York Times, 26. června 2000.

226 In Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima*, s. 214.

227 Kromě toho se vědělo (S. Paolini, *Fatima*, s. 180), že kardinál před několika dny vyzvedl dokument z archivů a dal si jej přečíst jedním spolupracovníkem (z důvodu své slepoty), aby připravil tuto přednášku. Věděl tedy dobře, že jedna část třetího tajemství je na Sv. officiu.

228 FM, sv. III, s. 325. Fra. Michel správně poznamenává, že pokud byla obálka „ještě zapečetěná“ předána Janu XXIII., znamená to, že nebyla otevřena Piem XII., který tudíž tajemství nečetl.

dinálovou „nepřesností“²²⁹. Dnes však díky existenci dvou různých textů, jež obsahují tajemství, víme, že také on říká pravdu.

Ona část tajemství (text zjevení) byla opravdu předána a uschována na Sv. officiu, zatímco jiná část tajemství byla uschována Piem XII. v papežském apartmá.

V roce 1977 se kardinál Ottaviani pustil ještě dál. V písemné odpovědi na tři otázky napsal doslova: „Skutečný text tajemství, napsaný sestrou Lucii a odeslaný papeži Janu XXIII.,²³⁰ zůstal opravdu utajený, neboť Petrův nástupce z něho nic nezveřejnil. Není vůbec známo, kde uložil text, který mu byl poslán.“ To vše napsal starý kardinál 7. července 1977.²³¹ Můžeme říci, že stařík Ottaviani chtěl výslovně sdělit, že „skutečný text tajemství“ není na Sv. officiu, jak zněla oficiální verze, ale nachází se bezprostředně v rukou papežů (zatímco na Sv. officiu byl uložen popis zjevení).

A je zde ještě další indicie toho, že se jedná o existenci dvou textů. Kardinál Ottaviani ujišťuje: „Jan XXIII. otevřel obálku a četl. A přestože byl text napsaný v portugalštině, později mi řekl, že ho plně pochopil.“ My však víme, namítá fra. Michel, že papež požádal o pomoc Mons. Tavarese, aby pochopil smysl jistých portugalských výrazů.²³² Také Mons. Capovilla potvrdil, že „poněvadž text obsahoval výrazy v portugalském dialektu (...), byl povolán kněz, který se na Státním sekretariátu zabýval portugalskými záležitostmi, Mons. Tavares.“²³³

Tyto dvě protichůdné informace lze vysvětlit tím, že se jedná o dvě čtení dvou různých textů.²³⁴ Je rovněž důvod tázat se, zda se v textu zjevení zveřejněném r. 2000 nacházejí opravdu „výrazy v portugalském dialektu“? Předložil jsem tento problém odborníkovi, profesorce Mariigrazii Russo, která mi po pečlivé lingvistické analýze (viz příloha k italskému originálu této knihy, z níž vyplývá velmi přibližná kvalita překladu tak důležitého dokumentu, jakou provedl Vatikán) potvrdila, že v tomto textu nejsou ani regionalismy, ani provincialismy. To znamená, že ta část třetího tajemství, o níž hovoří Capovilla a k níž bylo třeba překladu Mons. Tavarese, není text, který byl zveřejněn r. 2000. Opět další důkaz toho, že jsou zde dvě různé části třetího tajemství. Jedna zveřejněná (byť v nejisté interpretaci), a jedna dosud utajená, která je natolik zneklidňující, že se popírá i její existence.

Fatimistická literatura uvádí, že i pro příchod dvou částí třetího tajemství do Říma se uvádějí různé časové údaje. fra. Michel píše v roce 1985, aniž by kdy byla jeho informace dementována, že dokument „dorazil do Říma 16. dubna 1957“ a v Leirii bylo přijato potvrzení o předání.²³⁵ Píše to s odvoláním na patera Alonsa.²³⁶

Ovšem v oficiální vatikánské publikaci z r. 2000 (Fatimské poselství) při popisu trasy textu Mons. Bertone potvrzuje, že „obálka byla předána 4. dubna 1957 do tajného archivu Sv. officia.“²³⁷ Došla tedy 4., nebo 16. dubna? Jak je možné, že se opět uvádějí dvě různá data pro jeden dokument? Buď jeden, nebo druhý pramen lze (nebyl by však pro to žádný důvod, ani pro patera Alonsa a Fr. Michela, ani pro Bertoneho), nebo, což je přijatelnější, se nejedná o jeden a tentýž dokument a oba zdroje říkají pravdu. Všechno se stává pochopitelným, když si uvědomíme, že pater Alonso a fra. Michel hovoří o textu obsahujícím slova Panny Marie (tzv. Capovillova obálka), zatímco Mons. Bertone hovoří o zbytku textu zjevení, který byl zveřejněn r. 2000.

Ale jak je možné, že dvě části třetího tajemství byly předány ve dvou různých dobách? Z jakého důvodu se tak stalo? Zdá se to nepravděpodobné, ale když se podíváme na to, co se stalo v Leirii po žádosti o spisy sestry Lucie, zjistíme, že odeslání dokumentů se opravdu událo s časovým posunem.

Tyto dny rekonstruuje jako obvykle fra. Michel.²³⁸ V lednu 1957 přichází na kurii v Leirii prostřednictvím nuncia Mons. Centa žádost o zaslání všech spisů sestry Lucie. Ihned začali žádost vyřizovat. „Když provedli fotoko-

229 FM, sv. III, s. 325.

230 Zde jde o kardinálovu nepřesnost. Text tajemství byl sestrou Lucii odeslán biskupovi Leirie Da Silvovi. Vatikán jej převzal za pontifikátu Pia XII.

231 In *Madre di Dio* (Matka Boží), listopad 1977, in FM, sv. III, s. 493.

232 FM, sv. III, s. 373.

233 In *Perspettive nel mondo*, VI, 1991.

234 Fra. Michel připojuje myšlenku patera Laurentina, že papež nejprve text prověřil, a když otevřel obálku před kard. Ottavianim, nečetl text poprvé.

235 FM, sv. III, s. 321.

236 *De nuevo el Secreto de Fátima* (Znovu fatimské tajemství), *Ephemerides mariologicae*, 1982, s. 86.

237 MDF, s. 14.

238 FM, sv. III, s. 320–321. Zdůrazněme, že autor rekonstruuje tyto události v 80. letech a není si vědom faktu, že třetí tajemství je složeno ze dvou různých částí, jež jsou odeslány v různé době.

pie dokumentů, Mons. Da Silva se nuncia zeptal, zda je třeba poslat také třetí tajemství. Nuncius se obrátil na Řím a ten odpověděl: „Samozřejmě! I tajemství! Především tajemství!“

Třetí tajemství se slovy Panny Marie bylo však uzavřeno v zapečetěné obálce a muselo být odesláno jako takové. Kopii by bylo možné udělat pouze z pravomoci toho, kdo byl adresátem. Pomocný biskup Venancio tedy navštívil titulárního biskupa Da Silvu, který již byl ve věku 85 let, nemocný, téměř nepohyblivý a slepý. Biskup Venancio mu řekl: „Monsignore, vy máte tajemství a můžete ho přečíst, Lucie řekla, že máte tu pravomoc. Tedy je otevřete a uděláme kopii. Je to poslední možnost.“ Ale biskup odpověděl: „Ne, to mne nezajímá. Je to tajemství a já ho nechci číst.“

Další den se Mons. Venancio opět snažil, ale marně. Musel se tedy odebrat sám na nunciaturu do Lisabonu a odevzdat zapečetěnou obálku Mons. Centovi, který naopak zářil radostí, když ho dostal do rukou. To bylo 1. března 1957 ve 12 hodin.²³⁹ Z této chronologie lze jednoduše vyvodit, že předání žádaných materiálů se uskutečnilo v časovém rozpětí dvou měsíců, a je tedy hodnověrné, že do Říma přišel nejdříve text zjevení (4. dubna) a až potom (16. dubna) obálka se slovy Panny Marie.

Je zde však nějaký dokument, který dokazuje toto složení třetího tajemství, tedy že ho sestra Lucie napsala ve dvou částech? Je to sám časový sled jeho napsání, který to potvrzuje. Sestra Lucie k přípravě zapsání tajemství vysvětluje: „Řekli mi, abych to zapsala, i do sešitů, kam jsem měla zapsat svůj duchovní deník, i na list, který se pak vložil do zapečetěné obálky.“²⁴⁰ Tak vzniknou dva texty. Zdá se zvláštní, že jsou dvě části tajemství zapsány na dvě místa, jedna část do sešitu a jedna na list papíru, ale následné sdělení biskupovi Leirie ukazuje, že to udělala právě tak. „Napsala jsem to, co jste žádal. Bůh mě vystavil jisté zkoušce, ale taková byla nakonec jeho vůle: (text) je v zapečetěné obálce a obálka je v sešitech.“²⁴¹

Pozor na data. Tato zpráva biskupovi Da Silvovi je datována 9. ledna 1944. My však víme, že text zjevení zveřejněný r. 2000 nese datum 3. ledna 1944 a to oficiálně potvrzuje i Mons. Bertone.²⁴² Opravdu, po dvou měsících těžké úzkosti, jež jí znemožňovala napsat text (do té míry byl dramatický), to bylo další zjevení Panny Marie, která přišla sestře Lucii na pomoc a v neděli 2. ledna 1944 jí ujistila, že je to vůle Nebes, aby tajemství zapsala. A ihned, v rozmezí 24 hodin, Lucie napsala text zjevení a datovala jej 3. ledna. Proč sestra čekala ještě šest dní do 9. ledna, kdy předala zprávu biskupovi?

Teorie „fatimistů“ je jednoduchá: „Tato rozdílnost dat ukazuje, že existují dva dokumenty. Jeden, který se týká zjevení, který byl vyhotoven 3. ledna 1944, a druhý obsahující slova Panny Marie, jimiž vysvětlovala zjevení. Ten byl dokončen 9. ledna 1944 nebo krátce předtím.“²⁴³

Stejní autoři uznávají, že se jedná o „důkaz založený na indiciích“, čili dedukci, která je ovšem podložená a hodnověrná. Nezpochybnitelné se ovšem jeví, že třetí tajemství je složené ze dvou různých textů. Jejich charakteristiky jsou rovněž odlišné. To již potvrzuje Mons. Venancio, který před odevzdáním apoštolskému nunciovi obálku pozorně prozkoumal.

Ožehavý list

Po obdržení obálky, dříve než odjel do Lisabonu, aby ji předal 1. března 1957 apoštolskému nunciovi, Mons. Venancio pozorně prozkoumal proti světlu obsah obálky. Uvnitř velké obálky viděl obálku menší, do níž sestra Lu-

239 Datum a hodina byly zapsány Mons. Venanciem do jeho paměti, které byly uloženy v r. 1982 v Institutu pro studium a propagaci Santuaria ve Fatimě (SESDI). Viz Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 141.

240 FM, sv. III, s. 36. Po pravdě řečeno, tentýž úryvek převzatý z knihy patera Alonsa *La verdad sobre el secreto de Fátima* (Pravda o fatimském tajemství) (s. 33) je do italského vydání knihy Aury Miguel přeložen odlišně: „Říkají mi, abych to zapsala buď do sešitů, kam jsem měla zapsat svůj duchovní deník, nebo, pokud chci, na list papíru a vložit ho pak do zapečetěné obálky.“ (*Totus tuus*, s. 129) Je zde rozdíl v uvedení obou způsobů, či ve volbě jednoho z nich. Vysvětlením je skutečnost, že sestra po napsání tajemství odevzdala jak list (uvnitř obálky), tak i sešity. Využila tedy obou způsobů.

241 FM, sv. III, s. 38. Zajímavé vysvětlení podává Andrew Cesanek v knize sestavené paterem Kramerem: „Proč (Lucie) předala biskupovi Gurzy, aby předal biskupovi Fatimy jak zapečetěnou obálku, tak sešit? Je pravděpodobné, že toto vidění, které můžeme nazvat „klidnější“ částí třetího tajemství, je zapsáno do sešitu, zatímco vysvětlení zjevení se slovy Panny Marie, jejichž dopad je spíše hrozivý, je vloženo do zapečetěné obálky, kterou sestra Lucie vložila do sešitu.“ (s. 183)

242 „Třetí část tajemství byla napsána na žádost Jeho Excelence biskupa Leirie a Panny Marie 3. ledna 1944,“ in MDF, s. 14.

243 Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo* (Konečný boj ďábla), s. 178.

cie vložila list papíru. Rozeznal Luciin rukopis a odhadl, že se může jednat o 20–25 napsaných řádků, text však přečíst nemohl.

Zde máme zásadní informaci: Třetí tajemství je napsáno na jediném listu papíru. Je každému zřejmé, že tento list není tím třetím tajemstvím, které bylo zveřejněno r. 2000, neboť to bylo napsáno na čtyřech listech, v celkovém počtu 62 řádků,²⁴⁴ které jistě pocházejí ze sešitu, o němž hovoří sestra Lucie. Jsou zde jiné prameny, jež potvrzují informaci, podle níž jsou slova Panny Marie zapsána na jediném listu? Je jich mnoho. Začněme sestrou Lucií.

„Lucie nám říká, že to napsala na list papíru,“ píše ještě před rokem 2000 pater Alonso, který pečlivě zaznamenává vše, co slyšel od vizionářky.²⁴⁵ Jistě, jsou zde i čtyři stránky ze sešitu, na kterých je popsáno zjevení. Ale ze slov sestry Lucie lze odvodit, že pro ni je „opravdovým“ třetím tajemstvím toto poselství Panny Marie, zatímco text zjevení (stejně jako předchozí zjevení pekla v první a druhé části) je podnětem, na základě jehož vysvětlení chce Panna Maria dát své poselství křesťanům a lidstvu.

Vraťme se však ke slovům Lucie, na jejichž základě hovoří pater Alonso o „jediném listu papíru“. Tuto informaci přináší také Aura Miguel ve své knize,²⁴⁶ která má také, opakuji, předmluvu kard. Bertoneho. V této knize se také cituje souhlasné svědectví kard. Ottavianiho, který na slavné přednášce v r. 1967 prohlásil: „(Lucie) napsala na jediný list papíru to, co jí řekla Panna Maria, aby to pověděla Svatému otci.“

Je zvláštní, že se citují tato svědectví, podle kterých je třetí tajemství napsáno na jediném listu papíru a obsahuje slova Panny Marie, a zároveň se přehlíží evidentní odlišnost od textu publikovaného r. 2000, který je na čtyřech listech a neobsahuje žádné slovo Panny Marie. Aura Miguel cituje slova Lucie a Ottavianiho, pokládá je za autentická, ale překvapivě z nich nevyvozuje závěry, tedy že existují dva různé dokumenty,²⁴⁷ z nichž jeden je dosud utajený.

Záhada je tedy uzavřena v tomto dopise o 20–25 řádcích napsaných na jediném listu. Poté, co dostala příkaz od biskupa zapsat krátké poselství Panny Marie, byla sestra Lucie sužována úzkostmi téměř tři měsíce, a překonala je, jak již bylo řečeno, pouze díky přímé intervenci Panny Marie, která se jí zjevila 2. ledna 1944. Ujišťuje ji o povinnosti napsat tajemství a pomáhá jí vzpomenout si na každé slovo. Proč ale měla sestra Lucie takovou úzkost a zábrany? Bylo to z důvodu proroctví o katastrofách, o kterých se zde mluví?

Ve skutečnosti jsou proroctví o strašných tragédiích obsažena již v první a druhé části tajemství (jsou zde předpovězeny všechny hrůzy 20. století, které jsou otřesné, nemluvě o pekle, jehož popis je obsažen v první části). Co tedy může ještě způsobit takový strach?

Také pater Alonso, povzbuzen hlubokou osobní znalostí sestry Lucie, zastává názor, že pokud by se jednalo pouze o proroctví velkých katastrof, bylo by to jistě bolestné, ale „jsme si jisti, že Lucie by nezakoušela takové stavy, k jejichž překonání bylo třeba zvláštního zásahu z Nebe“. Co je to tedy za věc, která znehýbnila strachem ře-

---

244 Podle fra. Michela (s. 321) si Mons. Venancio všiml, že popsáný list měl $\frac{3}{4}$ cm okraje a Kramer upozorňuje, že rukopis z r. 2000 neměl okraje. Ale Mons. Venancio říká jinou věc. Všiml si rozměrů Luciiny obálky (12x18 cm) a toho, že „dopis“ uvnitř je o něco menšího formátu, asi o 3-4 cm méně nahoře a vpravo, zatímco na ostatních stranách odpovídá rozměrům obálky. (Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 141)

245 Tato informace byla vždy paterem Alonsem potvrzena: „Dokument byl napsán na jednom listu“ (tedy na jedné stránce), in *De nuovo el Secreto de Fátima* (Znovu fatimské tajemství), FM, sv. III, s. 39.

246 In Aura Miguel *Totus tuus*, s. 136.

247 Mons. Venancio v poznámce uložené v archivech svatyně ve Fatimě hovoří o listu jako o „dopisu“. „Fatimisté“ z toho vyvozují, že třetí tajemství je napsáno ve formě dopisu adresovaného biskupovi Da Silva: Byl by to důležitý prvek, protože text zjevení publikovaný r. 2000 nemá žádnou epistolární formu. Ale je to jisté? I v tomto případě to potvrzuje řada svědectví. Fra. Michel některá uvádí (s. 392 a 313–314). Např. pater Jongen, který se setkal se sestrou Lucií 3. a 4. února 1946, se jí zeptal na třetí tajemství a vizionářka mu odpověděla: „Již jsem sdělila třetí část s *dopisem* adresovaným biskupovi Leirie.“ Je však možné, že se mohlo jednat o doprovodný dopis. Dále existuje svědectví kanovníka Galamba: „Když biskup odmítl otevřít *dopis*...“ a také kard. Cerejeira, patriarchy Lisabonu, který 7. září 1946 píše: „Třetí část tajemství je napsána v zapečetěném *dopise*, který bude otevřen v roce 1960.“ A ještě: „Lucie napsala tajemství v jednom dopise.“ (s. 392) Také Mons. Capovilla, jeden z mála, který mohl číst tento dokument, použil v jednom rozhovoru pro *Prospettive nel mondo* (VI, 1991) nejméně čtyřikrát slovo „dopis“ při definici třetího tajemství v úzkém smyslu. Ovšem výraz „dopis“ by mohl mít i význam všeobecný. Byl např. použit i Janem Pavlem II. pro text zjevení zveřejněný r. 2000, který není v epistolární formě. Když psal sestře Lucií (MDF, s. 37), uvedl: „Váš vlastnoruční dopis obsahující třetí část tajemství.“ A na další stránce čteme ve vztahu k setkání s Mons. Bertone: „Ta s *dopisem* uvnitř, který obsahuje třetí část tajemství.“ V tomto případě je však synonymem slova „obálka“. Je tedy těžké říci, zda Lucie, hovoříc o „dopisu adresovaném biskupovi Leirie“, míní to, že tajemství je v epistolární formě.

holní sestru v klauzuře, která žila a vyrůstala v poslušnosti a úctě k církvi? „Pokud se jedná o vnitřní boje v srdci církve samotné a velké pastorační nedbalosti nejvyšších úřadů hierarchie, potom můžeme chápat, že Lucie prožívala stavy odporu, které je téměř nemožné překonat přirozenými prostředky,“²⁴⁸ říká pater Alonso.

Vnitřní boje a velké nedbalosti nejvyšších pastýřů? Stačí to k vysvětlení ochromující hrůzy? Zde je myšlenka fra. Michela:

Skutečně, uvědomovala si, že těmito dvaceti řádky vrhá do dějin církve i světa událost nezměrného dosahu. Neboť pro Lucii, která byla zvyklá v Mariině škole hodnotit všechny věci v Božím světle, byla válka, kataklyzmata, bída, bolševický gulag rozšířený na celou planetu, vyhlazené národy, to všechno bylo méně závažné než apostaze samotné církve a apostaze jejich pastýřů. Jistě, církev má příslib věčného života a brány pekelné ji nepřemohou. Neomylnost papeže nebude nikdy uvedena do omylu. Žádný papež nemůže nikdy učit blud při výkonu svého neomylného magisteria, řádného či mimořádného. Což nezabrání tomu, aby selhání pastýřů v oblastech, které nespádají do jejich neomylnosti, nemohlo mít ty nejhorší následky. Pro jejich omyl se může oslabit víra věřícího lidu a způsobit – spolu s urážkou Boha touto kolektivní apostazí – věčnou ztrátu milionů duší. Právě v tom se třetí tajemství spojuje s prvním, jež se týká vidění pekla. A právě v tom, v naléhavém apelu na zodpovědnost představitelů církve, se třetí tajemství nepochybně jeví sestře Lucii jako vážné a hlavně obtížné k předání. Pokorná řeholnice, která je zvyklá vždy vidět ve svých představených opravdové zástupce Boha, jim má najednou z příkazu Nebes sdělit výstrahu tak přísnou, napomenutí tak naléhavé ve vztahu k jejich jednání. Takové poslání bylo pro ni velmi namáhavé.²⁴⁹

Je hodnocení fra. Michela správné? Mám dojem, že ne všechno lze vysvětlit těmito úvahami. Pokud by se jednalo pouze o nedbalosti nejvyšších pastýřů, nevysvětlovalo by to ochromující hrůzu sestry Lucie. Při jiných příležitostech vizionářka neměla těžkosti vyjádřit, byť s bolestí, přísné mínění o církevních představitelích. (V rozhovoru s paterem Fuentesem začíná takto: „Nejsvětější Panna je velmi smutná, protože nikdo nevěnoval pozornost jejímu poselství, ani dobří, ani špatní.“)²⁵⁰

Ale odvážila se i víc. Je zde předešlá událost, kdy sestra uslyšela vnitřní dramatický hlas v srpnu 1931 v Tuy, poté, co Vatikán odmítl splnit žádosti Panny Marie (zvláště zasvěcení Ruska jejímu Neposkvrněnému Srdci). Sestra Lucie uslyšela tato slova Ježíšova: „Řekni mým služebníkům, kteří následují příklad francouzského krále a otálejí splnit mou žádost, že ho budou následovat také v neštěstí.“²⁵¹

Co s tím má společného francouzský král? Zde je výslovný odkaz ke zjevením v Paray-le-Monial v roce 1689 (přesně sto let před Francouzskou revolucí). Ježíš tam sdělil Markétě Marii Alacoque poselství pro francouzského krále Ludvíka XIV. (poselství, jež zahrnovalo velký plán Prozřetelnosti pro Francii): vložit Srdce Ježíšovo do královského znaku, postavit chrám k jeho poctě, kde by ho králové uctivali, zasvětit Francii Nejsvětějšímu Srdci, požádat papeže o mši svatou k poctě Ježíšova Srdce.²⁵² Nic z toho nebylo splněno. A tak přesně o sto let později vypukla revoluce a potomek krále slunce Ludvík XVI. si vzpomněl na tyto žádosti, až když byl r. 1792 uvržen do vězení: tam se je v beznaději rozhodl vyslyšet. Bylo však již příliš pozdě. Byl popraven gilotinou 21. července 1793. Francie nastoupila opačnou cestu.

To, že v r. 1931 zveřejnila toto jasné proroctví s přísným soudem „služebníků“ Božích, ukazuje, že sestra Lucie byla velmi dobře schopna zveřejnit poselství, které obsahuje přísný soud Nebes o pastýřích církve a předpokládá jejich potrestání. Proč se tedy r. 1944 cítila ochromena? Zřejmě jde o věci vážnější než usuzuje pater Alonso a fra. Michel a obsah třetího tajemství je ještě hrozivější než proroctví z r. 1931. Zdá se, že z toho můžeme vy-

248 FM, sv. III, s. 473–474.

249 Tamtéž.

250 Lucie pak pokračuje: „To, co zvláště uráží Neposkvrněné Srdce Panny Marie a Srdce Ježíšovo, je zkáza duší řeholníků a kněží. Dábel ví, že každý řeholník či kněz, který zapře své výjimečné povolání, způsobí pád mnoha duší do pekla.“

251 FM, sv. II, s. 344. Zdůrazněme mj. i důležitost toho, že Ježíš říká „mou žádost“, přestože to byla žádost Panny Marie. Znamená to, že Srdce Ježíšovo a Mariino jsou spojena.

252 „První zjevení se konalo 27. prosince 1673 (...) Řeholnice měla hlavu dlouho položenu na jeho hrudi. Pak jí sdělil ‚nevysvětlitelná tajemství svého Srdce‘. Ukázal jí Srdce na ohnivém trůnu, zářivější než slunce, s otevřenou ranou od kopí, ověncené trny, na pozadí kříže. ‚Mé Božské Srdce,‘ řekl jí, ‚je tolik proniknuté láskou k lidem a zvláště k tobě, že nemůže již více udržet v sobě plameny lásky, musí je předat tvým prostřednictvím.‘ Ježíš jí odhalil, že úcta k jeho Srdci vytrhne lidi z moci satana a dá jim milost spásy.“ (Pater Livio Fanzaga, *Pellegrino a quattro ruote* [Poutníkem na čtyřech kolech], Sugarco, Milano 2005, s. 71–73)

vodit, že na těchto 20 řádcích, v těchto několika větách Panny Marie je obsaženo něco nepředstavitelného a nepopsatelného, co „znehbynilo“ sestru Lucii na tři měsíce a „ohromilo“ také papeže, kteří se rozhodli tyto věty nezveřejnit.

Budeme se snažit pochopit, jaké povahy může být toto hrozivé tajemství. Ale dříve se vraťme k obsahu proroctví z r. 1931, které evokuje osud francouzského krále. Když je čteme, nevyhnutelně myslíme na podobnost mezi tím, co se zde předkládá, a zjevením Lucie zveřejněným v r. 2000, kdy vidí mučednictví papeže a společně s ním také mnoha biskupů. Je tento masakr trestem v reakci na neuposlechnutí Boží vůle? Je tragédií, která mohla být odvrácena přijetím pomoci Panny Marie?

V roce 1936 sestra Lucie sdělila kompletní poselství, které dostala v Tui r. 1931: „Náš Pán mi řekl s velkým zármutkem: Nechtěli splnit mou žádost! (...) Tak jako francouzský král toho budou litovat a budou ji chtít splnit, ale bude pozdě. Rusko již rozšíří své omyly ve světě a způsobí války a pronásledování církve. Svatý otec bude velmi trpět.“²⁵³

Je těžké domnívat se, že by toto proroctví již bylo naplněno.²⁵⁴ Proroctví z Tui v r. 1931 dává tušit (stejně jako vidění Hyacinty), že zasvěcení Ruska proběhne ve chvíli, kdy už bude „pozdě“, tedy za okolností podobných jako nastala pozdní lítost francouzského krále, v situaci vypjaté a dramatické, která už díky dějinnému zpoždění nebude s to zabránit apokalyptickému mučednictví pastýřů církve. Také zjevení malé Hyacinty jsou plna bolesti: klečící Svatý otec s „hlavou v dlaních“, zatímco je napadán násilným davem. V jiném zjevení se „Svatý otec objevuje v jednom chrámu, před Neposkvrněným Srdcem Panny Marie, jak se modlí (...) a mnoho lidí s ním.“²⁵⁵

Připomíná to scénu budoucího zasvěcení. Není jasné, k jakému papeži ukazuje zjevení Hyacinty, ani zda se jedná o téhož, který „bude litovat“, jak zní v proroctví v Tui. Ale „lítost“ není patrně vztažena pouze k nevyslyšeným prosbám Panny Marie ve Fatimě, jde o situaci církve, o její krizi, to, co pater Alonso nazývá „velké nedbalosti nejvyšší hierarchie“. A může jít i o něco ještě horšího. Ne náhodou papež, který kráčí ke kříži a potom je zabit, je ve zjevení zveřejněném r. 2000 definován jako *acabrunhado*, což se v oficiální verzi překládá jako „sklíčený“, ale přesněji by se mělo překládat jako „ponižený, pokořený, ztrápený“, tedy s využitím adjektiv vyjadřujících smysl viny a bolestné lítosti a kajcnosti.

Jsou zde dvě epizody, jež se týkají dvou svědků, kteří jako jedni z mála četli celé třetí tajemství. Prvním je Mons. Capovilla. Pater Alonso, který s ním vedl rozhovor r. 1978,²⁵⁶ uvažuje o třech motivech, pro které pravděpodobně nebylo odhaleno třetí tajemství. „Některé důvody možná byly tyto: a) protože byly jmenovány výslovně některé národy či někdo z církevní hierarchie (kardinálové, biskupové)? b) protože zde byly zmínky o duchovní krizi v církvi? c) protože zde byly – opět – zmínky o Rusku a jeho vlivu ve světě?“

Odpověď Capovillova je příznačná: „Nezdá se mi, že by se jednalo o zdrženlivost z důvodu jmen osob či národů či odkazů k politické realitě.“ Vylučuje tedy možnosti a) a c). Ale nic neříká o motivu b). Kdyby hypotéza b) byla mylná jako ony dvě další, biskup by neměl problém odpovědět ne. Pokud by však byla pravdivá, Capovilla by to nemohl potvrdit, neboť byl vázán tajemstvím. Tím, že neodpověděl, dal najevo, že v případě b) se pater Alonso trefil do černého: V třetím tajemství jsou tedy zmínky o duchovní krizi v církvi, a právě proto bylo utajeno.

---

253 FM, sv. I, s. 345.

254 Podle fra. Michela „utrpení Svatého otce, jež se v Tajemství zmiňují, nelze identifikovat, jak se mnozí domnívají, s utrpením Pia XII. za 2. světové války. V roce 1945 sestra Lucie připoštlí, že velké utrpení pro papeže mají teprve přijít.“ Petru Apariciovi píše: „Je nezbytné nepřestávat se modlit za Svatého otce. Velké dny zármutku a utrpení ho teprve čekají.“ (FM, sv. III, s. 475) Bude to tedy jiný papež, který bude muset prožít onu zvláštní zkoušku. Je možné, že se naráží na Jana Pavla II. a na zasvěcení jím učiněné v r. 1984? Nezdá se, že se u tohoto pontifikátu dají poznat charakteristiky vidění, které měla Hyacinta: papež zajatý, přepadený, obtížený strašnými a zvláštními útrapami (když také všichni papežové měli a mají své zkoušky a své bolesti). Zasvěcení v r. 1984 ostatně, jak se ukázalo, nemůže být považováno jako požadované Madonou.

255 *Memorie di suor Lucia* (Paměti sestry Lucie), s. 111–112. V jedné poznámce k tomuto zjevení Hyacinty se uvádí: „Motivem této hypotézy je, že Pius XII. byl velkým ctitelům Neposkvrněného Početí.“ (s. 112) Není však jasné, o jaké hypotéze se mluví (neboť jde o zjevení, nikoli hypotézu), ani proč se zmiňuje Pius XII., když Hyacinta (zemřela r. 1920) měla zjevení v době, kdy na Petrově stolci seděl Benedikt XV. Kromě toho Pius XII. neprovedl zasvěcení Ruska. Podobná zkruslení provázejí celou fatimskou událost.

256 In *Rosarium*, 4–5, r. XI, 1978.

Stejná příhoda se stala s kardinálem Ottavianim. Otázky a odpovědi se objevily v listopadu 1977 v časopisu *Madre di Dio* (Matka Boží).²⁵⁷

Budiž řečeno, že taková informace (o krizi církve jakožto obsahu třetího tajemství) by byla ve shodě s promluvou Panny Marie (která začíná větou „V Portugalsku se vždy uchová dogma víry“). Nepodobá se však vůbec textu zjevení, který byl zveřejněn v r. 2000, ve kterém není ani stopy po „duchovní krizi v církvi“, alespoň pokud se držíme oficiální interpretace.

Jsou i hlasy, které staví hypotézu na zvláštní větě sestry Lucie „(viděli jsme) biskupa oděného v bílém, měli jsme tušení, že je to Svatý otec“. Můžeme se ptát, proč se vizionářka uchyluje ke komplikovanému popisu (biskup oděný v bílém), když o několik řádků dál jmenuje přímo papeže a označuje ho Svatý otec? V této části tajemství jde možná o poněkud složitý popis papeže, anebo se popis může týkat někoho, kdo oblékl papežský oděv, aniž by byl papežem či aniž by jím byl legitimně.

Asi není náhodné takové vyjádření, neboť je těžko vysvětlitelné, až nelogické. Mělo by smysl v případě, že by bylo řečeno „muž oděný v bílém“, protože tak ho děti viděly. Jak však mohla Lucie vidět „biskupa oděného v bílém“? Neměl jistě na čele napsáno, že je biskup, být biskupem není vidět na první pohled, tak jako se pozná barva vlasů. Použití slova „biskup“, ale „oděný v bílém“, dává tušit, že by se mohlo jednat opravdu o nelegitimního papeže, antipapeže, uzurpátora.

Sestra Lucie potvrzuje, že napsala tajemství za přímé asistence Panny Marie, slovo za slovem,²⁵⁸ tedy užití dané formulace bylo přímo inspirováno shůry. Co to znamená? „Biskup oděný v bílém“ je osobou odlišnou od té, která je přímo nazvána Svatý otec a která brzy poté prochází městem v troskách, v úzkosti a pokoření a je barsky zabita?

Je jisté, že podobná hypotéza otevírá dveře úplně jiné interpretaci zjevení, než která byla podána v roce 2000. Ale stále se jedná jen o hypotézu, nakolik dané vyjádření mohlo být ovlivněno tím, že jednoduše děti uviděly poprvé v životě papeže. K poznání správné interpretace by bylo právě zapotřebí přečíst druhou část třetího tajemství, v níž je zjevení vysvětleno Pannou Marií.²⁵⁹ Je to však text, kvůli němuž sestra prožívala tolik úzkostí, text, který byl utajen a jehož existence se dokonce popírá. Proč je však tolik obávaný a ožehavý?

Satanské verše?

Především se jedná o jednu nebo dvě věty: „nejasná rčení“, jak je označil Jan XXIII. Byl to chytrý způsob, jak neříci, že se mu slova Panny Marie jednoduše nelíbí, zneklidňují ho a pravděpodobně narušují jeho blažený optimismus o velkých cílech a pokroku. A tak je zrušil. Zatajil a zabránil církvi a celému lidstvu, aby naslouchalo bolestné výzvě Matky Boží zjevené ve Fatimě, respektive zabránil, laicky řečeno, vypořádat se s jádrem fatimského poselství.

---

257 Č. 10, listopad 1977, s. 7. Dlužno podotknout, že stejná epizoda se dokonce vypráví i o sestře Lucii, není ovšem zaznamenána písemně, takže ji nelze plně zhodnotit. Pater Luigi Bianchi dne 14. května 1991 koncelebroval mši sv. s Mons. Hnilicou v karmelitánském klášteře v Coimbre. Právě napsal knihu *Il segreto di Fatima* (Fatimské tajemství) a využil příležitosti, aby se sestry Lucie zeptal na svou hypotézu. Domníval se, že obsahem třetího tajemství je 1) krize církve (instituce, víry etc.), 2) hmotný svět (přírodní katastrofy apod.). „Sestra Lucie nemohla z poslušnosti mluvit o jistých věcech, jen sklonila hlavu na znamení souhlasu. Tedy, mlčenlivé potvrzení...“ Tak vysvětluje Pietro Mantero, který cituje svědectví dona Bianchiho (*Fatima. La profezia rivelata*, s. 91–92). Není však jisté, zda sklonění hlavy je možno považovat za tak silný argument na podporu teze.

258 Joaquin M. Alonso, *La verdad sobre el secreto de Fátima* (Pravda o fatimském tajemství).

259 Fr. Michel v závěru svého díla takto shrnuje všechny skutečnosti, které by třetí tajemství, po pečlivém zkoumání, mělo obsahovat: „Zatímco v Portugalsku se vždy uchová dogma víry,“ v mnoha národech, možná v celém světě, se víra ztratí. Pastýři církve se vážně zpronevěří povinnostem svého povolání. Kvůli nim se pak zasvěcené osoby i věřící nechají svěst velkým počtem všude rozšířených bludů. To bude čas konečného boje Panny Marie a Děmona. Vlna ďábelského zmatení zaplaví svět. Satan pronikne až k nejvyšším představitelům církve. Oslepí ducha a ovládne srdce pastýřů. Neboť Bůh je ponechá sobě samým jako trest za jejich odmítnutí vyslyšet žádosti Mariina Neposkvrněného Srdce. To bude velká apostaze předpovězená pro poslední doby, Falešný beránek, Falešný prorok, který zradí církev ve prospěch Šelmy podle proroctví apokalypsy. Oznamuje snad proroctví takové či jiné tresty prorokované Písmem pro poslední doby? Snad označuje i perzekuce, které musí Svatý otec vytrpět, dokud nenapraví chybu a nepřiměje své bratry splnit žádosti Panny Marie.“ (sv. III, s. 569) Tato „rekonstrukce“ provedená v 80. letech, kdy ještě nebyla známá část tajemství odhalena r. 2000, předkládá zajímavou interpretaci a odlišnou od té, která se týká zjevení s „biskupem oděným v bílém“ a „Svatým otcem, který je zabít“.

Byla to slova Panny Marie tolik závažná, že je tento papež kromě toho, že je negoval a navěky ukryl, nepokládal ani za slova Panny Marie, ale spíše za „fantazie“ sestry Lucie, která od té chvíle na příkaz Vatikánu začala být prakticky „němá“ a „nedosažitelná“²⁶⁰. A tak ve stejných dnech, kdy papež Roncalli oznamoval koncil (a plánoval reformu celé církve), zhodnotil třetí tajemství (které ho možná mělo varovat před tímto krokem) jako poselství „ne plně nadpřirozené“.

Je to informace nedávna, které si zřejmě nikdo nepovšiml, ale zářející, protože papež Roncalli neměl odvalu pronést takový soud slavnostně a veřejně, převzít zodpovědnost a zdůvodnit ji svou autoritou, a tak téměř znehodnotit celou Fatimu. Vyjádřil tedy jen svůj rezervovaný postoj, kterým obtížil jako balvanem své nástupce, kteří se ocitli tváří v tvář nezměrné těžkosti.

Postoj Jana XXIII., který měl zveřejnit třetí tajemství v roce 1960 (podle přání Panny Marie) a neudělal to, nebyl nikdy jasně zdůvodněn.²⁶¹ Nyní však mínění Jana XXIII. vychází najevo. Je výslovně uvedeno v nedávné výpovědi jeho sekretáře a spolupracovníka Mons. Capovilly – Marco Tosattimu, který takto popisuje událost otevření (a uzavření) třetího tajemství:

(Jan XXIII.) poté, co promluvil se všemi (spolupracovníky, s nimiž konzultoval, pozn. aut.), mi řekl: „Napiš.“ A napsal jsem to, co mi diktoval: „Svatý otec přijal z rukou Mons. Philippa tento přepis. Rozhodl se ho přečíst v pátek se svým zповědníkem. Protože zde byla nejasná rčení, povolal Mons. Tavarese, který překládá. Ukázal to svým nejbližším spolupracovníkům. A nakonec rozhodl o uzavření obálky s touto větou: „Non do alcun giudizio.“ („Nevydávám k tomu žádný soud.“) Mlčení tváří v tvář věci, která může být projevem něčeho zázračného, a nemusí.

Jak se zdá, Mons. Capovilla zde přináší slova papeže ze zápisu, který byl pořízen za jeho přítomnosti („napsal jsem to, co mi diktoval“), zatímco dosud se vědělo jen o větě na obálce: „Nevydávám k tomu žádný soud.“ I ve slovu „soud“ je tíha, jako by to byl balvan. Capovilla pak v procesu blahorečení Roncalliho řekne, že „papež Jan uložil mlčení ze dvou důvodů: 1. Věci se mu nezdály takové, aby mohl konstatovat „de supernaturalitate rei“. 2. Neodvážil se riskovat okamžitou interpretaci, zatímco ‚fenomén Fatimy‘, nehledě na detailní přesná vyjádření, mu dával předvídat vzestup lidové zbožnosti.“²⁶²

Možná však zmíněná „detailní přesná vyjádření“ nebyla jádrem poselství Panny Marie. Z těchto dvou důvodů vyplývá, že Jan XXIII. nechtěl věřit, že Panna Maria opravdu pronesla tato slova, nicméně nechtěl převzít zodpovědnost a říci to veřejně, protože Fatima byla uznávána církví a věřícím lidem. A nechtěl to prohlásit veřejně také proto, že by bylo evidentní, že tato slova Panny Marie nejsou v kontrastu s katolickou věroukou, ale spíše s jeho osobními názory a patrně s některými jeho rozhodnutími.

Pokud by skutečně slova Panny Marie obsažená v třetím tajemství měla heretický obsah, podle kanonických norem by bylo jasné, že se ve Fatimě nezjevila Nejsvětější Panna, bylo by tedy povinností církve zasáhnout veřejně (na obranu víry lidu) a můžeme si být jisti, že Sv. officium vedené tehdy kard. Ottavianim, který byl znám jako „četník církve“, by ihned vzneslo k Fatimě nezpochybnitelné veto.

Nic takového se však nestalo. Jan XXIII. konzultoval věci s tuctem kardinálů, ale ne s tím jediným, patriarchou Lisabonu, který byl určen jako uschovatel tajemství sestrou Lucií (než mu bylo vzato). Roncalli tedy rozhodl, aby tajemství (přestože bylo určeno „každé lidské bytosti“, jak řekne Jan Pavel II.) bylo tiše pohřbeno, bez vysvětlení a bez veřejného úsudku. Vyhnul se tedy očekávané publikaci v r. 1960 a zvolil cestu mlčenlivé kritiky. Dne 8. února 1960 vyšla zpráva v Agenzia A.n.i. s titulkem: „Je pravděpodobné, že fatimské tajemství nebude nikdy zveřejněno.“ Na základě nejmenovaných vatikánských pramenů bylo výslovně uvedeno: „Je velmi pravděpodobné, že dopis (sic!), v němž Lucie napsala slova, která Panna Maria (sic!) adresovala třem pasáčkům v Cova da Iria, nebude nikdy otevřen.“

260 Je případně znovu připomenout, abychom pochopili propast, do níž se dostala církev, že ve stejných dnech, kdy se pohřbivalo třetí tajemství a „umlčovala“ sestra Lucie, začínalo znovu také pronásledování patera Pia. Svolával se však II. vatikánský koncil, který byl nazýván počátkem éry dialogu, obnovy, úsvitem nových časů. Ukázal se však spíše polární září.

261 Mons. Capovilla až do nedávna tvrdil: „Papež Jan XXIII. se nevysslovil k obsahu tajemství. Řekl, že hodnocení přenechává jiným.“ Podle patera Alonsa zastával Jan XXIII. názor: „Netýká se to let mého pontifikátu.“ (FM, sv. III, s. 372)

262 In Enrico Galavotti, *Processo a Papa Giovanni. La causa di canonizzazione di A. G. Roncalliho* (1965–2000), Il Mulino, Bologna 2005, s. 470.

Je namístě zdůraznit, že třetí tajemství, o němž mluvíme, tajemství s „nejasnými rčeními“ (tedy ožehavými), není evidentně textem zjevení, který byl zveřejněn r. 2000, ale – jak se doslova říká – je „dopisem“, v němž Lucie zachycuje „slova, která Panna Maria adresovala pasáčkům“ (v textu z r. 2000 však nejsou žádná slova Panny Marie).

Zpráva, která byla vydána Vatikánem anonymně, pokračuje uvedením důvodu, na jehož základě se papež rozhodl nezveřejnit tajemství: „Ačkoli církev uznává fatimská zjevení, nepřeje si převzít zodpovědnost a garantovat pravdivost a spolehlivost slov, o kterých tři pasáčci říkají, že jim je sdělila Panna Maria.“²⁶³

Fra. Michel označuje tuto agenturní zprávu jako „opravdovou bombu, která má v dějinách církve možná větší váhu než pět tlustých svazků Promluv, poselství a rozhovorů Jana XXIII. (*Discorsi, messaggi e colloqui di S. S. Giovanni XXIII.*), ve kterých se ovšem nenachází. A přece za ni jako první nese odpovědnost právě papež Jan XXIII.“

Anonymita zprávy hovoří objektivně o špatném svědomí církevních představitelů. Fra. Michel zastává názor, že „tato bizarní a prohnaná taktika není hodna Petrova nástupce“²⁶⁴, a pokládá za skandální, že vedle tohoto anonymního textu „ani Jan XXIII., ani Pavel VI. nebyli schopni podat církvi jedinou větu vysvětlení o rozhodnutí nezveřejnit třetí tajemství“. To vše v době, kdy oba papežové přehnaně vyzdvihovali „ducha koncilu“, tedy myšlenku, že církev se spolu s nimi konečně otevírá otázkám lidí, vede dialog se světem, je připravena přijímat výzvy rozumu, je transparentní a pozorná ke „znamením doby“.

Realita skutků však hovoří o jednání diametrálně odlišném. Především, jak zní zpráva, hierarchie si „nepřeje převzít zodpovědnost“ a garantovat, že slova obsažená ve třetím tajemství jsou skutečně slova Panny Marie. Tak se pastýři zřikají povinnosti, jež jim ukládá vyjádřit soud o nadpřirozenosti události.

Za druhé se zřikají své povinnosti, když kromě odmítnutí dát stanovisko fakticky „zabavují“ cenný dokument a připravují tak křesťanský lid a svět o poselství, které jim bylo určeno. Za třetí se pak zřikají své povinnosti, když tak činí, aniž by podali jediný doktrinární či pastorační důvod, a schovávají se přímo do anonymity, ale zanechají vzpomínku (jako Jan XXIII.), která budí dojem, že část poselství není nadpřirozená. Tím pak objektivně svazují ruce svým nástupcům.

Kardinál Ratzinger a Jan Pavel II. postupovali úplně jinak. Především uvedli důvody nezveřejnění (mám na mysli epizody ve Fuldě a jiná vyjádření papeže Wojtyły, stejně jako rozhovory s kard. Ratzingerem). Postupovali odlišně také v tom, že brali vážně požadavek „zasvěcení“, který vznesla ve Fatimě Panna Maria (nepodařilo se jim ho však naplnit pro velkou opozici), a nakonec také publikovali v r. 2000 to, co bylo možné, tedy text zjevení. Nemohli však pohnout balvanem, který představovalo „zamítnutí“ slov Panny Marie Janem XXIII. (a k němu se připojil i Pavel VI.).

Problém tedy představuje oněch několik vět, které papež Roncalli definuje jako „nejasná rčení“ a Mons. Capovilla jako „věty v dialektu“²⁶⁵ které se snažili marně osvětlit s pomocí překladatele. A které se nakonec rozhodli ukrýt, neboť sestra Lucie – která při psaní tajemství byla vedena „slovo za slovem“ Pannou Marií – nebyla ochotna dané věty „zkultivovat“.

To, že byl Vatikán v následujících desetiletích paralyzován Roncalliho „ne“, ukazuje i epizoda, kdy Jan Pavel II. otevřeně hovořil s novináři o třetím tajemství. Právě se zhroutila berlínská zeď a rozpadaly se režimy ve východní Evropě. Papež Wojtyła byl interpelován během cesty letadlem 25. ledna 1990²⁶⁶ portugalskou novinářkou Aurou Miguel. Otázka byla taková: „Svatý otče, mnoho lidí v Portugalsku věří, že poslední události ve východní Evropě a v Rusku byly předpovězeny Pannou Marií ve Fatimě. Vy, který znáte celé fatimské tajemství, pokládáte za opodstatněné toto přesvědčení tolika Portugalců?“

Papež odpověděl bez přípravy a mimo jiné řekl toto: „Problém je v tom, co lidé vědí a v co věří. Tato důvěra tolika lidí v Pannu Marii je samozřejmě teologicky správná, neboť dobře víme, že Ona je Matkou lidí a národů.“

---

263 FM, sv. III, s. 386.

264 Tamtéž, s. 388.

265 Mons. Capovilla hovořil o tajemství „napsaném v dialektu“ ve svědectví při kanonizačním procesu Jana XXIII. A hovořil o „rčenicích v dialektu“ v rozhovoru publikovaném v Rosariu. Konečně mluvil o „výrazech v portugalských dialektech“ v citovaném rozhovoru pro *Prospettive nel mondo*.

266 Náhoda chtěla, aby to bylo ve výroční den ohlášení II. vatikánského koncilu, 25. ledna 1959. A opět 25. ledna roku 1938 viděla sestra Lucie severní polární záři, kterou pokládala za znamení Panny Marie ohlašující vypuknutí druhé světové války (která opravdu brzy potom přišla): je to další fakt předpovězený Madonou, který se potvrdil.

A to, co se nyní děje v Rusku a východní části Evropy, můžeme připisat její mateřské starostlivosti. V tomto smyslu můžeme teologicky přijmout přesvědčení Portugalců a také mnoha jiných. Samozřejmě také zjevení ve Fatimě, soukromá zjevení, vše je ve shodě s naukou víry. Tento souhlas nauky víry však nemůže zabíhat příliš do detailů.²⁶⁷

V tomto případě papež mluví o specifické otázce, o „detailech“ fatimského proroctví, které se zdá naplňovat. Co chtěl těmito slovy vyjádřit? Na první pohled se zdá, že pravověrnost zjevení ve Fatimě nelze zpochybňovat, pokud se nějaký detail z proroctví nenaplní. Může se však nenaplnit proroctví Panny Marie? Anebo chtěl říci, že jistý detail nemusí úplně odpovídat „nauce víry“? Mínil otázku dějinnou, či doktrinnou? Nebo obě?

Těžko říci. Víme jen, že Jan Pavel II. řekl sestře Lucii ohledně publikování třetího tajemství, že by to nebylo vhodné, „protože by mohlo být chybně interpretováno“. A víme také, že i kard. Ratzinger v roce 1996 ve Fatimě uvedl, že není zveřejněno, protože obsahuje „detaily“, které by mohly být využity proti církvi.²⁶⁸

To se jeví jako krok kupředu v porovnání s Janem XXIII. Ani Jan Pavel II., ani kard. Ratzinger nezopakovali paralyzující pochybnost papeže Roncalliho, podle něhož slova tajemství nebyla všechna od Panny Marie. Ovšem po zveřejnění textu zjevení v r. 2000 se ocitli v obtížné situaci, kdy museli popírat existenci další části třetího tajemství.

Podle Solidea Paoliniho „byl Jan Pavel II. v roce 1982 při cestě do Portugalska na poděkování za ochranu při atentátu rozhodnut zveřejnit celé třetí tajemství. Pronikla zpráva, že v prvních měsících r. 1982 dal přečíst tajemství jednomu portugalskému hodnostáři na kurii, Mons. Carreirovi, aby mu je přeložil „se všemi jazykovými odstíny“.²⁶⁹ Bylo to již podruhé, kdy se využívá pomoci překladatele, neboť i Jan XXIII. povolal kvůli tomu Mons. Tavarese. Zde již nešlo o výklad „rčení v dialektu“, ale byla snaha obejít úskalí několika ožehavých vět, snaha přijít na to, jestli je lze přeložit odlišně, zmírnit je, či dát jim jiný význam.

Problém možná spočívá právě v určitém výrazu zvláště zneklidňujícím. Dává to tušit také úvaha kard. Ottavianiho na přednášce r. 1967, kde třetí tajemství porovnává s „proroctvími Písma, jež jsou obalena závojem tajemství“, „nejsou vyjádřena jazykem jasným a přímým, pochopitelným pro všechny“, či zmiňuje podobnost s textem apokalypsy. Nakonec říká, že ve třetím tajemství „je určité znamení, které je jakoby zakryté, a není psáno jazykem úplně jasným a průhledným“.²⁷⁰

Pater Alonso zase říká, že fatimské tajemství „má logický obsah, jasně definovaný (...), není to text záhadný, tajuplný či mlhavý. Ani to není text věštecký, sibylský.“²⁷¹ Vzrůstá tedy podezření, že ospravedlněním cenzury z důvodu údajných „nejasných rčení“ či (neexistujících) „vět v dialektu“ a „mlhavých proroctví“ se ve skutečnosti chce skrýt problém, který představuje proroctví velmi jasné, ale příliš silné a zneklidňující, než aby mohlo být vysloveno. Mohl by to být např. odkaz na Antikrista (typický v biblických proroctvích), který činí nesdělitelným třetí tajemství?

Je jisté, že také v r. 1982 vzhledem k přání papeže Wojtyły zveřejnit tajemství přišly k sestře Lucii žádosti, zda by bylo možné modifikovat či upravit ony „detaily“, které by mohly být „špatně interpretovány“, tedy aby proroctví mohlo být obecně přijatelné. Paolini vysvětluje, že je možné, že dopis sestry Lucie z května 1982, o kterém se zmiňuje Bertone ve Fatimském poselství, mohl být právě odpovědí na podobný typ žádosti.

Když se na to díváme z toho pohledu, pak je pochopitelné, že sestra Lucie píše papeži o „třetí části tajemství, kterou chcete tolik znát“, protože se nejedná o text tajemství, ale jeho přesný význam, o konkrétní detaily jeho naplnění. Či o jeho eventuální přijatelný „překlad“.

Potom však zmíněné tajemství nemůžeme pokládat v r. 1982 za naplněné. Proto vizionářka píše: „A pokud nekonstatujeme zatím naplnění závěrečné části tohoto proroctví, stejně vidíme, že se k němu přibližujeme rychlými kroky (...). A neříkejme, že je to Bůh, který nás takto trestá; naopak, jsou to lidé, kteří si sami navzájem připravují tresty. Bůh nás starostlivě upozorňuje a volá na dobrou cestu, respektuje naši svobodu, již nám dal, proto lidé jsou zodpovědní.“

267 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 111. Rozhovor přinesl i L'Osservatore Romano.

268 „Zveřejnění tajemství může nastat pouze tehdy, pokud nevyvolá jednostrannost a nevyváženost v zaměření se pouze na detaily; odhalení musí proběhnout tehdy, pokud se bude moci chápat, že tento krok napomůže pokroku ve víře.“ (Aura Miguel, op. cit., s. 137)

269 FM, sv. III, s. 427 a Solideo Paolini, *Fatima*, s. 180.

270 In FM, sv. III, s. 446.

271 Tamtéž s. 447.

Oč se však jedná konkrétně? Jaké jsou ony nesdělitelné „detaily“, které vyvolávají obavu ze zveřejnění? Podle Paoliniho jsou zde dvě opakující se témata, která jsou spojená: velká apostaze v církvi počínající její nejvyšší hierarchií (svědectví kard. Ciappiho), dále pak proniknutí satana do vrcholných řad církve (podle „diplomatické verze“) či papež pod kontrolou satana (podle patera Malachiho Martina). V La Salette jsou tato témata spojená („Řím ztratí víru a stane se sídlem Antikrista“) a také kard. Ratzinger hovořil o třetím tajemství s poukazem na to, že obsahy tohoto typu jsou přítomné i v dalších zjeveních uznaných církví. To vše bude doprovázeno globálními katastrofami.

Nejsou obavy z globálních katastrof u Paoliniho přehnané? Neriskuje, že upadne do milenarismu? Po pravdě řečeno, i sama sestra Lucie, vždy velmi uměřená a opatrná, o nich hovoří ve zmíněném dopise papeži v r. 1982. A v rozhovoru s paterem Fuentesem říká: „Otče, Nejsvětější Panna mi výslovně neřekla, že jsme došli ke konci časů, ale jsou tři důvody, pro které v to věřím,“ a viděli jsme, jaké ty důvody jsou.

Již dříve, 15. července 1946 na otázku Williama T. Walsche („Panna Maria vám také zjevila něco ohledně konce světa?“) reagovala sestra Lucie přímo: „Na tuto otázku nemohu odpovědět.“²⁷²

Je ovšem třeba vyhnout se záměně pojmů „poslední časy“ a „konec světa“, mezi kterými je velký rozdíl. Je zde pak i neustálá hypotéza o (zničující) třetí světové válce. Právě na toto riziko poukázal Jan Pavel II., když v r. 2000 svěřil Neposkvrněnému Srdci Panny Marie třetí tisíciletí: „Lidstvo dnes vlastní nástroje nebývalé síly: může z tohoto světa udělat zahradu, nebo jej proměnit v trosky (...). Dnes více než kdy předtím se lidstvo nachází na rozcestí.“

Tajemství sdělené Pannou Marií při zjevení 13. července 1917 by mohlo vyznačovat následující parabolu: začíná první částí, kde se žádá modlitba růžence, aby válka (první světová) brzy skončila. Pak ve druhé části vysvětluje, že pokud se nebude naslouchat této výzvě a nevrátí se k Bohu, začne za pontifikátu Pia XI. další válka, ještě horší (což se potvrdilo v případě druhé světové války). Třetí část tajemství možná mimo jiné hovoří o třetí světové válce, která postihne lidstvo, pokud zatvrzele setrvá na cestě zla. Na konci pak zjevení, které je součástí třetího tajemství, ukazuje stav světa v troskách a zničení.

Jedná se samozřejmě o hypotézu. Ale je jisté, že je zde jedna část tajemství, která je dosud nezveřejněna a která je pokládána za „nevslovitelnou“. Dnes, kdy Vatikán popírá její existenci, existuje riziko úprav a vydírání ještě větší. Znakem toho byl hned následující den po smrti sestry Lucie. Protagonistou opět Ali Agca. Viděli jsme již, jak veřejně prohlásil v r. 1985, že se z Vatikánu dozvěděl, že třetí tajemství se týkalo atentátu z r. 1981. Byl omilostněn a poslán do vězení v Turecku mezi 13. květnem 2000 (kdy bylo ohlášeno zveřejnění tajemství) a 26. červnem,²⁷³ kdy bylo zveřejnění uskutečněno.

Dne 15. února 2005, dva dny po smrti Lucie, se Ali Agca ozval z vězení v Istanbulu a poslal listu La Repubblica „otevřený dopis Vatikánu“. V tomto dopise, napsaném italsky, Turek poukazuje na to, že „třetí fatimské tajemství musí být zveřejněno celé, zvláště ta pasáž, v níž se hovoří o Antikristu“.

Zde je úryvek z dopisu, jak byl otištěn v deníku: „Vyjadřuji hlubokou soustrast pro úmrtí sestry Lucie (...). Fatimské tajemství je spojeno také s koncem světa.“ A pokračuje: „31. prosince 1992 nebo 1993 během slavnostního Te Deum řekl papež: Protože přišlo mnoho antikristů, konec světa je blízko. Nyní musí Vatikán zveřejnit světu jméno člověka, kterého pokládá za „posledního antikrista“. Tak, aby lidstvo mohlo konat pokání a lépe čelit této době konce světa.“ Dopis končí následovně: „Já Ali Agca nemám obavu z toho, že jsem proklínán lidstvem. Ostatně židé označují Ježíše z Nazareta jako antikrista již dva tisíce let.“

Delirium? Blouznění? Soudce Priore, který po léta vedl vyšetřování atentátu a zná velmi dobře tureckého zabijáka, říká o Agcovi, že je to jedna z nejinteligentnějších osob, které kdy poznal. A podává tuto interpretaci jeho dopisu: „V dokumentu je jedna novinka, slova týkající se Te Deum, kdy Agca vyzývá Vatikán, aby sdělil jméno antikrista. Při vyšetřování bylo snad možné tento prvek zahlédnout, ale Turek to nikdy neřekl přímo. Nyní jako by říkal: Vatikán ví, Vatikán ať mluví. Mám pocit, že tento typ vzkazů je zaměřen jako jisté vydírání, jako výzva

272 Tamtéž s. 448. Je třeba dodat, že mystička sv. Faustyna Kowalska, která zemřela v Krakově 5. října 1938 a byla svatořečena Janem Pavlem II., během jednoho zjevení Pána Ježíše slyšela: „Miluji Polsko zvláštním způsobem, a bude-li naslouchat mé vůli, vyzdvihnu je v moci a svatosti. Odtud vyjde jiskra, která připraví svět na můj poslední příchod.“ (*Deníček*, VI, 93)

273 Přesněji, bylo to 13. června, ve výroční den druhého zjevení ve Fatimě, a také zjevení z r. 1929, při kterém Panna Maria požádala Lucii o zasvěcení. Je to také svátek sv. Antonína, patrona Portugalska a patrona fatimské farnosti.

„mluvte, jinak budu mluvit já“. Jako by Agca chtěl říct: rozumíme si přece, já i vy některé věci dobře víme, řekněme je tedy.“²⁷⁴

Nikdy se nevědělo, kdo stál za Agcou, ať v čase atentátu, či dnes. Jeho prostřednictvím možná jini adresují Vatikánu hrozby, že „vědí“ o tom, že ohledně třetího tajemství nebylo zveřejněno všechno a že jsou připraveni to použít k vyvolání kolosálního skandálu proti Vatikánu, ať už pro obsah textu, který bude využit v boji proti církvi, či pro způsob zatajení, takže bude Vatikán obviněn, že veřejně lhal o úplnosti třetího tajemství.

Udivující byla odpověď na Agcův dopis, která přišla od jednoho významného kardinála na kurii: „Antikrist neexistuje.“ Je 21. února 2005 (týden po smrti sestry Lucie, a zanedlouho zemře také Jan Pavel II.). Kardinál José Saraiva Martins, prefekt Kongregace pro svatořečení, je sympatický portugalský prelát, a znal a osobně se setkal se sestrou Lucií. Když za ním přišel reportér z La Repubblica a kardinál uslyšel zmínku o Antikristu, zasmál se. „Nevěřím tomu a nikdy jsem nevěřil,“ říká rozhodně, když komentuje poslední mediální ozvěny vyvolané Agcovým dopisem papeži u příležitosti úmrtí sestry Lucie.

Zde je kardinálovo vysvětlení: „Nevěřím tomu z jednoduchého důvodu, protože zde není žádná objektivní skutečnost, která může potvrdit existenci této postavy. Snad by bylo správnější hovořit o Antičlověku, neboť jsou zde osoby, které svým jednáním konaly a konají proti důstojnosti a životu člověka. Jako diktátoři, zejména ti nejvíce despotičtí a krutí. Stačí se podívat na uplynulé století, poznamenané lidmi jako Hitler nebo Stalin, kteří, jak víme, poslali na smrt miliony a miliony mužů, žen a dětí...“

Reportér se ptá, zda je tedy pravda, jak píše Agca, že třetí tajemství ještě nebylo zcela odhaleno, a zda v dosud utajené části se opravdu mluví o Antikristu. Kardinál likviduje otázku: „Ve spisech sestry Lucie není žádná zmínka o Antikristu.“ Existuje ještě nějaká část třetího tajemství, která nebyla zveřejněna? „Nemyslím si,“ říká kardinál. „Jsem si jist, že vše, co bylo ke zveřejnění, bylo zveřejněno 13. května 2000, kdy se kromě jiného hovořilo o biskupovi oděném v bílém, který padá jako mrtev k zemi, zasažen střelnou zbraní. Víím, že mnozí vytahují domněnky o dalších tajemstvích. Jsem si jist, že nic dalšího k odhalení už není. A tím méně nějaká jména domnělých Antikristů. Ze třetího tajemství bylo vše odhaleno 13. května v Portugalsku, za přítomnosti Svatého otce. Vše další jsou pouhé fantazie. Stejně jako je fantazie smíchaná s neznalostí, když se stále mluví o nějakém Antikristu.“

Ve skutečnosti však byl text tajemství zveřejněn 26. června 2000 v Římě, nikoli ve Fatimě 13. května. Vyjádření o Antikristu z úst tak vysokého preláta, navíc profesora teologie, samozřejmě vyvolalo povyk.

Sandro Magister, vatikanista listu Espresso, připomíná, že je to Nový zákon, který hovoří o Antikristu, a na tomto základu stojí učení církve: „Učený kardinál zapomíná na první list Janův 4, 3: „Žádný duch, který Ježíše nevyznává, není z Boha. Je to duch antikristův, o němž jste slyšeli, že má přijít, a teď už je na světě.“ Zapomíná na druhý list Janův 1,7: „Mnoho svůdců se objevilo ve světě, kteří nevyznávají Ježíše jako Mesiáše, jenž přišel v těle. Jsou to svůdci a antikristi.“ Zapomíná na druhý list Pavlův Soluňanům 2,3-5: „Nedejte se žádným způsobem od nikoho oklamat. Napřed totiž musí nastat odpad a objevit se člověk skrz naskrz hříšný, propadlý záhubě, protivník, který se povyšuje nade všechno, co nese jméno Boží nebo čemu se vzdává náboženská úcta. Posadí se dokonce v Božím chrámě a bude se prohlašovat za Boha. Když jsem byl ještě u vás, říkával jsem vám to. Nevzpomínáte si?“²⁷⁵

Je třeba připojit 1 Jan 2, 18, 21 a také Zjevení sv. Jana, poslední knihu Nového zákona.²⁷⁶ Ale hlavně je třeba připojit eschatologickou řeč Páně (Mk 13, Mt 24 a Lk 21), kde se poprvé hovoří o „falešném Kristu“.

Na druhý den vyšel tento kardinálův dopis:

Vážený pane Magister,

četl jsem váš včerejší blog, který je komentářem k rozhovoru, který se mnou připravil Orazio La Rocca a který byl publikován v La Repubblica 21. února t. r. Jsem velmi udiven, neboť tento komentář neodpovídá mým úvahám. Chtěl bych proto připojit několik upřesnění.

1) Jistě to nejsem já, kdo by popíral existenci antikrista, o níž hovoří biblické texty, které vhodně citujete a které dobře znám, poněvadž taková je skutečnost, kterou žádný křesťan, který jen trochu zná Písmo svaté, nemůže popírat.

274 La Repubblica, 20. února 2005.

275 Blog „Settimo cielo“ (Sedmé nebe), 25. února 2005 (www.espressonline.it).

276 Zj 13,1-18.

Dějiny napříč staletími nám dokazují přítomnost a neblahou roli antikrista v nich.

2) *Pokud se týká mého rozhovoru s La Roccou, je třeba si uvědomit kontext, v němž byl veden a jemuž neodpovídá ani titulky, ani první řádky, kde jsem citován. Kontext se týká fatimských zjevení, zvláště pak tzv. třetího tajemství zjevení.*

V tomto definovaném kontextu je tedy třeba číst mé odpovědi, a ty vskutku vycházejí z možnosti identifikovat antikrista v těchto dobách ve vztahu k dvěma totalitním ideologiím, které zdevastovaly minulé století. To bylo téma hovoru, v němž jsem upřesnil, že není třeba mluvit pouze o antikristu, ale o antičlověku, protože všechno, co je proti Kristu, je proti člověku. Takže antikrist je jakoby „vtělen“ do těchto dvou ideologií komunismu a nacismu, které jsou zodpovědné za zabití milionů a milionů nevinných osob.

3) *Proto chci zdůraznit, že v žádném případě neříkám, že antikrist je fantazie a legenda, naopak pevně věřím v jeho existenci, opravdu! Jeho projevy jsou ostatně na očích všem!*²⁷⁷

Je jasné, že kardinál poněkud zaměňuje skutečnou roli satana s postavou antikrista. Má úplnou pravdu, když ukazuje na Hitlera a Stalina jako na „antikristy“, krvavé následovníky pronásledovatelů, ale evangelium a listy Nového zákona varují také a především před antikristem, který se ukazuje jako náboženský svůdce. Ježíš upozorňuje: „Mnozí lidé totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: já jsem Mesiáš, a mnohé svedou“ (Mt 24,5). Také svatý Pavel upozorňuje, že antikrist přijde a „posadí se dokonce v Božím chrámě a bude se prohlašovat za Boha“ (2 Sol 2,4).²⁷⁸ Proto nahrazovat pojem antikrista pojmem antičlověk zahrnuje pouze část pravdy a je zde nebezpečí, že se hrozba proti „Božím právům“ zamění hrozbou proti „lidským právům“.

Ideou antikrista jako teologa (či dokonce církevního představitele) se zabýval v řadě svých knih kard. Ratzinger (vedle toho, že také sám definoval Hitlera jako antikrista).²⁷⁹ Dnešní papež vyšel tehdy ze Solovjevovy Legendy o Antikristu a napsal: „Je pronikavá jedna Solovjevova věta. Antikrist věřil v Boha, ale v hloubce svého srdce upřednostňoval sám sebe.“²⁸⁰ Třetí tajemství varuje církev před příchodem takové osoby, která věří v Boha (možná i studovala teologii), ale upřednostňuje sebe sama?²⁸¹

Je zřejmé, že tváří v tvář znamením, jako je Agcův dopis a další možné vydírání, jedinou možnou obranou je říct pravdu, celou pravdu o třetím tajemství. Ježíš sám říká: „Pravda vás osvobodí.“

277 Blog „Settimo cielo“, 26. února.

278 Viz *L'Anticristo*, vol. I, *Il nemico dei tempi lontani*, a cura di Gian Luca Potesta e di Marco Rizzi (Fondazione Valla-Mondadori 2005), *Testisul' Anticristo*, Nardini 1992, Gianni Baget Bozzo, *L'Anticristo*.

279 J. Ratzinger, *La mia vita*, San Paolo, Cinisello Balsamo (Mi) 1997, s. 25.

280 „Druhé pokušení Ježíše, jehož význam není snadné pochopit, vnímáme jako určitou vizi, v níž je zhuštěno nebezpečí pro člověka i samo poslání Ježíšovo. Je příznačné, že sám Ďábel cituje Písmo za účelem vtažení Ježíše do léčky. Cituje Žalm 91,11, kde se mluví o ochraně, kterou Bůh zahrnuje věřícího: „Vždyť svým andělům vydal o tobě příkaz / aby tě střežili na všech tvých cestách / na svých rukou tě ponosou / abys nenarazil o kámen svou nohou.“ (...) Ďábel tedy dobře zná Písmo. Rozhovor se tedy odvíjí jako pře dvou znalců Bible. Tentýž motiv využil V. Solovjev ve své *Legendě o Antikristu*. Univerzita v Tübingenu udělí Antikristu doktorát honoris causa z teologie (...). Pokud se teologie stane pouze znalostí biblických textů a dějin křesťanské víry a pak se přihlásí k jiné životní volbě, není již ve službě víry, ale zničí ji. Disputace mezi Kristem a satanem spočívá ve správné interpretaci Bible, jejíž norma není čistě historického charakteru. Otázkou je, jak číst Bibli, s jakou představivostí se přiblížit Kristu. Je pronikavá jedna Solovjevova věta. Antikrist věřil v Boha, ale v hloubce svého srdce upřednostňoval sám sebe. (J. Ratzinger, *In cammino verso Gesù Cristo* (Na cestě k Ježíši Kristu), San Paolo, Cinisello Balsamo [Mi], 2004)

281 Hypotéza tohoto druhu se nachází také ve spisech Marie Valtorty, podle níž má být 20. století obdobím předchůdců Antikrista, který se pak ukáže v současnosti a má to být někdo z církevních představitelů. Jeho příchod doprovázený velkým úpadkem v církvi je popsán takto: „Přijde tedy ideální pastýř, který bude a půjde tam, kam budou chtít jeho chlebodárci.“ (Livio Fanzaga, *La donna e il drago*, s. 168)

5. „TAJEMNÝ“ VÝZNAM UDÁLOSTÍ

„Historické putování církve doprovázejí ‚znamení‘, která jsou před zraky všech, ale která vyžadují interpretaci. Mezi nimi předkládá apokalypsa ‚velké znamení‘ na nebi, které hovoří o boji mezi Ženou a Drakem.“ (Jan Pavel II., *Ecclesia in Europa*, 2003)

„Vítězství, které nastane, bude vítězstvím prostřednictvím Marie.“ (Ze Závěti Jana Pavla II.)

„Moc“ papeže

Onoho dne roku 1917 byl také mladý polský seminarista Maxmilián Kolbe na náměstí Sv. Petra, když skupina zednářů, kteří slavili 200 let od založení Velké lóže, rozvinula transparent s nápisem: „Satan bude vládnout ve Vatikánu a papež bude jeho otrokem.“²⁸²

Od roku 1914 začala vlna násilí v Evropě a dezintegrace křesťanství. Na těchto troskách se zrodila satanská monstra totalitních režimů. Edward Gery, britský ministr zahraničních věcí, prohlásil 3. srpna 1914: „Světla zhasínají nad celou Evropou. Pochybuji, že je uvidíme znovu rozsvícená za našeho života.“ A ve stejné době Winston Churchill: „Každá věc směřuje ke katastrofě a zkáze, jako by vlna šílenství zaplavila mysl křesťanského světa.“²⁸³

Právě zvolený (8. září 1914) papež Benedikt XV. pozvedl hlas proti „zbytečným tragédiím“ a volal po ukončení války. Ale krveprolití bylo teprve na počátku a s ním i epocha pronásledování křesťanů. Je to rok 1915, kdy turčtí muslimové páchají genocidu na arménských křesťanech (s následkem více než miliónu obětí včetně 48 biskupů).²⁸⁴ Válka se pak stává ještě zběsilejší. Je to první opravdový světový konflikt. První, při němž byla technologie dána do služeb zabíjení: umírá 9 miliónů vojáků a více než 29 miliónů je zraněno či pohřešováno. Je to konec habsburského impéria, poslední formy Svaté říše římské,²⁸⁵ konec křesťanské Rusi (car Mikuláš II. musí v březnu ustoupit revoluci zednářského typu), počátek davového šílení ideologií (16. dubna 1917 Lenin s Trockým přijíždějí do Petrohradu a staví se do čela povstání).

Dne 5. května 1917, kdy se cítí bezmocný tváří v tvář krvavému konci křesťanství a chápe, že žádná diplomatická aktivita, projev, apel či iniciativa nemůže zažehnat tragédii, a při pohledu na bezvýznamnost Svatého stolce²⁸⁶ v očích mocností, udělá papež Benedikt XV. něco, co se v očích světa a politických analytiků a historiků jeví irelevantní. Rozhodne, aby celá církev připojila do Litaní loretánských invokaci „Královno míru, oroduj za nás“.

V dopise, kterým to oznamuje, píše:

282 In Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 51 a 62. Mezi obrazy, které použili zednáři v Římě, je zajímavý (pro ikonografické a teologické převrácení) i jeden, na kterém sv. Michael archanděl (vítěz nad satanem, a proto ochránce církve) spočívá pod nohama Lucifera.

283 Oba výroky jsou citovány Georgem Weiglem v knize *La cattedrale e il cubo* (Katedrála a krychle) (Rubbetino, Soveria Mannelli 2006, s. 32). Stejný autor cituje také cennou analýzu Alexandra Solženicyna, podle něhož toto kolektivní běsnění přišlo proto, že lidé zapomněli na Boha: „V prvních letech XX. století Evropané opěvovali násilí a některé skupiny mezi nimi volaly po radikálním převratu (...). Evropa v letech 1900–1914 ukazuje, že kontinent je v popředí vědeckotechnické a průmyslové revoluce a že vlna neomezené energie přetváří prakticky všechno, takže násilí proniká do konfliktů sociálních, ekonomických, politických, třídních, etnických, národnostních. Celá Evropa koncentrovala svou energii do zničující výroby zbraní, jakou svět dosud nepoznal.“ (s. 33)

284 Viz Antonio Succi, *I nuovi perseguitati* (Noví pronásledovaní), s. 44–45.

285 K pochopení dosahu této události, který povede k úspěchu nacismu a druhé světové válce, viz Francois Fejto, *Requiem per un impero defunto* (Rekvie pro mrtvé impérium), Mondadori, Milano 1999.

286 Kniha *Benedetto XV. a la pace - 1918*, Morcelliana, Brescia 1990 (připravil Giorgio Rumi), dává pochopit mnohé o historických zvraťech a ideologické nenávisti, z větší části zednářského původu, jakou mocnosti projevují ve vztahu k Vatikánu. Alberto Monticone k tomu uvádí: „V létě r. 1914, jak již historikové podrobně dokumentovali, byla diplomatická situace Svatého stolce dosti složitá. Historikové hovoří o izolaci papežství v kontextu mezinárodních vztahů.“ Konec války pak potvrdil tento *novus ordo* ideologicky nepřátelský k církvi, výzvy papeže zůstaly nevyslyšeny, nebyl přizván na mírová jednání ani do Společenství národů.

Náš zarmoucený hlas, který volá po ukončení tohoto velkého konfliktu, této sebevraždy civilizované Evropy, zůstává stále nevyslyšen. Poněvadž každá milost, kterou Pramen všeho dobra uděluje ubohým Adamovým synům v láskyplném plánu Boží Prozřetelnosti, je udělena prostřednictvím rukou Nejsvětější Panny, přejeme si, aby se modlitba jejich nešťastných dětí mohla zvláště v tuto strašnou hodinu s živou nadějí obrátit ke vznešené Matce Boží (...).

Ať tedy stoupá k Marii, Matce milosrdenství a milostiplné, tato laskavá a zbožná prosba ze všech koutů země, z nejzávažnějšího chrámu stejně jako z poslední kapličky, z královského paláce a bohatého domu stejně jako z nejchudobnějšího příbytku, ze všech míst, kde duše věřících nacházejí útočiště z planin a moří naplněných krví. Ať dolehne k Ní úzkostný nářek matek a manželek, pláč nevinných dětí, vzdechy každého ušlechtilého srdce. Ať se dotknou její nejlaskavější a dobrotivé starostlivosti a ať je nám dán pokoj, který žádáme pro tento náš převrácený svět.

Žádný historik samozřejmě nepřikládá důležitost tomuto aktu z 5. května 1917. Ale nebesa ano. Přesně za osm dní, 13. května 1917, odpovídá Královna nebe a církve na invokaci papeže a církve a přichází mezi nás, aby pomohla církvi a lidstvu v jedné z nejtemnějších hodin dějin.²⁸⁷ Rozhodne se zjevit ve Fatimě, v Portugalsku, které bylo vždy nazýváno „Země Panny Marie“ a které bylo sto padesát let pod vlivem zednářů,²⁸⁸ ale jehož lid je stále pravověrně katolický. Paul Claudel o tom říká: „Fatima je explozí nadpřirozeného.“ Zde Panna Maria slíbí, že po hrozných zkouškách je konečné vítězství jisté: „Mé Neposkvrněné Srdce zvítězí.“

Stalin se později posměšně zeptá, kolik divizí má papež? Papež nemá vojsko, nemá žádnou světskou moc. Jeho jedinou silou je svěřit se Té, která je „prostřednicí všech milostí“. Té, která ve Fatimě bude prorokovat všechny události, které se pak skutečně (od ruské revoluce přes druhou světovou válku a další) a která sama může „mocné sesadit z trůnu a ponížené povýšit“. Jako odpověď na nářek Petrova nástupce a církve vybere podle svého způsobu místo a osoby bezvýznamné, ubohé a zranitelné, nevinné, které neumějí ani číst, ale naučily se modlit a dělají to pečlivě. Jejich prostřednictvím pak Královna nebe nejen předpovídá události (hrozné), které přijdou, ale dává Petrovi a církvi možnost jejich odvrácení. Především Petr má být podle svého povolání připraven svěřit jí vše, co žádá pro spásu. A spolu s Petrem celá církev a s církvi celé lidstvo. V opačném případě všechno zůstane v moci temnot. A církev je první, kdo bude snášet strašná pronásledování, k nimž se přidruží krutá utrpení národů.

Celý příběh Fatimy a tohoto století spočívá v dramatické neschopnosti Petrova nástupce, představitelů církve a lidstva plně se svěřit Té, která je prostřednicí všech milostí. Neschopnosti svěřit se úplně a cele. Jako by možnosti spásy závisely pro Petra (samého) pouze na jeho iniciativách, na vatikánské politice, na plánech reformy církve. Ve Fatimě Panna Maria jednoduše ukazuje svoji podivuhodnou teologii dějin. Snažme se ji pochopit.

Ona vstupuje do moderních dějin a představuje se třem dětem těmito slovy: „Nemějte strach.“ Jak potvrzuje Písmo, Bůh vždy vstupuje do lidských dějin s tímto ujištěním: „Neboj se.“ Krásná dívka, která vypadá, že má kolem 16–17 let, dává dětem (které se jí ptají, kdy skončí válka) především poznání, že dějiny neovlivňuje ten, kdo má moc, ať jsou to vládcí či revolucionáři, ale ten, kdo prosí, žebrák. „Kristus prosící o srdce člověka a srdce člověka prosící o Krista.“²⁸⁹

Tak se dává poznat sama a dává poznat moc těch, kteří na zemi žádnou moc nemají. Panna Maria žádá po těchto třech dětech, pokud chtějí, aby obětovaly své modlitby a svá utrpení za „dosažení obrácení hříšníků“, tedy za spásu světa. „Ano, chceme,“ odpovídá rozhodně Lucie. Tak se maličci přibližují Kristu a získávají věčnou spásu („ukázala nám, jak jsme u Boha...“), stávají se těmi, kdo zachraňují svět, mimo pozornost novin, intelektuálů, vlád. Panna Maria po nich žádá, aby se děti modlily každý den růžencem, a tak dosáhly míru pro svět a ukončení první světové války.

Dvě z těchto dětí, František a Hyacinta, umírají zanedlouho v důsledku epidemie španělské chřipky, která po válce plení Evropu. Krásná paní jim při druhém zjevení 13. června říká, že „brzy přijde a vezme je k sobě“. Obě děti obětují s láskou všechny své bolesti na úmysly určené Pannou Marií, aby jí pomáhaly v jejím díle. Lucie však

287 Této souslednosti dat si všiml Courtenay Bartholomew in *The last help before the end of time* (Poslední pomoc před koncem časů), Queenship, Santa Barbara (Ca) 2005, s. 35.

288 FM, sv. II, s. 192.

289 Tato slova s pronikavou intuící vyjádřil don Luigi Giussani na nám. Sv. Petra při setkání hnutí a komunit s Janem Pavlem II. v r. 2000.

má spolupracovat s ní a dlouho zůstat na zemi:²⁹⁰ „Ježíš chce, abys mu sloužila tím, že o mně budeš hovořit a milovat mě. Chce vzbudit ve světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci.“²⁹¹

Paradox či dokonce skandál (pro moudré a mocné) se opakuje i ve Fatimě, stejně jako před dvěma tisíci lety „šilény“ požadavek Boha vytvořit své království s dvanácti nutnými rybáři na periferii impéria. V roce 1917 tváří v tvář století temnot, v hodině velkého útoku proti církvi a lidstvu ukazuje Bůh svůj plán: založit Mariino království pro záchranu světa před sebezničením, pro záchranu církve před vymizením a lidstva před věčným zatracením. Jaké vojsko však povolává Všemohoucí pro takto velkolepé dílo, aby rozpráší všechny síly zla? Tři děti. Dvě z nich brzy zemřou a třetí se stane klauzurní sestrou. S nimi povolává nesmírný zástup maličkových, aby nabídli své životy, své modlitby a bolesti s láskou Mariinu Srdci.

Pater Maxmilián Kolbe, který všechny hrůzy 20. století zakusil na vlastní kůži, si tím byl jist: „Království Nejvyššího Srdce Ježíšova získá vládu nad světem Jejím prostřednictvím.“²⁹² A ona při fatimském zjevení kromě svolání svého zástupu maličkových ukazuje další pilíř svého plánu: Petra. Neboť papeži, který od jejího Syna přijal moc „otevřít a zavírat“ brány Nebe, svěčuje Panna Maria pravomoc realizovat její plán, a tedy zachránit lidstvo od hrozivých katastrof a církev od pronásledování a strašných zkoušek.

Odhaluje to dětem při zjevení 13. července, kdy jim předá tajemství, které je pravým „Mariiným plánem“ záchrany. Poté, co jim řekne několik napomenutí,²⁹³ ukáže jim na okamžik peklo. Vysvětlí jim, že cílem života je nechat se milovat Bohem a tak se uchránit od věčného trestu. Zjevila jim svůj plán. Tato Mariina teologie je ta jediná teologie osvobození pro moderní dobu. Jde o osvobození lidského rodu jak od strachu a hrůz této epochy, tak od strachu a hrůz věčného zatracení.

K uskutečnění tohoto plánu „chce Pán obnovit na světě úctu k mému Neposkvrněnému Srdci. Pokud budou činit, jak vám řeknu, mnoho duší se zachrání a dosáhnou pokoje.“

V opačném případě, pokud budou pokračovat v urážkách Pána, přijde po této válce další, ještě daleko horší. Bylo těžké si v r. 1917 představit ještě horší válku než tu, která probíhala, ale stalo se to. Bude to „trest světa za jeho hříchy válkou, hladem, perzekucemi církve a Svatého otce“.

Zde je jedna zvláštnost. Že válka a hlad jsou trestem světa, je zřejmé, ale perzekuce církve a její hlavy – „jak může být trestem pro svět, který se k církvi chová nepřátelsky či lhostejně?“ ptá se Paolini.²⁹⁴ Je to tajemný aspekt, kdy se zdá, že Bůh trestá svět svým mlčením, svým ústupem, takže všechno se obrací v trosky. Podle fatimistů je zde však řeč i o potrestání osob v církvi, jejichž omyly a hluchota dopadají jako utrpení na křesťanský lid a na celý svět.²⁹⁵

Vzápětí poté Panna Maria říká: „K zabránění toho všeho přijdu požádat o zasvěcení Ruska mému Neposkvrněnému Srdci a o přistupování k svatému přijímání o prvních sobotách. Pokud se bude naslouchat mé výzvě, Rusko se obrátí a dosáhnete pokoje, jinak se jeho omyly rozšíří po světě a vyvolají války a perzekuci církve, dobří lidé budou mučeni, Svatý otec bude muset mnoho trpět, mnohé národy budou vyhlazeny.“

Že se jedná o proroctví vyplněná, to vidí všichni. Kdo namítá, že Lucie zapsala tyto věci až *post eventum* v r. 1941, zapomíná na to, že děti již předtím daly najevo, že vědí, co přijde, a sestra Lucie zapsala první znění dvou částí tajemství již v r. 1927 (na žádost svých zpovědníků to zničila, označí je jako svědky).²⁹⁶ Ostatně je zde

---

290 Lucii utěšuje těmito slovy: „Neztrácej odvahu! Nikdy tě neopustím. Mé Neposkvrněné Srdce bude tvým útočištěm a cestou, která tě povede k Bohu.“

291 Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima*, s. 32-33. Panna Maria dodává ohledně úcty svého Neposkvrněného Srdce: „Kdo ji bude zachovávat, tomu slibuji spásu. Tyto duše budou zvláště milé Bohu a jako květy budou vysazeny ode mne před jeho trůnem.“

292 Sv. Maxmilián Kolbe, *Lo Spirito Santo e l'Immacolata* (Duch svatý a Neposkvrněná), vydala mimo obchodní sféru Associazione cattolica di Gesù e Maria -Katolická asociace Ježíše a Marie, s. 98.

293 Zopakuje jim výzvu ke každodenní modlitbě růžence za mír a ukončení války (protože jedině Matka Kristova mohla jim přijít na pomoc) a přinášet oběti za nápravu hříchů spáchaných proti Mariinu Neposkvrněnému Srdci.

294 S. Paolini, *Fatima*, s. 232-234.

295 Vzpomeňme na slova kard. Ratzingera v rozhovoru pro Jesus. Vysvětloval, že třetí tajemství se týká také „nebezpečí, která doléhají na víru a život křesťanů, a tedy světa“. Ono „tedy“ znamená kauzální provázanost obou pojmů.

296 „Hyacinta, která měla zřejmě před očima budoucí válku, opakovala: ‚Jestli se lidé nenapraví, náš Pán sešle na svět trest, jaký dosud nemá obdoby, a nejprve na Španělsko.‘ A hovořila o velkých světových událostech, jež se mají uskutečnit kolem r. 1940, aniž by je blíže specifikovala.“ In Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima*, op. cit., s. 44. Viz také FM, sv. I, s. 77-80.

jedna věta ve druhém tajemství, o níž se mnoho diskutovalo. „Pokud nepřestanou urážet Boha, za pontifikátu Pia XI. začne další, ještě horší válka“ (než ta, která probíhá, pozn. aut.).

Tento konkrétní ukazatel na Pia XI. pak povzbudil nepřátele sestry Lucie i Fatimy. Namítali: Pius XI. umřel v únoru 1939, tedy dříve než vypukla druhá světová válka (1. září 1939), za pontifikátu Pia XII. Jak je možné, že se Panna Maria takto zmýlila? Pokládají to za důkaz toho, že nelze rozlišit, co pochází z Nebe a co od vizionářky.

Faktem je, že sestra Lucie všem odpovídala, že vždy psala přesně to, co jí řekla Panna Maria. To je doklad na prosté autenticity zjevení, protože kdyby záleželo na vůli sestry Lucie, mohla by proroctví zapsané r. 1941 „opravit“, neboť věděla, že válka začala za pontifikátu Pia XII. Avšak ona chtěla přesně zapsat slova Panny Marie, a proto napsala Pius XI. To samo o sobě potvrzuje, že text tajemství nebyl napsán vizionářkou na základě již uskutečněných událostí, ale na základě doslovné věrnosti slovům Panny Marie, i když mohou vypadat jako chybná.

Zůstává k vysvětlení, zda toto proroctví opravdu můžeme pokládat za „chybné“. Ze strany zastánců Fatimy zní odpověď, že ve skutečnosti první výstřely druhé světové války padly již před zářím 1939, Panna Maria se tedy nemýlila. Historikové to vysvětlují blíže: válka již začala anexí Rakouska a Mnichovskou dohodou (francouzský velvyslanec ve Varšavě Leon Noel napsal, že „válka začala již čtyři roky před rokem 1939“). Nemůžeme si však myslet, že Panna Maria je nějakou učitelkou historie, která podává informace o chronologii událostí či politické analýzy o tom, kdy a jak začal konflikt. Nikoli.

K pochopení motivu dané věty je třeba mít na paměti perspektivu a povahu jejího poselství: Panna Maria chce ukázat, že je zde příčinná souvislost mezi odpovědí církve na její výzvy a tím, co přijde („pokud budou činit, jak vám řeknu, mnoho duší se zachrání a dosáhnou pokoje“, „pokud se bude naslouchat mé výzvě, Rusko se obrátí a dosáhnete pokoje, jinak se jeho omyly rozšíří po světě a vyvolají války a perzekuci církve“). Nejde tedy o žádný historický „omyl“, ale o naléhavou výzvu k mužům církve, aby přijali mimořádnou pomoc z Nebe. V tomto smyslu pak uvádí, že druhá světová válka začala za pontifikátu Pia XI.

Moc, které se vzdali

Pius XI. je zvolen papežem v r. 1922. Fatimská zjevení jsou zkoumána církevní autoritou. Biskup oficiálně uznává jejich autentičnost v r. 1930. Mezitím Lucie vstoupila do kláštera a očekává znamení Nebes, aby potvrdila vůli Panny Marie, která jí řekla 13. července: „K zabránění toho všeho (trestů na svět a církev, pozn. aut.) přijdu požádat o zasvěcení Ruska mému Neposkvrněnému Srdci a o přistupování k svatému přijímání o prvních sobotách.“

Dne 10. prosince 1925 v Pontevedra má Lucie zjevení Panny s dítětem, která žádá o rozšíření úcty v prvních pěti sobotách na začátku měsíce.²⁹⁷ Vizionářka ihned sděluje tento požadavek představené a klášternímu zpovědníkovi, který jí nařizuje všechno zapsat. Ale nic se nestane. Lucie tedy píše svému zpovědníkovi v Asilo de Vilar, dopis se však ztratí. 29. prosince představená uvědomí biskupa Da Silvu, i když neurčitým způsobem. Nic se však nestane.

Dne 15. února 1926 má Lucie nové zjevení Dítěte Ježíše, který se jí ptá: „Zjevila jsi světu to, oč tě Nebeská Matka žádala?“²⁹⁸ Tak má Mariino Neposkvrněné Srdce začít vítězit ve světě, to je rozevření náruče milosrdenství pro hříšníky. Ale ze strany církevní hierarchie není vidět pozornost k tomu, co sestra Lucie chce říci. 29. května 1930 po nových vnitřních výzvách píše Lucie pateru Goncalvesovi: „Zdá se mi, že dobrý Bůh ve skrytu mého

---

297 Toto jsou slova Panny: „Pohled, dcero moje, na mé Srdce ověněné trny, které do mne nevděční lidé vrážejí v každé chvíli svými blasfemiemi a nevděkem. Alespoň ty se mne snaž utěšit a řekni, že všem, kteří po pět měsíců vždy o první sobotě se vyzpovídají, přistoupí ke svatému přijímání, pomodlí se růženec a stráví se mnou čtvrt hodiny v meditaci o patnácti tajemstvích růžence v kajícím duchu, dávám příslib, že s nimi budu v hodině jejich smrti se všemi potřebnými milostmi ke spáse jejich duše.“ (FM, sv. II, s. 154–155) Pět sobot se podobá pěti druhům urážek Mariina Neposkvrněného Srdce: 1. proti Neposkvrněnému početí, 2. proti jejímu panenství, 3. proti jejímu božskému mateřství a zároveň jejímu odmítání jako Matky lidí, 4. urážky těch, kdo se snaží zasít do srdcí dětí lhostejnost, nenávisť a neúctu, 5. urážky těch, kdo přímo hanobí její posvátné obrazy (s. 166–167).

298 Tamtéž, s. 157.

srdce naléhá, abych požádala Svatého otce o schválení kající pobožnosti, o níž mne žádal Bůh a Panna Maria v r. 1925.²⁹⁹

Bůh však Fatimou nesvěřuje Mariinu Neposkrvněnému Srdci pouze věčnou spásu hříšného lidstva, ale i dějiny světa a pokoj ve světě. V klášteře v Tuy, jak píše Lucie, 13. června 1929 „náš Pán mne upozornil, že přišel čas. Chtěl, abych sdělila církvi jeho přání zasvětit Rusko a jeho slib, že je obrátí“³⁰⁰. Je důležité vystihnout dobu a pochopit důležitost otázky Ruska. Rok 1917 je rokem fatimského zjevení a rokem bolševické revoluce. Při zjevení 13. července Panna Maria předpovídá komunistický převrat,³⁰¹ který se následně uskuteční 25. října. Ve slovech Panny Marie je komunismus rozšiřující se v Rusku satanským nástrojem, skrze který přijde trest na svět a na církev.

Již za několik dnů začíná pronásledování křesťanů v zemi, která byla po staletí nazývána Svatá Rus, 13. ledna 1918 je církev prakticky postavena mimo zákon. Od 4. června 1918 vznikají na příkaz Lenina a Trockého první koncentrační tábory. 9. srpna Lenin nařizuje „neúprosný masový teror proti kulakům, popům a bílým gardám“. Od té chvíle, podle Někriče a Gellera, „se stane koncentrační tábor univerzálním prostředkem teroru“³⁰² (který dvacet let poté využijí také nacisté v Německu).

To však není definitivní konec ustavení komunismu v Rusku. Věnujme pozornost letopočtům. Rozhodující je právě rok 1929: Stalin se chopí moci, v dubnu se koná XVI. sjezd strany, který schvaluje pětiletý plán a první velkou stalinskou čistku. 22. května je změnou Ústavy označena „náboženská propaganda“ jako zločin proti státu, „služebníci církve a jejich rodinní příslušníci jsou zbaveni občanských práv (...), nemají nárok na přidělové listy, lékařskou péči, společné bydlení, jejich děti neměly přístup na základní a střední školy (...), byly nuceny zapřít své rodiče, pokud chtěly žít. Zničily se stovky chrámů, včetně mnoha historických památek.“³⁰³ Nakonec se zakázala i neděle.

Je to počátek největšího a nejkrvavějšího pronásledování ve dvoutisíciletých dějinách církve. Současně začíná genocidy. Pak 7. listopadu Stalin publikuje článek s nadpisem *Rok velkého zlomu*. Odstartuje tak „likvidaci kulaků“, neboli deportaci 13 milionů osob a systematické vyhlazení půldruhého milionu rolníků, včetně žen a dětí.³⁰⁴ Proto v tomto roce 13. června Lucie přijímá „zprávu“, že nadešla chvíle pro záchranu Ruska a spolu s ním i církve a světa před strašnými katastrofami. Nyní také Svatý stolec mohl vidět a pochopit satanskou povahu komunismu.

Proto tedy toto přesné znění poselství, které Lucie předává: „Dobrý Bůh slibuje, že učiní přítrž pronásledování v Rusku, pokud Svatý otec bude jednat a nařídí biskupům katolického světa učinit veřejný a slavnostní úkon pokání a zasvěcení Ruska Nejsvětějším Srdcím Ježíše a Marie, a pokud Svatý otec přislíbí schválení stanovené kající pobožnosti (prvních pěti sobot, pozn. aut.) a její uvedení do praxe.“³⁰⁵

Pozadím této žádosti a tohoto příslibu je obrácení Ruska a dosažení míru ve světě („pokud se bude naslouchat mé výzvě, Rusko se obrátí a dosáhnete pokoje“). Tato nesmírná možnost spásy daná papeži (ve prospěch lidstva a církve) však nebyla přijata, tato mocná podaná ruka nebyla stisknuta, této spásné výzvě nebylo nasloucháno. A v srpnu 1931 přišla z nebe odpověď: „Řekni mým služebníkům, kteří následují příklad francouzského krále a otálejí splnit mou žádost, že ho budou následovat také v neštěstí.“³⁰⁶

Je jasné, že za slovem „služebníci“ je třeba vidět především papeže, neboť „na začátku roku 1930 sdělil Náš Pán své vizionářce, že dvě žádosti o zasvěcení Ruska a kající pobožnosti mají být současně adresovány Svatému otci osobně“³⁰⁷.

299 FM, sv. II, s. 170.

300 Tamtéž, s. 292.

301 Je zvláštní objevit v dalších dokumentech a vzpomínkách protagonistů, že je to právě v červenci 1917, kdy Lenin rozhoduje o době ozbrojeného povstání: „Ne později než na podzim.“ (Viz Michail Geller – Alexandr Nekric, *Storia dell' Urss*, Bompiani, Milano 1984, s. 30)

302 Tamtéž, s. 70.

303 Tamtéž, s. 258.

304 Robert Conquest, *Raccolto di dolore* (Sklizeň bolesti), Liberal, Roma 2004, s. 151–153.

305 FM, sv. II, s. 294.

306 Tamtéž, s. 344–345.

307 Tamtéž, s. 331.

Došla však k Piovi XI. naléhavá výzva sestry Lucie? Příslušné vatikánské dokumenty z těchto let jsou ještě stále nedostupné, avšak rekonstrukce fra. Michela na základě fatimských dokladů nenechává pochybnosti: „Papež Pius XI. poznal žádost (...) po měsíci září 1930.“³⁰⁸ Nedal však žádnou odpověď. Proto Panna Maria řekla, že další a ještě horší válka začne za pontifikátu Pia XI.

Sv. Maxmilián Kolbe byl mezi těmi, kdo věděli, že proti démonům, kteří se rozběsní ve dvacátém století (kdy se také on sám stane mučedníkem), se dá čelit pouze skrze Marii: „Peklo ji nenávidí a chvěje se před ní.“ K pochopení toho, jakou moc má pokorná dívka z Nazaretu, uvádí paradox: „Kdyby Lucifer mohl k vlastní spáse vzývat Pannu Marii jediným slovem Maria, byl by v okamžiku v Nebi.“³⁰⁹

Je jasné, že úkon žádaný ve Fatimě by byl svou slavnostní a univerzální povahou velkolepým veřejným gestem pokání a svěřením celé církve a lidstva Neposkvrněnému Srdci Mariinu, velkou chvílí obrácení. Aktem obrácení od důvěry vložené v naše iniciativy a schopnosti, politiku a diplomacii, k důvěře cele soustředěné na Marii, a tedy Milost.

To, co pravděpodobně přimělo Pia XI. k tomu, že nenaslouchal této výzvě, byly především politické obavy. Podle fra. Michela by slavnostní úkon byl také „formálním a doktrinárním odsouzením marxismu-leninismu“ a sovětského režimu.

Svatý stolec ostatně udělal – již před příchodem Pia XI. – ve vztahu k bolševikům, kteří se chopili moci, stejnou chybu jako západní mocnosti, což kritizoval ve svých dílech Solženicyn. Hledala se nějaká cesta dohody, diplomatického vztahu, a západní země dokonce pomohly sovětskému režimu v prvních letech upevnit se a překonat hospodářskou krizi v zemi. Tak se zrodila vatikánská „ost-politika“.³¹⁰ A jestliže byla míněna jako snaha ohraničit zlo, odvrátit horší následky, ve skutečnosti se projevila jako znamení slabosti, neschopnosti a nechápavosti. Do té míry, že sovětský režim neušetřil absolutně v ničem křesťany, církve ani sovětské národy.

Odmítnutí Pia XI. konečně ovlivnilo i něco, co se týká osobní roviny. Marco Tosatti popsal jednu „neveřejnou epizodu“, kterou měl z „nejdůvěryhodnějšího vatikánského zdroje“: „Pius XI. nikdy nechtěl slyšet nic o Fatimě. Jeho tehdejší sekretář a pozdější kardinál Carlo Confalonieri vyprávěl, že Pius XI. rád sedával sám u oběda a poslouchal přitom rádio, což byla tehdejší technická novinka. (...) Přicházely k němu mnohé dopisy a mnoho z nich posílaly sestry či ženy, které měly mystická zjevení (...). Pius XI. je všechny četl, pak obracel pohled vzhůru, listy kladl na stůl a povzdech si: „Ach!“ Nakonec řekl polohlasně, jako by mluvil jen sám k sobě: „Říkají... říkají, že jsem Kristovým náměstkem na zemi. Pokud má něco ke sdělení, mohl by to říci mně.“³¹¹

Toto nepochopení Božích metod zahrnuje také nedostatečnou teologickou reflexi: pro katolickou nauku je přece pramenem darů Duch Svatý a nikoli hierarchie, která je však povolána k potvrzení a uznání tam, kde se projevuje. Opatrnost k nadpřirozeným jevům, která je u církevních pastýřů prospěšná, se však nikdy nemůže stát skepticismem ke svobodě Ducha Svatého. (Sv. Pavel varuje: Nezhášejte oheň Ducha, nepodceňujte dar promlouvání z vnuknutí; Sol 5,19–20.) Není náhoda, že právě za pontifikátu Pia XI. vypukla největší církevní nevráživost vůči světcí pateru Piovi. Je třeba uznat, že Pius XI. musel vést církve v nejtemnějším období moderních dějin, avšak tím spíše měl rozpoznat znamení Nebe.

Vraťme se k Fatimě. Podle fra. Michela v rozmezí let 1929 a 1931 všechno záviselo na papeži. Kdyby bylo Rusko zasvěceno Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, obrátilo by se a nepřišla by ani druhá světová válka, ani ničivá expanze komunismu. Poněvadž se však neuskutečnilo, přišly tresty, které se začaly naplňovat, a neštěstí, která dolehla na křesťanství.³¹²

Podívejme se na chronologii dramatických událostí: Od roku 1931 začínají násilnosti ve Španělsku, které povedou k občanské válce s krvavým pronásledováním křesťanů.³¹³ Je příznačné, že premiér Azana právě 13. října 1931 slavnostně prohlásil v národním shromáždění: „Dnes Španělsko přestalo být katolické.“

308 FM, sv. II, s. 321. Fra. Michel cituje také jeden z následujících dopisů Lucie novému papeži Piu XII., v němž vizionářka výslovně potvrzuje, že její zpovědník různými způsoby informoval Pia XI. (s. 335).

309 Sv. Maxmilián Kolbe, *Lo Spirito Santo e l'Immacolata* (Duch Svatý a Neposkvrněná), s. 39.

310 FM, sv. II, s. 351an.

311 Marco Tosatti, *Il segreto non svelato* (Neodhalené tajemství), s. 68.

312 FM, sv. II, s. 383.

313 Antonio Succi, *I nuovi perseguitati* (Noví pronásledovaní), s. 45–49.

Byl to dramatický důkaz pravdivosti výzvy Panny Marie. („Rusko rozšíří své omyly do celého světa.“) 30. ledna 1933 se Hitler ujímá moci v Německu a všichni démoni se opět usazují na scéně. (Je třeba říci, že i v tomto případě se udělaly stejné chyby jako v případě sovětského komunismu; uzavřely se dohody s Hitlerem jak ze strany západních zemí, tak i ze strany církve za Pia XI., a místo jeho zkracení se mu umožnilo získat čas pro konsolidaci a vyzbrojení.) Komunismus a nacismus jsou dva démoni v zrcadlovém poměru, či jeden netvor s dvěma hlavami, a pokud dobře čteme slova Panny Marie ve Fatimě, druhá by nevyrostla bez první. Neboť ony obě rozpoutaly druhou světovou válku (uzavřením paktu Molotov – Ribbentrop o rozdělení Polska, čímž se z obou režimů stali spojenci na dva roky, téměř až do poloviny konfliktu).³¹⁴

Sestra Lucie během 30. let neúnavně posílá výzvy pastýřům. Dne 21. ledna 1935 píše: „Je zapotřebí pracovat, aby Svatý otec uskutečnil plány (Pána, pozn. aut.).“ A 18. května 1936: „Je třeba naléhat.“³¹⁵ Stojí za to připomenout úryvek z tohoto dopisu sestry Lucie pateru Goncalvesovi, který si tváří v tvář krvavým španělským událostem uvědomil hlubokou pravdivost proroctví Panny Marie. Zde jsou slova vizionářky:

Zda je vhodné naléhat? Nevím. Zdá se mi, že kdyby Svatý otec nyní vykonal zasvěcení, Náš Pán by je přijal a splnil svůj příslib; nepochybně by to udělalo radost Našemu Pánu a Neposkrvněnému Srdci Panny Marie. Vnitřním způsobem jsem o tom všem nedávno hovořila s Naším Pánem a ptala jsem se ho, proč neobrátil Rusko i bez zasvěcení Svatým otcem. „Protože,“ řekl Náš Pán, „chci, aby celá má církev viděla v tomto zasvěcení vítězství Neposkrvněného Srdce Panny Marie a aby se pak rozšířila úcta k němu vedle úcty k mému Božskému Srdci.“

„Ale, můj Bože,“ řekla jsem, „Svatý otec mi neuvěří, pokud ho ty sám nepohneš nějakým zvláštním vnuknutím.“ „Svatý otec! Modlete se mnoho za Svatého otce. On to učiní, ale bude pozdě! Přece však Neposkrvněné Srdce Panny Marie zachrání Rusko, které jí bylo svěřeno.“³¹⁶

V roce 1937 události konečně přiměly biskupa Leirie k tomu, že v březnu napsal dopis Svatému otci. Ten jej přijal 8. dubna.³¹⁷ Dopis však nebyl uznán za hodna odpovědi. Tak se 25. ledna 1938 ukazuje ona severní záře, která je podle Panny Marie předzvěstí vypuknutí války, jež má začít za pontifikátu Pia XI. Dobře víme proč. Sestra Lucie vysvětluje biskupovi a svým představeným prorocký význam skutečnosti, o níž píší všechny noviny. Dne 6. února 1939, šest měsíců před vypuknutím konfliktu, píše Lucie biskupovi, že „válka předpovězená Naší Paní se blíží“ a ujišťuje o ochraně Portugalska Pannou Marií, „díky zasvěcení Neposkrvněnému Srdci učiněnému portugalskými biskupy“³¹⁸.

Obě skutečnosti se potvrdí. Sestra Lucie udělá vše, co je možné, a pokračuje v naléhavých žádostech a prosbách přes své představené, aby Vatikán vykonal zasvěcení Ruska a ustanovil kající pobožnost o prvních sobotách. Ale marně. V únoru Pius XI. umírá, aniž by naslouchal výzvám vizionářky.

V březnu (či květnu) 1939 přijímá sestra Lucie poslední Ježíšovo sdělení, který jí říká: „Žádej a naléhej znovu, aby byla rozšířena kající pobožnost o prvních sobotách k počtě Mariina Neposkrvněného Srdce. Blíží se chvíle, kdy má přísná spravedlnost potrestá zločiny mnoha národů. Některé budou vyhlazeny. Nakonec má přísná spravedlnost dopadne tvrdě na ty, kteří chtějí zničit mé království duší.“³¹⁹

Dne 20. června 1939, dva a půl měsíce před vypuknutím války, jsou slova sestry Lucie dramatická: „Naše Paní slíbila, že odloží pohromu války, jestli tato zbožná úcta bude zavedena a praktikována. Zabráni tomuto trestu v té míře, v jaké se vynaloží úsilí pro její zavedení. Bojím se však, že my už nemůžeme dělat více, než děláme nyní,

314 Viz Ernst Nolte, *La guerra civile europea (1917-1945)* (Evropská občanská válka 1917-1945), Sansoni, Milano 2004. Příznačný je dialog z románu *Vita e destino* (Život a osud) Vasilije Grossmana, kde nacista říká sovětskému komunistovi: „Když se jeden druhému díváme do tváře, jako bychom se dívali do zrcadla. To je tragédie doby. Nepoznáváte se snad vy a vaše vůle v nás? Není snad pro vás svět vaší vůlí, může vás něco znejistit či zastavit? (...) Nenávidíte se sami v nás (...) naše vítězství je vaše vítězství.“ (Jaca Book, Milano 1984, s. 393-395)

315 FM, sv. II, s. 345.

316 Tamtéž, s. 399.

317 Podle fra. Michela došel tento dopis, právě když Pius XI. připravoval svou encykliku *Divini Redemptoris*, a ovlivnil její znění (sv. II, s. 409-410). Papež v ní formuloval tvrdé odsouzení komunismu, který nazývá „metlou satana“. „Komunismus je vnitřně zlý a nikdo, kdo chce zachránit křesťanskou společnost, s ním nesmí spolupracovat na žádném podniku.“ Ve stejném roce píše Pius XI. také podobnou encykliku proti nacismu *Mit brennender Sorge*.

318 FM, sv. II, s. 434.

319 Tamtéž.

a že Bůh je nespokojený a že odnímá ruku svého milosrdenství a dopouští, aby svět byl devastován tímto trestem, který bude strašný, strašný, jako ještě nikdy předtím.“³²⁰

Dne 22. srpna uzavírají nacistický a sovětský režim pakt, kterým si rozdělí Polsko a pobaltské země, 1. září začíná invaze do Polska, 3. vstupují do války Francie a Anglie a druhá světová válka formálně začíná. Pius XII. je zvolen papežem 2. března 1939. Rád se nazývá „papežem Fatimy“, pro časovou shodu jeho biskupského svěcení (v Sixtinské kapli od Benedikta XV.). Je to 13. května 1917 ve stejnou hodinu. Bude jím však opravdu?

V dubnu 1940 sestra Lucie píše pateru Goncalvesovi, že „Bůh je zarmoucen nejen pro naše velké hříchy, ale i pro naši malátnost a liknavost při odpovědích na jeho žádosti“.³²¹ Ve stejném měsíci došla novému papeži první výzva sestry Lucie k zasvěcení Ruska podle Boží vůle, neboť „Bůh je dobrý a stále připravený prokázat nám milosrdenství“. Ale z Vatikánu nepřišla odpověď, k níž se upínaly naděje. Lucie pokračuje v modlitbách za papeže.

V září–říjnu 1940 se zpovědníci vizionářky rozhodli učinit další krok směrem ke Svatému otci s žádostí, kterou pokládají za více přijatelnou, tedy zasvěcení světa (se zmínkou Ruska), která byla vznášena i z jiných stran. Lucie přijímá 22. října schválení této žádosti od Pána, ale je jí řečeno, že pro tento slavnostní akt nebude naplněn příslib z Fatimy (obrácení Ruska a mír), ale více ohraničená milost: „Jeho Svatost dosáhne toho, že tyto dny utrpení budou zkráceny,“³²² (jako jistý důkaz ukazuje vizionářka na zvláštní ochranu Panny Marie pro Portugalsko).

Bohužel dopis papeži byl pozměněn biskupem Da Silvou, nicméně byl doručen. Po dvou letech 31. října 1942 konečně papež provede toto zasvěcení církve a světa Neposkrvněnému Srdci Panny Marie.³²³ Sestra Lucie se z toho raduje, avšak dává na vědomí, že to není zasvěcení, které žádala Panna Maria ve Fatimě k dosažení míru a obrácení Ruska: „Dobrý Bůh mi již ukázal své uspokojení z tohoto aktu provedeného Svatým otcem a mnoha biskupy, ačkoliv byl neúplný vzhledem k jeho přání. Za to slibuje ukončit brzy válku. Obrácení Ruska (však) zatím nenastane.“³²⁴

Slavnostní gesto papeže představuje, jak říká Lucie, jistě velkou věc, která Pánovi pomůže nastolit ve světě zbožnou úctu k Neposkrvněnému Srdci Panny Marie. A k získání milostí a požehnání pro církev a svět, který se nachází na pokraji sebezničení. Někteří poukazují na to, že následně po zasvěcení z 31. října 1942 „Bůh splnil své sliby: 3. listopadu 1942 porážka Němců u El Alamein po deseti dnech těžkých bojů, 2. února 1943 pak kapitulace VI. německé armády u Stalingradu. Churchill pak pronáší slavné prohlášení: Kola osudu se obrátila.“³²⁵

Skutečně zde byl pocit náhlého obratu a ve shodě s předpovědí válka brzy skončila, ačkoli se nedá nazývat „mír a pokoj“ to, co začíná rokem 1945, kdy se polovina Evropy ocitá pod sovětským vlivem a v moci komunismu a kdy začíná „studená válka“, kterou mnozí historikové nazvali třetí světovou válkou. V prvních patnácti letech po r. 1945 se kromě komunistického ovládnutí východní Evropy ujímají komunisté moci také v Číně (s krvavými následky), dochází k válce v Koreji, k revoluci na Kubě s následující karibskou krizí a začíná válka ve Vietnamu.

Mír, opravdový pokoj, s obrácením Ruska, byl přísliben ve Fatimě ve spojení se slavnostním zasvěcením Ruska Neposkrvněnému Srdci Panny Marie. Sestra Lucie, i když se raduje z „neúplného aktu“ papeže, díky němuž se válka krátí, znovu naléhavě žádá, aby se naslouchalo žádosti Panny Marie a důvěřovalo se jí.

Ale nad tímto jednoduchým gestem neustále převažují politicko-diplomatické důvody. Po desetiletí „služebníci Boží“ nenaslouchali Panně Marii a nechtěli uskutečnit tento akt. Snad nevěřili do hloubky v „moc“, kterou Ježíš

320 FM, sv. II, s. 435.

321 Tamtéž, s. 460.

322 *Memorie e lettere di suor Lucia* (Vzpomínky a dopisy sestry Lucie), s. 467, 22. října 1940.

323 Je třeba si uvědomit, že papež dělal vše pro odvrácení toho, že by církev byla zatažena do konfliktu. Čelil velkému německému tlaku a hrozbám, aby Svatý stolec podpořil válku proti SSSR. Bylo zde „riziko, že Hitler provede svůj plán invaze do Vatikánu v roce 1941“, zatímco v r. 1943 „nebezpečí invaze nacistů a následná deportace Pia XII. dosud nepominulo,“ (Angelozzi Gariboldi, *Pio XII., Hitler e Mussolini*, s. 193–194). To vše objasňuje obavu papeže, že „zasvěcení Ruska“ by mohlo být vnímáno politicky jako podpora nacistického fašismu, snad z obavy před hrozbami. Rozhodnutí papeže přistoupit k „zasvěcení světa“ je třeba vnímat i v tomto historickém kontextu.

324 FM, sv. III, s. 48.

325 Piero Mantero a Valentina Ben, Fatima. *La profezia rivelata* (Odhalené proroctví), s. 52.

svěřil Petrovi a kterou mu přišla připomenout Panna Maria.³²⁶ Papežové více věřili své diplomacii než příslibu Ježíše a Marie.

Není to však tak, jak by si někdo mohl povrchně myslet, že Fatima je případem střetu mezi charismatem a institucí. Naopak: Fatima je autentickým zdůrazněním papežství³²⁷ (a tedy katolictví), neboť ukazuje, jakou nesmírnou moc dal Pán svému náměstkovi na zemi. Fatima však také ukazuje lidská omezení (a v jistých historických případech neschopnost) toho, kdo zastává tento úřad (omezení, která měl již sám Petr) a vykonává ho s nedostačnou vírou v živou přítomnost Krista, který vede a podporuje svou církev.

Slavnostní gesto Pia XII. posílilo v církvi velkou lidovou zbožnost a úctu k Neposkrvněnému Srdci Panny Marie. Nicméně historické události napovídaly papeži, že je třeba udělat ještě další krok, který byl požadován ve Fatimě. Poválečné období vsuktuje k naplnění toho, co Panna Maria předpověděla („Rusko rozšíří své omyly po světě a to vyvolá války a perzekuci církve“) a co mohlo být odvráceno: světové rozšíření sovětského komunismu a likvidace poloviny křesťanské Evropy.

Dne 15. července 1946 sestra Lucie v rozhovoru s Wiliamem Thomasem Walshem opět naléhá: „To, co žádá Naše Paní, je, aby Svatý otec a všichni biskupové světa zasvětili Rusko jejímu Neposkrvněnému Srdci ve zvláštní den.“³²⁸ A následující rok upřesňuje: „Ne, ne! Ne svět! Rusko, Rusko!“³²⁹

Papež Pius XII. měl zvláštní znamení, která jej povzbuzovala k tomu, aby se otevřel jednající síle Panny Marie. Jedním z nejvýznamnějších bylo o vigílii vyhlášení dogmatu o Nanebevzetí, posledního mariánského dogmatu, 1. listopadu 1950. Při vigílii 30. a 31. října (a pak i po vyhlášení dogmatu) viděl papež při procházce vatikánskými zahradami stejný sluneční zážrak, který se stal ve Fatimě 13. října 1917. Papež byl jediným svědkem této události a píše o tom v jednom svém zápisu.³³⁰ O tom, že se jednalo o zážrak, svědčí tři souvislosti, které nejsou náhodné: bylo to o vigílii vyhlášení dogmatu, bylo to v den výročí zasvěcení světa Neposkrvněnému Srdci (31. 10. 1942), kromě toho pak právě 29. října byla do Říma přivezena „putující socha“ Panny Marie z Fatimy a v té době byla umístěna v kostelíku Casaletto nedaleko vatikánských zahrad.

Je tedy nutné interpretovat tuto událost jako nebeské potvrzení vyhlášeného dogmatu (což však odmítají progresivní teologové)³³¹ a jako výzvu k naslouchání Panně Marii ve Fatimě žádající zasvěcení Ruska. I další významné nadpřirozené znamení povzbudilo papeže v tomto směru: 12. dubna 1947 se zjevila Panna Maria v Tre Fontane v Římě Bruno Cornacchiolovi, antiklerikálovi a protestantovi. Zvláštní událost soustředěná na papeže a papežem osobně sledovaná.³³²

Možná i kvůli všem těmto nebeským znamením papež rozhodl, že ukončení Svatého roku se uskuteční ve Fatimě 13. října 1951 a zde pak kard. Tedeschini hovořil o slunečním zážraku, jehož byl papež svědkem, a o jeho interpretaci: „Tato milost byla pro něj odměnou? Byla znamením ukazujícím, že vyhlášení dogmatu o Nanebevzetí bylo svrchovaně milé Bohu? Bylo to nebeské svědectví, které potvrzuje spojení fatimského tajemství se Středem, Hlavou pravdy a katolického Magisteria? Všechny tři věci společně.“³³³

326 Ježíš poté, co udělil Petrovi primát a slíbil mu, že „pekelné mocnosti církev nepřemohou“, mu ještě uděluje nevidanou moc: „Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ (Mt 16,19) A ještě zajímavější je to, co v této souvislosti ukázaly novější studie. V epizodě z Cesareje Filipovy, po vyznání („Ty jsi Mesiáš“) a investituře Petra následuje překvapivý Ježíšův příkaz, aby o tom nikomu neřikali. „Tu je přísně napomenul, aby to o něm nikomu neřikali.“ (Mk 8,30) Tento verš vedl mnohé moderní teology k teorii mesiášského tajemství, což je absurdní, protože odporuje podstatě Ježíšova poslání, které svěřuje apoštolům, jít do celého světa a ohlašovat radostnou zvěst. Současné studie madridské školy při srovnání řeckého a původního aramejského jazyka evangelií umožnily rekonstruovat smysl tohoto Markova úryvku, tedy Ježíšových slov po Petrově vyznání, takto: „A (Ježíš) jim uložil vidět v něm (v Petrovi) vždy Syna člověka.“ (Viz José Miguel García, *La vita die Gesù nel testo aramaico dei Vangeli* [Život Ježíše v aramejském textu evangelií], Rizzoli, Milano 2005, s. 205).

327 Viz Solideo Paolini, *Fatima*, s. 252.

328 FM, sv. III, s. 87.

329 Tamtéž, s. 159.

330 Tamtéž, s. 188–190.

331 Joseph Ratzinger připomněl tuto epizodu: „Když se blížilo k dogmatické definici tělesného nanebevzetí Panny Marie, byly požádány o názor také teologické fakulty z celého světa. Odpověď našich profesorů byla rozhodně negativní. V tomto mínění byla jednohlasně slyšet myšlenka, která měla jako předpoklad nejen historický názor, ale přehnaně historistický.“ (*La mia vita* [Můj život], s. 59) Zdůrazněme, že to vše probíhalo dlouho před koncilem.

332 Viz Angelo Maria Tentori, *La bella Signora delle Tre Fontane* (Krásná Paní od Tre Fontane), Milano 2000.

333 FM, sv. III, s. 210.

Je to sám papež, který ve svém poselství, pamětliv zázraku, který se stal ve chvíli, kdy „putující Madona“ byla přivezena do Říma, uctívá „zázračnou sochu“, která se ze svatyně ve Fatimě „vydala na pouť po celém světě a potčila celé své království jubilejní návštěvou“. A vysvětluje: „Při své pouti, v Americe stejně jako v Evropě, v Africe i Indii, Indonésii a Austrálii, sesílá své nebeské požehnání, rozmnožují se zázračné milosti, takže můžeme stěží uvěřit vlastním očím.“³³⁴

Vzhledem ke všem těmto znamením se očekávalo, že „papež Fatimy“ konečně vyslyší žádosti Panny Marie. V říjnu 1951 se sestře Lucii podaří prostřednictvím patera Wettera, rektora koleje Russicum, připomenout Svatému otci, že „to, co žádala Naše Paní ve Fatimě, ještě nebylo splněno“. V květnu 1952 se Panna Maria znovu zjeví Lucii a povzbuzuje ji: „Řekni Svatému otci, že stále očekávám zasvěcení Ruska mému Neposkvrněnému Srdci. Bez tohoto zasvěcení se Rusko nemůže obrátit a svět nemůže dosáhnout pokoje.“³³⁵ A o měsíc později, v červnu, posílá sestra Lucie do Vatikánu další výzvu.

Je možné, že by Pius XII. pochyboval o tomto příslibu a poselství poté, co viděl tolik znamení? Nebo opět naslouchal jistým teologům, kteří zastávali (i v publikovaných článcích) názor, že „uskutečnit zasvěcení Ruska je nemožné“? Papež zvolí opět „zlatou střední cestu“. Dne 7. července 1952 publikuje apoštolský list národům Ruska *Sacro vergente anno*. V něm konečně zasvětil Rusko (přímo jmenované) Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, opět se však jedná bohužel o akt neúplný, který nebere zřetel na to, co žádala Panna Maria.

Vysvětluje fra. Michel: Pius XII. se nezmínil o žádosti Panny Marie o „kající pobožnosti v prvních pěti sobotách v měsíci“, potom „slavnostní akt pokání současně žádaný se zasvěcením Ruska je pouze nepřímým naznačením v listu“, ale především se „papež neodvážil dát všem biskupům katolického světa příkaz, aby se s ním sjednotili v tomto slavnostním aktu pokání a zasvěcení“. V podstatě zde tedy nebyl žádný slavnostní akt univerzální církve, který by byl odpovědí na přání vyjádřené Pánem při zjevení Lucii v květnu 1936: „Chci, aby celá má církev viděla v tomto zasvěcení (Ruska) vítězství Neposkvrněného Srdce Panny Marie a aby se pak rozšířila úcta k němu vedle úcty k mému Božskému Srdci.“³³⁶

Proto se příslib Fatimy – obrácení Ruska a pokoj ve světě – nenaplnil. Nicméně lze historicky konstatovat, že Nebe opět přijalo tento akt papeže, stejně jako zasvěcení z r. 1942, a udělilo světu a církvi výjimečné milosti a dobrodiní. Co se stane během osmi měsíců od tohoto zasvěcení? Neuvěřitelné věci.

Držme se slov dvou laických historiků: „Projev Stalina na XIX. sjezdu, 14. října 1952, byl věnován ideologickému zdůvodnění blízké ofenzivy do západní Evropy (...). Stalin chtěl vidět proměnu Evropy podle sovětského vzoru ještě za svého života. Přípravovala se nová válka, avšak historie mu překazila plány. Na konci února 1953, když vrcholila příprava procesu s lékaři, byl Stalin postižen krvácením do mozku. 5. března zemřel.“³³⁷

Věnujme pozornost datům: všechno se stalo během osmi měsíců od zasvěcení Ruska Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Kdo zachránil Evropu od připravované a zamýšlené sovětské invaze a „svrhl tyrana z trůnu“? Byla to anonymní ruka osudu či dějin, jak říkají historici? Anebo mocná ruka dívky z Magnificat díky slavnostnímu aktu Svatého otce? Někteří se přikloní k první možnosti, někteří k druhé. V tomto druhém případě se opět nacházíme, stejně jako v r. 1942, před gestem papeže, které nachází odezvu v Nebi, přináší velké milosti, ale protože je částečné, nepřinese naplnění zvláštních příslibů z Fatimy. Byli odstraněni krvaví tyrané a západní Evropa byla uchráněna komunismu, ale Rusko je přesto hodně vzdáleno obrácení, studená válka pokračuje a je s příchodem Chruščova dramatická, perzekuce církve ve východní Evropě pokračuje.

Pius XII. už se více nevrátí k zasvěcení Ruska. Podle fra. Michela je tento fakt v pozadí nejvýmluvnějšího nadpřirozeného znamení za pontifikátu Pacelliho, a tím jsou slzy Panny Marie v Syrakusách. Je to významná událost, která způsobila rozruch v médiích a z vědeckého hlediska zůstala zcela nevysvětlitelná. Od 29. srpna do 1. září 1953 se v chudém příbytku nádeníka Angela Iannusa v Syrakusách objevují slzy kanoucí z očí Panny Marie, ukazující Neposkvrněné Srdce, na sádrovém reliéfu. Soška pláče čtyři dny. „Vědecké zkoumání potvrdilo, že se jedná o lidské slzy a že v sádře se nenacházejí žádné fyzické či chemické změny. Církev uznává, že pláč je nad-

334 FM, sv. III, s. 211.

335 Tamtéž, s. 217.

336 Tamtéž, s. 221–222.

337 Nekric-Geller, *Storia dell' Urs*, s. 582–583.

přirozený. I s odstupem 50 let je to jediný případ slzící sochy, který byl shledán autentickým církevními orgány a vědecky nevysvětlitelný.³³⁸

Jak interpretovat toto znamení? Někteří připomínají dvě epizody, o nichž hovoří sestra Lucie. Především zjevení z 10. prosince 1925 v Tuy, kdy Panna Maria řekla vizionářce: „Pohled, dcero moje, na mé Srdce ověčené trny, které do mne nevděční lidé vrážejí v každé chvíli svými blasfemiemi a nevděkem. Alespoň ty se mne snaž utěšit a řekni, že všem, kteří se po pět měsíců vždy o první sobotě vyzpovídají, přistoupí ke svatému přijímání... (atd.)“

A pak další zjevení z 13. července 1929, když Panna Maria opět žádá o zasvěcení Ruska a ukazuje své trny ověčené Srdce. Fra. Michel se ptá v souvislosti s pláčem v Syrakusách v roce 1953: „Není to především úzkostná připomínka těchto dvou stále nevyslyšených žádostí?“³³⁹

Pius XII. se ptal: „Pochopí lidé tajemný jazyk těchto slz?“³⁴⁰ Možná se však měl především ptát sám sebe a mužů církve. Zda chápou smysl těchto slz Matky Boží prolévaných na italské půdě, kde se nachází i Svatý stolec, s vědomím toho, že onoho roku, tři měsíce před událostí v Syrakusách, publikuje *Civiltà Cattolica* (jak známo časopis, který je téměř oficiálním hlasem kurie) článek patera Dhanise, historika, který je odpůrcem fatimských zjevení, v němž se objevují pochybnosti ohledně Fatimy, s tichým souhlasem papeže. Panna Maria měla vážné důvody k prolévání slz v papežově zemi. A bohužel i toto již několikrát nadpřirozené znamení zůstalo nepochopeno a nevyslyšeno.

Můžeme mít dokonce dojem, že ryzí neústupnost Pia XII. může pramenit ze znalosti obsahu třetího tajemství, k němuž se nějakými cestami dostal. V roce 1952 poslal papež patera Schweigla, aby vyslechl sestru Lucii, a získal od něj jistě informace. Potom v květnu 1955 posílá přímo kard. Ottavianiho, svého blízkého spolupracovníka a protosekretáře Sv. officia, aby vedl tajný rozhovor se sestrou Lucií ohledně třetího tajemství a data, kdy má být odhaleno (v r. 1960).

Kardinál se musel vrátit do Říma s informacemi ožehavými, když krátce nato Vatikán požaduje, aby mu byly předány všechny dokumenty týkající se třetího tajemství, a rozhodne uložit tajemství do nepřístupné „černé díry“. Pius XII. dokonce odmítl číst onen jednoduchý list³⁴¹ a uschoval ho do skříňky či trezoru ve svém pokoji.

V prosinci 1957 při rozmluvě s paterem Fuentesem projevuje sestra Lucie své zklamání a bolest Panny Marie: „Nejsvětější Panna je velmi smutná, protože nikdo nevěnoval pozornost jejímu poselství, ani dobří, ani zlí. Dobří pokračují po své cestě, aniž by přikládali důležitost jejímu poselství.“ Pak hovoří konkrétně o třetím tajemství: „Držíme-li se přání Nejsvětější Panny, pouze papeži a biskupovi Fatimy je dovoleno ho poznat (před rokem 1960, pozn. aut.), oni se toho však vzdali, aby nebyli ovlivněni.“

Brzy nato, s příchodem papeže Roncalliho, se rozhodne také o „umlčení“ sestry Lucie a vydá se zákaz, že se nesmí stýkat a mluvit s osobami bez předchozího schválení. I Jan XXIII. se chce uchránit „ovlivnění“ Pannou Marií. Tato zarážející starostlivost je dobře patrná v následnosti dalších událostí. Ihned po zvolení papežem ho podle rekonstrukce jeho sekretáře Mons. Capovilly informují o třetím tajemství. Kard. Cento – bývalý nuncius v Portugalsku, který fyzicky přivezl obálku do Vatikánu r. 1957 – říká papeži: „Bude dobře, když se na to podíváte. Setkal jsem se se sestrou Lucií. Sestra Lucie by mohla dát poselství světu. Nevím, zda by to bylo vhodné, poslechněte si, co říkají na Státním sekretariátu.“³⁴²

Jsme v prvních dnech ledna 1959. Ani dnes není jasné, jak a proč myslela sestra Lucie, vždy velmi zdrženlivá a pokorná, na tak okázalé gesto, jako je radiofonické poselství světu. Rok 1960 ještě nenastal. Čeho se obávala? Jakou naléhavost cítila?

Nikdy se to nevědělo. Neboť v prvních lednových dnech roku 1959 se ve Vatikánu schází naléhavé zasedání s vidinou toho, že vizionářka sdělí světu, co jí Panna Maria řekla. Proto papež vydává rozhodnutí, kterým sestru v podstatě izolují od světa.

338 Saverio Gaeta, *La Madonna é tra noi. Ecco le prove* (Panna Maria je mezi námi. Zde jsou důkazy), Piemme, Milano 2003.

339 FM, sv. III, s. 231.

340 Tamtéž, s. 263.

341 Také adresát tajemství, biskup Da Silva, je vždy odmítal číst se zvláštním zdůvodněním, že „nebeská tajemství nejsou pro mne, nechci na sebe brát tuto zodpovědnost“. Pokud však biskup prohlašuje, že „nebeská tajemství“ nejsou pro něj, jak může církev žádat po lidstvu v této době, aby pozvedlo pohled k Nebi? Co z těchto slov vyčíst o stavu církevního světa a církve ve 20. století?

342 Viz Marco Tosatti, *Il segreto non svelato* (Neodhalené tajemství), s. 70–71.

Myslelo se tedy, že si papež ihned přečte třetí tajemství, ale Jan XXIII. řekl: „Ne, počkejte.“ Nejdříve chtěl svolat II. vatikánský koncil, jako by chtěl Nebe postavit již před hotovou věc. Byla neděle 25. ledna 1959. Nejde o to, že by svolání koncilu bylo něco negativního, naopak (jak by bylo velkým gestem, kdyby se na tomto shromáždění uskutečnilo slavnostní zasvěcení Ruska, jak zněla žádost z Fatimy a jak žádala petice 510 biskupů, a kdyby zde bylo odhaleno třetí tajemství). To, co znepokojuje, je, že se přečtení tajemství mělo za každou cenu odložit, jako by jeho přečtení mělo zabránit oznámení svolání koncilu. Roncalli chtěl evidentně vydat rozhodnutí o koncilu, aniž by byl „ovlivněn“ Matkou dobré rady, aniž by byl osvícen Královnou apoštolů, Matkou Božské milosti, Pomocnicí křesťanů. Tedy poté, co rozhodnutí padlo, co prosadil svou vůlí, mohl Jan XXIII. dát souhlas k tomu, že si přečte to, co řekla Panna Maria ve Fatimě.

Když si to přečetl a zjistil, že to – ono poselství Královny proroků – není podle jeho představ, místo zveřejnění v roce 1960, jak žádala Panna Maria, rozhodl učinit pravý opak: nařídil utajení poselství bez jediného vysvětlení podaného jak církvi, tak světu. Nakonec, jak jsme viděli, spojil obálku sestry Lucie se svým velmi závažným míněním, že to „může být projevem nadpřirozena a také nemusí“.³⁴³ Jako by naznačoval, že se jedná o fantazii jedné řeholní sestry.

Navzdory tomu, že právě v roce 1959 pokračovala znamení a zprávy o zvláštních milostech spojených s putováním fatimské sochy Panny Marie po Itálii,³⁴⁴ z papeže Roncalliho vyzařoval chlad. Fra. Michel píše: „Socha fatimské Panny Marie byla do Říma přivezena 14. září a zůstala zde do 17. září. Během těchto tří dnů se uskutečnily velké slavnosti na stadionu Flaminio, v kostele Neposkvrněného Srdce Panny Marie a v bazilice sv. Jana na Lateránu. Sochu uctil starosta Říma i zástupci lidí. Jen Jan XXIII. se ani nepohnul. Nepronесl jediné slovo k uvítání Panny, která navštívila jeho diecézi po triumfální pouti.“³⁴⁵

Papež Roncalli nechtěl ani přijmout návrh biskupa Leirie na obnovení zasvěcení světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, které uskutečnil Pius XII.³⁴⁶ Dokonce i kard. Lercaro, když 13. května předsedal liturgii v portugalské svatyni, musel uznat, že je zde vážný problém: „Přišli jsme sem vedeni nikoli zvědavostí, jaká další tajemství má Panna Maria pro svět, ale starostliví a zkroušení tím, že jsme dosud neuposlechli její výzvy, nenásledovali její rady a nesplnili její laskavé žádosti.“³⁴⁷

Ohledně toho, že mezi nesplněnými žádostmi je rovněž publikace tajemství v r. 1960 (což nemůže být pokládáno za „zvědavost“, ale za touhu poznat nadpřirozenou pomoc z Nebe), se můžeme ptát, zda „starostlivost a zkroušenost“ se týká vrstvy církevních představitelů, kteří i přesto, že vědí, že „nesplnili laskavé žádosti“ Panny Marie, setrvávají v jejich nepřijetí, a dokonce umlčují a znevěrohodňují svědkyni.

Jan XXIII. zahájil koncil v říjnu 1962 promluvou, která zůstala slavnou díky nešťastným narážkám na fatimské děti: „Zdá se nám, že se rozcházejí s různými proroky neštěstí, kteří stále ohlašují katastrofy, téměř jako by už nadešel konec světa.“³⁴⁸

Papež si myslel, že jeho „prorocký duch“ je pronikavější než Královny proroků. Oznámil oslnivé jaro pro církev, a viděli jsme, že místo toho přišla mrazivá zima.

Fatimské poselství bylo evidentně vnímáno jako znepokojivé pro toho, kdo se připravoval uzavřít to, co pokládal za vrchol diplomacie a ekumenismu: pakt s Kremlem, který umožňoval přítomnost dvou pravoslavných pozorovatelů na koncilu výměnou za to, že samotný koncil nebude formulovat žádné odsouzení komunismu či sově-

343 Viz Marco Tosatti, *Il segreto non svelato* (Neodhalené tajemství), s. 71–72.

344 Jedna epizoda se stala také pateru Piovi, který zažíval nové ústrky ze strany církevního světa. Mezi květnem a červencem 1959 trpěl svatý kapucín těžkou formou zánětu pohrudnice. V těch dnech putovala po větších jihoitalských městech socha Panny Marie z Fatimy. 6. srpna byla přivezena do San Giovanni Rotondo. Pater Pio se mohl před ní dlouze modlit a v jedné chvíli chtěl sochu obejmout. Jak pak řekl spolubratřím, v tom okamžiku pocítil chvění v celém těle. Vzápětí potom přestal pociťovat všechny příznaky diagnostikované nemoci, čemuž se všichni lékaři velmi divili. (Maurizio Ternavasio, *Padre Pio*, s. 119–120)

345 FM, sv. III, s. 377.

346 Tamtéž, s. 409.

347 In Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 134.

348 Papež Roncalli v této slavnostní promluvě dodal: „Církev dnes upřednostňuje užití medicíny milosrdenství místo zbraní přísnosti a nabízí poučení místo odsouzení.“ Pak řekl: „Nechybí klamná učení, názory a koncepty nebezpečné (...), ale (...) sami lidé se přiklánějí k tomu, že je odsuzují.“ (Úvodní proslov k II. vatikánskému koncilu, *Gaudet Mater Ecclesia*, 11. října 1962). Nehledě na „prorocký talent“, který zde papež Roncalli ukazuje (brzy poté přijde rok 68 a celý svět se opájí zničujícími ideologiemi), můžeme vzít doslovně toto vyjádření a vyvodit z něj, že není více zapotřebí církve jako Matky a Učitelky.

ského systému.³⁴⁹ Nehledíce na nepříznivý úsudek, který můžeme mít o této „liberální morálce“ církve a koncilu, musíme žasnout nad tím, že „pastorační“ koncil, který se vyjadřuje ke všemu v dějinách církve, nepronese jedinou větu k ideologii a režimu, jenž od r. 1917 přinesl nejkrvavější hrůzy a pronásledování církve v její dvoutisícileté historii.³⁵⁰ Pius XII. byl po mnoho let osočován za to, že podle kritiků neformuloval jasné a veřejné odsouzení nacismu za války (což není pravda), ale Jan XXIII. byl za toto dohodnuté „mlčení“ ke Kremlu jen pochválen. Jak si to vysvětlit? A pokud se vrátíme k Fatimě, jak vysvětlit zvolené datum pro zveřejnění třetího tajemství? Proč sestra Lucie řekla, že v roce 1960 bude „více jasné“? Paolini upozorňuje: „Jaká nová událost může být datována na rok 1960, ne-li II. vatikánský koncil, svolaný r. 1959, jehož přípravná komise zasedne toho roku?“³⁵¹

Rozhodnutí a volby Jana XXIII. následoval také jeho nástupce Pavel VI., který přidal rozmrzelé a veřejné odmítnutí vůči sestře Lucii. „Říká se, že Lucie ho tehdy ve Fatimě žádala o rozhovor, a papež jí stroze odpověděl: Obrát se na svého biskupa,“ vzpomíná Jean Guittou, který byl papežovým přítelem. Podle něj měl Pavel VI. bytostnou averzi k vizionářům. Zastával názor, že jelikož je zjevení dovršené, církev nepotřebuje tyto jevy, kterým se přikládá přehnaná důležitost.³⁵²

Je to pohrdání „malíčkými“, které si vyvolila Maria? Je to pohrdání prorocstvími? Aura Miguel si všimla, že toho dne, kdy v portugalské svatyni papež odmítl rozhovor se sestrou Lucií, jedinou žijící svědkyní Fatimy, Pavel VI. „večer přijal civilní a vojenské autority, členy vlády a diplomatický sbor. Papež přijal na audienci také portugalské biskupy, představitele Katolické akce a zástupce jiných křesťanských církví. Při návratu na letiště Monte Real našel čas k návštěvě kláštera Batalha.“³⁵³

Proč si udělal čas na všechny kromě té, kterou si Panna Maria vybrala jako svého posla? O dva týdny později se papeže Jean Guittou zeptal: „Jaký dojem na vás udělala Lucie?“ Papež dal odpověď, která hovoří za všechno: „Je to velmi prostá žena! Venkovanka.“ Aristokratický Montini, s francouzskou intelektuální formací, nehovoří o tom, že si Panna Maria vybrala tuto dívku jako uchovatelku svého jedinečného poselství církvi a lidstvu. On v Lucii vidí pouze „venkovanku“.³⁵⁴

Po pravdě řečeno, 13. září 1964 se papež Montini svěřil svému francouzskému příteli, že očekává, že uvidí „laiky oživené prorockým duchem“, čekal je však jako „ovoce koncilu“,³⁵⁵ nikoli jako vyvolené (a dar) z Nebe, jako fatimské děti. Na „proroky“ koncilu se stále čeká, zatímco brzy se viděly jiné „plody“ koncilu. Hrozivé.

Právě Montini, papež, podle něhož církev nemá zapotřebí zvláštní pomoci Panny Marie a může se obejít bez její mateřské pomoci, musí brzy dramaticky uznat, že nedlouho po koncilu se církev ocitá ve spárech „sebezničení“. Pavel VI. přímo vyjádřil svůj apokalyptický dojem, že „odněkud pronikl dým satana do Božího chrámu“. A pak dodal hořce: „Věřilo se, že po koncilu nadejde sluneční den v dějinách církve. Místo toho přišel den mlhy, bouřky, temnoty.“³⁵⁶

349 Etapou této neslychané dohody byla cesta Mons. Willebrandse do Moskvy od 27. září do 2. října 1961 (viz Zizola, *Giovanni XXIII.*, s. 210–211) a tzv. Dohoda z Metzu schválená na jaře 1962 mezi kard. Tisserantem a metropolitou Nikodimem. Dva pozorovatelé přijeli na koncil 13. října 1962, kdy se slavilo výročí velkého fatimského zázraku, posledního zjevení. „Komuniké proti komunismu, které napsalo 450 koncilních otců, se tajemně „ztratilo“ poté, co bylo předáno Sekretariátu koncilu, a ti otcové, kteří naléhali, aby byl odsouzen komunismus, byli laskavě vyzváni, aby seděli a mlčeli.“ (Paul Kramer, *La battaglia finale del diavolo*, s. 57) Dokumentaci tohoto příběhu podává také Romano Amerito, *Iota unum*, Ricciardi 1985, (s. 65–67), který píše, že „iniciativa k těmto jednáním vznikla osobně u Jana XXIII. na radu kard. Montiniho a že Tisserant a recu des ordres formels, tant pour signer l'accord que pour en surveiller pendant le Concile l'exact exécution.“

350 Připomeňme toto mimořádné varování, kterým se veřejně obrátil pater Pio na své duchovní syny v roce 1963, kde hovoří o Fatimě a slzách Panny Marie. Nutí k uvažování právě ve vztahu k Paktu z Metzu a k Madoně v Syrakusách: „Šíří se nespravedlnost a zneužívání moci a díky tomu jsme dospěli ke kompromisu s ateistickým materialismem, který popírá práva Boha. Toto je trest předpovězený ve Fatimě (...), všichni kněží, kteří podporují možnost dialogu s popírači Boha a se satanskými mocnostmi ve světě, jsou obláznění, ztratili víru a už nevěří evangelium! Tím zrazují Boží slovo, neboť Kristus přišel uzavřít věčnou smlouvu pouze s lidmi srdce, nespojoval se s lidmi bažícími po moci a ovládnání bratří (...) stádo se rozprchne, když se pastýři spojují s nepřáteli Kristovy Pravdy. Všechny formy moci hluché k vůli autority Božího srdce jsou draví vlci, kteří obnovují utrpení Krista a způsobují prolévání slz Panny Marie.“ („Avvenire“, 19. srpna 1978)

351 S. Paolini, *Fatima*, s. 115.

352 Rozhovor se Stefanem Maria Pacim in «30 giorni», březen 1990.

353 Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 61.

354 Jean Guittou, *Paolo VI. segreto* (Tajemný Pavel VI.), s. 85.

355 Tamtéž, s. 61.

356 Promluva z 30. června 1972 v Romano Amerio, *Iota unum*, s. 7–8.

Papež Montini naznačil i jistou sebekritiku („Otevření světu se stalo příčinou opravdové invaze sekulárního myšlení do církve. Možná jsme byli příliš slabí a neopatrní.“), nicméně si dal pozor, aby neřekl, kdo otevřel dveře světu a „dýmu satana“. Setrval spíše v omylu: tím největším z omylů byl zásah „revoluční menšiny“, která prosadila liturgickou reformu (s tisíci svévolími), kterou podpořil Pavel VI., ale určitě nebyla milá Bohu.³⁵⁷ Odvrhnutí tisícileté latinské liturgie v církvi bylo rozhodnutím, jež odporovalo i koncilním dokumentům.³⁵⁸ Způsob a obsah tohoto „útoků“ měl negativní dopad na víru lidí, zatímco, jak si všiml spisovatel Guido Ceronetti, toto šílenství „se líbilo komunistickým autoritám, (...) nebyli hloupí, při své bestiální ignoranci k posvátnému si dobře povšimli, že se zde otevřela jistá trhlina“³⁵⁹. Paradoxně to byl tehdy více kulturní svět, dokonce ten laický, který upozornil na enormní chybu,³⁶⁰ než církevní vrstvy, tehdy modernistické, v jiných případech povrchní a nevědomé nebo prospěchářské a bázlivé. Úsudek, velmi ostrý, o metodách a rozsahu této reformy byl vyjádřen pastýřem natolik koncilním, jako byl Joseph Ratzinger: „Jsem přesvědčen, že církevní krize, ve které se dnes nacházíme, závisí z velké části na úpadku liturgie, která byla mnohdy chápána „etsi Deus non daretur“: jako by v ní nezáleželo více na tom, jestli Bůh je, jestli k nám mluví a jestli nám naslouchá. Ale jestliže se v liturgii už neprojevuje společenství víry, univerzální jednota církve a jejich dějin, tajemství živého Krista, v čem se pak projevuje duchovní podstata církve?“³⁶¹

Je to zdrcující bilance období, které Jan XXIII. zahájil svými nadšenými „proroctvími“, podle kterých přichází díky koncilu „nové jaro církve“, „nové Letnice“. Přišla však tmavá, mrazivá zima.

Důvěryhodný Henry De Lubac, přestože má podíl na této záležitosti, učinil tuto nepříznivou diagnózu:

-
- 357 Přímo do rozpaků přivádějící je odpověď, jakou podal papež na otázku přítele Jeana Guittona v listopadu 1976. Během soukromého setkání Guittton vzhledem k pohromě způsobené liturgickou reformou, s tolika dovolenými nepřístojnostmi, naznačil Pavlu VI. také iracionalitu a autoritářství, s nimiž je prosazována: „Veřejné mínění nemůže přijmout, že všechny mše jsou dovoleny s výjimkou mše sv. Pia V., kterou všichni biskupové sloužili během koncilu.“ Potom řekl papeži, že „by bylo žádoucí zrušit zákaz sloužit tuto mši vydaný ve Francii, protože koncil nikdy neměl v úmyslu mši zrušit.“ Odpověď Montiniho je kategorická: „To nikdy!“ A následné zdůvodnění: „Tato mše, jak se vidí v Econe, se stala symbolem odmítnutí koncilu. Nikdy nepřipustím, aby se odsoudil koncil prostřednictvím takového symbolu.“ (J. Guittton, *Paolo VI segreto*, s. 144–145) Bylo neúčinné zdůrazňovat, že koncil skutečně nezakázal tuto mši, že nová liturgie poničila církev a že byla uložena autoritativně Pavlem VI., který měl uvést svou odpovědnost, aniž by se zaštiťoval koncilem. Papež Montini tvrdošijně nechtěl ustoupit Econu a jiným svým kritikům. I když viděl církev v „sebezničení“, nechtěl až do konce připustit, že udělal chybu.
- 358 Ve skutečnosti koncil nikdy nenařídil nečekanou a neospravedlněnou mši a neposlal do exilu posvátný jazyk, ve kterém církev dva tisíce let vyjadřovala svou víru. Naopak, odvržení latinské liturgie odporuje čl. 36 koncilní konstituce o liturgii. Odporuje apoštolskému listu Pavla VI. *Sacrificium laudis*, odporuje *Veterum sapientia* Jana XXIII. („ať se žádný novátor neodvažuje psát proti užití latiny v posvátných ritech“) a odporuje *Mediator Dei* Pia XII., který potvrzuje „bezpodmínečnou nutnost užití latiny celebrantem“. Odporuje tedy celé katolické tradici.
- 359 Ceronetti vyjádřil tyto myšlenky v otevřeném listu papeži Benediktu XVI., publikovaném v La Repubblica, kde žádal, „aby byla odstraněna neblahá omezení latiny při mši“.
- 360 Je to zapomenutý či spíše odsunutý příběh, který byl znovu připomenut Francescem Ricossou v knize *Cristina Campo, o l'ambiguità della Tradizione* (Centro Librario Sodalitium). V nepříznivém období, tedy v letech 1966 a 1971, vyšly dva manifesty na obranu tradiční mše Pia V. Byly podepsány mnoha významnými osobnostmi, jako je např. J. L. Borges, G. De Chirico, Elena Croce, W. H. Auden, režiséři R. Bresson a C. T. Dreyer, Augusto Del Noce, spisovatelé Julien Green, Jaques Maritain (který byl oblíbeným intelektuálem Pavla VI., jemuž papež předal na závěr koncilu dokument intelektuálům), Eugenio Montale, Cristina Campo, Francois Mauriac, Salvatore Quasimodo, Evelyn Waugh, Maria Zambrano, Elemire Zolla, Gabriel Marcel, Salvador De Madariaga, Gianfranco Contini, Giacomo Devoto, Giovanni Macchia, Massimo Pallottino, Ettore Paratore, Giorgio Bassani, Mario Luzi, Guido Piovene, Andrés Segovia, Harold Acton, Agatha Christie, Graham Green a mnoho dalších až po slavného ředitele Timesů Williama Rees-Mogga. Je zvláštní, že právě koncilní církev, která označovala za svůj podstatný znak věst dialog se světem a s moderní kulturou, nebrala na ně nějaký zřetel.
- 361 Joseph Ratzinger, *La mia vita* (Můj život), s. 115. Na těchto stránkách budoucí papež připomíná „publikování misálu Pavla VI. a téměř úplný zákaz misálu předcházejícího“. Ratzinger uvádí: „Zůstal jsem vyděšen kvůli zakazu starého misálu, neboť podobná věc se nestala v celých dějinách liturgie. Panovala představa, že jde o něco normálního. Předcházející misál byl sestaven sv. Piem V. r. 1570 a následoval po Tridentuském koncilu, takže je normální, když po 400 letech a novém koncilu publikuje nový papež nový misál. Ale historická skutečnost je jiná. Pius V. se omezil jen na to, že přepracoval římský misál, který se dosud používal, jak se to dělalo po celá staletí (...), aniž by se kdy jeden misál kladl proti druhému. Vždy se jednalo o kontinuální proces růstu a očistění, jehož kontinuita nebyla nikdy narušena (...). Nyní však zákaz předchozího misálu, který se vyvíjel od nejstarších dob církve, způsobil zlom v dějinách liturgie a jeho následky mohly být jen tragické... Pro život církve je dramaticky naléhavé obnovení liturgického vědomí, jisté liturgické smíření, které obnoví vědomí jednoty dějin liturgie a bude chápat II. vatikánský koncil nikoli jako zlo, ale jako evoluční okamžik.“ (s. 113–115)

*Drama II. vatikánského koncilu spočívá ve skutečnosti, že místo toho, aby byl veden světci, jako to bylo v případě Tridentského koncilu, byl monopolizován intelektuály. Především byl monopolizován jistými teology, jejichž teologie vycházela z konceptu přizpůsobit víru potřebám světa a emancipovat ji předpokládanou podmínkou podřízenosti moderní společnosti. Prostředí teologie přestává být křesťanskou komunitou, tedy církví, a stává se interpretací jednotlivců. V tomto smyslu pokoncilní období představovalo vítězství protestantismu uvnitř katolicismu.*³⁶²

Vítězství protestantismu uvnitř římského katolicismu? Není již toto apokalyptická událost? A znakem tohoto vítězství protestantismu byla právě nevráživost (pelagiánská, modernistická a aktivistická) k Panně Marii, která se projevila během koncilu a v pokoncilní církvi také prostřednictvím nevráživosti k Fatimě a v tvrdém boji, který byl veden proti uznání titulů Panny Marie, které vycházejí z celé tradice, jako „Prostřednice všech milostí a Spoluvykupitelka“³⁶³.

A přece, v pokoncilní bouři pouze jediná věc nepodlehla krizi: mariánské svatyně, které představovaly záchrannou bárku víry lidu, tolik znevažovanou teology, také proto, že byla spojena s Pannou Marií, Pomocnicí křesťanů.

Ostatně zvláštním fenoménem, který katolíci připisují pomoci Ducha Svatého, bylo, že jak Roncalli, tak Montini, byť často jednali v rozporu s vlastními slovy, jasně učili, že bránou spásy byla a je Panna Maria. Jan XXIII. v únoru roku 1959 pronesl tato slova: „V naší době projevuje vznešená Matka Boží zvláštním způsobem svoji přítomnost v lidských událostech (...). Tak by se ohrožovala vlastní spása, když bychom v bouřích světa odmítali přijmout její pomocnou ruku.“³⁶⁴ Je na místě otázka, zda on jako papež uchopil či nechtěl uchopit tuto mateřskou ruku. Pavel VI. řekl při modlitbě Anděl Páně 5. prosince 1972: „Vyzýváme vás, drahé děti, abyste hledaly tato ‚znamení doby‘, která jako by předcházela novému příchodu Krista mezi nás. Maria, nositelka Krista, nám může být učitelkou, ba dokonce ona sama je očekávaným zázrakem.“

Vskutku, pravým znamením časů, ačkoliv znevažovaným a opomíjeným, byla Maria ve Fatimě (tak jako „očekávaným zázrakem“ se zdá být neuvědomělé, ale proročké oznámení z Medžugorje, kam Panna Maria od roku 1981 přichází, podle svých slov dovršit to, co začala ve Fatimě). Skutečnost, že s Roncallim a Montinim se určila církvi jiná znamení časů ve snaze „pohrbit“ pravé znamení a poselství Panny Marie a vyhnout se její pomoci, dává tušit, že to jsou učení papežů, která budou soudit jejich historické činy. Fatima je tedy velké znamení, kterému se bude odporovat, a které jasně ukazuje určitý druh zaslepenosti pastýřů.

S Janem Pavlem II. konečně končí deklarované nepřátelství k Fatimě. Papež *Totus tuus* zvláště chráněný právě Pannou Marií z Fatimy, která zachránila jeho život 13. května 1981, se třikrát vydá na pouť do portugalské svatyně. Bude to on, kdo blahořečí Hyacintu a Františka, a v tomto kontextu také zveřejní část třetího tajemství (přestože s hypotézou o nepřesvědčivé interpretaci a nepřesném znění textu).

Bohužel, ani Jan Pavel II. nebude moci udělat vše, co v duchu cítil jako konečnou odpověď na žádost Panny Marie, protože po patnácti letech pokoncilní devastace bylo „vítězství protestantismu uvnitř katolicismu“ (řeceno s De Lubacem) zdrcující a v církevních vrstvách se již utvořilo pevné hnutí proti Fatimě, které svázalo ruce dokonce i papeži.

„S Wojtyłou jsme se znali již od let koncilu,“ vyprávěl Mons. Pavol Hnilica Andreovi Tornellimu. „Měl jsem možnost pozdravit ho několik dnů po zvolení a řekl jsem mu: ‚Svatosti, Bůh vás povolal, protože vašim prvním dílem musí být zasvěcení a obrácení Ruska.‘ On mi odpověděl: ‚Jsem připraven udělat to třeba zítra. Jestli ty přesvědčíš biskupy.‘“³⁶⁵ Po atentátu, 8. prosince 1981 papež pronesl v bazilice Santa Maria Maggiore tato slova: „Maria, tobě svěřujeme osudy lidstva.“ Mons. Hnilica byl přítomen a vypráví: „Po liturgii jsem v sakristii řekl papeži: ‚Svatosti, nestačí svěřeni, je třeba zasvěcení.‘ Odpověděl mi: ‚Vím, ale mnozí teologové jsou proti.‘“³⁶⁶

362 *Il vero concilio e chi l'ha tradito* (Pravý koncil a kdo ho zradil), in: *Il Sabato*, 12.–18. července 1980.

363 Jak si všiml jeden z největších teologů 20. stol. Hans Urs von Balthasar, „nikdo neaspiruje méně než Matka Boží na osobní ‚výsady‘, ona se z nich raduje v tom, jak se vrací ve prospěch všech jejích dětí v církvi.“ Bez Marie „je křesťanství ohroženo tím, že se omylem dehumanizuje. Církev by se stala funkcionální, bez duše, pouhou továrnou na rozmanité projekty. A poněvadž v tomto lidském světě jedna ideologie nahrazuje druhou, vše se stává polemickým, kritickým, úmorným, povrchním a nakonec nudným, lidé by se masově vzdálili od takové církve.“ (In *Nuovi punti fermi* (Nové pevné body), Jaca Book, Milano 1980) Cit. in *Maria*, a cura della Comunità di Base, Mondadori, Milano 2000, s. 1065–1067.

364 FM, sv. III, s. 411.

365 A. Torielli, *Il segreto svelato*, s. 109–110.

366 Rozhovor pro *Il Giornale*, 18. května 2000.

Následujícího roku papež učinil zasvěcení, ale nebyl to slavnostní akt ve společenství se všemi biskupy a zaměřený na zasvěcení Ruska. Sestra Lucie v rozhovoru s apoštolským nunciem v Portugalsku, Mons. Portalupim, 19. března 1983 řekla: „Zasvěcení Ruska nebylo vykonáno tak, jak to Naše Paní žádala.“³⁶⁷

Konečně, zasvěcení z 25. března 1984 již bylo analyzováno. Zdá se, že sestra Lucie je komentovala takto: „Papež udělal vše, co mohl udělat.“³⁶⁸ Je to věta, která připomíná to, co stejný papež řekl v souvislosti s předchozím zasvěcením z roku 1982, když potvrdil, že udělal vše, co bylo možné za daných okolností.³⁶⁹

Co to znamená? Že by Svatý otec nemohl udělat vše, co by chtěl? Kdo nebo co mu v tom bránilo? Co věděla sestra Lucie? Záblesk, který osvěcuje neblahým světlem tyto otázky, předkládá v listopadu 1985 Hamish Fraser, spisovatel obrácený ve Fatimě: „Jedna věc je nepochybná: Svatý otec si je zřetelně vědom potřeby zasvěcení Ruska (...) s ohledem na to, že v průběhu dvou let zasvětil svět třikrát (...) a potřetí (15. března 1984) vyzval biskupy, aby se k němu připojili (...) při dovršení aktu zasvěcení. Kromě toho při každé příležitosti dal najevo, že chápe, že zasvěcení žádané Naší Paní ještě nebylo učiněno. Proto ať nikdo neříká, že to není věc, která Svatému otci neleží na srdci.“

Zde je překvapivé vysvětlení: „S ohledem na touhu Svatého otce po zasvěcení (...) a na druhé straně na skandální nevráživost, kterou vyvolala jeho žádost o účast biskupů na slavnostním aktu v roce 1984, lze s jistotou vyvozovat, že zvláště jedna věc až dosud bránila Svatému otci v nařízení biskupům univerzální církve, aby se s ním sjednotili při zasvěcení Ruska: byla to jeho obava, že by tím mohlo být způsobeno opravdu formální schisma.“³⁷⁰

Je to snad obava, která vyplývá z jeho znalosti celého třetího tajemství? Byla tato předpověď obsažena v dosud utajených slovech Panny Marie? Jistě má pravdu Fraser, když potvrzuje, že „mnozí biskupové jsou doslova rozčileni, když se zmíní fatimské poselství“. Ostatně kardinál Stickler, velmi blízký Svatému otci, se svěřil 26. listopadu 1987, že papež ještě nemohl provést zasvěcení, které by chtěl, protože biskupové „ho neposlouchají“³⁷¹. Toto dává tušit, že tiché schisma od katolické pravdy již nastalo. Případně, jak řekl De Lubac, že protestantismus zvítězil uvnitř katolicismu. A velkým znamením odporu je nevyhnutelně Maria.

Panna Maria, jak ukazuje událost ve Fatimě, naslouchá a pomáhá papeži všemi způsoby. Maria je „vítězem nad všemi herezemi“, jak zdůrazňuje Ratzinger v knize *Maria, rodící se církve* (s. 109). Vracejíc se k zasvěcení v roce 1984 často připomíná zasvěcení světa, které provedl Pius XII. v letech 1942 a 1952. Tato zasvěcení, jak vyplývá ze slov sestry Lucie, byla slavnostním aktem neúplným, který neumožňuje splnit přísliby, jež dala Panna Maria ve Fatimě, nicméně však přinesl pozitivní odpověď z Nebe. A to odpověď velkorysou a neuvěřitelně laskavou!

Vizionářka potvrdila – velmi pravděpodobně díky zjevení z roku 1985, které zmiňuje také Mons. Bertone – , že tento akt uchránil svět od válečné katastrofy, která by nastala právě v roce 1985. Přirozeně se zde nacházíme v nadpřirozeném plánu, kde k takové „zprávě“ neexistuje historický dokument. Avšak jsou zde překvapivé indicie: je zajímavé rekonstruovat situaci těchto měsíců mezi léty 1984 a 1985 a pochopit, co se děje.

Právě v těchto letech probíhá vážná krize při rozmísťování raket v Evropě. V Kremlu se střídají Andropov a Černěnko. V období 1983–1984 podle historiků dosahuje konfrontace mezi NATO a Varšavskou smlouvou vrcholu. Krize při rozmísťování raket je zřejmě nejdramatičtější momentem v poválečném období. SSSR zaostává díky silné ekonomicko-sociální krizi systému, a proto není schopen čelit výzvě, kterou vysílá Reagan hvězdným štítem. S perspektivou otřesu a vojenské zranitelnosti Kreml poprvé zvažuje vojenské řešení neboli možnost „preventivního“ útoku na západní Evropu.

V každém případě by se jednalo o atomový konflikt, o cestu bez návratu (během čtyřiceti let studené války bylo vyrobeno 130 tisíc nukleárních zbraní, což by stačilo k mnohanásobnému zničení celé planety).

367 Při této příležitosti dodala sestra Lucie další významnou větu ohledně podmínky roku 1960: „Nemohla jsem to říci, protože jsem neměla svolení Svatého stolce.“ (Laurent Morlier, *Il terzo segreto di Fatima*, s. 93)

368 Citoval ji Mons. Hnilica v rozhovoru pro *Il Giornale*.

369 In Francis Alban a Christopher A. Ferrara, *Il sacerdote di Fatima*, Good counsel Publications, Pound Ridge (N.Y.) 2000, s. 500.

370 Tamtéž, s. 100–101.

371 Tamtéž, s. 502.

Právě v tomto velice žhavém okamžiku pronáší Jan Pavel II. na náměstí sv. Petra v Římě 25. března 1984 před sochou Panny Marie Fatimské dramatické a slavnostní zasvěcení světa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.³⁷²

Co se stane? Během několika málo měsíců Kreml ustupuje od válečné myšlenky. Jako by přicházela strašná bouře a právě ve chvíli, kdy je nebe nejvíce temné, najednou vychází slunce a silný vítr odežene hrozby. O mnoho let později jsme zjistili skutečnost, která byla podle expertů rozhodující. Alberto Leoni, vojenský historik, vyprávěl o „incidentu“, který odvrátil použití sovětské vojenské moci v roce 1984: výbuch arzenálu v Severomorsku, v Severním moři. „Bez tohoto raketového aparátu, který kontroloval Atlantik, neměl Sovětský svaz naději na vítězství,“ vysvětluje Leoni. „Proto bylo vojenské řešení zrušeno.“³⁷³

Nuže, tato rozhodující událost se stala dva měsíce po slavnostním zasvěcení na náměstí sv. Petra, přesně 13. května 1984, v den výročí a svátku Panny Marie Fatimské a v den výročí atentátu na papeže.

Také v tomto případě zasáhla „neviditelná ruka“ dějin, nebo toto datum napovídá, že se jednalo opět o ruku Neposkvrněné Matky z Fatimy, které papež ze srdce svěřil osud lidstva?

Skutečnost je taková, že to byl pouze začátek milostí udělených z Nebe po onom 25. březnu 1984. Opravdu, po zrušení vojenského řešení zůstávala pouze naděje na reformu sovětského systému. Po smrti Černěnka, několik měsíců po zasvěcení učiněném papežem, byl povolán k moci v Moskvě Michail Gorbačov. Člověk reformem mohl podepsat první významnou dohodu se Spojenými státy o redukci zbraní a likvidaci raket v Evropě, a tak oddálit nukleární apokalypsu (podle listu „Bulletin Of the Atomic Scientists“ dosáhl počet nukleárních hlavic uobou soupeřů až 70 tisíc).

Nuže, tento případ si žádá – poté, co byla podle sestry Lucie odvrácena válka – , aby tento podpis byl učiněn v roce 1987, dne 8. prosince, kdy církev slaví Neposkvrněné Početí Panny Marie. Ostatně, byl to právě Gorbačov, který řekl v předvečer této události tato překvapivá slova pro *Time*: „Jsem si jist, že Bůh na nebesích nám neodmítne potřebnou moudrost k tomu, abychom našli cestu k dohodě.“ Opravdu, kolem této dohody se seskupila zajímavá spleť zásahů Panny Marie.³⁷⁴

Zrušení vojenského řešení a objev, že tento systém nelze reformovat, (člověk *perestrojky* mohl udělat velmi málo) vedl během několika měsíců k rozpadu Sovětského svazu a rozložení celého komunistického impéria. Jedna věc je dosud ohromující: že nejstrašnější a nejtvrďší z totalitních systémů se rozložil v několika dnech bez jakéhokoliv násilí, bez obětí a bez traumat. Pokud se mohou určit mnohé historické, ekonomické a politické příčiny, které vedly k tomuto rozpadu, dosud nikdo zatím nebyl schopen vysvětlit, jak bylo možné, že se to obešlo bez prolití krve a bez násilí.

Víme (díky tomu, co řekl Lech Wałęsa), že na počátku osmdesátých let byla rozhodující výzva proti násilí, s níž se Jan Pavel II. obrátil na své krajany poté, co byla mimo zákon postavena Solidarita: násilná revoluce v Polsku by zasadila událostem jistě tragickou a krvavou ránu. Zůstává tajemstvím, jak a proč se následná dezintegrace komunistického systému obešla bez jediné rozbité výlohy.

Křesťané vidí v tom všem zvláštní ochranu Nebes, které bylo dosaženo modlitbami a v neposlední řadě slavnostním aktem papeže při zasvěcení v roce 1984. Laici pokládají toto vše za nedokazatelné, jsou zde ovšem „stopy“ zanechané neviditelnou rukou, která řídila události, stopy, které udivují, dávají tušit, že se jedná o ruku velmi dobře identifikovatelnou. Opět se jedná o data v jejich jasné a nevysvětlitelné souslednosti.

---

372 „A proto, ó Matko lidí a národů, Ty, která znáš jejich bolesti a jejich naděje, Ty, která mateřsky pociťuješ všechny jejich zápasy mezi dobrem a zlem, mezi světlem a tmou, jež otrásají současným světem, přijmi náš nárek, s nímž se vedení Duchem Svatým obrácíme přímo na Tvé Srdce: obejmí s láskou Matky a Služebnice Páně tento náš lidský svět, který ti svěřujeme a zasvěcujeme, plní neklidu z pozemského i věčného údělu lidí a národů (...). *Svěřujeme Ti*, ó Matko, svět, všechny lidi a všechny národy, a *svěřujeme Ti také samotné zasvěcení světa* a vkládáme je do Tvého mateřského Srdce. Ó Srdce Neposkvrněné! Pomoz nám zvítězit nad hrozbou zla, jež se tak snadno zakořeňuje v srdcích dnešních lidí a jež ve svých nezměrných následcích ohrožuje život a zdá se uzavírat cesty k budoucnosti! Vysvobod' nás od hladu a války! Od atomové války a nedozírného sebezničení, od každého druhu války vysvobod' nás! Od hříchů proti životu člověka od nejrannějších počátků vysvobod' nás! Od nenávisti a ponížení důstojnosti Božích dětí vysvobod' nás! Od každého druhu nespravedlností v životě sociálním, národním a mezinárodním vysvobod' nás! Od jednoduchosti pošlapat Boží příkázání vysvobod' nás! Od pokušení zatemnit v lidských srdcích samotnou pravdu Boží vysvobod' nás! Od pomýlenosti v rozlišení dobra a zla vysvobod' nás! Od hříchů proti Duchu Svatému vysvobod' nás! Vysvobod' nás! Přijmi, ó Matko Kristova, tento nárek obtížený bolestí všech lidí! Obtížený bolestí a utrpením celých společností!“

373 Il Domenicale, 7. srpna 2004.

374 Ohledně role jedné z vizionářek z Medžugorje, Mirjany Pavlovič, viz Antonio Succi, *Mistero Medjugorje*, s. 143–144.

„Náhoda“ chtěla, aby se akt rozpadu SSSR (který se stává Svazem nezávislých států, zatímco Leningrad se vrací k názvu Sankt Petěrburg) v roce 1991 dovršil opět 8. prosince, na svátek Neposkvrněného Početí, a aby se odstranění rudé vlajky z Kremlu (neboli konec režimu, který způsobil největší vraždění křesťanů v dějinách) odehrálo 25. prosince 1991, v den Narození Páně. Je to opravdu náhoda? Pouhá shoda okolností?

Jednomu korejskému biskupovi, Mons. Angelu Kim Nam-Suovi, který mu řekl: „Svatosti, díky vám se Polsku podařilo osvobodit od komunismu,“ papež odpověděl: „Ne, to nebylo díky mně, to bylo dílo Panny Marie, jak to řekla ve Fatimě a v Medžugorje.“³⁷⁵ Že se jednalo o blahodárny zásah Panny Marie, to si myslí papež a církev. A také sestra Lucie, která byla v této souvislosti dotázána redakcí *30 giorni*, prohlásila: „Naprostou souhlasím s tím, co řekl Svatý otec (...). Věřím, že se jedná o Boží zásah ve světě, aby ho osvobodil od nebezpečí atomové války, která by jej mohla zničit. A o naléhavou výzvu lidstvu, aby mělo živější víru.“

Nicméně ani ona, ani papež nikdy neuvedli, že by se realizoval příslib z Fatimy: po „obrácení Ruska“ a opravdovém „míru“ není vskutku ani stopy. Stejně tak vývoj bývalých komunistických zemí není pro církve uklidňující. Ale jistě neustálý odkaz, při všech událostech zhroucení komunismu, k 13. květnu a 8. prosinci, tedy k liturgickému svátku Neposkvrněného Početí, připomíná příslib daný Pannou Marií ve Fatimě: „Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí.“ Což zní jako biblické varování: „Kéž by Izrael naslouchal...“ Pokud zasvěcení z roku 1984 opět přineslo světu a církvi tak velká dobrodíní, jako zasvěcení Pia XII., jak ještě mnohem více by jich bylo, kdyby byla Panna Maria vyslyšena...

Snad to není náhoda, že také pontifikát Jana Pavla II., který má tolik analogií s jiným „papežem Fatimy“, Piem XII., byl ve svém závěru poznamenán nadpřirozeným znamením, podobným, jako byly slzy Panny Marie v Syrakusách, a to slzami v Civitavecchia.³⁷⁶ Opět socha Panny Marie, která pláče, ale tentokrát pláče krev. A pláče před branami Říma. Naplňuje se třetí tajemství?

Mea culpa jednoho papeže

Velké fatimské tajemství tedy alespoň desetkrát zmiňuje papeže. Podle fra. Michela „je třeba znovu pozorně přečíst text, abychom objevili, možná s údivem, jak dalece je role papeže absolutně rozhodující pro naplnění velkého plánu Prozřetelnosti, tj., že plán Božího milosrdenství pro naše století (...) nakonec ve všem závisí na Svatém otci“³⁷⁷. Ještě více ve zjeveních následujících po roce 1917, ve kterých Nebe žádá, aby se konkrétně splnil jeho plán, je role papežství živá a zásadní.

Když pečlivě studujeme poselství Panny Marie, pochopíme, že navzdory jeho dlouhé hluchotě „od papeže nakonec přijde spása“. Takto fra. Michel interpretuje závěr poselství: „Nakonec mé Neposkvrněné Srdce zvítězí. Svatý otec mi zasvětil Rusko, které se obrátí, a světu bude udělen nějaký čas pokoje.“ Nicméně, stále na základě slov sestry Lucie, fra. Michel zastává názor, že „papeže stihnou tresty za jejich neposlušnost“. (Samozřejmě, odkazuje na strašná Ježíšova slova sestře Lucii: „Nechtěli splnit mou žádost! Tak jako francouzský král toho budou litovat a budou ji chtít splnit, ale bude pozdě... Svatý otec bude velmi trpět.“)

Ale je tato komplexní interpretace fatimského badatele přijatelná? Existují v dějinách církve precedensy, které mohou podpořit tuto teologii dějin, podle níž nevěrnost či hluchota pastýřů církve přinese pronásledování církve a hrozné pohromy pro svět? Jeden významný precedens tu je a souvisí, nikoli náhodou, s jiným velkým rozpadem, který postihl církve v jejich dějinách, a to s protestantským schismatem. Tím, kdo výslovně vyjádřil odvážné *mea culpa* a dal tím klíčovou interpretaci událostem, které se staly podobně, jako to řekne Panna Maria ve Fatimě, byl papež Hadrián VI., poslední papež cizinec před Janem Pavlem II.

Vybuchla „bomba“ protestantismu a při proslovu delegátům císařského sněmu v Norimberku papež řekl:

Uznáváme, že Bůh dopustil toto pronásledování církve kvůli hříchům lidí a zvláště kněží a hodnostářů. Boží ruka se vskutku neodtáhla, mohla by nás zachránit, ale hřích nás od Něho odděluje a brání nám, aby nás vyslyšel. Celé Svaté písmo nás učí, že chyby lidí mají svůj pramen v chybách kléru ... Víme, že již dříve bylo také Svatým stolcem spácháno

375 In „*Notizie cattoliche*“, 11. listopadu 1990. (In Caniato-Sansonetti, *Maria, alba del terzo millennio*, Ares 2001, s. 391)

376 Viz AA. VV., *Lacrime di sangue*, Sei, Torino 2005.

377 FM, sv. III, s. 465.

*mnoho ohavností: prodávání posvátných věcí, porušování příkázání v takové míře, že se vše proměnilo v pohoršení. Nelze se divit tomu, že tato nemoc sestoupila od hlavy k údům, od papežů k prelátům. My všichni, preláti a hodnostáři, jsme zbloudili z cesty spravedlnosti. Již dlouhý čas nikdo nekoná dobro. Proto my všichni musíme chválit Boha a pokorit se před Ním. Každý z nás musí zpytovat svědomí a vidět, v čem padl, a musí se zpytovat ještě přísněji, než jak to udělá Bůh v den svého hněvu. Leží nám na srdci, abychom to konali, neboť celý svět žízni po nápravě.*³⁷⁸

Pontifikát Hadriána VI. následoval po pontifikátu Lva X. a celé řady papežů objektivně nehodných (připomeňme jen papeže Borgiu, tedy Alexandra VI.), jejichž chyby vedly k nejtěžší krizi církve a nakonec k tragédii protestantského schismatu. Pontifikát Hadriána VI. trval pouze dva roky (1522–1523) a události, které potom následovaly, potvrdily jeho „diagnózu“.

V roce 1527 dopadl trest na samotný Řím: 20 tisíc žoldnéřů ve službách Karla V. vtrhlo do srdce křesťanství a úplně ho zdevastovalo, loupením, vražděním, požáry, rozvratem. Lutherské schisma zasadilo katolicismu nejtěžší ránu v jeho dějinách a postavilo polovinu křesťanské Evropy proti Římu a papežství (situace, která trvá dodnes spolu s velkou laicizací protestantských zemí) a vyvolalo náboženskou válku, která zachvátila Evropu na více než jedno století a nenapravitelně ji zničila vytvořením podmínek pro vznik myšlenek laicismu. Nakonec také protestantismus zasel výhonky moderních ideologií se všemi katastrofami, které přinesly, především ve 20. století.³⁷⁹ Můžeme tedy dnes říci, že „potrestání“ bylo ještě větší, než jak si představoval Hadrián VI., a pokračovalo v dalších staletích.

Nicméně, navzdory tomu všemu bylo stále možné vnímat mateřskou přítomnost Panny Marie, která ochraňuje před nejhoršími pohromami a zamezuje škody a otevírá nové obzory. Stačí pomyslet na jednu souvislost. Rok 1531, když byla založena Šmalkaldská liga, proticísařská lutherská aliance – a je to chvíle, kdy lutherská revoluce skutečně vzplane v Evropě – je také rokem zjevení Panny Marie v Guadalupe v Mexiku. Je to první mariánské zjevení v moderní době a je to počátek zásahů Panny Marie na pomoc církvi, které ještě ve větší míře uvidíme ve 20. století, ve století velkého střetu.

Zjevení v Guadalupe, jak obecně uznávají historikové, bylo tím, co Indiány více přitáhlo ke křesťanství, a tedy právě v Guadalupe se rodí latinskoamerické křesťanství.³⁸⁰ Nevzniká na základě církevních projektů (které se spíše potýkaly s nedůvěrou domorodého obyvatelstva), ale rodí se z iniciativy Nebes, díky milosrdenství, které se projevuje prostřednictvím Panny Marie.

Právě v těch dnech, kdy se církev v polovině Evropy zmítala pod náporom hereze, která byla zvláště nepřátelská vůči Svaté Panně, Panna Maria darovala církvi celý kontinent, který je dnes největším katolickým kontinentem světa. Zjevení se stalo, všimněme si, na svátek Neposkvrněného Početí (které se v té době slavilo 9. prosince, nikoliv 8. prosince). Je to svátek Ženy, která šlape na hlavu hadovi.

V následujících letech vidíme další rozhodující události, z nichž prosvítá zachraňující ruka Panny Marie, která pomáhá církvi. Především vzniká Tovaryšstvo Ježíšovo 15. srpna 1540, na svátek Nanebevzetí: jezuité jsou cenné oddíly, které církev vybrala, aby čelila útoku protestantismu a modernismu (Ignác z Loyoly, zakladatel, se obrátil ve svatyni Černé Madonny na Monserratu, kde položil meč a dýku na oltář Panny Marie). A potom Tridentský koncil (1545–1563), který v obraně proti názorům Luthera definoval nauku o dědičném hříchu a stanovil jedinou výjimku, že díky zvláštní Boží milosti byla Panna Maria uchráněna od každého hříchu, i lehkého.

Papež Pius V., svatý a velký papež, aplikoval koncil v celé církvi a v roce 1571, tváří v tvář hrozbě nové zničující muslimské invaze, přesvědčil křesťanské panovníky, aby se spojili a vytvořili flotilu stejně početnou jako turecká (250 lodí). 7. října 1571 křesťané u Lepanta s malými ztrátami porazili tureckou flotilu, která byla do té doby pokládána za neporazitelnou. Nejenže byla zachráněna Evropa, ale jednalo se o historický zlom, protože se zde končí turecká hrozba pro Evropu.

378 In Lidia Maggi a Angelo Reginato, *La riforma protestante tra passato e presente*, in *Sette e Religioni*, 5 (2004) 37, s. 20.

379 „Modernismus je výsledkem protestantské hereze (...). Odtud pochází absolutizace státu, politické pohanství 19. století založené na národních mýtech, zde počíná krize Evropy. Je to první pokus zničit církev, po něm následuje moderní totalitarismus, v němž se nacisté a komunisté snaží vyhladit Krista. Protestantská hereze nebyla eklesiologicky neškodná, protože zbožštění státu je následkem odmítnutí církve jako Těla Kristova, církve jediné, svaté, katolické, apoštolské.“ (Gianni Baget Bozzo, *L'Anticristo*, s. 133)

380 Viz Gonzales, Sanchez, Rosado, *El encuentro de la Virgen de Guadalupe Y Juan Diego* (Setkání Panny z Guadalupe s Juanem Diegem), Editorial Porrúa 2000; Manuela Testoni, *Guadalupe*, San Paolo, Cinisello Balsamo /Mi) 1998; Donal Anthony Foley, *Il libro delle apparizioni mariane* (Kniha mariánských zjevení), Gribaudi, Milano 2004.

Historik Fernand Braudel píše: „Vítězství znamenalo také konec bídy, konec skutečného úpadku křesťanství a konec turecké nadvlády. Křesťanské vítězství uzavřelo cestu protivníkovi, který se již hlásil jako temný a blížký.“³⁸¹ Ale toto vítězství zůstalo v paměti církve jako vítězství Panny Marie, díky dvěma událostem. Především Karel V. daroval admirálovi knížeti Doriovi z Janova obraz Panny Marie Guadalupské a vypráví se, že v nejtěžší chvíli, když jeho loď byla izolována a on se bál nejhoršího, poklekl a svěřil se Panně Marii a náhle se události změnil v opak.

Ale především se vypráví, že během boje měl papež Pius V. ve Vatikánu, vzdáleném stovky kilometrů, vidění Panny Marie, která ujistila Svatého otce o vítězství: „Během své práce s kardinály najednou otevřel okno, podíval se na nebe a pak vyzval přítomné, aby se s ním spojili v děkonné modlitbě k Bohu za velké vítězství, které jim udělil. Pius V. neváhal připsat toto velké vítězství modlitbám růžencových společenství, která byla rozšířena v Římě a jinde, a nařídil, aby se událost v Lepantu připomínala každý rok. Zpočátku se tato připomínka nazývala svátek Panny Marie Vítězné, později se z ní stal svátek Panny Marie Růžencové, který byl v 18. století rozšířen na celou církev. Posledním případem, o kterém lze říci, že křesťanství zvítězilo nad hrozbou islámu, bylo zásadní vítězství u Vidně, o které se zasloužil polský král Jan III. Sobieski v roce 1683, a je to další příklad mocné přímluvy Panny Marie Růžencové.“³⁸²

Růženec tak získal velkou důležitost v modlitbě církve. Růženec je historicky modlitbou chudých, neboť vznikl na způsob žaltáře pro negramotné, pro prostý lid. Je to tedy nárek chudých v duchu k Matce Ježíšově, proto je to modlitba tolik vyslyšená a mocná. A ve 20. století sama Panna Maria doporučuje růženec jako nejmocnější zbraň: ve Fatimě (kde mu přisuzuje moc ukončit válku) a v Medžugorje (kde mu přisuzuje moc zabránit válkám).

Nicméně v naší době se neomezovala jen na toto. Stojí za to znovu přečíst slova Lucie pateru Fuentesovi:

Řekla mně a dětem, že Bůh se rozhodl dát světu poslední dva prostředky proti zlu, kterými jsou svatý růženec a úcta k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. To jsou dva poslední možné prostředky, což znamená, že už nebudou jiné. (...) Bůh předtím, než je nucen potrestat svět, snaží se ho napravit všemi možnými prostředky. Nyní, když vidí, že svět nedbá na jeho poselství, tak nám nabízí, jak říkáme, „s jistou bází“, jako poslední možnost spásy intervenci své Nejsvětější Matky. Činí to „s jistou bází“, protože nebude-li mít úspěch ani tato poslední pomoc, nebudeme moci doufat v žádné odpuštění Nebes, protože budeme poskvrněni tím, co evangelium nazývá hříchem proti Duchu Svatému. (...) Vidíte, otče, Nejsvětější Panna nám chtěla dát v těchto posledních časech, ve kterých žijeme, novou schopnost k modlitbě svatého růžence. Ona natolik zesílila svou pomoc, že nemůže být problém, ať jakkoli těžký, materiální či zvláště duchovní, v životě osobním každého z nás či v životě našich rodin, v životě rodin světa, náboženských komunit či přímo v životě národů, který by nemohl být vyřešen modlitbou svatého růžence. (...) Konečně úcta k Neposkvrněnému Srdci Marie, naší Nejsvětější Matky, spočívá v tom, že ji pokládáme za stánek útěchy, dobroty, odpuštění a jistou bránu, skrze níž vstoupíme do Nebe.

Co znamená toto všechno? Nepřikládá se přehnaná důležitost – jak říkají mnozí teologové moderní či modernističtí – té, která je přece stále lidským stvořením?

Obrat „moci“

„Je krásnější než kterákoli osoba, jakou jsem kdy viděl,“³⁸³ svěřuje se malý František Marto tomu, kdo se ho ptá. Tato zázračná Paní, která je ve skutečnosti podle svědectví dětí dívka ve věku 15 až 18 let, jeví se takto zvláště krásnou ve všech moderních zjeveních od Rue Du Bac a La Salette až po Medžugorje. Co znamená takové znamení tak teologicky hluboké a tak univerzálně pochopitelné (neboť každá lidská bytost je dojata a přitahována

381 Fernand Braudel, *Civiltà e imperi del Mediterraneo nell' età di Filippo II* (Společnosti a říše ve Středozeří za vlády Filipa II.) (Einaudi, Torino 2002, s. 1283).

382 Donald A. Foley, *Il libro delle apparizioni mariane* (Kniha mariánských zjevení), s. 76–77.

383 Luigi Gonzaga da Fonseca, *Le meraviglie di Fatima* (Fatimské zázraky), s. 69.

krásou)? Proč Bůh chce, aby těmito veřejnými a prorockými zjeveními pronikla do moderní doby tato „věčná mladost“ a tato absolutní Krása? Jaký je důvod a jaké je v tom ukryté poselství?

Fatima je nejvýznamnější, nejvěrohodnější a „nejpolitičtější“ ze všech novodobých zjevení. Je to odpověď Nebes na revoluci dlouhou 200 let a na konečný pokus ve 20. století vykořenit Krista ze srdcí lidí a z lidských dějin tím, že se zničí církev.

Dá se říci, že Bůh odhalil ve Fatimě svůj „plán“ pro naši dobu, tolik zvláštní? Ano, to potvrzuje poprvé již anděl, jehož zjevení připravuje tři děti na zjevení Madony: „Nejsvětější Srdce Ježíše a Marie mají s vámi plán milosrdenství.“ Potom to otevřeně sděluje samotná Panna Maria: „Bůh chce ve světě ustanovit úctu a zbožnost k mému Neposkrvněnému Srdci.“ A dává najevo, že navzdory hluchotě lidí Boží plány se naplňují vždy, skutečně i fatimské poselství se uzavírá proctvím jisté skutečnosti: „Nakonec mé Neposkrvněné Srdce zvítězí.“

Oznamuje to po dlouhé řadě proctví historicko-politických (jak jsme viděli, všechna se naplnila: revoluce, pronásledování a války), tedy „vítězství“ ohlášené Marií bude mít významnou historickou platnost, dokonce i kulturní a politickou. Tak jako vítězství u Lepanta, ale ještě mnohem větší.

Stojíme tedy tváří v tvář proctví, které ohlašuje radikální a mimořádné obrácení světa, obrat od převládající mentality modernismu pravděpodobně následkem dramatických událostí pro lidstvo (třetí tajemství by mohlo zčásti souviset s událostmi obsaženými v „deseti tajemstvích“ Medžugorje, jež budou ohlášena v předstihu a jejichž naplnění se týká příštích let)³⁸⁴. Je to tedy předznamenání totální proměny moderních dějin prostřednictvím Srdce Ježíše a Marie. Také „žádosti“, s nimiž se obrací Panna Maria na církev, získávají v této souvislosti jasnější význam.

Připomínají papeže, který je opravdu nositelem božské moci. Z těchto stránek snad vyplývá tvrdý soud o rozhodnutích mnohých papežů ve 20. století. Fatimistická literatura je ještě tvrdší a často nemilosrdná. Nestáváme se, ačkoliv v odlišné míře, úzkoprsí a jednostranní? Má smysl poměřovat všechno a výlučně Fatimou, jako by každý pontifikát musel být posuzován pouze podle odpovědi na žádosti z Fatimy? A nejsou tyto žádosti Matky Boží interpretovány – jak fatimisty, tak i na těchto stránkách – způsobem příliš doslovným a striktním, téměř jako by Bůh a Svatá Panna důsledně dohlíželi na každé nesplnění těchto žádostí jako přísní soudci hrozící strašnými tresty?

V zásadě je pravda to, co píše pater René Laurentin: „Ještě nikdy papežové nezašli tak daleko na úrovni univerzální církve při uposlechnutí žádosti jedné vizionářky.“³⁸⁵ Nicméně to platí především pro Jana Pavla II. a pro Pia XII. Pro ostatní ne. A je také pravda, že slova o „služebnících“ církve, kteří nenaslouchají Nebesům a jednají „jako francouzský král“, slyšela sestra Lucie během zjevení, a jsou tedy rozhodně spolehlivá. Stejně jako byla vizionářka neustále povzbuzována z Nebe, aby se modlila a činila pokání za papeže. A taktéž, aby stále žádala po svých představených to, co jí bylo sděleno z Nebe, a aby vždy uznávala jejich autoritu a prvořadost jejich úloh.³⁸⁶

Nebylo po nich žádáno puntičkářské lpění na všech detailech, ale radikální obrácení srdce a církevní mentality. Například zasvěcení Ruska mělo být – podle toho, co říká Lucie – nesmírnou událostí pro celou katolickou církev, klérus i lid, který v každém koutu planety bude sdílet tento velký úkon usmíření a zasvěcení této nešťastné země tím, že bude svěřena Neposkrvněnému Srdci Panny Marie.

Je podivuhodná souvislost mezi proctvím z Fatimy a „proctvím“ sv. Ludvíka Marie Grigniona z Montfortu, kterého prozřetelným způsobem (a nikoli náhodně) právě naši generaci a celé církvi umožnil objevit Jan Pavel II., jenž si od něj vypůjčil heslo *Totus tuus*.³⁸⁷ Zde je zářivá prorocká intuice tohoto světce 17. století:

Prostřednictvím Panny Marie se začala spása světa; opět prostřednictvím Panny Marie má mít i své dovršení. Při prvním příchodu Ježíše Krista se Maria téměř neobjevila, aby se lidé, ještě málo poučení a osvíceni o osobě Jejího Syna, nevzdálili od pravdy tím, že by se příliš citově upnuli k ní.

384 Viz Antonio Socci, *Mistero Medjugorje* (Tajemství Medžugorje), cit.

385 In Aura Miguel, *Totus tuus*, s. 98.

386 Stejně tak fra. Michel zdůrazňuje: „Panna nikdy nenařídila sestře Lucii, aby napsala a rozšířila tu či onu část tajemství... Ne, Ona chtěla, aby iniciativa vyšla z církve: od zpovědníků, biskupa či papeže.“ (sv. III, s. 42 a 310–319)

387 O významu tohoto autora a jeho Knihy o opravdové účtě k Panně Marii pro život Jana Pavla II. se sám papež zmiňuje v knize *Dono e mistero* (Dar a tajemství) (Libreria editrice vaticana 1996, s. 37–38).

Což by se jistě stalo, kdyby byla známá v důsledku čarovné krásy, kterou Bůh udělil také jejímu vnějšímu vzhledu. To je pravdivé do té míry, že sv. Dionysius Areopagita podotýká, že když ji viděl, pokládal by ji za nějakou bohyni pro její tajemnou a neporovnatelnou krásu, kdyby ho víra, v níž byl upevněn, neučila o opaku.

Ale při druhém příchodu Ježíše Krista musí být Maria poznána a odhalena Duchem Svátým, aby bylo možné poznat, milovat a sloužit Ježíši Kristu skrze ni (...). V této poslední době chce tedy Bůh zjevit a ukázat Marii, vrcholné dílo svých rukou.

Téměř stejnými slovy Panna Maria ve Fatimě oznamuje, že nadešel čas, o kterém hovořil sv. Ludvík z Montfortu: „Bůh chce ustanovit ve světě zbožnou úctu k mému Neposkrvněnému Srdci,“ a po velkém střetnutí, které se týká naší doby, „nakonec mé Neposkrvněné Srdce zvítězí“.

V roce 1973 se velký katolický intelektuál, člen Francouzské akademie, Jean Guitton v jedné své studii věnované zjevením z roku 1830 v Rue Du Bac domníval, že přichází tento čas Panny Marie: „Jedno z témat sv. Ludvíka z Montfortu bylo, že úcta k Panně vzroste na konci časů a že vzestup tohoto kultu bude znamením konce časů (...). Ať už se přibližujeme ke krizi, která nemá obdoby, či naopak, jak se domnívám, se nacházíme na prahu nové fáze růstu církve, v obou případech je možné, že ‚čas Panny‘ se blíží“,³⁸⁸ (je zajímavé, když si uvědomíme, že pouze o 8 let později začínají zjevení v Medžugorje, „největší hnutí katolických mas v pokoncilní době“).³⁸⁹

Myšlenku o tom, že mise, kterou Panna Maria plní skutečně a osobně v této naší době, jak prohlásila veřejně ve Fatimě, sdíleli dva významní muži církve, dva papežové, kteří úzce spolupracovali, Karol Wojtyła a Joseph Ratzinger. Ratzinger si v komentáři k *Redemptoris Mater* Jana Pavla II. všímá, že se nejedná pouze o meditaci „privilegií Matky Boží“, nebo o „jejich velkých titulech“, jak činila mariologie v minulosti. Novost přístupu papeže Wojtyły je podle kardinála Ratzingera v tom, že se nejedná o kontemplaci „statických tajemství“ Panny Marie, ale o to, aby se jejím prostřednictvím pochopila „historická dynamika spásy, která zahrnuje také nás a určuje naše místo v dějinách, tím, že nám poskytuje dary a ukládá nám požadavky. Maria nesídlí pouze v minulosti ani na výsostech Nebes, v intimě Boha, ona je a zůstává přítomná a aktivní v aktuální historické chvíli, ona je zde a dnes jednajícím osobou. Její život nezůstává pouze za našimi zády, není pouze nad námi, ona jde s námi, jak papež neustále zdůrazňuje. Ona nám vysvětluje naši historickou chvíli nikoliv prostřednictvím teorií, ale spíše konáním a ukazováním cesty, která je před námi.“³⁹⁰

Při čtení těchto slov je přirozené myslet na to, že tito dva muži církve měli na mysli právě Fatimu (osobně se domnívám, že se přesně hodí i pro Medžugorje). Toto je čas, ve kterém Petr nachází zvláštní pomoc Panny Marie jako „průvodkyně“, která „ukazuje cestu“³⁹¹. Jan Pavel II. to řekl jasnými slovy, právě když hovořil o Fatimě (a citoval téměř doslova sv. Ludvíka z Montfortu): „Když jsem současně se zvolením papežem pronikal do problémů univerzální církve, měl jsem toto přesvědčení: že pokud také v této univerzální dimenzi přijde vítězství, bude způsobeno Pannou Marií. Kristus zvítězí jejím prostřednictvím, protože si přeje, aby vítězství církve v současném světě a ve světě budoucím byla spojena s ní.“³⁹²

Již sv. Bernard ve středověku říkal: „Taková je vůle Toho, který chtěl, abychom každou věc získali prostřednictvím Panny Marie.“ Ale moderní doba se zdá být určena k tomu – s rozlíceným hněvem Nepřítele v mnoha divokých formách –, aby poznala zvláštním způsobem majestát Marie. Snad právě proto, že satan zběsile nenávidí lidi a v naší době hrozivě běsní, chce mu Bůh postavit do protikladu lidskou bytost, nejvznešenější, nevinnou, kterou přímo korunoval Královnou Nebes a země a povýšil ji nad anděly.

388 Jean Guitton, *La medaglia miracolosa* (Zázračná medailka), San Paolo, Cinisello Balsamo (Mi) 1995, s. 126 a 128.

389 Vittorio Messori a Rino Cammillieri, *Gli occhi di Maria* (Oči Mariiny), Rizzoli, Milano 2001, s. 243.

390 Joseph Ratzinger, *Maria, Chiesa nascente* (Maria, rodící se církev), s. 36–37. Dále pak vysvětluje, že se tím „mariologie stává teologií dějin a příkazem k jednání (...). Encyklika představuje Marii jako průvodkyni dějin, jako znamení časů a jako „prorokyni“, (s. 42 a 61).

391 „Maria Panna porodila, porozením Syna, poslední čas (...). My, ubozí hříšníci, ji vyzýváme pro hodinu naší smrti: ona je „bránou nebes“, je ještě více než Petr „nebeskou klíčnicí“, která nám činí přístupným přístup k přítomnosti svého Syna: *per Mariam ad Jesum*. Ona je pomocí, kterou potřebujeme, aby naše narození (...) vedlo až dosažení nebe.“ (H. U. von Balthasar, *Nuovi punti fermi* [Nové pevné body], s. 1067–1069)

392 Vittorio Messori e Karol Wojtyła, *Varcare la soglia della speranza* (Překročit práh naděje), s. 242–243.

Opravdu, „peklo ji nenávidí a třese se před ní,“³⁹³ zdůrazňoval sv. Maxmilián Kolbe, který byl ctitelem Neposkvrněné, zemřel v Osvětím (14. srpna 1941) jako oběť jednoho z moderních démonů a který zvítězil láskou ke Kristu a Jeho Matce, tedy i k lidem.

„Neznáme dosud Marii a z toho důvodu neznáme potřebným způsobem ani Krista,“ vysvětloval sv. Ludvík z Montfortu. Maria skutečně přišla do Fatimy, aby nám otevřela oči pro nekonečnou hodnotu naší existence a krve, již byla vykoupěna. Především ukázala v jedné zdrcující chvíli peklo a připomněla všem lidem dramatickou velikost jejich svobody.

Potom, jak jsme viděli, vyzvala „služebníky“ Kristovy, aby vykonávali „moc“, kterou jim Kristus udělil k tomu, aby zabránili věčnému zavržení nesmírných zástupů. Ale přišla také proto, aby vyzvedla moc prostých křesťanů a obrátila se na ně s výzvou.

Často se říká, že díky II. vatikánskému koncilu bylo laikům přiznáno jejich místo v církvi, která byla až doposud udušena klerikalismem. Ačkoliv se vedla diskuse o rolích a o moci, klerikalismus přesto zůstal. Nepochopilo se, že právě Panna Maria, dlouho před koncilem, ve Fatimě, ukázala cestu: co může být více revoluční – v církvi, která je cele zaměřena na kněze a moc hierarchie – než Matka Boží, která se zjevuje laikům, a dokonce rovnou dětem, které ještě ani nebyly u prvního svatého přijímání, jako Bernadetta v Lurdech? A Královna nebes a země povolala právě je k nejvyšší misi, tedy aby uplatnily moc, již jsou vybaveny od křtu a která z každé lidské bytosti činí „kněze, proroka a krále“.

Je to „investitura“, kterou nemůže narušit žádná moc, ani klerikální, ani teologická, ani světská, i když není pro klérus jednoduché přijmout svobodná rozhodnutí Marie a Ducha Svatého a uznat, že jsou pouze služebníky a nikoli správci Božího díla.

Právě tyto tři děti, nevýznamné pro svět do té míry, že mohly být vysmívány a zastrašovány politickými autoritami i znevažovány jistými církevními kruhy, jsou Matkou Boží uznány jako „kněží, králové a proroci“. A vyzvány k tomu, aby vykonávaly svou nesmírnou a cennou moc.

Moc kněžskou: Když je Panna Maria vyzývá, aby „se po všechny dny zbožně modlily růženec k dosažení míru ve světě“, přiznává jim nesmírnou moc, moc kněží, již mohou hovořit přímo s Bohem, jsou připuštěni před jeho tvář a předkládají mu tím, že se obětují, svůj život a celý svět (mohou dokonce křtít), a tak ukazují Boží moc ve skutečnosti (vskutku lze modlitbou dosáhnout i míru). Je to moc, jak by se dalo konstatovat, kterou nedisponuje žádný představitel státu. Má ji však každý prostý křesťan díky křtu.

Potom moc královskou: Když se Svatá Panna ptá těchto dětí (z nichž dvě zanedlouho zemřou na epidemii španělské chřipky jako mnohé jiné), zda chtějí přijmout utrpení života a obětovat je „za obrácení hříšníků“ a za vysvobození duší z očistce, přiznává jim královskou moc, kterou měl Ježíš na Kříži. Odtud, z dřevěného trůnu, k němuž byl přibit hřeby, ověnčen trnovou korunou, projevil Syn Boží svou svrchovanou královskou moc nad světem a nad dějinami tím, že vysvobodil lidstvo z otroctví Zlého. Je to moc, která nejen mění tvář dějin a mění život jednotlivců, ale sahá ještě dále, tím, že navždy osvobozuje masy trpících a celé národy. Je to jediné skutečné hnutí osvobození, které přináší štěstí trpícím. Konečně, kralovat znamená sloužit (ta, která se nazývá „služebnice Páně“, je skutečně Královnou nebe a země).

Třetí je moc prorocká. Panna Maria předává dětem „tajemství“ a činí z nich proroky v biblickém smyslu. Ale jsou jimi především proto, že jsou pokřtěny, díky moci, kterou má každý pokřtěný, aby ohlašoval Krista světu a svědčil o NĚm až k mučednictví. Někdy také dary a zvláštním posláním. Panna Maria například říká Lucii: „Ježíš chce, abys mu sloužila tím, že o mně budeš svědčit a milovat mě. Chce ustanovit ve světě zbožnou úctu k mému Neposkvrněnému Srdci. Tomu, kdo je bude ctít, slibuji spásu. Tyto duše budou milé Bohu.“

Ostatně také slova malé Hyacinty na smrtelném loži jsou slovy prorokyně, plné moudrosti, která není její: „Když budeš muset hovořit, neskrývej se. Řekni všem, že Bůh nám uděluje milosti prostřednictvím Neposkvrněného Srdce Panny Marie, abychom se na ni obraceli, protože Srdce Ježíšovo si přeje, aby po jeho boku bylo uctíváno Neposkvrněné Srdce Panny Marie. Ať se prosí o mír Neposkvrněné Mariino Srdce, poněvadž Bůh ho svěřil Ji. Kdybych tak mohla vložit všem do srdcí oheň, který cítím zde uvnitř, který mi umožňuje tolik zakoušet Srdce Ježíšovo a Srdce Mariino!“

---

393 San. Massiliano Kolbe, *Lo Spirito Santo e l'Immacolata* (Duch Svatý a Neposkvrněná), s. 39.

Je tedy správné vyvodit z komplikovaného příběhu nevyslyšených žádostí Panny Marie ve Fatimě závěr, že my všichni křesťané (a nejen papežové) neseme zodpovědnost za osud světa. A je to díky modlitbám maličkových, že Panna Maria až dosud mohla chránit lidstvo.

Neboť maličci a prostí ji vždy milovali jako svou Matku a svou pomoc. Již od evangelních událostí je Panna Maria tou, která zachraňuje všechny, je vždy připravena a milosrdná, je tou, která starostlivě spěchá, která laskavě objímá, která utěšuje a uzdravuje. Nikoli náhodou došlo před Fatimou k velké události v Lurdech, kde Svátá Panna projevila modernímu lidstvu svůj nekonečný soucit s trpícími, se zoufalými a s každou lidskou bytostí. „Krásná dívka“ z Nazaretu, odvážná a laskavá, je tou, která vždy všechny chrání, tou, která pokorně stojí v tichu a přeje si pouze, aby lidé poznali jejího Syna, tou, která prožila ve svém Srdci všechna utrpení Syna společně s Ním, tou, která slouží, tou, která vidí potřebu přispěchat ještě dříve, než je požádána o pomoc, tou, která neopouští nikoho, která osušuje slzy a utěšuje, tou, která je osvícená radostí, když zpívá o velikých divech Boha, který je milosrdný ke všem, který „povyšuje ponížené“ a „hladové nasycuje dobrými věcmi“. „Během staletí se nikdy neslyšelo, že by někdo, kdo se utíká k její ochraně, vyzývá její pomoc, hledá u ní svou záchranu, byl opuštěn,“ říká sv. Bernard. Ona nikdy nikoho neopouští. „Nikdy není příliš pozdě k tomu, abychom se svěřili Srdci Ježíšovu a Neuposkvrněnému Srdci Jeho Matky,“ jak řekla sestra Lucie.

MÍSTA A OKOLNOSTI TÉTO KNIHY

Napsal jsem několik stránek této knihy, když jsem seděl na břehu moře v Toskánsku. Nade mnou vlála v rudém západu slunce italská vlajka, pozůstatek mistrovství světa ve fotbale. Jak brzy vybledly tyto vlajky, které vlály z oken, teras a barů. Byly tolik zářivé. Dnes se na ně nedá dívat. Některé vidím potrhané, unášené větrem, jiné vybledlé od slunce, jiné smáčené deštěm. Je neuvěřitelné, jak brzy se vlajky opotřebují. Všechny vlajky. Nemáš čas truchlit nad nimi, když se již staly nepotřebným hadrem. Z živých a triumfálním symbolů se zakrátko staly smutné útržky. Je to nevyhnutelný osud světských věcí. A také snů. Dokonce i lásek. Je to celkové dohasínání.

Šaty se obnosí, včerejší noviny jsou již zmačkány, zlaté lány polí se již proměňují v podzimní půdu. Květy vadnou. „Když růže odkvetly,“ zaznívá jeden verš Montanelliho. Jemný prach nezadržitelně pokryl všechny věci. Dům se zdá pevný a mohutný, ale i kdyby se jednalo o hrad, je potřeba ho neustále udržovat, protože všechno stárne a rozpadá se. Všechno směřuje k rozkladu, všechno upadá a hroutí se, říká základní princip fyziky. Všechno se opotřebuje.

Obvykle se roztržitě vyhýbáme těmto myšlenkám, abychom nebyli bezradní. Ale první věc, která upadá, opotřebovává se a kazí se, je samotné naše tělo. Síla a krásná harmonie těl, která mladí hrdě ukazují, za několik málo let ztratí na síle. Všechno upadá, mění se, opotřebovává se. Země volá zemi k sobě. Prach jsi a v prach se navrátíš. A tehdy začíná starostlivé a intenzivní udržování. Je to posedlost této pošetilé doby: barvení šedivých vlasů, vyhlazování vrásek, zpevnování hýždí, odsávání přebytečného tuku, odstraňování váčků pod očima. Nekonečná práce. Nákladná, drahá, únavná, jako by se každý den stavěla zeď, která v noci spadne. A potom následuje návštěva očního lékaře, protože se špatně čte bez brýlí. Vypadávají vlasy. A ty bolesti v zádech.

Snažíme se zastavit jakýmkoli způsobem (marně) stárnutí. Chtěli bychom prodloužit okamžik jako Goethův Faust, ale mizí dokonce celé tisícileté říše, nehledě na jednotlivé smrtelníky. „Celý svět pomíjí a ani stopu po sobě nezanechá,“ říká Leopardi. Je to tíha padlé přirozenosti. Dokonce i mladí investují dny a nadlidské síly při snaze, jakkoli marné, o udržení kondice: cvičení v posilovně, opalování, parfémování. Chudáci, jako by stavěli hrady z písku, jako by psali milované jméno do písku na mořském břehu a tak chtěli uniknout plynutí času. Podtrženo a sečteno, je to tělesnost našeho bytí, která nám nahání hrůzu. Všechno nám připomíná její postupující zánik. Pocení je znakem biologického opotřebení, jemuž jsme podrobeni, tělesný zápach je nepřitelem, naše společnost je aseptická: je zakázáno se potit, těla musí vydávat pouze vůni, nic, co je znakem hniloby.

Naše doba nepokrytě materialistická a hedonistická má ve skutečnosti hrůzu z těla. Všichni jsme gnostikové, aniž bychom o tom věděli. Vypovídají o tom naše rostoucí výdaje za kosmetiku a hrůza, jakou máme z těla nemocného a trpícího. Ohromující ukřižování Grünwaldovo, nejdramatičtější v dějinách umění, bylo zamýšleno německým malířem 15. století pro nemocné leprou a pásovým oparem, kteří se shromažďovali v nemocniční kapli a modlili se při pohledu na tělo Boha a člověka ztrýzněné stejnými ranami a bolestmi.

Nakonec však jedinými vítěznými „materialisty“ zůstávají křesťané. „Je to Tělo, které zachraňuje tělo,“ říká Tertullian. V románu Bratři Karamazovi vypráví Dostojevskij příběh otcovraždy, která je něčím více než otcovraždou. Starý Fjodor Pavlovič Karamazov, otec tří bratrů, je výrazem svrchované pozemské tělesnosti, která budí odpor: je vyobrazen jako hrubý a násilnický, nízký a cynický, „mizerný šašek“. U tří bratrů vzbuzuje fyzický odpor.

Avšak zatímco Ivan a Dimitrij jím otevřeně opovrhují, Aljoša se vydá jinou cestou. Stane se mnichem a myslí si, že se tak vyhne odporu k tělu, když si zvolí duchovní cestu jako jeho „duchovní otec“, stařec Zosima. Avšak mnich dá Aljošovi důležitou lekci: Když zemře, jeho tělo brzy začne vydávat nepříjemný zápach. Také tento světec má stejné tělo jako jeho otec. Aljoša tedy vyjde z místnosti, propukne v pláč, vrhne se k zemi a v tu noc objímá všechno stvoření. Pochopí, že víra v Krista neznamená útek do duchovna, ale je to jistota o jediném Bohu, který přijal lidské tělo a jeho bolesti, zvítězil nad padlou lidskou přirozeností, nemocemi, bolestmi, a dokonce i nad hnilobou těla svým vzkříšením. Zmrtvýchvstalý Ježíš je počátkem „nového stvoření“, které už není podrobeno nadvládě smrti.

Aljoša pochopí, že osudem člověka není temný a beznadějný rozklad těla, ani pouhá „spása duše“, ale vzkříšení těla, oslavení celého našeho bytí a jeho „zbožštění“. A chápe, že tato síla již vstoupila do dějin, a tyto nové dějiny již začaly, s Kristem a s prvním člověkem, který žije toto oslavení těla, tuto věčnou mladost, tuto krásu, jež nepomíjí a nekazí se: s Pannou Marií, která byla vzata do nebeské slávy s tělem a duší.

Její přítomnost mezi námi, v naší době, je natolik vytrvalá, že nám dokonce umožňuje vytvořit portrét její tajemné a strhující krásy. Udělaly to i děti z Medžugorje (a jiní vizionáři): je to „záračná dívka ve věku asi 18 let, vysoká 170 cm, štíhlé postavy, tmavě kaštanových vlnitých vlasů, oči pronikavě modrých (se zvláštním blankyt-

ným odstínem, jaký se nevidí na zemi), s jemným obočím. Má pravidelnou tvář, lehkou červeň ve tvářích, malý a souměrný nos. Je zde světlo, které ji vždy provází a které z ní vyzařuje: je to nejkrásnější stvoření, jaké kdy bylo možné vidět.³⁹⁴ Její hlas je nepředstavitelnou harmonií. Její krása je tak oslnující, tak přitahující, že se v ní rozplývám,“ vypráví Melánie z La Salette, tak jako „její pohled, sladký a pronikavý“. Tato zázračná dívka je Královnou nebe a země.

Její krása říká nám všem o skutečném světě, pro který jsme určeni. Její věčná mladost předznamenává vítězství nad smrtí a věčnou blaženost.

Dnes ji její přítomnost mezi námi, její dobrota, její mateřská pomoc, její výzvy a také její proroctví ukazují skutečně jako Matku Milosrdenství, která k nám byla poslána, neboť je Milosrdenstvím, které sám Ježíš chce dát poznat zvláště naší době. Jak to svěčil polské mystičce sv. Faustyně Kowalské:

Přeji si, aby moji kněží zvěstovali toto moje velké milosrdenství hříšným duším. Hříšník ať se nebojí přiblížit ke mně. I kdyby duše byla jako mrtvola v rozkladu, i kdyby lidsky už nebyla možná náprava, není tomu tak před Bohem. Plameny milosrdenství mě stravují, přeji si vložit je do duší lidí. Já jsem veškerá láska a milosrdenství. Duše, která ve mne důvěřuje, je šťastná, neboť já sám se o ni starám. Žádný hříšník, i kdyby byl v propasti ohavnosti, nikdy nevyčerpá mé milosrdenství, neboť čím více z něj čerpá, tím více ho narůstá. Dcero moje, nepřestávej zvěstovat mé milosrdenství, tím, že budeš hovořit o mém Srdci, stravovaném plameny soucitu k hříšníkům.

Jak bolestně mě zraňuje nedostatek důvěry v mou dobrotu! K potrestání mám celou věčnost, nyní však prodlužuji čas milosrdenství pro ně. I kdyby byly jejich hříchy černé jako noc, tím, že se obrátí k mému milosrdenství, mne hříšník oslaví a uctí mé Utrpení. V hodině jeho smrti ho budu bránit stejně jako svou slávu. Když nějaká duše velebí mou dobrotu, satan se před ní chvěje a utíká až do hlubin pekla. Mé Srdce trpí, protože také zasvěcené duše ignorují mé milosrdenství a přistupují ke mně s nedůvěrou. Jak mě zraňují! Pokud nevěříte mým slovům, věřte alespoň mým ranám!

---

394 Antonio Socci, *Mistero Medjugorje* (Tajemství Medjugorje), s. 114.

DODATEK

Třetí část fatimského tajemství: paleografické zkoumání, analýza vatikánského vydání, aspekty lingvistické a překladatelské.

Mariagrazia Russo¹

Třetí fatimské tajemství je svědectvím – vzpomínkou zapsanou 3. ledna 1944 sestrou Marií Lucii de Jesus e do Coracao Imaculado na příkaz Jeho excelence, biskupa Leirie, a „Vaší i Naší Nejsvětější Matky“, o tom, co viděli a slyšeli tři pasáči 13. července 1917. Text (nejprve uchovávan v zapečetěné obálce u biskupa Leirie a pak 4. dubna 1957 předán do Tajného archivu Sv. officia) byl zveřejněn papežem Janem Pavlem II. na přelomu druhého a třetího tisíciletí. V Itálii byl text publikován jako fotostatická kopie s italským překladem, ve svazku Fatimské poselství Kongregací pro nauku víry ve Vatikánském nakladatelství, 2000 (a k tomuto se vztahuje následující obsah). Tato dokumentace je uvedena krátkou Předmluvou tehdejšími emeritním arcibiskupem Vercellim a sekretářem Kongregace pro nauku víry, Tarcisiem Bertone, a teologicky komentována tehdejšími prefektem téže kongregace, kardinálem Josephem Ratzingerem.

Rovina kodexová a grafologická

Třetí část tajemství je sestrou Lucii napsána na papírový podklad, kdy použila čtyři listy papíru, nečíslované, každý o 16 řádcích. Autorka cíleně využívá všechny řádky (linky), kromě prvního listu, kde ponechává volné dva řádky mezi úvodním označením a nadpisem dokumentu a jeden volný řádek mezi nadpisem dokumentu a začátkem textu. Na konci svědectví sestra Lucie píše ještě tři řádky a využívá prostor na konci pod linkami. Text je plně uspořádaný a úhledný, respektuje pravé i levé okraje linek. Je tedy psán pečlivě a pravidelně, pomalu a klidně, jako by byl opisem předchozího konceptu.

Znaky se vyznačují silným tahem pera po papíře (z faksimile není možné definovat barvu, snad černá, ani povahu použitého inkoustu), s jednotlivými písmeny těsně u sebe a slovy dobře od sebe oddělenými; velká písmena jsou rozlišena ve středním grafickém pásu; mírný sklon doprava, samohlásky jsou kulaté a spíše otevřené: tyto detaily ukazují kaligrafii velmi školskou. V souhrnu se písmo jeví jasným a čistým, bez zmateného zhuštění a shluku písmen.

Na vatikánském webu Kongregace pro nauku víry http://www.vatican.va/roman_curial/congregations/cfaith/doc_doc_index_it.htm se objevuje přepis portugalského textu. Navzdory důležitosti dokumentu však vyvstává nade vše pochybnost, že v mnohých částech přepis není veden s metodologickou přesností, v mnoha případech aktualizuje či modernizuje pravopis, jindy se drží ortografie užitě autorkou. Mimo jiné přepis není doprovázen kritickým poznámkovým aparátem, ani úvodem, jenž by specifikoval zvolená ortografická kritéria. Uvedeme nyní přímé normativní zásahy ze strany Vatikánu:

1. list 2, ř. 5, *parecia*, zatímco Lucie píše: *parcia*
2. list 2, ř. 16, *vêem* místo *vem*
3. list 3, ř. 5 a 6, *religiosos* a *religiosas* místo *relegiosos* a *relegiosas*
4. list 3, ř. 7 a list 4, ř. 2, *no cimo* místo *no simo*
5. list 3, ř. 9, *Cruz* (s velkým písmenem) místo *cruz* (s malým); kromě toho není jasná provedená korekce stejného slova na listu 4, ř. 13, kde autorka píše nejprve s malým písmenem a pak opravuje na velké

---

¹ Vědecká pracovnice a profesorka jazyka a překladatelství z portugalštiny a brazilštiny při Fakultě jazyků a cizojazyčné moderní literatury Univerzity v Tuscii u Viterba, vyučující také románskou filologii na Univerzitě Lumsa v Římě.

6. list 3, ř. 14, trémulo místo trémolo
7. list 3, ř. 14, vacilante místo vassilante
8. list 3–4, ř. 16/1, cadáveres místo cadaveres. Vatikán však neopravuje jiná přízvučná slova, která dnes mají mít přízvuk, jako Mártires.

Rovina fonologická a ortografická

Text se vyznačuje některými pravopisnými nedostatky, jež podporují předpoklad jednak velkého úsilí pisatelky, jednak malého stupně vzdělání autorky.

1) Obecně lze říci, že vokální systém v portugalštině má pro stejný znak různé fonetické realizace, a ukazuje se, že autorka svědectví, která nemá mnoho zkušeností s psaním, přistupuje k hyperkorektnosti, a samohlásky jako /i/ a /u/ chybně značí /e/ a /o/, protože je pokládá za chybné vzhledem k analogickým formám, kde /e/ a /o/ jsou skutečně vyslovovány jako /i/ a /u/, případně nejsou vyslovovány, když jsou samostatné. Stojíme tedy před následujícími případy:

- a) kolísání mezi <e> a <i> ve slově relegiosol/ religiosol, list 3, ř. 5 a 6, list 4, ř. 9 a 10.
- b) <e> místo <i> v případech jako centilar místo cintilar, s významem „jiskřit“, list 2, ř. 4, emensa místo imensa, list 2, ř. 14.
- c) <o> místo <u> u trémolo místo správného trémulo, list 3, ř. 14.

2) Odlišný je ovšem případ, kdy sestra Lucie sleduje vlastní fonetický systém:

- a) je to případ chybného juelhos místo joelhos, ve významu „kolena“ (list 4, ř. 3)
- b) potlačení jedné samohlásky tam, kde je pravopisně vyžadována, ačkoli foneticky se vytrácí, jako např. parcia místo správného parecia (list 2, ř. 5).

3) Zvláštní pozornost si zasluhuje, jak sestra Lucie graficky přistupuje k systému sykavek (sibilant). Na severu Portugalska, odkud autorka textu pochází, se s těmito souhláskami zachází odlišně než v oblasti střední a jižní: v nářečí oblasti Alto Minho existuje ještě dnes systém 4 sibilant - hrotově alveolární neznělá, hrotově alveolární znělá, dorzální neznělá a dorzální znělá. Běžná portugalština, jež v systému sibilant následuje zjednodušenou strukturu jiho-střední s dvěma souhláskami (hrotově alveolární neznělá a znělá), způsobuje, že mluvčí ze severu, který není poučen, může často zaměňovat některé grafémy. Tento jev byl ještě více rozšířen v prvních desetiletích 20. století. Takže v rukopise sestry Lucie sledujeme následující odchylky od pravopisného standardu:

- c) vós místo voz (první s významem „vy“, který by však v kontextu neměl smysl; druhý s významem „hlas“), list 2, ř. 11.
- d) simo místo cimo, list 3, ř. 7, list 4, ř. 2.
- e) vassilante místo vacilante, list 3, ř. 14.

4) Z pohledu ortografického je třeba také zmínit nedostatek některých akcentů ve vztahu k současné portugalštině. Podotýkám však, že systém grafické akcentace na počátku 20. století byl spíše nepravidelný. Nelze tedy pokládat za nedodržení norem chybějící akcent

- a) v případech hiátu ai místo aí (list 3, ř. 12), a ruinas místo ruínas (list 3, ř. 13).
- b) ve slovech cadaveres (listy 3–4, ř. 16/1), martires (list 4, ř. 15–16), a varios/varias (list 4, ř. 6, 10 a 11 dvakrát).

Rovina morfosyntaktická

Chybějící stažení či vynechávka předložky em/í se členem určitým a neurčitým nebo s osobním zájmenem je součástí psaného úzu té doby: em a mão esquerda (list 2, ř. 2); n'uma a num (list 4, ř. 15 a list 2, ř. 14 a 16); n'êles (list 4, ř. 15).

Sestra Lucie se však dopouští pravopisného omylu, když píše ve třetí osobě plurálu sloveso VER= vidět (všem), jako by se jednalo o třetí osobu slovesa VIR= přijít (vem) (list 2, ř. 16).

Z toho, co jsme doposud zkoumali, lze vyvodit, že v textu neobjevujeme problémy lexikální či morfo-syntaktické pod vlivem regionalismu či provincialismu. Mohli bychom pouze konstatovat variantní přichylnost v případě vzdálení se standardu v systému sibilant. Chyby či pravopisné varianty přítomné v textu lze tedy přičíst více malému osvojení si písma a nízkému stupni vzdělání autorky, než odchytkám způsobeným regionální příslušností sestry Lucie.

Rovina překladu

Při zkoumání úplné verze textu mohou vyvstat některé problémy translátologické povahy.

Opisná forma tvořená pomocnými slovesy (estar, andar, continuar, vir, ir,...) v návaznosti na gerundium představuje proces průběhu, trvání, konání v progresivním smyslu. V italštině by tento slovesný tvar měl být vyjádřen nejen jednoduchým imperfektem, ale i opisnými tvary, které lépe definují takový průběh, jako např. sloveso stare následované gerundiem, nebo jinými kombinacemi, aby z nich vyplýval proces. Všimněme si na listu 3, ř. 16 výrazu týkajícího se Svatého otce, jenž „antes de chegar ai, atravessou uma grande cidade meia em ruínas, e meio trémolo com andar vassilante, acabrunhado de dôr e pena, ia orando pelas almas dos cadaveres que encontrava pelo caminho“. Věta předkládá ve svém celku dvě slovesa pohybu – chegar („přijít“) a atravessou („prošel“) - kromě substantiva andar, které označuje „krok“, „chůzi“. **Výraz ia orando, je-li přeložen slovesem v imperfektu „modlil se“, tak jak je přeloženo ve svazku Kongregace pro nauku víry, ztrací celou svou sílu obrazu přemístění, přechodu, cesty, jak jej, zdá se, sestra Lucie chtěla použít pro konání Svatého otce. Místo jednoduše „modlil se“ by bylo vhodnější použít opisný výraz pohybu jako např. „kráčel a modlil se přitom“, „směřoval kupředu a modlil se“, „postupoval vpřed a modlil se“.** Překladatel tedy mohl hledat propracovanější formu, aby zmenšil odchytku v překladu.

Ve stejné větě (ř. 1–2) je sousloví „pelo caminho“ přeloženo „při jeho cestě“: k předložce se členem („při“) tedy překladatel připojuje přivlastňovací adjektivum („jeho“), které není přítomno v textu. Místo práce s prvkem adjektiva (vkládáním chybějícího členu) by bylo možná vhodnější přiblížit toto frazeologické spojení myšlenky pohybu, jako např. „během cesty“.

Stejná opisná formule složená ze slovesa IR + gerundium je přítomná také na listu 4, ř. 7-8: „Foram morrendo uns trás outros.“ Překladatel převádí tuto větu příkře „umírali jeden vedle druhého“. Opět chybí v této italské větě průběhové jednání, proces pozvolného plynutí, takže pokud by nebylo možné převést tento děj slovesnou formou, bylo by třeba použít následné obrazy, jež by vyjasnily obsah, jako např. „umírali pozvolna jeden za druhým“.

Stylistická volba, k níž se překladatel přiklání na listě 3, ř. 15, vede k tomu, že adjektivum acabrunhado je přeloženo adjektivem „sklíčený“. Aby však čtenář pochopil do hloubky význam tohoto atributu, mohla by se použít vedle zmíněného i další synonyma: „ponížený“, „pokořený“, „ztrápený“, „ztrýzněný“, které snad lépe vystihují stav duše papeže tak, jak jej viděla Lucie.

Nejnápadnější translátologický problém v tomto textu lze vidět na listech 1 a 2, kde čteme: „Vimos ao lado esquerdo de Nossa Senhora um pouco mais alto um Anjo com uma espada de fôgo em a mão esquerda; ao cential, despedia chammas que parcia iam encendiar o mundo; mas apagavam-se com o contacto do brilho que da mão direita expedia Nossa Senhora ao seu encorto.“ (podtržení provádíme my)

Tato pasáž byla přeložena do různých jazyků takto:

V italštině: „Viděli jsme, jak po levé straně Naší Paní o něco výše stojí Anděl s ohnivým mečem v levé ruce, který jiskřil a vrhal plameny, takže se zdálo, že zachvátí zemi, ale plameny se zhášely při doteku záře, jaká vycházela z pravé ruky Naší Paní směrem k němu.“

O tento překlad se opírají i další překlady:

Francouzsky: „Nous avons vu sur le côté gauche de Notre-Dame, un peu plus en hauteur, un Ange avec une épée de feu dans la main gauche; elle scintillait et émettait des flammes qui, semblait-il, devaient incendier le

monde; mais elles s'éteignaient au contact de la splendeur qui émanait de la main droite de Notre-Dame en direction de lui.”

Anglicky: „At the left of Our Lady and a little above, we saw an Angel with a flaming sword in his left hand; flashing, it gave out flames that looked as though they would set the world on fire; but they died out in contact with the splendour that Our Lady radiated towards him from her right hand.“

Španělsky: „Hemos visto al lado izquierdo de Nuestra Señora un poco más en lo alto a un Ángel con una espada de fuego en la mano izquierda; centelleando emitía llamas que parecía iban a incendiar el mundo; pero se apagaban al contacto con el esplendor que Nuestra Señora irradiaba con su mano derecha dirigida hacia él.”

Německy: „Haben wir links von Unserer Lieben Frau etwas oberhalb einen Engel gesehen, der ein Feuerschwert in der linken Hand hielt; es sprühte Funken, und Flammen gingen von ihm aus, als sollten sie die Welt anzünden; doch die Flammen verlöschten, als sie mit dem Glanz in Berührung kamen, den unsere Liebe Frau von ihrer rechten auf ihn ausströmte.“

Je pravděpodobné, že překlady vznikly na základě italské verze: všechny shodně uvádějí, že Panna vztáhne ruku proti Andělovi. Ale v této souvislosti je nutné položit několik úvah:

1. Především portugalské přivlastňovací adjektivum seu (podtržené v textu) lze morfosyntakticky vztáhnout jak k Andělovi, tak k plamenům (adjektivum má stejnou formu).
2. Kromě toho je adjektivum seu psané malými písmeny a ne velkými: kdyby je Lucia chtěla vztáhnout k Andělovi, použila by velká písmena z úcty.
3. Sloveso expedir označuje vůli toho, kdo koná, neboli „vysílat, posílat, vylučovat, vzdalovat“. Panna Maria „nevyzařuje“ (staticky) záři, ale zdá se, že vědomě zasahuje, aby zadržela plameny.
4. V rovině morfosyntaktické jsou posledním členem uvedeným autorkou plameny a nikoli Anděl.

Pasáž tedy může být interpretována dvěma způsoby: Buď Panna Maria vysílá svou záři směrem k Andělovi (a té se drží všichni překladatelé, předpokládáme však, že přitom vycházejí z italského překladu), nebo Panna Maria vysílá svou záři směrem k plamenům, aby je zadržela. V kontextu se jeví mnohem víc opodstatněné, že Panna Maria (mimořádně jméno Panna Maria – Madonna, by více odpovídalo portugalskému Nossa Senhora než Naše Paní) vztahuje ruku ne proti Andělovi, jako spíše proti plamenům, jež vycházejí z meče, aby je zadržela. Zatímco v portugalském textu formální dvojznačnost adjektiva seu je vysvětlena kontextem, v oficiálních vatikánských překladech použitá formulace odstraňuje dvojznačnost, avšak chybné a nelogické přisouzení adjektiva vytváří velký zmatek ve zjevení popsáním vizionářkou.

CO ŘÍKÁ PANNA MARIA KNĚŽÍM...

Don Stefano Gobbi, řeholní kněz, který žije v Miláně, se zúčastní 8. 5. 1972 pouti do Fatimy a v kapliče Zjevení se modlí za některé kněze, kteří nejen zradili své povolání, ale snaží se organizovat ve sdruženích, která se postavila proti autoritě církve. Vnitřní síla ho nutí, aby měl důvěru v lásku Panny Marie. Matka Boží ho použije jako skromného a chudého nástroje a shromáždí všechny kněze, kteří přijmou její výzvu a zasvěti se jejímu Neposkvrněnému Srdci, aby se pevně sjednotili s papežem a s církví s ním spojenou a aby přiváděli věřící do bezpečného útočiště jejího mateřského Srdce.

Tak se může vytvořit mocný šik, rozšířený dnes do všech částí světa a shromážděný ne lidskými propagačními prostředky, ale nadpřirozenou silou, která pramení z mlčení, modlitby, utrpení a ze stálé věrnosti vlastním povinnostem. Don Stefano prosil Matku Boží o malé znamení a ona mu je dala před koncem toho měsíce ve svatyni Zvěstování v Nazaretě.

Mariánské kněžské hnutí vychází z této jednoduché vnitřní inspirace, kterou Don Stefano dostal při modlitbě ve Fatimě.

Jedním z nástrojů v tomto Hnutí je kniha „**Kněžím, přemilým synům Panny Marie**“ (běžně nazývaná „**modrá kniha**“). Italský originál: „*Ai Sacerdoti figli prediletti della Madonna*“, vydané v Centro internazionale Movimento Sacerdotale Mariano, Via Terruggia, 14 20162 Milano. Český překlad vydalo národní středisko Mariánského kněžského hnutí, Černochova 7, 779 00 Olomouc. (9. vyd. vyšlo r. 2006 a má 784 str.)

„Modrou knihu“ je možno číst i na internetové stránce <http://www.mkh.cz/modrakniha.php>.

23. italské vydání je uvedeno předmluvou, kterou dne 2. 2. 1999 napsal P. Giovanni D'Ercole z vatikánského Státního sekretariátu. Imprimatur udělil 16. 2. 1999 + František, arcibiskup-metropolita, Pescarta-Penne. „Je zajímavé, že téměř na celé světě v každé krajině se našel biskup, který dal „modré knize“ imprimatur. A víme, že to, co všichni biskupové na světě věří, ...je na velmi vysokém stupni autority pro věřící.“ (O. Eirene).

Kniha „Kněžím, přemilým synům Panny Marie“ podává vlastně duchovní směr Hnutí jako vytýčený samou Matkou Boží prostřednictvím mystického jevu zvaného „vnitřní řeč“.

Sv. Jan od Kříže nazývá vnitřní řeči nebo nadpřirozenými formálními slovy ta zřetelná slova, která duch přijímá ne od sebe, ale od jiné osoby, někdy ve stavu usebranosti, někdy jinak. (Výstup na horu Karmel, kap. 26, č. 2.)

Tanquerey definuje vnitřní řeč nebo nadpřirozená slova jako projev Boží myšlenky, která je chápána vnitřními nebo vnějšími smysly. (Příručka asketické a mystické mytologie, kap. 3, č. 1494)

Citujeme několik poselství z těch, které se týkají Fatimy:

Dongo (Como), 6. září 1986

Výročí zázraku slz a první sobota v měsíci

Mé Srdce krvácí

„Jsem vaší Matkou, plnou bolesti.

Dosud nechávám kanout ze svých milosrdných očí mnoho slz.

Ony vás mají přesvědčit, jak veliká je bolest Neposkvrněného Srdce vaší nebeské Matky.

Mé Srdce krvácí.

Mé Srdce je proniknuto hlubokými ranami.

Mé Srdce tone v moři bolesti.

Vy si nejste vědomi osudu, který vás čeká.

Trávíte své dny ve stavu nevědomosti, lhostejnosti a úplné nevěry.

Jak je to možné, když já jsem vás tolika způsoby a mimořádnými znameními upozorňovala na nebezpečí, které vám hrozí, a předpověděla jsem vám krvavou zkoušku, která už je přede dveřmi?

- Protože **lidstvo nepřijalo mé opakované výzvy k obrácení, pokání a návratu k Bohu**, hrozí je stihnout největší trest, jaký kdy lidské dějiny poznaly.

Je to trest mnohem větší než potopa. S nebe sestoupí oheň a velká část lidstva bude zničena.

Kristova církev je sužována zhoubnou nákazou nevěry a odpadlictví.

Zdánlivě je všechno klidné a všechno se zdá být dobré. Ve skutečnosti však je skrz naskrz prolezá stále rozsáhlejším nedostatkem víry, což šíří všude velký odpad.

Mnozí biskupové, kněží, řeholníci a věřící už vůbec nevěří, ztratili docela víru v Krista a jeho evangelium.

Proto musí být církev očištěna pronásledováním a krví.

- Do církve také pronikla nejednotnost, rozkol, boj, antagonismus.

Síly ateismu a zednářství, které se vloudily do jejího nitra, zničily její vnitřní jednotu a zatemnily zář její svatosti.

To jsou časy mnou předpovězené, v nichž se kardinálové staví proti kardinálům, biskupové proti biskupům, kněží proti kněžím a Kristovo stádo je rváno dravými vlky, kteří se do něho vplížili pod rouškou bezbranných a tichých beránek.

Mezi nimi jsou i takoví, co zastávají velice odpovědná místa a jejich prostřednictvím se ďáblu podařilo proniknout a řídit na samotném vrcholu církve.

Biskupové a kněží svaté Církve boží, jak veliká je dnes vaše zodpovědnost! Pán se chystá žádat na vás účty, jak jste spravovali jeho vinici.

Kajte se, prostě o odpuštění, napravte a především buďte zase věrni úkolu vám svěřenému.

- Stále více se páše hřích, už se nepovažuje za zlo, je vyhledáván, vědomě chtěn a už se z něho nezpovídá. Nečistota a nestydatost halí domy, zbudované vaší vzpourou.

Pro toto krvácí mé srdce: pro zatvrzelou nevěru a tvrdost vašich srdcí.

Mé srdce krvácí při pohledu na vaši nepřístupnost a necitlivost k mému usouzenému mateřskému volání.

Mé srdce krvácí, protože vidím vaše cesty už zkropené krví, zatímco vy žijete v zatvrzelé nevědomosti toho, co vás čeká.“

Fatima (Portugalsko), 13. května 1990

Výročí prvního zjevení

Sestupuji z nebe

„Před třiasedmdesáti lety jsem sestoupila z nebe v tomto místě Cova da Iria, abych vám ukázala cestu, po níž máte jít v tomto vašem obtížném století.

Velmi truchlivé události, které pak následovaly, udály se jako plné uskutečnění se mého proroctví.

- Lidstvo nepřijalo mou mateřskou výzvu k návratu k Pánu cestou obrácení srdce a života, modlitby a pokání.

Tak poznalo strašná léta druhé světové války, která s sebou přinesla desítky miliónů mrtvých, obrovské zničení lidí a národů.

- Rusko mi nebylo zasvěceno papežem a sborem biskupů, a tak se mu nedostalo milosti obrácení a své bludy rozšířilo ve všech částech světa, vyvolávajíc války, násilí, krvavé revoluce a pronásledování církve a Svatého otce.

- Satan se stal neomezeným pánem událostí tohoto století a přivedl celé lidstvo k odmítnutí Boha a jeho Zákona lásky a rozesel všude rozkol a nenávisť, nemorálnost a špatnost, dal všude legalizovat rozvod, potraty, oplzlost a homosexualitu a používání všech prostředků k zabránění životu.

Zahajujete nyní poslední desítku let vašeho století.

Sestupuji z nebe, aby vám byla odhalena poslední tajemství a já vás tak mohla připravit, co všechno musíte prožít pro očistu země.

Moje třetí tajemství, které jsem zde vyjevila třem dětem při zjevení a které vám dodnes nebylo odhaleno, se stane zjevným všem samotným vývojem událostí.

Církev pozná hodinu své největší apostazie, a člověk plný nepravosti se vetře do jejího nitra a usedne v samotném Chrámu Božím, zatímco malý zbytek věrných bude podroben největším zkouškám a pronásledováním.

Lidstvo bude prožívat chvíle svého velkého trestu, a tak bude připraveno k přijetí Pána Ježíše, který se k vám navrátí ve slávě.

Proto především dnes ještě *sestupuji z nebe* ve svých četných zjeveních, s poselstvími vám věnovanými a s tímto mimořádným dílem mého Mariánského kněžského hnutí, abych vás připravila prožívat události, které se už naplňují a vedla vás za ruku, abyste mohli projít nejobtížnějším a nejbolestnějším úsekem vašeho druhého Adventu a abych mysli a srdce všech připravila k přijetí Ježíše v blízké chvíli jeho slavného návratu.“

Salzburg (Rakousko), 13. května 1991

Výročí prvního zjevení ve Fatimě

Papež mého tajemství

„Dnes jste shromážděni zde, v této mé ctihodné svatyni, v tak hojně navštíveném večeradle kněží a věřících mého Mariánského kněžského hnutí.

Připomínáte si výročí mého prvního zjevení ve Fatimě 13. května 1917.

Duchovně se cítíte úzce spojeni s mým papežem Janem Pavlem II., s tímto drahocenným darem, který vám dalo mé Neposkvrněné Srdce a který se v těchto chvílích modlí v Cova da Iria, aby mi poděkoval za mimořádnou mateřskou ochranu, kterou jsem mu poskytla, zachraňujíc mu život při krvavém atentátu, k němuž došlo před deseti roky na náměstí sv. Petra.

Dnes vám potvrzuji, že toto je *papež mého tajemství*; papež, o němž jsem hovořila s dětmi při zjeveních; papež mého srdce a mé bolesti.

S velikou odvahou a nadlidskou pevností navštívuje všechny části světa, nedbaje námah a četných nebezpečí, aby utvrdil všechny ve víře, a tak naplňuje svou apoštolskou službu nástupce Petrova, zástupce Kristova a univerzálního Pastýře svaté katolické církve, založené na skále mým synem Ježíšem. Papež přináší všem Kristovo světlo v těchto dobách velké temnoty.

Mocně utvrzuje v pravdách víry v těchto dobách všeobecného odpadu.

Zve k cestě lásky a pokoje v těchto dobách násilí, nenávisti, nepořádků a válek.

Mé Neposkvrněné Srdce je raněno, když vidí, jak se kolem něj šíří prázdnota a lhostejnost; odboj ze strany některých mých ubohých synů biskupů, kněží, řeholníků a věřících; pyšná opozice vůči jeho učitelskému úřadu.

Proto je dnes moje církev trhána hlubokým rozkolem; je ohrožena ztrátou pravé víry; je prostoupěna nevěrou, neustále rostoucí.

Až tento papež splní úkol, který mu světil Ježíš a já sestoupím z nebe, abych přijala jeho oběť, všichni budete zahaleni hustou temnotou odpadu, který se tehdy stane všeobecným

Věrný zůstane pouze onen malý zbytek, který v těchto letech přijal mé mateřské pozvání a nechal se uzavřít do bezpečného útočiště mého Neposkvrněného Srdce.

A bude to tento malý věrný zbytek, mnou připravený a zformovaný, který bude mít za úkol přijmout Krista, který se vrátí k vám ve slávě, a zahájit tak novou éru, jež vás očekává.

Poznámka:

Jan Pavel II. věnoval Fatimě a jejímu poselství obrovskou pozornost, námahu a utrpení. A. Socci uvádí ve své knize „Il quarto segreto di Fatima“: „Do portugalské svatyně se Jan Pavel II. odebral třikrát... blahorečil dva pasáčky, kteří zemřeli jako děti (František a Hyacinta Marto) a světil slavnostně třetí tisíciletí Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. V roce 2000 rozhodl o publikování tohoto textu. Jako poutník šel do Fatimy poděkovat za záchranu při atentátu, slavnostně prohlásil: „Také já putuji na toto požehnané místo, abych naslouchal ještě jednou jménem celé církve výzvě, která byla dána naší Matkou, mající starost o své děti. Nyní jsou tyto výzvy ještě důležitější a životnější než kdy jindy.“ Jak říká papež, tato výzva Panny Marie z roku 1917 je naopak „ještě aktuálnější než tehdy, a dokonce naléhavější“... „Výzva Panny Marie, naší Matky, uskutečněná ve Fatimě, je dána tak, aby se celá církev cítila zavázána k odpo vědi na žádosti Naší Matky (...). Poselství vyžaduje úsilí v tomto směru (...).“ Papež si byl jistě dobře vědom závažnosti slov, jež pronesl a jimiž jednou provždy naboural mlhavé

argumentace těch, kdo Fatimu relativizují. V tomto smyslu byl Jan Pavel II. opravdu papežem Fatimy. Papežem, který více než jiní pochopil a přijal vlastní naléhavost poselství Panny Marie a který, ačkoli často nebyl pochopen, zasadil se více než jiní o to, aby se Matce Boží odpovědělo a pro církev a svět se získala její mateřská ochrana.

13. května 1992

Výročí prvního fatimského zjevení

Znamení mé přítomnosti

„Přemilí synové, dnes si připomínáte sedmdesáté páté výročí mého prvního zjevení ve Fatimě, v Cova da Iria, 13. května 1917.

Chci vás pozvat, abyste prožili tento den v modlitbě a synovské intimitě života se mnou, svou nebeskou Matkou.

Vy jste plodem onoho mého zjevení.

Vy jste uskutečněním tohoto mého poselství.

- Tehdy jsem předpověděla časy ztráty pravé víry a odpad, který se rozšíří ve všech částech církve.

Prožíváte časy, které jsem vám předpověděla.

Vy jste *znamením mé přítomnosti* v časech očisty a velikého soužení.

Vpravdě vás volám, abyste se připojili k mému Dílu Mariánského kněžského hnutí, které jsem já sama rozšířila do všech konců země, abych syny mně zasvěcené přetvořila ve statečné svědky víry a zmužilé apoštoly Pravdy.

Proto vás formuji k co největší věrnosti Kristu a zvu vás žít a hlásat evangelium do písmene ve velké jednotě s papežem, který má od Ježíše úkol udržovat jeho církev v pravdě víry. Tak se stáváte mocnou pomocí, kterou poskytují proti velikému zlu nevěry a odpadlictví.

- Tehdy jsem předpověděla časy války a pronásledování církve a Svatého otce, protože se rozšířil teoretický a praktický ateismus a vzpoura lidstva proti Bohu a jeho Zákonu.

Vy jste *znamením mé přítomnosti* v těchto časech.

Vpravdě vás žádám, abyste kráčeli po cestě, kterou jsem vám v těchto letech já sama vytyčila v poselstvích, sdělených srdci tohoto mého nepatrného syna, abyste mohli žít pro slávu nebeského Otce, v dokonalém následování mého Syna Ježíše, učenliví pro posvěcující působení Ducha svatého.

Tak můžete dnes vydávat mocné svědectví lásky a naděje, víry a spravedlnosti, pokory a čistoty.

Stáváte se velikou pomocí, kterou poskytují proti velkému zlu materialismu a rozkošnictví, sobectví a pýchy, lakoty a nečistoty.

- Tenkrát jsem předpověděla trest, a že nakonec mé Neposkvrněné Srdce bude triumfovát.

Vy jste *znamením mé přítomnosti* v dobách bolestné zkoušky, která připravuje triumf mého Neposkvrněného Srdce ve světě.

Vskutku, já volám prostřednictvím svého Mariánského kněžského hnutí všechny své syny, aby se zasvětili mému Srdci, rozšiřovali všude večeřadla modlitby mezi kněžími, věřícími, dětmi, mládeží a v rodinách.

Tak mohu získat velikou přímluvnou a smírnou moc a mohu zasáhnout pro změnu srdce mých ubohých hříšných dětí; každoročně tak připravuji triumf svého Neposkvrněného Srdce.

Čím více dochází k tomuto mému mateřskému triumfu v srdcích a duších mých dětí, ve stále větším počtu, tím více je vámi oddalován trest a Ježíš může vylít na svět proudy svého božského milosrdenství.

Proto vás všechny dnes zvu, abyste mne následovali jako svou nebeskou Matku: sestupují s nebe, abych se sama stala v těchto časech vaší spásou a vašim jistým osvobozením.“

Krvavá léta boje

V této vznešené svatyni ve večeradle, které trvá celý den, vy kněží a věřící mého Mariánského hnutí z lombardské oblasti, jste si dnes připomněli výročí mého prvního zjevení, které se uskutečnilo ve Fatimě v chudické Cova da Iria.

Žijete ještě v čase mého zjevení.

Jste v srdci tohoto mého poselství.

Válka mezi Ženou oděnou sluncem a Rudým drakem dosáhla v těchto letech nejvyššího vrcholu.

Satan si zřídil ve světě své království. Nyní vám vládne jako bezpečný vítěz.

Mocnosti, které vedou a řídí lidské události podle svých zvráceným plánů, to jsou ony temné a ďábelské mocnosti Zla.

Podařilo se jim dohnat celé lidstvo k tomu, aby žilo bez Boha; rozsely všude blud teoretického i praktického ateismu; vztyčily nové modly, před nimiž se lidstvo sklání v adoraci: rozkoš, peníze, vášeň, nečistotu, pýchu, bezbožnost.

Tak se ve vašich časech stále více šíří násilí; egoismus způsobil, že lidská srdce jsou necitelná; nenávist se šíří jako zběsilý požár; války se rozmnožily ve všech částech světa a nyní žijete uprostřed hrozby nové strašlivé světové války, která přinese zničení národům a státům a ze které nikdo nevyjde jako vítěz.

Satanovi se podařilo vstoupit dovnitř církve, do nového Božího Izraele.

Vstoupil tam s dýmem bludu a hřichu, se ztrátou víry a odpadlictvím, s kompromisem se světem a ve vyhledávání rozkoší.

V tomto roce se mu podařilo svést biskupy, kněze, řeholníky a věřící.

Zednářské mocnosti vstoupily do církve podlým a skrytým způsobem, založily svou pevnost na stejném místě, kde žije a pracuje zástupce mého Syna Ježíše.

Žijete v letech krvavé bitvy, protože nyní dolehla na všechny velká zkouška.

Uskutečňuje se to, co je obsahem třetího tajemství, které vám zatím nebylo sděleno, ale které se nyní zjevuje samo těmi událostmi, které právě prožíváte.

Abyste se na to připravili, dala jsem vzniknout ve všech částech světa dílu Mariánského kněžského hnutí.

A tak jsem si zvolila toto malé a ubohé dítě, aby jako nástroj mého mateřského plánu spásy a milosrdenství založil všude toto dílo.

Jeho prostřednictvím jsem vás povolala ze všech stran, abyste se zasvětili mému Neposkvrněnému Srdci; abyste se všichni uchýlili do bezpečného příbytku, který vám připravila vaše nebeská Maminka; abyste rozmnožovali večeradla modlitby jako hromosvody, které vás chrání před ohněm zkázy.

Tolik z vás mi odpovědělo se synovskou láskou a velkodušností.

Nyní se můj plán uvádí ve skutek a úkol, který jsem svěřila tomuto mému synáčkovi, se právě naplňuje.

Proto dnes k vám shlízím se zvláštním zalíbením jako Maminka, kterou těšíte a oslavujete.

Vyzývám vás, abyste prožívali beze strachu a s velkou důvěrou a nadějí tato léta krvavé bitvy.

Z kalichu utrpení, které dosud svět nepoznal, vzejde božské slunce nové éry, dosud nepoznané humanity, milosti a svatosti, lásky a spravedlnosti, radosti a míru.“

Apokalyptické poselství

Také letos si připomínáme výročí mého prvního zjevení v Cova da Iria ve Fatimě celodenním večeradlem v této ctěné svatyni. Mé Neposkvrněné Srdce se otvírá a sesílá na vás paprsky mé mateřské a milosrdné lásky.

Tato doba je postupným uskutečňováním poselství, které jsem vám dala ve Fatimě a proti němuž se můj Protivník rozběsil, ale které se teď projeví v celé své mimořádné závažnosti pro církev i pro celé lidstvo.

Je to apokalyptické poselství.

Týká se konce časů.

Oznamuje a připravuje návrat mého Syna Ježíše ve slávě.

Na toto zpohanštělé lidstvo, obalené ledem popírání Boha a vzpoury proti jeho zákonu lásky, zkažené hříchem a zlobou, jemuž vládne satan jako jistý vítěz, sešlu paprsky lásky a světla svého Neposkvrněného Srdce.

Ty vám osvítil cestu, již máte projít k návratu k Bohu, obrácením, modlitbou a pokáním.

Takto se mé Neposkvrněné Srdce stane dnes bezpečným prostředkem spásy pro celé lidstvo.

Jen v mém Neposkvrněném Srdci najdete útočiště ve chvíli trestu, posilu v hodině utrpení, úlevu uprostřed nevýslovných bolestí, světlo ve dnech nejhustší temnoty; osvěžení v plamenech stravujícího ohně, důvěru a naději ve všeobecném zoufalství.

Na tuto církev, zatemnělou a zraněnou, zbitou a zrazenou, sešlu paprsky lásky a světla svého Neposkvrněného Srdce.

Když do ní vnikne ničemný člověk a dovede k vyvrcholení ohavnost zpusťování a nakonec zakončí hroznou svatokrádeží, všude se rozšíří obrovský odpad, tehdy mé Neposkvrněné Srdce posbírá malý zbytek věrných a ten v oběti, modlitbě a naději počká na návrat mého Syna Ježíše ve slávě.

Proto vás dnes zvu k pozorování velkého světla, jež se z Fatimy rozšířilo na průběh tohoto století a zesílilo zvláště v současné době.

Mé poselství je apokalyptické poselství, protože jste ve středu toho, co vám bylo naposledy oznámeno v poslední velmi závažné knize Pisma svatého.

Svěřuji Andělům světla svého Neposkvrněného Srdce jako úkol přivést vás k porozumění těchto událostí, teď, když vám otvírám zapečetěnou knihu.“

Perpignan (Francie), 13. května 1995

Výročí 1. zjevení ve Fatimě

Modlete se za papeže

„Připomeňte si dnes první zjevení v Cova da Iria ve Fatimě, prvním z četných Večeřadel mého hnutí, jež můj malý syn ještě povede po celé Francii, kterou můj protivník velice ohrožuje a ovládá, ale vaše nebeská Maminka ji brání a chrání.

A právě zde více než jinde se stává aktuálním a naléhavým poselství, jež jsem vám dala ve Fatimě r. 1917.

Pozorujte milosrdnými očima své nebeské Maminky trpící a rozdělenou církev, ohroženou ztrátou víry a velkým odpadem.

Vidíte, jak jsou pastýři bití, jak se stávají vlažnými a nevěrnými, a tak se stádo stále víc rozprchává po cestách zla a hříchu a hrozí mu nebezpečí věčné záhuby. Mějte soucit s hlubokou bolestí mého Neposkvrněného Srdce při pohledu na nesvornost, která hluboce pronikla do samého srdce církve vinou neposlušnosti a odporu (mnohých) biskupů a kněží vůči papeži, který byl Ježíšem ustanoven za základ církve a za neomylného strážce jeho pravdy.

- Modlete se za papeže.

Nynější papež je největším darem, který vám mé Neposkvrněné Srdce dalo pro dobu očisty a velkého utrpení. Důležitá část mého poselství a mého tajemství, které jsem zde při svém zjevení sdělila třem dětem, se týká právě osoby a poslání papeže Jana Pavla II.

Jak velké je jeho utrpení!

Často je jakoby rozdrčen tíhou kříže, který je čím dál těžší.

Lidstvo se žene cestou násilí a nenávisti, bratrovražedných bojů a válek, *pres jeho úzkostlivé volání*, které doléhá ke všem a kterým snažně žádá o mír.

Toto lidstvo se čím dál víc stává otrokem blahobytu a zábavy, materialismu a hedonismu, zatvrzelosti srdce a necitelnosti k potřebám malých, chudých, vykořeněných, utlačovaných a vykořisťovaných.

Jak velice papeže bolí, když vidí tak ohrožené lidstvo běžet nezodpovědně po cestě vlastní záhuby.

- Modlete se za papeže.

Jak krvácí jeho srdce nad rozdělením, jež zapouští v církvi kořeny, nad stále se šířící ztrátou víry, nad bludy, které se hlásají a šíří; přes jeho odvalu a úsilí, s nímž všude ve světě posiluje všechny ve věrnosti Kristu a jeho evangeliu.

Jeho encykliky jsou opravdovými majáky, které svítí z nebe do hluboké temnoty, zahalující celý svět.

- Modlete se za papeže.

Prožívá hodinu Getseman a Kalvárie, ukřížování a sebeobětování.

Pán na něj pohlíží jako na nejvzácnější oběť, jež musí být nyní přinesena na oltáři jeho kněžského obětování.

Milovaní synové, zůstaňte stále se mnou pod křížem, na němž můj papež mnou utvářený, vedený a tak milovaný dokonává svou velkou oběť lásky a bolesti.

A právě pro oběť tohoto mého prvního milovaného syna se Boží spravedlnost snoubí s velkým milosrdenstvím.

Po období zkoušky, která bude očistou pro celý svět, vyvstane na světě nová éra jím předpovězená a ohlášená, a proto v této poslední době vás všechny vyzývá, abyste překročili zářivý práh naděje.“

POSLÁNÍ, KTERÉ VÁM SVĚŘUJI

Rubbio (Vicenza), 1. ledna 1993

Svátek P. Marie Nejsvětější Matky Boží

Čas velké zkoušky

„Moji přemilí a synové zasvěcení mému Neposkvrněnému Srdci, prožíváte dnešní den v duchovní jednotě při liturgické oslavě mého božského Mateřství.

Jsem pravá Matka Boží.

V mém panenském lůně přijalo Slovo Otcovo lidskou přirozenost a stalo se vaším bratrem.

Na kříži, několik okamžiků před svou smrtí, svěřil mi Ježíš lidský rod, který vykoupil a spasil.

Stala jsem se tak Matkou celého lidstva.

A pro své postavení Matky Boží a Matky lidstva vstupuji do vašeho života, do života církve a lidstva, abych vám pomáhala uskutečnit záměr nebeského Otce tím, že přijímáte dar mého Syna Ježíše Krista a následujete učenlivě působení Ducha svatého.

Jako Matka jsem stále po boku vám, církvi, lidstvu, abych vás vedla po cestě plnění vůle Otce, následování Syna a společenství Ducha lásky, a to tak, aby byla stále více oslavována Nejsvětější Boží Trojice.

V dokonalé oslavě Nejsvětější Trojice se nachází pramen vaší radosti a vašeho pokoje.

Pokoj vám dává Otec, svěřuje vám jej Syn a sdílí jej s vámi Duch svatý.

Otec totiž tak miloval svět, že dal svého jediného Syna; Syn sám je tím mírem, který je darován světu.

Duch svatý vás vede k lásce, z níž jediné může pramenit pokoj.

Zlý, satan, odvěký Had, velký Drak, vždy usiloval a stále usiluje všemi způsoby, aby uloupil drahocenný dar pokoje vám, církvi a lidstvu.

Je proto mým úkolem jako Matky, abych vás všechny přiváděla ke společenství života s Bohem, abyste mohli zakoušet sladkou zkušenost lásky a pokoje.

Nikdy nebyl mír tak ohrožován, jak je tomu za vašich dnů, protože zápas mého Protivníka s Bohem je stále silnější, zákeřnější, trvalejší a všeobecnější.

Vstoupili jste tak do *období velké zkoušky*.

- *Velká zkouška přišla na vás všechny, mé ubohé děti, které satan tolik ohrožuje a které duchové zla tolik zraňují. Nebezpečí, kterému jdete vstříc, je nebezpečí, že ztratíte milost a spojení s Božím životem, který vám můj Syn získal ve chvíli vykoupení, když vás vytrhl z otroctví Zlého a osvobodil vás od hříchu.*

Nyní se již hřích nepokládá za zlo; dokonce často je vynášen jako hodnota a jako dobro. Pod záludným vlivem sdělovacích prostředků dochází postupně k tomu, že se stále více ztrácí vědomí, že hřích je zlo. Tak se stále častěji páchá hřích, omlouvá se a nevyznává ve zpovědnici.

Když žijete ve hříchu, vracíte se do otroctví satanova a jste podrobeni jeho zlovolné moci, a dar vykoupení, který pro vás Ježíš zajistil, přichází nazmar. Pokoj se ztrácí z vašich srdcí, z vašich duší, z vašeho života.

Moje děti, tak ohrožené, tak nemocné, přijměte mé mateřské pozvání a vraťte se k Pánu cestou obrácení a pokání.

Uznejte hřích jako největší zlo, jako zdroj všeho zla osobního i společenského. Nežijte nikdy v hříchu. Kdyby se vám to přihodilo pro vaši lidskou křehkost nebo pro podlé svody Zlého, utečte se rychle do zpovědnice.

Kéž je častá zpověď lékem, který používáte proti šíření hříchu a zla.

Prožijte tedy velké společenství lásky a života s Nejsvětější Trojicí, která si ve vás zbudovala příbytek a kterou budete stále více oslavovat.

- Velká zkouška přišla na církev, tak poskvrňovanou duchy zla, tak rozdělenou ve své jednotě, tak zastíněnou ve své svatosti.

Hleďte, jak se v ní šíří blud, který ji vede ke ztrátě víry. Odpadlictví se šíří na všechny strany.

Zvláštním darem mého Neposkvrněného Srdce pro tyto vaše časy je Katechismus katolické církve, který chtěl můj papež vyhlásit jako svou zářivou a nejvyšší závěť.

Ale kolik je pastýřů, kteří tápají ve tmách, kteří oněmli ze strachu nebo z kompromisů a nebrání své stádo před dravými vlky!

Mnoho kněžských a zasvěcených životů je vyprahlých nečistotou, svedených rozkošemi a vyhledáváním pohodlí a blahobytu.

Věřící jsou sváděni nástrahami světa, který zpohanštel, nebo nescísnými sektami, které se stále více šíří.

Především pro církev nadešla hodina velké zkoušky, protože bude otřesena nedostatkem víry, zatemněna odpadlictvím, zraněna zradou, opuštěna od svých synů, rozdělena rozkoly, ovládnuta zednáři, stane se úrodnou půdou pro vzrůst jedovatého stromu ničemníka, antikrista, který uprostřed ní založí své království.

- Velká zkouška přichází na lidstvo, které je nyní týráno násilím, které vystupuje z břehů, nenávisť, která ničí, válkami, které se hrozivě rozšiřují, velkým zlem, které lidstvo není schopno odvrátit.

Na úsvitu tohoto nového roku zesiluje a mohutní hrozba strašné třetí světové války.

Kolik lidí bude muset trpět bičováno hladem, nouzí, nesvorností, bratrovražednými válkami, které prolíjí tolik krve na vašich cestách.

- Jestliže nadešel čas zkoušky, nadešel také okamžik, kdy všichni mohou nalézt ochranu v mém Neposkvrněném Srdci.

Neztrácejte odvahu.

Buďte silní v naději a v důvěře.

Předpověděla jsem vám časy, které vás čekají, časy bolestné a nesnadné, právě proto, abych vám pomáhala žít v naději a ve velké důvěře k vaší nebeské Matce.

Čím více budete vstupovat do doby velké zkoušky, tím více budete zakoušet zcela mimořádným způsobem moji přítomnost jako přítomnost Matky, která vám stojí po boku, aby vám pomáhala. aby vás chránila, těšila a připravovala na nové dny světla a míru.

Nakonec, po období velké zkoušky, vás čeká doba velkého míru, velké radosti a velké svatosti, velkého triumfu Boha uprostřed vás.

Modlete se se mnou v tento můj den a žijte v tomto očekávání, že trpkost vašeho každodenního utrpení se promění ve sladkost. Prostírám dnes nad vámi svůj plášť, abych vás ochránila, jako slepice chrání svá kuřátka, a žehnám vám ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“

V chrámu mého Neposkvrněného Srdce

„Dovolte, aby mé mateřské ruce vás nesly do chrámu, přemilí synové, jako děťátka, která se právě narodila v duchovním chrámu mého Neposkvrněného srdce.

V chrámu mého Neposkvrněného Srdce vás obětují dokonalé slávě Nejsvětější Boží Trojici.

Obětují vás slávě Otce, který ve vás nachází své zalíbení, a vedu vás v každickém okamžiku vaší existence, abyste plnili s láskou, s učenlivostí a se synovskou oddaností jeho božskou vůli.

Tak je nebeský Otec oslavován jak na nebi, tak na zemi a jeho jméno se uctívá a posvěcuje.

Obětují vás slávě jeho Syna, který na vás vylévá řeku svého božského milosrdenství, aby smazal z vašich duší každý stín zla a hříchu a vtiskuje vám obraz jednorozeného Syna Otcova a činí vás účastníky svého božského jasu, abyste vy sami se stali světlem pro osvětlení všech národů.

Tak vás přivádím se sladkou pevností na cestu víry a čistoty, naděje a umrtvování, lásky a stále rostoucí svatosti.

Obětují vás slávě Ducha svatého, který se vám dává se svou nevyčerpatelnou hojností, aby vás uvedl do srdce svého vlastního plánu lásky k Otci a Synu, abyste se tak stali horlivými svědky božské lásky.

Tak vám zajišťuji sedmero jeho svatých darů, které vám poskytují svěžest a stálost, odvahu a sílu, horlivost a vytrvalost v naplňování poslání, které vám bylo svěřeno.

A tak zatímco v chrámu světa, který stvořil, je Bůh popírán, tupen a urážen, v chrámu mého Neposkvrněného Srdce přijímá ještě dnes Nejsvětější Boží Trojice z úst mých malých dětí chválu a dokonalou slávu.

- *V chrámu mého Neposkvrněného Srdce* vás formuji pro nejskvělejší zář církve, nového Božího Izraele.

V době velké zkoušky církve se vy stáváte pomocí, kterou ona tak toužebně očekává, kterou jí podává mé Neposkvrněné Srdce pro tyto krvavé chvíle velkého soužení.

Tak vás přivádím k hrdinnému svědectví pro Krista a jeho Evangelium a dělám z vás odvážné hlasatele všech pravd katolické víry, abyste ozařovali svým světlem hlubokou temnotu tohoto času odpadlictví.

Vášim prostřednictvím bude církev stále více osvětlována a najde opět důvěru a sílu, aby mohla naplnit úkol druhé evangelizace, ke které ji silně vybízí Duch svatý.

- *V chrámu mého Neposkvrněného Srdce* poskytnu celému lidstvu útočiště, o které prosí a na které čeká v těchto dobách velké zkoušky, jaké dosud nikdy nebylo.

V těchto letech uvidíte tolik mých dětí, vyhladovělých a zoufalých, zdeptaných a zraněných jak přibíhají, aby našli ochranu a spásu v chrámu mého Neposkvrněného Srdce.

Přeji si, aby úkol svěřený mému Mariánskému kněžskému hnutí byl doveden k cíli v nejkratším čase a aby všichni vykonali co nejdříve zasvěcení mému Neposkvrněnému Srdci, o které vás prosím pro tyto dny velké zkoušky.

A právě proto jsi dnes, mé dítě, na tomto tak odlehlém místě, kde mě oslavují a kde se mému Synu klaní tak veliký počet mých dětí chudičkových, pokorných, prostých, ale věrných a poslušných žádosti Vaší nebeské Matky.

Do srdcí všech mých malých dětí kladu svůj příbytek, do kterého se já sama utíkám, abych našla něžnou útěchu vaší synovské lásky a dostala ono velké dostiučinění, o které jsem vás žádala a které potřebuji, abych zkrátila velká utrpení vašich dnů.“

Nebezpečí, která hrozí

„Pohleďte dnes na záři vaší nebeské Matky, která se zjevila v Lurdech jako Neposkvrněné početí.

Zjevila jsem se, abych vám oznámila, že jste vstoupili do doby, ve které se plně projevím.

Zjevila jsem se, abych vám ukázala cestu, po které máte kráčet v těchto posledních časech.

Zjevila jsem se, abych splnila úkol Matky vůči svým dětem, které tak svádí jejich a můj Protivník. V čase velké zkoušky já vám budu ukazovat *nebezpečí, která vám hrozí*.

- Největší nebezpečí je právě toto: podlehnout svodům světa, ve kterém žijete, stát se obětí hříchu a zla, vrátit se do otroctví satana a jeho ďábelské moci.

Proto jsem se vám zjevila jako Neposkvrněné početí, to je jakožto tvor, který nikdy nepoznal stín zla, ani hříchu dědičného, kterým je obtížena každá lidská bytost již v okamžiku svého početí.

A obracím se k vám s mateřskou výzvou, abyste kráčeli po cestě dobra a milosti, čistoty a pokory, lásky a stále větší svatosti.

Žádala jsem vás také, abyste využívali těch prostředků, které jsou nezbytné pro tuto obtížnou cestu: pokání a svátost smíření.

- Jiné nebezpečí, které hrozí, je nechat se pohltnout nezřízenou činností, zapomínat na sílu modlitby, abychom mohli dosáhnout milosti obrácení pro tolik mých ubohých hříšných dětí.

Proto jsem vás vyzvala, abyste se hodně modlili za obrácení hříšníků a ukázala jsem vám prostřednictvím mé dcerušky Bernardety, jak je právě sv. růženec tou modlitbou, která je nejúčinnější a které dávám přednost.

- Konečně je tu trvalé nebezpečí, že zmalátníte, že si necháte vzít odvahu a důvěru, a tak se stanete doopravdy duchovně bezmocní.

Proto jsem se vám chtěla zjevit jako lék na vaše zla, pomoc ve vaší nouzi, podpora ve vaší lidské slabosti.

Pozvala jsem vás, abyste přišli a vykoupali se v pramenu, v oné vodě, kterou jsem nechala zázračně vytrysknout ze skály, na které jsem se zjevila.

Dnes již nadešel čas velké zkoušky a já vám opakuji své mateřské pozvání, abyste mě následovali po cestě milosti a čistoty, pokání a modlitby, abyste obdrželi dar uzdravení a spásy.“

OBSAH

SVĚDECTVÍ SESTRY LUCIE Z FATIMY	1
CO ZJISTIL ANTONIO SOCCI	2
ČTVRTÉ FATIMSKÉ TAJEMSTVÍ - ANTONIO SOCCI.....	2
ÚVOD	3
1. DĚJE SE VE FATIMĚ A V ŘÍMĚ...	5
Kronika jedinečné události.....	5
Stíny nad rokem 2000	8
Velmi zvláštní setkání	11
2. ŽIVOT TOHOTO PAPEŽE JE V NEBEZPEČÍ	15
Vlci (víceméně šedí)	15
Program? Utrpení.....	16
Proroctví již naplněné?	17
Ratzinger ponechává svobodu	21
Kdo je papež z tajemství?	23
3. ZÁHADA VE VATIKÁNU.....	28
Je zde nějaké neodhalené „tajemství“?.....	28
Ta zvláštní slova Panny Marie.....	30
Různá mínění o „pohromách“	32
Apokalypsa nyní?	35
Onen rozhovor s kardinálem Ratzingerem... ..	38
To řekla sestra Lucie	41
Špatná záplata	44
Šepoty a prohlášení.....	51
4. ČTVRTÉ FATIMSKÉ TAJEMSTVÍ.....	54
„Právě proto!“	54
Vatikánská záhada v datech.....	55
Ožehavý list.....	59
Satanské verše?	63
5. „TAJEMNÝ“ VÝZNAM UDÁLOSTÍ.....	70
„Moc“ papeže	70
Moc, které se vzdali	73
Mea culpa jednoho papeže.....	87
Obrat „moci“	89
MÍSTA A OKOLNOSTI TÉTO KNIHY	94
DODATEK.....	96
Třetí část fatimského tajemství: paleografické zkoumání, analýza vatikánského vydání, aspekty lingvistické a překladatelské.	96
CO ŘÍKÁ PANNA MARIA KNĚŽÍM... ..	101